

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva in uprave: 40-51, 40-52, 40-53, 40-54, 40-55 — Izhaja vsak dan zjutraj razen posebnosti in dneva po prazniku

Čekovni račun:
Ljubljana številka
10.650 in 10.349 za
inserate.

Uprava:
Kopitarjeva ulica
številka 6.

„Kaj ste naredili iz nas, gospod Dupont...?“

V Franciji, v avgustu 1940.

Dobri samski meščan — recimo mu Dupont — se je vrnil v svoj ljubljani Pariz, katerega je bil pred navalom sovražnikov divizij še pravočasno zapustil, ko česte se niso bile prenatrpale. Nastanil se je zopet v svoji prazni hišici, ki si jo je za silo uredil, in zdaj premišljuje. Prvo, kar se vpraša, je, kako je mogla Francija, velika in bogata Francija, biti premagana? Kako je bilo mogoče, da se je ponosna stavba zrušila ob prvem močnejšem sunku viharja? In gospod Dupont si seveda odgovori, da je krivo izdajstvo, da so Francijo zapustili zavezniki, da bi bilo treba obsesti tega in onega generala. Vsi so krivi, samo dobri gospod Dupont ne. Zakaj samega sebe on ne bo pogledal v zrcalo, v duhovno zrcalo seveda...

Sorimo to namesto njega mi! Pustimo v nemar politiko in strategijo pa si oglejmo nekatere pojave narodnega telesno-duševnega življenja. Omejimo se zgolj na številke iz let 1935, 36, 37, 38 in 39 tik pred vojno. Pet let je malo v življenju naroda, morejo nam pa veliko povedati. So kakor kaplja v kozarcu, ki pa od nje lahko prekipi.

Torej prelistajmo samo časopisno kroniko teh let. Tu najdemo prestrašeno vprašanje Pernota v senatu 8. februarja 1938, kaj bo s Francijo, če vlada ne bo ničesar ukrenila, da zajeti umiranje naroda. Zda se začne debate v obeh postavo-dajnih zbornicah, v časopisu, v raznih znanstvenih in kulturnih ustanovah ter učenih revijah, ter se objavljajo porazne številke. Ugotovljeno je, da je Francija leta 1937 izgubila 40.000 človeških življenj, ne da bi jih bila nadomestila nova, do-čim je Italija, ki pa ni imela preveč rodovitnimi narodi, izkazala prebitek 424.000 rojstev. V 59 pokrajinah od celotnega števila 90, je primanj-kljaj naravnost strahoten; le pokrajine, kjer je še verno kmetstvo prebivalstvo, imajo še rodo-vitne matere, toda teh je leto za leto manj. Samo v šestih mesecih leta 1937 je znašal pri-manjkljaj rojstev 27.215, to je toliko, kolikor je znašala skupna izguba na rojstvih v dveh pred-idočih letih. Smrt koraka torej hitro! V letu 1936 je prišlo na 1000 prebivalcev v Franciji 12 roj-stev, v Italiji, ki je šele v zadnjih dveh deset-letjih začela z narodno obnovo in še ne dosega Nemčije, kaj še Rusijo in druge jugozahodne na-rodne, pa je bilo takrat 23 rojstev na 1000 pre-bivalcev. V 18. in v prvi polovici 19. stoletja je bil francoski narod najštevilnejši v Evropi in še leta 1876 je znašalo število novorojencev en mi-lion, leta 1936 pa jih je bilo samo še 630.000. V šestdesetih letih je torej minus dosegel 40 od tisoč! Istočasno pa raste umrljivost, ki jo zlasti večajo alkoholizem in uporaba omamljajočih strupov.

Globoke rane, ki zevajo na telesu družine, nam odkriva sporočilo policije, ki pravi, da je med število približno 22.000 oseb, ki vsako leto izginejo, ne da bi bili znani vzroki — v samem Parizu znaša to število 14.000 — največ mož in žena, ki so zapustile svojega zakonskega druga pa sinov in hčera, ki so ušli z doma uživati svo-bodo v velemedstvih... Porok je vedno manj; leta 1937 jih je bilo 350.000, leta 1938 pa 270.000. Ločenih zakonov nič koliko — en ločen zakon na deset! Starejša pokolenja prevladujejo nad mlaj-šimi; od leta 1851 je odstotek oseb, mlajših ko 20 let, padel do danes na 16 odstotkov vsega prebivalstva, dočim je narasel odstotek oseb, starih nad 60 let, narasel na 38.

V »Temptu« je zdravnik Barthélemy razodel, da je bilo v enem najlepših trgov Francije v prvem tromesečju 1938 mrtvih 28, zakonov 5, rojstev 8, pa od teh le 3 Francozi: štirje so bili Italijani, eden pa Poljak... Pred sto leti se je v treh mesecih v tem kraju rodilo 150 duš. To je slika z dežele! Dežele pa ne opustoša samo nerodovitnost in neželja po potomstvu, ampak tudi beg z grude, ki zahteva težko in pridno delo, v sum velemedstev, kjer je primeroma lahko na ta ali oni način zaslužiti za svilenen nogavice, trajno kodranje in ples vsako nedeljo ter za alko-hol... Celj okrajani nam kažejo ali docela ali po večjem ali manjšem delu zapuščene hiše, v ka-terih štedilnik ne gori več in stene že razpadajo, ako ni že trava prerastla temeljev. Maja meseca 1939 je »Journal« objavil štiristolpni članek o »samoumoru Francijec«. General Gamelin je v istem času v Strassburgu imel pred rezervnimi častniki govor, v katerem je dejal, da se »Fran-cija mora pomladiti in preroditi«. Istega leta je sloveč postni pridigar v cerkvi »Notre Dame« v Parizu svareče dejal: »Pota, po katerih hodi naš lahkomišeln svet, so pota, ki vodijo navzdol.« Par tednov pred izbruhom vojne pa je zapisal Grimanelli v »Intransigeant«, da je Francija, kar se tiče življenjske sile in volje, daleč za Poljsko.

Bilo je veliko prepozno, ko je ministrski predsednik Daladier dal izglasovati »Zakon o družini«, ki je določil dodatke k plačam in me-zdam družin z več ko 2 otrokoma, uvedel davek na samec ter določil kazni in globe za protinrav-stveno propagando, pornografijo in zločine zoper spočetje novega življenja, na katere je opozarjala novoustanovljena »Narodna zveza zoper padanje rojstev«. Zakonik prvič sam po sebi ne more ozdraviti npravnstvene bolezni, drugič je prišel naj-menj dvajset let prepozno, tretjič pa ga, kar se tiče borbe zoper breznravnstvenost, podrejene ob-lasti niso izvajale ali pa le zelo slabo. Med voj-no je bila Francija naravnost preplavljena uma-zane literature ne samo v velikih središčih in na fronti, ampak tudi na deželi. Znanе firme s takim blagom so pač prav v tem času videle naj-boljšo priložnost, da z največjim dobičkom spravi-jo svoje izdelke v denar...

Pa še nekaj moramo podčrtati: alkoholizem. Aprila meseca 1939 je sloveč zdravnik profesor Vernes v »Matinuc« pisal, da se je število umor-bolnih v Franciji v 20 letih več ko podvojilo in znaša nad 200.000; vsako leto naraste za 5000. »To je posledica« — pravi »alkoholizma in spol-nih bolezni, ki ne polnijo samo umobolnih, ampak so krive tudi jalovosti, oslabljajoč narod od leta do leta bolj in bolj.« Od 100 smrtnih primerov je 16% zapisati na rovaš jetiki, 14% pa alkoholi-zmu. Na pogubne posledice alkoholizma je opo-zorila leta 1938 tudi »Akademija za medicino«, ki je v svojem javnem pozivu na vlado in narod

Z Bolgarijo bo sporazum prej dosežen kot z Madžarsko

Bolgari upajo dobiti Dobrudžo nazaj že v avgustu Med Madžarsko in Romunijo pa so nesoglasja za enkrat še precej velika

Sofija, 10. avgusta. t. (Transcontinental.) V sofijskih političnih krogih so v glavnem zadovoljni z razvojem pogajanj z Romu-nijo. Včeraj so se raznesle po mestu govo-vice, da je bil dosežen sporazum o Dobru-dži na ta način, da bo Romunija odstopila glavni del južne Dobrudže, a da bo ohrani-la večji del obale te pokrajine, tako da ji bo ostalo mesto in pristanišče Balčik na Črnem morju. Nadalje so govorili, da ostane Romuniji tudi mesto Silistria na Donavi. Do danes ni bilo mogoče do-biti nobenih potrdil teh govoric, ki se mno-gim zdijo neverjetne. Na splošno pa sodijo, da bo sporazum v kratkem podpisan in da bodo bolgarske čete zasedle južno Dobru-džo že proti koncu meseca avgusta.

V Sofiji pripravljajo že slavnosti, ki bodo po vsej državi ob priliki povratka Bolgarov v Dobrudži k materni zemlji.

Pogaiania med Romuni in Madžari

Madžarski tisk je začel manj ostro obravnavati vprašanje sporazuma

Budimpešta, 10. avgusta. t. (Transcontinental.) V madžarskih prestolnici položaja glede po-gajanj z Romunijo ne presojajo preveč opti-mistično. Sicer se ni znano, kaj zahteva Ma-džarska od Romunije in kaj ponuja Romunija, toda iz govora predsednika romunske vlade, ki ga je imel včeraj, se da razbrati, da bi Romuni bili pripravljeni odstopiti le majhen obmejni pas transilvanskega ozemlja, glavni del sporazuma pa bi obstojal v izmenjavi prebivalstva. V madžarskih prestolnici se širi mnenje, da na tej podlagi sporazuma ne bo. Toda od ne-kod je moral priti pritisk, ki je v ve-liki meri za vrtil te vrste razglabljanja v časopisu, ki je zadnje dni postalo mnogo bolj rezervirano. Očividno sta Nemčija in Italija, ki želita na tem prostoru iskreno spravo, ki ne bo puščala za seboj nobenih ran, ne pri enih in ne pri drugih, dosegli, da se je pisanje znatno omililo in da se pripravlja boljše ozra-čje za pogajanja. Jutri pričakujejo povratka romunskega polnomočnega poslanika Bossyja, ki bo prinesel romunske predloge, na kar bo šele mogoče začeti stvarne razgovore.

Značilno je za pisanje madžarskega tiska, da mu vedno uhajajo misli na Sovjetsko Rusijo, o kateri vedno zatrjujejo, da nima nobenih interesov motiti urejevanja spora z Romunijo, češ da so odnosi med Madžarsko in Sovjetsko Rusijo nad vse korektni.

Bossy pri kralju

Bukarešta, 10. avgusta. AA. (Stefani.) Kralj Karol je sprejel danes v avdienco romunskega poslanika Bossyja, ki je kot izredni poslanik stopil v Budimpešto in prvi stik z madžarskimi političnimi voditelji. Bossy je podal poročilo o svojih razgovorih v Budimpešti. Nato je kralj Karol sprejel veleposlanika Cadera, ki je v Sofiji stopil v stik s predstavniki bolgarske vlade. Obema avdiencama je prisostvoval tudi ministrski predsednik Gigurtu z zunanjim mi-

nistrom Manolescom. Bukareštanski uradni krogi so zelo rezervirani zaradi madžarsko-romunskih pogajanj. Pri vsem tem pa se do-biva vtis, da gredo pogajanja v svojem teku in da bo mogoče doseči sporazum v duhu med-sebojnega razumevanja.

Bossyja je takoj sprejel tudi zunanji mi-nister Manolesco, kateremu je podal poročilo o svojih predvčerajšnjih razgovorih v Budim-pešti z grofom Czakyjem. Za danes je bila sklicana seja romunske vlade.

V Berlinu in Rimu želijo hitrejši razvoj

Berlin, 10. avgusta. b. Berlinski diplomatski in politični krogi spremljajo z največjo pozornostjo položaj v jugovzhodni Evropi. V Berlinu poudar-jajo, da se morajo razgovori pospešiti in da se morajo razmere v tem delu Evrope čimprej urediti.

Sofija, 10. avgusta. b. Sofijski listi poročajo, da v Berlinu in Rimu želijo hitro ureditev romun-sko-bolgarskih in romunsko-madžarskih spornih vprašanj, ker bi vsako zavlačevanje moglo slabo delovati v Berlinu in v Rimu.

Po poročilih bo bolgarsko odposlanstvo od-

povalo že čez dan današnjega dne v Bukarešto zaradi zaključenja razgovorov o Dobrudži.

Romuska spomenica izročena v Pešti

Bukarešta, 10. avgusta. b. Madžarski poslanik v Bukarešti Bardony je sredi predal spomenico romunskega zunanjega ministra madžarskemu zu-nanjemu ministru. Budimpeštanski politični krogi poudarjajo, da je Madžarska predložila svoje predloge za madžarsko-romunska pogajanja.

Madžarski odposlanci v Sovjetski Rusiji

Budimpešta, 10. avgusta. b. Kakor poročajo, je te dni odpotovala v Moskvo madžarska go-spodarska delegacija v svrhu trgovskih pogajanj s Sovjetsko Rusijo. Trgovski promet med Madžar-sko in Rusijo je bil sedaj neznaten in se je vršil s posredovanjem tretje države. Obstoje pa po-goji za razširjenje prometa na bazi kompenzacije. Ker se bo na teh pogajanjih uredil tudi nepo-sredno železniški promet, so bili madžarski dele-gaciji dodeljeni tudi železniški strokovnjaki.

Rooseveltove opazovalce nemškega napada na Anglijo

Amerika je poslala v London admiral, da proučuje nemško tehniko napadanja

New York, 10. avgusta. AA. Reuter. Dopsnik »New York Timesa« poroča iz Washingtona svojem listu, da potuje v London kontreadmiral Robert Gorlay, pomočnik šefa pomorskih opera-cij. Kontreadmiral bo v Londonu vršil dolžnost posebnega opazovalca pri veleposlanstvu Zedinje-nih držav v Ameriki. V spremstvu kontreadmirala sta še dva častnika. Izve se, da potuje Robert Gorlay v London po nalogu predsednika Roose-velta. Dopsnik dodaja, da v ministrstvu mornarice mislijo, da Roosevelt pričakuje, da bodo Nemci pri napadu na Anglijo podvezeli novo teh-niko. Zaradi tega želi strokovnih nasvetov od vi-soko kvalificiranega častnika. Kontreadmiral Gor-lay bo popolnoma neodvisen od pomorskega ata-šea. To je privikar, da se pošilja tako visokega častnika za opazovalca.

Hydepark, 1. avgusta. b. Predsednik Roose-velt je sporočil, da je za danes odredil sestane-k s polkovnikom Donovanom, ki se je vrnil iz An-glije in ki je tam po nalogu mornariškega mini-stra Knox nadzoroval vojne obrambne priprave v Angliji. Predsednik Roosevelt je sredi odpo-toval iz Hydeparka in bo v spremstvu mornariškega ministra Knox in polkovnika Donovan nadzoro-val obrambna dela v severovzhodni Ameriki, med drugimi tudi pomorsko oporišče v Portsmouthu in New Londonu. Roosevelt je izjavil, da z največjo zaskrbljenostjo gleda na razvoj dogodkov v ino-zemstvu na temelju najnovejših poročil in se za-radi tega noče oddaljiti od Washingtona več kot za 12 do 14 ur vožnje.

Nemški letalski maršal o napadu na Anglijo, ki pride kot „blisk z jasnega“

Berlin, 10. avgusta. t. Nemški letalski maršal Kesselring je imel pri kosilu, prirejenem na čast inozemskim častnikom govor, v katerem je dal nekaj zelo dragocenih pojasnil o nemških na-črtih glede napada na Anglijo. Maršal Kesselring poveljuje namreč drugi nemški letalski armadi, ki ima svoje postojanke ob obali od Danske pa do izliva reke Seine v morje v Franciji. V svojem govoru je med drugim dejal, da bo nemški napad, ko bo prišlo povelje zanj, tako hiter in nepriča-kovan, kakor blisk z jasnega neba. Pri tem napa-du se bo nemška oborožena sila poslužila tudi »novega tajnega orožja«. Nemško letal-stvo je na napad pripravljeno. Treba mu je samo še povelja za udar. V svojem govoru je omenil tudi tajnstvene okoliščnosti, v katerih je bila za-vzeta močna belgijska trdnjava Fort Eben

Emael pri Liegeu ter pristavil, da »sredstva, ki so jih takrat uporabljali, ne bodo ponavljali, ker ni več potrebno.« Maršal je dejal, da so angleška upanja, da bo mogoče s časom Nemčijo dohiteti v proizvodnji letal, naravnost smešna. Ako bi An-gleži zares dobivali iz Amerike letala in bi po-kušali njihovo dobavo pospešiti, potem bo za Nemčijo prav lahko, da bodo še več tistih ladij, ki bodo letala prevažala, potopili. Dosedanje potap-ljanje angleških ladij je angleško brodogradnjo že zelo oslabilo. Naj pristavim, je menil maršal, da do sedaj niti polovica nemških letalskih častnikov in moštva letalske armade ni bila porabljena za boj.

Nato je maršal govoril o načinu nemške letalske borbe. Enkrat uporabljamo to vrsto letal, je dejal, drugič spet drugo. Danes napadamo z enim samim letalom, jutri napadamo s stote-rimi, enkrat nastopimo samo z lovci, drugič pošiljamo v boj samo strmoglavne bombnike, na-slednji dan pa spet druge bombnike, ki spuščajo bombe v ravnem poletu. Izkazalo se je, da an-glesko protiletalsko topništvo in angleška lovška letala ne morejo pravilno meriti, kadar nemška letala v strašni hitrosti rjovejo po nebu. Ko so Angleži izpraznili Dunkerque, so nemška letala potopila vsaj 40% vseh angleških ladij, ki so pre-važala čete. Na koncu je maršal Kesselring dodal, da se boji, da London ne bo uničen z ognjem. Ni nobena velika umetnost razdejeti kakšno me-sto, je dejal maršal. Tudi najboljša armada na svetu, pa če bi to bila tudi nemška, se ne more upreti kombiniranemu napadu letalstva, razen, ako ima na razpolago izvrstno protiletalsko obrambo. Toda Anglija takšne obrambe nima, ka-kor tudi ne razpolaga s strmoglavskimi bomb-niki, ki bi se mogli meriti z »Junkermem 87«. Tudi lovška bojna letala niso prvovrstna. Samo enkrat so poskusili s strmoglavci, to je bilo takrat, ko so v Belgiji hoteli zrušiti most čez reko Meuse. Nemška obramba jim je takrat sestrelila v par urah 50 letal, tako slaba je bila njihova tehnika. Toda maršal je na koncu pohvalil drznost in ju-naštvo angleških pilotov (Maršal Kesselring je bil pri zadnjem velikem napadu nemških bombnikov na Dover sam v svojem letalu nad bojiščem in si je bitko ogledoval z zraka).

Ogromne angleške nabave v Ameriki

New York, 10. avgusta. AA. Reuter. Pred-stavniki angleške komisije za nakupovanje v Ze-dinjenih državah je sinoči izjavil, da ima Anglija veliko ladij za prevoz kupljenega blaga in voj-nega materiala, kupljenega v Zedinjenih državah. Predstavniki je rekel, da je Anglija do sedaj na-kupila v Ameriki za 2,5 milijard dolarjev (50 mi-lijard din). Polovico od tega odpade na letala. Od 11.000 letal, kolikor jih je Anglija v Ameriki na-ročila, jih je že pripravljenih 2900 za takojšen odvoz.

Hongkon, 10. avgusta. AA. DNB: Predsedstvo mandžurskega rotary-kluba sporoča, da bo uprava kluba po zgledu japonskega rotary-kluba v najkraj-šem času objavila svoj razid.

Zemunska vrem. napoved: Pretežno vedro in toplo vreme v vsej državi. Nekoliko bolj ob-lačno bo v severozahodnih krajih. Močne so ju-tranje megle.

Zagrebska vremenska napoved: Leno

Od Italijanov sestreljeni angleški bombnik.

ugotovila, da gre za alkohol vsako leto 9 milijard frankov samo od skupnega iznosa delavskih mezd.

Posledica vsega tega: usihanje prebivalstva, demoralizacija množice, pagansko življenje v vseh slojih, izvenzemski manjšino, zastrupljenje družine, lahkomišelnost, nemarnost in nered, ki vodi po poti navzdol. Taki so sadovi, ki so dozorevali pod režimi, ki so izgnali iz šole vero v Boga in krščansko moralo, izgnali redove, ki so vzgajali mladino v katoliškem in narodnem izročilu Fran-cije in odprli vse jezove, skozi katere je navalila na deželo poplava pregreh, pokvarjenosti in raz-košja ter mržnje do krepostnega in poštenega krščanskega življenja, ki je bilo še doma v Fran-

ciji, dokler ni poznala brezbožnega »svobodo-miselstva« pa framasonstva in lažisocializma Blu-move ljudske fronte.

Kaj pravite na to, gospod Dupont? Mogoče boste spet zabavljali, da so to »frške bajke in spletke«? Ali pa boste šli vase in rekli: »Mea culpa, mea culpa?...« Storit, kar hočete, gospod Dupont, Francija po porazu pa bo ubrala novo pot, dokler je še čas. Kazali so nam jo že nekaj časa najplemenitejši ljudje Francije iz krščan-skega tabora, ki jih pa Dupont niste hoteli po-slušati. Danes pa je v temi zasvetila ta zarja v vsej moči in mi ji bomo sledili v mlado jutro. Le Quellec.

Politični zapiski

»Masonska zapuščina«

Belgrajska »Vreme« nadaljuje s svojimi napadi proti framasonom. List meni, da je sedaj vprašanje, kam s zapuščino masonskih lož, ki so bile razpuščene, odnosno, ki so napravile prostovoljni samomor. Zapuščina za masoni je skrajno zamotana. Za razpustom lož je namreč ostal še politični vpliv masonskih bratov, ki še čvrsto sede na svojih mestih in javnem življenju. Ostal je njihov zunanje-politični vpliv kot posledica nadaljevanja zveze s svetovno framasonerijo. Ostal je njihov gospodarski vpliv zaradi njihove povezanosti s svetovnim kapitalom, ki bo hotel na vsak način ohraniti moč masonstva v Jugoslaviji. Ostal je njihov vpliv pri številnih vzgojnih ustanovah, ki nikakor nečesto prekiniti svojih odvisnostnih odnosov s svojimi inozemskimi središči. Semkaj spadajo razne od masonov stvorjene skavtske organizacije, nadalje razna abstinenčna združenja in mladinske organizacije pod verskim firnežem, nadalje razna biblijska in teozofska društva (YMCA in YWCA). Vse to da je treba, piše »Vreme«, radikalno odstraniti toda še bolj nujno pa je potrebna hitra obnova po masonih razrvanega duha.

Decentralizacija na Hrvaškem

V zvezi z ustanovitvijo samouprave »Izpostave v Splitu« je »Hrvatski dnevnik« objavil uvodnik, v katerem pravi, da Hrvatska banovina ne bo centralistična, ker da razume, kako nezdružljivi so centralizem, pa naj mu je središče Belgrad ali Zagreb. List meni, da pa je »za sedaj na žalost še nemogoče uvažati bolj širokih samouprav v tistem obsegu, kot je to bilo nekdanj zamašljeno in kot jo ima Hrvatska seljačka stranka. Za to bo zaenkrat ostalo samo pri običinskih samoupravah, pravi list, ki jih bo tudi treba še bolj razširiti. »Kadar bo prišel čas za to, bo uvedena še okrajna (kotarska) in županijska samouprava«, nadaljuje list in pristavlja, »da se bo v zvezi s tem morala v kratkem izvesti nova notranja upravna razmejitev v banovini hrvatski, tako, da bo razdeljena v »župnije«, te pa spet v okraje, ki bodo zbrali okrog sebe vse občane, ki spadajo k istemu središču.

»Srpsko Primorje«

Med »Jugoslovensko pošto«, ki je glasilo JNS, in sicer odenka skupine Bogoljub Jelić, in različnih hrvatskimi listi, traja že ves teden ostra polemika za to, ker je »Jugoslovenska pošta« govorila o Srpskem Primorju, česar pa hrvatski tisk neče pripoznati, češ, da srbskega Primorja ni. »Jugoslovenska pošta« odgovarja z neslanim dvotvornim: »Kaj neki vse dela napotje klerikalcev, na katerega »Hrvatska straža« od svoje strani odgovarja, da ji »Jugoslovenska pošta« ne dela nobenega napotja, pač pa da »Jelićevi gospodi kliče v spomin, da se je ni baia, ko je bila na oblasti, a se ji danes, ko niso, boji tem manj, in da bi nadaljevala boj za obrambo hrvatskega značaja kraja, kot je Boka Kotorska«.

»Izključen, ker se ni pokoril...«

Hrvatski listi prinašajo listo članov Hrvatske seljačke stranke, ki so bili izključeni iz stranke. Med njimi je tudi neki dr. Nikola Tusić iz Travničke. O njem pravi pismeni ukrep stranke, da je izključen, »ker se ni pokoril dr. Krnjeviću, glavnemu tajniku stranke«. O drugih izključenih članih HSS listi ne navajajo vzrokov izključitve. Iz navedenega vidimo, da Hrvatska seljačka stranka drži zelo strogo disciplino med svojim članstvom.

»Obzor«

o nadaljnjih zahtevah Hrvatov

»Obzor« objavlja uvodnik, v katerem v ostrem pogovoru z »Narodno odbrano«, ki je zapisa nekaj zelo neslanih in netaktnih opazk na račun banovine Hrvatske, piše na naslov »Pravok Narodne odbrane«, da se ljuto varajo, ako mislijo, da se bodo Hrvati zadovoljili s svojim današnjim položajem, če se jim pove, da so itak »preveč dobili« z ustanovitvijo banovine Hrvatske, kajti hrvatski narod zahteva, da naj se Jugoslavija preuredi po načelih stvarne enakopravnosti in stvarnih odnosov med Srbi, Hrvati in Slovenci. To je zahteva, od katere hrvatski narod ne odstopa. List na koncu prosi »Narodno odbrano«, naj vendar enkrat razume, da so časi, ki jih ona želi nazaj, minuli tako, da se nikdar ne bodo več vrnili.

Odpor proti državnemu nadzorstvu zunanje trgovine

Belgrajska »Pravda« priobčuje daljši članek, kjer prvič objavlja, da so Hrvati tisti, ki se najbolj uporno upirajo načrtom za uvedbo popolnega državnega nadzorstva nad vso našo zunanjo trgovino. Belgrajski list daje Hrvatom prav, češ, da današnje ravnanje države za zunanjo trgovino, ki ga vodi znani levicar dr. Bičanić, nikakor nima tistih organizacijskih sredstev, da bi moglo uspešno voditi in nadzirati vso našo zunanjo trgovino, ki objema več tisoč vrst različnih proizvodov, nadalje pa tudi zaradi tega ne, ker ni mogoče ustanovljati pristisnih organizacij naših uvoznikov in izvoznikov, brez ozira na notranjo trgovino. Končno Hrvati v tem načrtu slutijo namen, da bi se banovina Hrvatska po tej krivljasti poti odvzela nekatere kompetence, ki jih je že dobila in ki jih neče dati iz rok.

Jugoslovanski državni princip

O tem vprašanju piše »Hrvatski dnevnik«, da je že dosedaj bil položaj neslovenskih narodnih skupin v Jugoslaviji mnogo bolj zadovoljiv, kakor v katerikoli državi. Danes pa, tako piše list, ko gre Jugoslavija nasproti svojemu notranjemu prerojenju, ki bo izboljšalo položaj vseh treh glavnih jugoslovanskih narodov, bo prišlo tudi do izboljšanja stanja njenih manjšin. Načela glede položaja narodnostnih skupin, se morajo enako uveljavljati na vse države brez razlike. Državni princip, ki je bil merodajen pri ustvaritvi Jugoslavije kot zajednice treh sorodnih narodov, prihaja danes spet na dan in kaže smer po kateri bosta Balkan in Podonavje prišle iz krize. Jugoslavija spoštuje to načelo in ga posebno spoštuje tudi hrvatski narod, ki niti v času svoje najhujše borbe nikdar ni postavljal vprašanje državnih meja, ampak samo vprašanje izboljšanja svoje lastne usode v okviru teh meja.

Slavnostni začetek proslave 20 letnice CŠK in 17 letnice amaterskega turnirja v Celju

Pokroviteljstvo je prevzel prosvetni minister dr. A. Korošec

Celje, 10. avgusta.

Danes ob 5 popoldne je bila otvoritev 20 letnice CŠK in obenem tudi 17 letnice amaterskega turnirja, ki so se vršili v okviru klubov Jugoslavije. V veliki vrtni dvorani hotela »Evropa« so se zbrali vsi udeleženci turnirja, funkcionarji CŠK, glavni tajnik Jugoslovanske šahovske zveze g. Mirko Magdić, zastopnik celjske mestne občine g. mestni svetnik Anton Lesnik, ki je obenem zastopal tudi predsednika turnirskega odbora celjskega župana g. dr. Alojzija Vorišča ter številni poročevalci malone vseh jugoslovanskih listov, med katerimi sta bila tudi mojster Nedeljko, ki poroča za »Politiko«, in mojster Lesnik, ki poroča za »Pravdo«. V imenu današnjega jubilara CŠK je pozdravil g. prof. Josip Grašar vse navzoče kandidate za novega nacionalnega šahovskega mojstra ter je poudaril, da je njegova prva dolžnost in čast, ki jo ima kot predsednik CŠK, da se v njegovem imenu zahvali prosvetnemu ministru in narodnemu voditelju dr. Ant. Korošču, da je prevzel pokroviteljstvo nad to proslavo in nad turnirjem. Poudarja veliki pomen, ki ga je doživljal danes Celje, ta kotiček na naši severni meji, ki ima v svoji sredi za tri tedne iz vseh delov naše države narod jugoslovanskega šaha. Pozval je šahiste, da gredo vztrajno naprej, da iščejo in najdejo prehode in izhode ter tako utirajo s šahom našemu narodu pota v vse višje stopnje prosvete in kulture.

Za g. Grašarjem je spregovoril zastopnik mestne občine in župan g. dr. Vorišči, mestni svetnik Anton Lesnik, ki je v imenu vseh Celjanov pozdravil zbrane goste ter jim želel, da bi iz starodavnega in lepega Celja odnesli kar najlepše spomine.

Nato je zastopnik Jugoslovanske šahovske zveze g. Mirko Magdić govoril o velikem pomenu, ki ga ima za jugoslovanski šah ravno CŠK. V analizi jugoslovanske šahovske zveze beremo njegovo ime na prvem mestu in ravno ta klub je dal pobudo za ustanovni občni zbor Jugoslovanske šahovske zveze in sodeloval tudi na prvem nacionalnem amaterskem turnirju dne 1. januarja 1921. S svojim neumornim delovanjem je odlično zastopal delo jugoslovanskega šaha in pripomogel, da je, kakor je napisal dr. Milan Vidmar, postal šah med Slovenci ljudska igra in da je šah izrednega pomena za kulturo in prosveto naroda. Naj dodamo k temu še besede, ki jih je izrekel predsednik Jugosl. šahovske zveze dr. Stefan Čirić, bivši prosvetni minister in predsednik Hrvatske šahovske zveze, da je šah borba zdravega razuma na kulturno-prosvetnem polju. Ako združimo besede dr. Vidmarjeve z besedami dr. Čirića, dobimo tole: Šah je ljudska igra in borba zdravega razuma na kulturno-prosvetnem polju. Te igre se nam ni treba sramovati in današnji

prosvetni minister dr. Anton Korošec je nagradil to kulturno delo ter mu dal izreden položaj in značaj s tem, da je prevzel pokroviteljstvo nad 20 letnico šahovskega dela.

Nato se je spomnil vseh tistih, ki so s svojim delom pomagali ustvariti današnje šahovske moči kakor dr. Antona Schwaba, Emilijana Lileka, prof. Vagajo in druge. Kot zadnjega se je spomnil tudi nedavno ponesrečenega šahista dr. Julija Gabrovskega, našega vernega šahista.

Po govoru dr. Grašerja je g. Magdić predlagal, da se odpošlje prosvetnemu ministru in visokemu pokrovitelju današnje proslave in nacionalnega turnirja, narodnemu pokrovitelju dr. Ant. Korošču brzojavka sledeče vsebine: »Našemu pokrovitelju jubilejne proslave CŠK in JSZ pošiljamo najprišnejše pozdrave.« Odposlane so bile tudi pozdravne brzojavke bivšemu ministru Stefanu Čiriću kot sedanjemu predsedniku Jugoslov. šah. zveze, ministru trgovine in industrije dr. Ivo Andriću kot preds. HŠK, predsedniku Slovenske šah. zveze prof. Ant. Bajcu in dr. Juraju Kulašu, predsedniku Srbske šah. zveze. Udeleženci proslave so sprejeli vse predlagane brzojavke z navdušenim odobravanjem.

Nato je še spregovoril Šubarić iz Zemuna v imenu vseh igralcev, mojster Lesnik v imenu časnikarjev in Evgen Böhler v imenu Amaterskega šah. kluba iz Zagreba.

Sledilo je žrebanje, v katerem so dobili igralce sledeče številke: 1. Mišura Adrian (SK »Vidmar«, Maribor); 2. Medan Vasilije BSK; 3. Josip Grašar (CŠK); 4. Marek Ivan (LSK); 5. Smigovec V. (CŠK); 6. Gottlieb Vladimir (ASK, Zagreb); 7. Savič Branko (GŠK, Zagreb) — nadomestuje Vojo Popovič, ki se ni javil; 8. Šiška Josip (LSK); 9. Popovič Ivo, SK »Split«; 10. Zuk Franjo (SK Sisek); 11. Šubarić J. (Zemun) — nadomestila Kohna iz Zagreba; 12. Berner Djordje (SK Belgrad); 13. Jerman Ivo (ASK Zagreb); 14. Orašić Milan (GŠK Zagreb).

Nato je sledil mal prigrizek v počastitev igralcev, funkcionarjev in časnikarjev. Nocoj ob pol 8 se bo pričelo prvo kolo turnirja, v katerem se bodo pomerili sledeči pari: Mišura-Draščić, Medan-Jerman, Grašar-Berner, Marek-Šubarić, Smigovec-Zuk, Gottlieb-Popovič, Savič-Sorli, Šiška-Majslrović in Pavlović-Milinar.

Danes, v nedeljo bodo igrali od pol 11 do pol 1 prekinjene partije prvega kola, popoldne pa še drugo kolo in to od 8 do 7, tako da bo omogočen obisk tudi zunanjim kibicem.

V ostalih dneh se bo turnir vršil od pol 8 zjutraj do pol 12 zvečer, prekinjene partije pa se bodo igralle vsak dan od pol 11 do 1.

Obveščeni smo bili, da se 15. t. m. ne bo igralo kolo v Dobrni, ampak naslednji dan, to je 16. avgusta, in sicer od 10 do 14.

Prvenstvo Slovenske plavalne zveze v Mariboru

Maribor, 10. avgusta.

Danes se je pričelo na krasnem kopališču na Mariborskem otoku prvo prvenstvo slovenske plavalne zveze, ki sta ga priredila SSK Maraton in Mariborski plavalni klub. Današnji tekmi je prisostvovalo okrog 1800 gledalcev. Pred pričetkom je tekmovalce in občinstvo pozdravil predsednik Slovenske plavalne zveze dr. Skoberne. V imenu prirediteljev MPK in Maratona se je zahvalil predsednik MPK Evgen Bergant Uspeh današnjega tekmovalca je naslednji:

3 krat 50 m mešano dame: MPK 220, Ilirija (J) 222; točke MPK 26, Ilirija 16.
400 m prosto gospodje: Močan (Ilirija) 5.45.7, Ban (Ilirija) 5.52.2, Hudnik (Il.) 6.15; točke: Ilirija 42, MPK 30, SK Mura 2.
100 m prosto dame: Bezjak (Ilirija) 1.39.06,

Zaletel (Ilirija) 1.39.6, Bajde (MPK) 1.46.2, Rižner (MPK) 1.49.8; točke: Ilirija 63, MPK 38, SK Mura 2.
100 m hrbtno gospodje: Grašek (Il.) 1.24, Petek (MPK) 1.28.4, Novak (Ilirija) 1.32.4, Golob (MPK) 1.36.6; točke: Ilirija 81, MPK 51, SK Mura 2.
100 m hrbtno dame: Bezjak (Il.) 1.51.8, Gaber (Il.) 2.10; točke: Ilirija 102, MPK 51, SK Mura 2.
Stafeta 5 krat 50 m prosto gospodje: Ilirija I. 2:38.4, MPK I. 2:39, SK Mura 2:48.2, Ilirija II. 2:50.2, MPK II. 2:54.9.

To je bila najzanimivejša točka današnjega sporeda. MPK je izgubil le v malenkostno razliko. Organizacija je bila vzorna. Točke so se hitro vrstile. Rezultate so javljali občinstvu po mikrofoni. Jutri ob 10 bodo umetni skoki, ob 15 pa se bodo nadaljevale tekme v waterpolu in plavanju.

Spremembe v učenju živih jezikov na naših šolah

Belgrad, 10. avgusta. AA. Danes ob 18 je pomočnik prosvetnega ministra Boško Bogdanović sprejel v svojem kabinetu zastopnike domačega in tujega tiska in se z njimi dve uri razgovarjal. Pri tej priliki je Boško Bogdanović obvestil časnikarje o nekaterih spremembah glede živih jezikov na naših šolah.

Glede na kulturne vezi med našo državo in Nemčijo je prosvetni minister sklenil, da se te vezi še bolj okrepi z učenjem nemškega jezika v večji meri kakor pa je bilo to doslej po naših šolah. Iz tega razloga se bo poučeval nemški jezik v klasičnih gimnazijah, na realnih gimnazijah, realkah, na učiteljskih in v meščanskih šolah v oni meri, v kateri se je doslej poučeval francoski jezik. Pouk nemškega jezika bi se uvedel z novim šolskim letom v omenjenih šolah od prvih razredov dalje in postopno vsako leto tudi v ostalih razredih. V zadnjih letnikih učiteljskih in meščanskih šol bi se poučeval še francoski jezik. Francoščina bi se poučevala z novim šolskim letom v realnih gimnazijah in na realkah v onem obsegu, v katerem se je doslej poučeval nemški jezik, t. j. učenje francoskega jezika bi se začelo od tretjega razreda dalje.

Prav tako je prosvetni minister glede na nadalje tesnejše gospodarske in kulturne stike med našo državo in Italijo sklenil, da se italijanski jezik uvede kot obvezen predmet namesto francoskega in to za zdaj glede na nezadostno število učnih ur na eno uro na moški in ženski realni gimnaziji v Belgradu in Ljubljani ter v Mariboru, Celju, Novem Sadu, Kragujevcu, Skoplju, Sarajevu in Kotorju. Poleg tega je, upeštevajoč veliko potrebo po znanju italijanskega jezika, prosvetni minister sklenil, da se odpro tečaji italijanskega jezika tudi po drugih mestih.

Da bi se izpopolnila občutna vrzel, ki rija v delu naše države že zdavnaj, je prosvetni minister tudi glede pouka klasičnih jezikov sklenil, da se v Belgradu odpre popolna klasična gimnazija, dalje da se v Karlovcih realna gimnazija postopno spremeni v klasično gimnazijo in da se odpro klasični oddelki v Skoplju in v Sarajevu. Ta uvedba klasičnega pouka bi se začela z novim šolskim letom.

Uredba o prevešbi slušateljev pravnih fakultet v Ljubljani

Belgrad, 10. avgusta. m. Prosvetni minister dr. Korošec je na predlog sveta juridične fakultete v Ljubljani in na podlagi uredbe o pravnih fakultetah vseučilišč v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani z dne 22. novembra 1938 predpisal uredbo, kako naj se po preteklem šolskem letu 1941-42 izvrši prevedba slušateljev juridične fakultete v Ljubljani, ki so se vpisali na fakulteto, še preden je dobila za-

konsko moč uredba z dne 20. decembra 1938. Ta uredba se glasi:

Člen 1. Slušatelji, ki smejo po čl. 85 fakultetne uredbe polagati diplomske in doktorske izpite se po dosedanjih predpisih, smejo 1941, pravosodni pravoslovni državni izpit najpozneje v junjskem izpitnem roku januarja 1941, pravosodni pravoslovni državni izpit najpozneje v junjskem izpitnem roku januarja 1945, doktorski izpit morajo navedeni slušatelji napraviti do končnega šol. leta 1947-48.

Člen 2. Ako ne bi navedeni slušatelji napravili gornjih izpitov do gornjih rokov, jih morajo napraviti po novih predpisih. Pri tem se šteje uspešno napravljen pravnozgodovinski državni izpit kot uspešno položen izpit iz prve skupine diplomskih izpitov drugega leta in iz obeh skupin diplomskih izpitov četrtega leta. Državnoslovni izpit se šteje kot uspešno položen izpit iz druge skupine drugega leta in obeh skupin tretjega leta. Fakultetni svet odda, v kakšnem obsegu se vštejejo uspešno položeni rigorozji v ustni doktorski izpit po novi uredbi.

Člen 3. Kandidat, ki je začel izpite po predpisih nove fakultetske uredbe, mora vse ostale izpite opraviti po novi uredbi. To velja za diplomske in doktorske izpite.

Člen 4. Kandidat, ki je bil preproban pri katerem državnem izpitu ali pri rigorozu, za katerega veljajo sedanji predpisi, mora najprej uspešno napraviti ta izpit, dokler se ti izpiti sploh opravljajo (§ 1.). Nato lahko nadalje dela izpite po novih predpisih.

Člen 5. Fakultetni svet sme v utemeljenih primerih dovoliti izpreglede manjkajočih predavanj, vaj in seminarskih nalog.

Izvoznikom svežega sadja

Belgrad, 10. avgusta. AA. Ravateljstvo za zunanjo trgovino obvešča izvoznike sadja, da je trgovinsko ministrstvo na temelju uredbe o nadzorstvu nad sadjem in sadnjimi izdelki, ki so namenjeni za izvoz, dovolilo, da se letos počeniš z 10. avgustom lahko začne izvoz svežega zgodnjega grozdja s tem, da tudi sive in zgodnje namizno grozdje v celoti odgovarja pogojem o kakovosti, kakor jih predpisuje omenjena uredba. Kar se tiče odstotka tolerance pri jabolkah je trgovinski minister s svojim odlokom določil za letoš, da bo pri izvozu namiznih jabolk toleriranih do 5 odst., pri izvozu konzumnih jabolk pa do 15 odst. poškodovanih, črvihih ali pa umazanih sadežev. Pri tej priliki se opozarja zainteresirani izvozniki kakor tudi kontrolni urad za pregled sadja, da se je treba strogo držati odločb imenovanega odloka trgovinskega ministrstva. V primeru prekrškov do-

Romanje

Zveze bojevnikov na Brezje

Zveza bojevnikov opozarja vse svoje skupine, skupnike in tovariše ter svoje v svetovni vojni padlih tovarišev, da bo vsakoletno romanje na Brezje 18. avgusta tega leta. Vsi tovariši in svoji ter tudi svoji padlih tovarišev se iskreno vabijo, da se tega tega romanja udeležijo v kar največjem številu.

Mežiški rudniki pod komisarjem

Znani mežiški avinčni rudniki, ki so bili last angleške družbe »Central European Ltd.« so dobili prisilnega vladnega komisarja. Za državnega prisilnega komisarja je imenovan Nikola Gjurić, generalni ravnatelj državnih železnic v poklju. Prisilno upravo je zahtevala nemška družba »Bleibergwerke Union«, ki ma svoj sedež v Celovcu na Koroškem, ki je v svoji vlogi izjavila, da so vsa avinčena in druga rudniška ležišča v Mežiški dolini njena last, ker da so ji bila pri prevratu po svetovni vojni krivičnim potom odvzeta.

Smrt pobeglega jetnika v gorečem kozolcu, ki ga je sam zažgal

Slov. Bistrica, 10. avgusta.

V mariborski kaznilnici je odseljeval večletno kazen znani vlomilec in tat Franc Lubej. Ker pa se je Lubej v kaznilnici dobro vedel, ga je uprava poslala na zunanje delo. To priliko pa je izkoristil in je od dela pobegnil. To je bilo letoš spomladi. Za njim je bila izdana takoj tiralica in orožniki so ga začeli zasledovati. Nazadnje so zvedeli, da se nahaja pri svojem bratu v Spodnjem Grušovju v Smartnem pri Jelšah. Danes popoldne se je podala orožniška patrulja, sestojela iz treh mož, na Lubejevo domačijo. Ko jih je Franc Lubej od daleč zagledal, se je takoj skril na kozolec. Orožniki so kozolec obkločili in pozvali Lubeja, da se preda. Ker pa na njihov poziv ni hotel slediti, se je splazil na kozolec orožniki narednik Gašper Preilik iz Slov. Bistrice, da prime Lubeja in ga spravi s kozolca. Ko se je narednik že bližal Lubeju in je Lubej videl, da ni nikakega izhoda, ker je obklopljen, je kratkoma prižgal vžgalico in podtaknil požar na kozolec. V tre. utku je bil ves kozolec v plamenih in se je narednik Preilik v zadnjem trenutku rešil smrti plamenih ter skočil s kozolca, dočim je L. s kozolcem vred zgorel. Našli so samo njegovo zgozleno truplo. Ves dogodek se je odigral okrog 3 popoldne. Lubejev brat trpi občutno škodo.

Iz banovine Hrvatske

Split, 10. avgusta. b. Po vesteh iz raznih kvajeve Dalmacije so tam dobro obrodile žitarice in tobak. Ako bo še tekom tega meseca v dovoljni meri deževalo, bo pridelek koruze v Dalmaciji rekorden.

Zagreb, 10. avgusta. b. Iz Belgrada se je vrnil v Zagreb načelnik oddelka za trgovino dr. Lamer, ki je izročil predlog banske oblasti, da se v Zagrebu ustanovi oddelke za zunanjo trgovino za hrvatsko gospodarstvo. Predlog banske oblasti je bil sprejet v celoti.

Osebnosti

Belgrad, 10. avg. m. Z odlokom prosvetnega ministra je postavljen Leon Eržen iz Vinovitice za profesorja 8. skup. na II. drž. realni gimnaziji v Mariboru.

Belgrad, 10. avgusta. m. S kraljevim ukazom so premešteni: na glavno carinarnico v Ljubljani za višja kontrolorja 6. skup. Kržič Anton iz Zagreba, Levstrek Srečko iz Skoplja; na centralno carinsko blagajno v Ljubljani za višj. car. kontrolorja 6. skup. Venceslav Glišić iz glavne carinarne v Ljubljani; v glavno carinarnico v Mariboru za višje car. kontrolorje 6. skup. Košir Andrej iz Ljubljane, Krunić Branko iz Zagreba, Aljančič Emil iz Djakovice, Kukrim Matija iz Dubrovnika, Miklavčič Lovro iz Dravograda-Meža; za car. kontrolorja 7. skup. Ivan Brencce v Kotoribi; v glavno carinarnico v Split je premeščen Franjo Pajtel iz Ljubljane; v centralno blagajno v Kotoribi za višjega car. kontrolorja 6. skup. Franjo Kervin iz Ljubljane; v carinarnico 1. reda v Vrčcu za kontrolorja 6. skup. in upravnika Velko Velikič iz Maribora; v carinarnico 1. reda v Gornjo Radgoni za višj. kontrolorja 6. skup. Djukanović Ljubomir iz Ljubljane, Koren Ivan iz Maribora; v carinarnico 1. reda Dravograd-Meža za car. kontrolorja 6. skup. in upravnika Terinek Franjo iz Ljubljane; v carinarnico 1. reda v Kotoru za car. kontrolorja 6. skup. in upravnika Citić Josip iz Osijek.

Belgrad, 10. avg. m. Socialno ministrstvo je ustanovilo vrhovni zdravniški disciplinski svet za dobo treh let od leta 1940 do 1943. Predsednik tega sveta je dr. Luka Pištelik, član državnega sveta, njegov namestnik dr. Franc Svetek, član državnega sveta, ostali člani pa so dr. Stevan Ivačić, načelnik sanitetnega oddelka, dr. Milan Jožić, zdravnik iz Sarajeva, dr. Matej Justin, sanitetni polkovnik v p. iz St. Vida nad Ljubljano, in dr. Borivoj Lajović, primarni splošne državne bolnišnice v Belgradu.

Belgrajske novice

Belgrad, 10. avg. m. S kr. ukazom in na predlog predsednika vlade se spreminja sedanje ime občine St. Jošt, okraj Ljubljana-okolica, v občino St. Jošt nad Vrhniko.

Belgrad, 10. avg. AA. Minister za ljudsko telesno vzgojo Dušan Pantlić je odpoloval zvečer na Bled, kjer bo ostal dva dni.

Nemško-angleška bojišča

Nemška poročila

Vojno poročilo

Berlin, 10. avg. AA. DNB: Vrhovno poveljstvo sporoča:

Nemška podmornica sporoča, da je potopila eno oboroženo trgovsko ladjo z 8700 tonami. Ogledniški polet nad Anglijo so se po nartu nadaljevali tudi včeraj, zlasti pa nad vzhodno in južno angleško obalo kakor tudi južno od Shetlandskih otokov. Naša vojna letala so napadla angleške oboroževalne tovarne, pristanišča in pristaniške naprave kakor tudi letališča in postojanke protiletalskih baterij. Pri teh napadih se je posrečilo med drugim hudo poškodovati letalske tovarne v Rochesteru ter municijske tovarne v Leversunu, kjer je nastal močan ogenj in so sledile močne eksplozije. Posebno veliko število bomb vseh kalibrov je padlo na ladjedelnice v New Castlu in na državne ladjedelnice v Cirmasu in Catamu. Razen tega so bombe uničile tudi del letališča severno od Bristolu.

Posamezna sovražna letala so letela včeraj nad severno Francijo, Belgijo in Nizozemsko, ponoči pa nad zahodno Nemčijo. Na nemškem ozemlju niso bili zadeti vojaški objekti, vendar pa je več civilistov ranjenih, nekaj zgradb pa poškodovanih. Dve nemški letali so nista vrnila domov. Dve sovražni letali sta bili zbiti od protiletalskega topništva. Všečvi tudi ti dve sovražni letali je dozdaj nemško protiletalsko topništvo skupno zbitlo 1500 sovražnih letal.

Bitka nad Rokavom

Berlin, 10. avg. AA. DNB. Vojaški krogi dajejo poročilo o izgubah v včerajšnji letalski bitki na nemški in angleški strani. Te izgube v teku včerajšnjih zračnih letalskih borb so po tipih letal sledeče: angleške letalske sile so izgubile 8. avgusta 33 letal znanke »Spitfire«, devet letal znanke »Hurricane« in tri letala znanke »Bristol-Blenheim«. Angleži so izgubili tudi tri letala, katerih znanke se ne more točno ugotoviti, in eno letalo znanke »Hampden«. Dve angleški letali sta bili sestreljeni, ko sta ponoči leteli nad Nemčijo. Sestrelila jih je nemška protiletalska artilerija. Skupno so Angleži izgubili 51 letal. Nemške letalske sile so izgubile 8. avgusta sedem letal znanke »Junkers 87«, tri »Messerschmitt 109« in eno letalo iste znanke je bilo prisiljeno, da se je spustilo na tla. Prav tako je bilo prisiljeno letalo znanke »Messerschmitt 110«, da se je spustilo na tla. Vsega skupaj so nemške letalske sile izgubile dvanaest letal. Obe nemški letali, ki sta bili prisiljeni spustiti se, sta priletela na celino. Od članov posadke teh letal je eden podlegel poškodbam.

Angleška poročila

London, 10. avg. AA. Reuter. Letalsko ministvo in ministvo za obrambo sporočata, da so sovražna letala v teku minule noči bombardirala več angleških krajev. V sporočilu se med drugim sporoča, da je bilo v nekem mestu na severozahodu nekaj mrtvih in ranjenih. Letala so bombardirala tudi nekaj krajev na severovzhodu in jugozahodu Welsa, kjer pa je bilo malo žrtev.

Angleška samoobramba

Lizbona, 10. avgusta. AA. DNB. Londonski radio je včeraj sporočil, da so v Angliji tečajari za prebivalstvo za četinski vojni. Na teh tečajih se bodo prostovoljci angleške narodne brambe učili na dvodnevni tečajih in vežbah po metodi, ki jo je ustanovila ameriška policija, da je pobijala gangstersko delovanje. Na teh tečajih se bodo prostovoljci vadili v posebnem orožju kakor tudi v poličnih borbah in zasledovanju hiš. Učili se bodo metati bombe. Gojencem teh tečajev bodo tudi pokazali, kako se z metanjem sladkorja pokvari benecinski rezervoarji avtomobilov in kamionov ter kako se ustavlja vozila z vsipanjem peska v tečaje.

Italijani prodirajo

v angleško Somalijo

Italijanska poročila

Rim, 10. avg. AA. Stefani: Uradno sporočilo glavnega štaba italijanske oborožene sile št. 63 se glasi:

Iz zanesljivega vira se je zvedelo, da je bil pri letalskem napadu, katerega so izvedli naši bombniki 1. avgusta na bojno ladjo »Resolution«, povzročena velika škoda zlasti na stolpu in na kljunu. Razen tega je bil en rušilec močno poškodovan.

V Severni Afriki so naše letalske sile učinkovito bombardirale železniško krogo pri Mars Matruhu, nato pa zbirališče mehaniziranih enot ter sovražne postojanke v Sidi Branji.

V Vzhodni Afriki so naše čete s hitrimi pohodi zasedle Adeno v angleški Somaliji. Naše letalstvo je letelo tudi nad pristaniščem in letališčem v Berberu in pri tej priliki zadelo eno ladjo in povzročilo ogenj na dveh letalih tipa Gloucester, ki sta bili na tleh.

V Buni v Keniji so naša letala bombardirala sovražne motorizirane enote.

Sovražnik je izvedel brez posebnih uspehov polet nad Massauo in Guro.

Rim, 10. avg. b. Po zavzetju Zeyle Hargeise in Odveina je italijanska kolonialna vojska po enodnevem počitku začela z nadaljevanjem zasedanja britanske Somalije. Po najnovejših vesteh iz Zeyle je tekom včerajšnjega dne italijanski motorizirani vojski uspelo, da zavzame strateško važni klanec Bohofleu, kjer so obkoljene britanske kolonialne čete. Z zavzetjem Bohofleu je italijanskim motoriziranim kolonom odprta proti luki Berbere in Gaden. Trdi se, da je bil včeraj izvršen zračni napad na Zeyle.

Namen italijanskega prodiranja v angleško Somalijo

Rim, 10. avg. b. Napredovanje italijanskih čet v britanski Somaliji ima cilj, da preseka Angliji pot v Indokino, kjer bo po zavzetju Berbere po italijanskih četah vsak pomorski promet na Rdečem morju onemogočen. »Popolo d'Italia« smatra, da je z italijansko akcijo v Somaliji, kakor tudi z uspehi v Keniji in Sudanu započeta kolonialna vojska, s katero je Anglija zadeta v svojih najvažnejših imperialnih centrih na Rdečem morju, ki je med Mediteranom in Indijskim oceanom. Italijanska akcija se more razširiti, ker morejo italijanske čete po zlomu Francije stopiti v akcijo in imajo mnogo več izgleda, da izkoristijo svoj strateški položaj v ofenzivi ne samo proti Somaliji in Egiptu, ampak tudi proti Sudanu, Keniji in Ugandi. Pušavsko ozemlje predstavlja edino zapreko za hitro napredovanje, toda povoljni strateški položaj daje italijanskemu poveljstvu svobodno akcijo za podvzete ofenzive. Zaradi boljše oborožitve italijanskih čet, boljše kvalitete in boljše organizacije domačih kontingentov je italijanskemu orožju zagotovljena znatna prednost v tej kolonialni vojski.

Algeiras, 10. avgusta. AA. DNB. Danes opoldne so iz gibraltarske luke odpluli proti Sredozemskemu morju trije rušilci, v noči od četrtka

na petek pa v smeri proti Atlantiku skupina na petek pa v smeri proti Atlantiku skupina je sinoči ponovno bombardirala gibraltarske utrdbe in angleške vojne ladje, ki so vsidrane v luki. Protiletalska artilerija je začela streljati.

Angleška poročila

Kairo, 10. avgusta. AA. Reuter: Današnje angleško sporočilo pravi, da so angleška letala napadla ladje v pristanišču Tobruk. Eden od obeh angleških pilotov, katerih letali sta bili zbiti med borbo 8. avgusta, se je vrnil na svoje oporišče.

V Vzhodni Afriki so angleški bombniki po ogledniških poletih, ki so jih izvedli francoski piloti skupaj z angleškimi letalci, izvršili napad na postojanke vzdolž ceste Hargeisa-Tugarkap.

Kairo, 10. avg. t. Reuter. Angleško vrhovno poveljstvo poroča: Italijanske čete v Somaliji nadaljujejo svoje prodiranje proti našim glavnim postojankam (Berbera). Na vseh drugih frontah vlada mir. Posadka v Adenu je bila zadnje čase pomnožena.

Sirija za Angleže zaprta

Istanbul, 10. avg. t. Transcontinental: Francoska vlada je dala svojim konzulom nalog, da ne smejo dati nobenemu Angležu, ki je v starosti, da bi mogel biti vojaški obvezanec, dovoljenja, da bi poloval skozi Sirijo. Francoske oblasti v Siriji pa so dobile nalog, da ne smejo pustiti čez mejo nobenega takšnega angleškega državljanca. Tudi ni dovoljeno Angležem te starosti, da bi zapustili Sirijo, ako se tamkaj nahajajo.

V angleških krogih v Turčiji tolmačijo te ukrepe tako, da je francoska vlada sedaj hotela preprečiti vsako zvezo med angleškimi deželami Palestino in Egiptom z zavezniško Turčijo. Suhozemska pot je sedaj prestržena. Ni znano, kakšne ukrepe bo storila angleška vlada, da razčisti položaj, ki je nastal z odlokom francoske vlade.

Egipt se pripravlja

Kairo, 10. avgusta. b. Po nekih poročilih so po vsem Egiptu vrše velike priprave opreznosti. Vsi dopusti policije so ukinjeni. Policija kakor tudi vojaštvo se nahaja dan in noč v strogi pripravljenosti. Poveljnik egiptskih teritorialnih čet je izjavil, da so v Egiptu podzveti vsi potrebni koraki za letno izobrazbo 200.000 mož. Med ostalim je rekel, da Egipt želi vse svoje prijatelje opozoriti na to, da napad proti tej državi ne bo lahka stvar in da bo vsak sovražni poskus drago plačan.

Japonska stremi za »velikim azijskim področjem skupnega blagostanja«

Tokio, 10. avg. t. Domei. Zunanji minister Macuoka je sprejel časnikarje ter jim izjavil, da je mednarodni položaj skrajno zapleten, tako, da ni mogoče v naprej videti, v katero smer se bodo dogodki razvijali. Zaradi tega pa je treba japonsko državo najprej na znotraj preustrojiti in utrditi v nacionalnem smislu. Japonska mora biti močna in mora pogumno naprej na poti, ki si jo je izbrala in ki ima za cilj, da ustanovi »veliko azijsko področje skupnega blagostanja«. V tem okviru je Japonska pripravljena sodelovati z vsako drugo veselo, ki priznava japonsko stališče. Odpor kitajske vlade v Cungkingu se bliža svojemu koncu. Vzdržati se je mogel samo zaradi tega, ker so Kitajci dobivali orožje iz tujine. Temu je sedaj praviljen konec. Tudi Francija se počasi približuje japonskemu stališču. Ne bo več dolgo, ko bodo japonski ideali priznani od vseh in ko bodo vsi spoznali, da je rešitev, ki jo ima Japonska pred oči, najbolj koristna za vse interesirane države.

Poveljnik japonskega brodogradila na Kitajskem admiral Simada je včeraj sporočil inozemskim diplomatskim zastopstvom, da je japonska mornarica iz vojaških razlogov prisiljena oklicati blokado Hončovskega, Sjancanskega, Wenčovskega, Fačovskega zaliva, kator tudi zalivov Santuao in Loyuan.

Japonska na meji Indokine

Tokio, 10. avgusta. AA. DNB: Japonska vlada je sklenila, da se bo ministristvo kolonij, ki je bilo dozdaj v sklopu ministristva zunanjih zadev, pretvorilo v neodvisno ministristvo. Na predlog Macuoka je predsednik vlade knez Konoje pristal na to, da bo poleg svojih rednih dolžnosti prevzel tudi vodstvo novega portfelja.

Hongkong, 10. avgusta. AA. Reuter. Izve se, da japonske ladje prihajajo vsak dan v Saigon in druga japonska oporišča pred francosko Indokino. Potniki, ki so prispeli v Hongkong z letali »Imperial«, izjavljajo, da vlada v Indokini mir. Spremembe ni nobene, samo promet je začasno ustavljen.

Sanghaj, 10. avgusta. AA. Tass: Izve se, da je dobila francoska mornarica na skrajnem vzhodu ukaz, naj se zbere v raznih pristaniških Indokine. Generalni guverner Indokine je objavil ukaz organizaciji čet in poslat prebivalstvu apel, naj se prijavijo v prostovoljske oddelke. Topniške baterije so bile nameščene v pristanišča.

London, 10. avgusta. AA. Tass: Kitajski dopisnik lista »Daily Telegraph« poroča svojemu listu, da je kitajska vlada zbrala več divizij ob meji Ju-

nana in Indokine. Francoske oblasti so iz previdnosti ukazale, da je treba uničiti ceste in mostove vzdolž meje Indokine in kitajskih pokrajin.

V Ameriki govore o japonski nevarnosti na Tihem morju

Washington, 10. avgusta. AA. DNB: Ameriško mornariško ministristvo je sklenilo zgraditi na otoku Oaha pri Barbars Pointu na Havajskem otočju veliko oporišče za vodna letala. To novo oporišče bo po načrtih sodeč največje oporišče za vodna letala na Havajskem otočju.

Washington, 10. avgusta. b. Senator Holman iz Oregona je izjavil, da je iz merodajnih vojnih virov doznal, da obstoji nevarnost vdora Aljaski in celega tihomorskega prostora. Senator Maurice iz Texasa misli, da preti nevarnost japonskega napada na Malajsko.

100 japonskih bombnikov bombardiralo Cungking

Cungking, 10. avgusta. b. Bombardiranje, katero je izvršilo 100 japonskih bombnikov na kitajski mesta, je zahtevalo na tisoče človeških žrtev in vžgalo na stotine hiš.

Sovjetsko mišljenje

Moskva, 10. avgusta. AA. Tass: Današnja »Pravda« piše o izgradnji načel za novi politični ustroj na Japonskem ter pravi, da to ni zavisno samo od iniciatorjev teh načel, temveč prav tako od dejanskega položaja države in od odnosov sil, ki se med seboj bore v vodilnih japonskih krogih. Še nobena od omenjenih skupin se ni priborila vodilnega položaja, ki bi omogočil, da bi narekovala svojo voljo drugim opozicijskim skupinam. List misli, da bodo nastali v zvezi z novim političnim ustrojem ogorčeni politični boji.

»Italijanski prispevek«

Italijanski list o važnosti italijanske udeležbe v vojni

Rim, 10. avgusta. AA. (Stefani) Današnja številka tednika »Relazioni internazionali« objavlja članek pod naslovom: »Italijanski prispevek«, v katerem na sledeč način opredeljuje italijansko udeležbo v sedajni vojni:

1. Italija zadržuje na Sredozemskem morju dve veliki angleški pomorski brodogradnji v Gibraltarju in Aleksandriji. Številni oddelki angleškega letalstva morajo biti razvrščeni na raznih oporiščih v Sredozemskem in Rdečem morju pa vse do Adena. Anglija razpolaga v Egiptu, Palestini, Sudanu, Keniji, pri Adenu in Hadramutu z več desetimi divizij, ki so odlično oborožene in opremljene.

2. Italijanski zračni pritisk na imenovana oporišča, ki je vsak dan hujsi, je vzrok, da Anglija ne more odpeljati v domovino teh svojih ladij za obrambo tega otočja, ki je ogroženo zaradi nemške akcije. Zaradi tega primanjuje Angliji sil za učinkovito obrambo metro-pole.

3. V kar je Anglija prej upala in v kar še vedno upa, so njene letalske sile. V tem pogledu je Anglija v podrejenem položaju. Nemške letalske rezerve znašajo več tisoč letal, medtem ko izdelajo nemške tovarne mnogo več letal kakor angleške tovarne. Anglija računa na Ameriko, toda Združene države dajejo Angliji samo skromno pomoč. V Ameriki grade nove tovarne, vendar bo mogoče začeti izvajati program šele leta 1942. Položaj Anglije je po tem takem zelo resen. Resen je zaradi tega, ker Anglija ne more uporabljati pomorskih, kopenskih in letalskih sil, ki so precej številne in katere veže Italija. Z vojaškega stališča

»Progulščiki« in »letuni« nadloga Sovjetske Rusije

Moskva, 10. avgusta. AA. Tass. V vsej sovjetski Rusiji se vodi borba proti »Progulščikom«, katere označujejo kot brezvestneže, ki ovirajo delo in tako delajo škodo gospodarskemu napredku in obrambni moči države. »Progulščiki« so tisti delavci oziroma nameščenci, ki neredno prihajajo na delo, ki bi se rajši sprehajali in zaradi njihovega brezvestnega delovanja pada večina bremena na njihove resne tovariše, ki spet ne morejo pravočasno opraviti dela, niti ga ne morejo opraviti v redu. Razen tega ubijajo progulščiki voljo za delo pri ostalih delavcih in nameščenci. »Letuni« pa so spet tisti delavci ali nameščenci, ki se nikakor ne morejo obdržati na enem delu, temveč »letajo« iz enega podjetja v drugo. Dne 26. julija letos je bil izdan poseben ukaz proti brezvestnim delavcem in imajo ravnotežni tovarni in drugih podjetjih v ustanov dolžnost, da začno s čim hujsko borbo proti »progulščikom« in »letunom«. Ukaz določa, da je

50 različnih modelov dvokoles

SI LAHKO BREZOBVEZNO OGLEDATE PRI

IGN.VOK

LJUBLJANA, TAVČARJEVA 7

treba te škodljivce poizvodnje izročiti sodiščem in jih strogo kaznovati. Tiek vodi ostro kampanjo ne samo proti progulščikom in letunom, temveč tudi proti brezbrzižnim šefom, ki gledajo skozi prste in se brezvestne ljudi ne pošiljajo pred sodnike. Prav tako žigosajo tudi vse mile sodne razsodbe o takih dejanjih. Listi soglasno zahtevajo železno disciplino pri delu.

Iz Francije

Mlade ljudi v diplomacijo!

Clermond-Ferrand, 10. avgusta. AA. Zunanji minister Baudoin je v svoji današnji izjavi med drugim rekel tudi sledeče: V bodoče bo treba upoštevati osebne sposobnosti francoskih diplomatov. Potrebno bo, da bodo francoski poslaniki in generalni konzuli mladi ljudje s povprečno starostjo 35 do 40 let, da bi mogli popolnoma izkoristiti njihove telesne, intelektualne in moralne sile. Iz tega kroga mlajših ljudi se bo postopno ustvarilo središče tudi za francoske veleposlanike. Za vse to bo skrbela francoska vlada. Kadar bo potrebno, ne bodo zbirali francoskih veleposlanikov samo iz vrst višjih uradnikov znanega ministristva, temveč bo vlada apelirala tudi na osebnosti, ki niso poklicni diplomati, pa bi mogli prav tako dobro služiti domovini. Baudoin je nato izrekel zahvalo doseganim francoskim diplomatskim predstavnikom, ki pri svojem delu niti za trenutek ne opuščajo francoskih diplomatskih tradicij.

Požar v Londonu

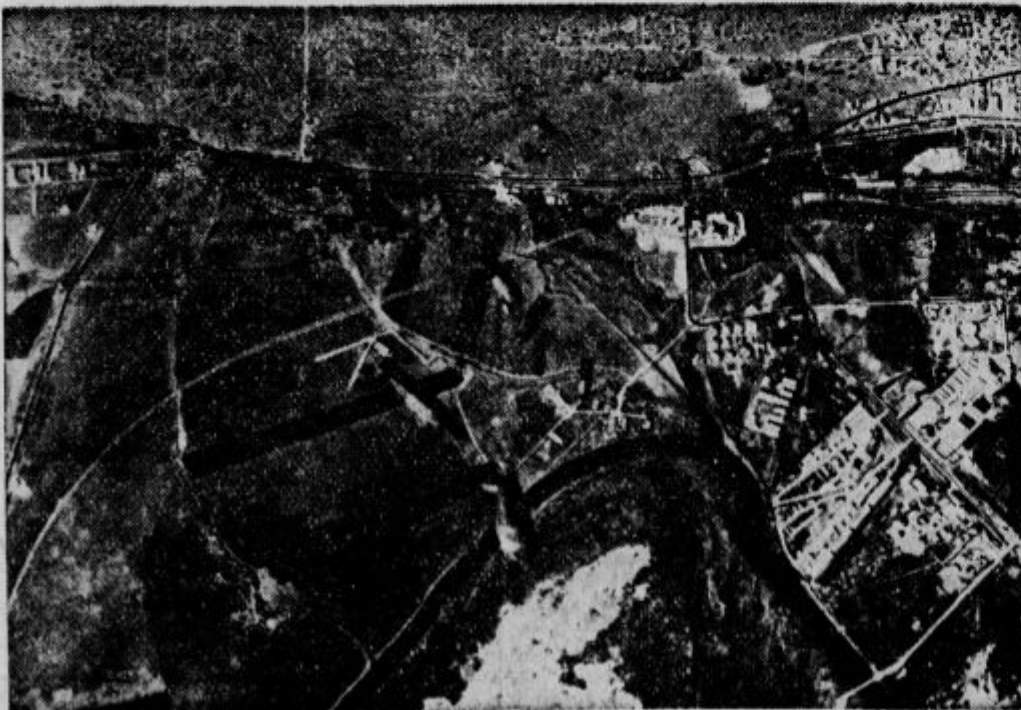
London, 10. avg. b. V Londonu je v noči od petka do sobote prišlo do velikega požara tower-skega mesta. Reševalnim delom je prisostvovalo 500 gasilcev, ki so se mogli približati ognju na 100 metrov. Po trurnem napornem delu se je posrečilo ogenj omejiti. Ne ve se, kako je prišlo do požara. Škoda znaša okrog 1 milijon funtov sterlingov.

Ladja brez posadke

Oviedo, 10. avgusta. AA. DNB. Španski ribiči so našli včeraj 160 milj od rtiča Peca tovarno ladjo brez posadke. Ladjo so valovi gnali naprej. Ko so se ribiči približali, so ugotovili, da gre za osemstotonsko tovarno ladjo Bazil Deostona, katero je posadka zapustila. Ladja je prevažala žito. Ribiči so ladjo odpeljali v St. Juan de Niva, kjer so jo prevzele španske oblasti.

Ineni nadzoruje

Ankara, 10. avgusta. AA. Anatolska agencija. Predsednik turške republike Ineni je danes odpotoval iz Ankare na inšpekcijsko potovanje po centralni Anatoliji. Danes popoldne je prispel v Boğaz.

Italijanska letala bombardirajo mesto Hajfo v Palestini.

Gospodarstvo

Naše cene naraščajo naprej

Indeks cen, ki ga izračunava Narodna banka, izkazuje povišanje cen na debelo od 105,8 meseca junija na 108,3. To zvišanje cen na debelo je pripisovati predvsem dejstvu, da so narasle cene izvoznih proizvodov, in sicer na 105,7, indeks cen uvoznih predmetov pa je znašal julija meseca letos 112,9. V primeri z lanskim julijem se šele vidi ogromno povečanje cen na debelo v naši državi.

Splošni indeks cen na drobno je v juliju na-

rasel v primeri z julijem lanskega leta za 24,7, od 81,5 na 106,2 točke. Največje je bilo povišanje pri kolonialnih proizvodih: od 82,8 na 97,3, industrijskih in obrtnih proizvodih od 78,3 na 98,2. Indeks cen obleke in obutve je narasel od 84,4 na 132,4, kurjave in razsvetljave od 81,7 na 107,3 točke.

Vse te številke nam ponovno kažejo, da se draginja ni ustavila ter še nadalje narašča kljub vsem ukrepom za pobiljanje draginje.

Navodila za kontrolo cen

Odstotki bruto dobička za razne predmete

Urad za nadzorstvo cen je izdal banškemu upravu naslednja navodila za odredjanje učinkovite nabavne cene in maksimalnega brutodobička:

Trgovci, ki so po uredbi o nadzorstvu cen dolžni zahtevati odobritev za povišanje cen, predlagajo svoje kolekcije na razne načine, večkrat nepopolno in jasno, tako da kontrola ni mogoča ali pa je otežena. Zato daje urad naslednja pojasnila in navodila:

Da bi se ugotovila prodajna cena, je potrebno najprej ugotoviti učinkovito nabavno ceno in tej ceni dodati izvesten odstotek, ki predstavlja brutodobiček (prejemke stroške in čisti dobiček). Efektivna nabavna cena vsebuje plačano nabavno ceno za blago in vse stvarne izdatke pri spravljajanju tega blaga v skladišča trgovcev brez režijskih stroškov.

Ta cena se v glavnem more izračunati na dva načina: 1. izračunavanje vsakega posameznega stroška in odnosa na odgovarjajočo količino blaga ali s seštevanjem vseh stroškov po dokumentih v končnem znesku in delitvijo dobljene vsote s skupno prejeto količino te vrste blaga.

Trgovci porabljajo oba kalkulacijska načina. Prvi način je težje kontrolirati in je treba od trgovcev zahtevati, da v prošnjah za povišanje cene porabljajo drugi način, kjer je to mogoče. Shema take kalkulacije izgleda približno takole:

1. Končni znesek fakture ali obračuna banke, ki je izvršila nakazilo v iznosnem. V znesku bo vsebovana plačana cena blaga in vsi stroški zaračunani v fakturi kakor tudi stroški nakazila, pri računih domačih producentov pa tudi skupni davek, ki se zaračunava pri carinjenju, državno ali banovinsko trošarino in vse ostale stroške po deklaraciji. 3. Končni znesek prevoznih stroškov po originalnem tovornem listu in stroški zavarovanja za časa prevoza. 4. Končni znesek obične trošarine, oz. eličnih dajatev. 5. Stroški carinskega posredništva, prevoza do trgovine (speditorski itd.) kakor vsi ostali efektivni stroški pri nabavi blaga, dokazani z dokumenti. Vsi navedeni zneski dajejo nabavljajočo ceno blaga. Če se ta vsota deli s stvarno prevezto količino, se dobi efektivna nabavna cena na 1 enoto blaga. Na ta način bo vključeni tudi eventualni stroški in primanjilja, ki nastane na poti. Stvarno prevezta količina blaga se more ugotoviti po carinski deklaraciji.

Ta način kalkulacije se more porabljati v primerih, ko gre za nabavo ene in iste vrste blaga po enaki ceni. Če pa so nabavljene razne vrste po raznih osnovnih cenah, se lahko za vsako vrsto napravi posebna kalkulacija na isti način, če pa to ni mogoče, se lahko kalkulirajo stroški po isti shemi, toda vse preračunano na 1 enoto in sicer tako, da se končni znesek posameznih izdatkov deli s prejeto količino blaga.

Ker v splošnih navodilih ni mogoče obseči vse podrobnosti, služi navedena shema samo za podlago.

Maksimalni brutodobiček v odstotkih ima namen omesti neopravičljive zasluge, ki se lahko zaračunajo pod raznimi režijskimi stroški. Režijski stroški so lahko najrazličnejši. Da bi bilo delo speditivnejše, se banškemu upravu ni treba spuščati v podrobnosti izračunavanja brutodobička, je urad izdal naslednjo tabelo brutodobičkov pri posameznih predmetih: domače testenine 10, riž 7, kava 7, čaj 12, jedilno olje 5, maslo 7, pralno milo 8, umivalno milo v kartonu 8, sveče 10, parafin 6, vse vrste platna 6, modri gradl 6, kretlon 10, bombažna preja 5, sukanec vseh vrst razen svilene 8, flanela in barhent 10, šajak in skupno 8, volna 10, eekire, lopate, motike itd. 10%. Ti najvišji odstotki se po razmerah v raznih banovinah lahko povišajo za največ 1-3%. Večji brutodobički se lahko zaračunajo in odobre za luksuznejše vrste, n. pr. za nekatere vrste kave in čaja. Seveda pa lahko banke uprave odobre tudi manjše brutodobičke, če to odgovarja krajevnim prilikam.

Izvoz jabolk v Nemčijo

Priv. izvozna družba sporoča, da se je začel izvoz jabolk v Nemčijo, in sicer znaša nemška uvozna carina do 24. septembra 1940 4,50 marke za 100 kg, dočim se po 25. septembru zniža na 2 marke (do 31. decembra).

Nemške cene so za sveža razsuta jabolka: mešana jabolka (Strudelapfel) 18 mark franko nemško-jugoslovanska meja, namizna jabolka 21, dočim se za dobavo franco nemško-madžarska meja plača 1,50 marke več.

Izvozna premija znaša 25 din za 100 kg v času od 6. avgusta do 24. septembra 1940.

Hlevski gnoj in gnojnica

Inž. Suhadole Jože: Hlevski gnoj in gnojnice — ureditve gnojilne in gnojilnih jam, s 35 slikami in načrti. Za vsakega naprednega kmetovalca je to neobhodno potrebna knjiga. V vseh listih je bila zelo ugodno ocenjena, kar je dokaz, da je res dobra. Ta knjiga mora biti v vsaki kmetijski hiši. Prebrati bi jo moral ponovno ne samo gospodar, ampak tudi gospodinja, otroci in še drugi, ki delajo na kmetiji. V knjigi je na kratko in izredno poljuden način opisano vse, kar bi moral kmetovalec — in sicer prav vsak — vedeti o gnoju in gnojnicah. — Ob podpori Kmetijske zbornice stane knjiga le 8 din, tako da si jo lahko prav vsakdo nabavi. Knjigo dobite v vseh občinskih pisarnah ali pa pri Kmetijski zbornici v Ljubljani. Slovenski gospodar, vzemi to knjigo, ne bo ti šal!

Dobave: Ravn. drž. rudnika v Velenju sprejema do 12. avgusta ponudbe za dobavo 5 jeklenih sit, betonskih cevi, pocinkane pločevine, pleskarskih čopičev, krede itd. — Licitacije: Pri stavbu dravske div. oblasti v Ljubljani bo dne 12. avgusta licitacija za dobavo večjih količin živalske hrane, dne 13. avgusta pa licitacija za oddajo del na vojašnici Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Celju.

Zveza trgovskih združenj ima svojo redno glavno skupščino dne 15. avgusta ob 8 zjutraj v Novem mestu. Na dnevnem redu: poročilo predsednika, računski zaključek za 1939, proračun za 1940, referat tajnika ter predlogi in resolucije. V sredo, dne 14. avgusta pa je ob 15 predkonferenca delegatov vseh združenj.

Globoko-Sotla, rudarsko podjetje, d. d. v Zagrebu. Izbrisana sta bila člana uprave Arko Vladimir in Serif Saračević, vpisana pa Srečko Berger in inž. Josip Vonko.

Švicarske velebanke izkazujejo za 30. junij bilančno vsoto 4.078 milij. frankov, dočim je znašala bilančna vsota dne 31. marca še 4.352 milij. frankov. Lastna sredstva so ostala neizpremenjena, dočim so tuja sredstva se znatno zmanjšala.

Borze

Dne 10. avgusta 1940.

Denar

Devizni promet je znašal na ljubljanski borzi ta teden 9.914 milij. din v primeri a 7.56 milij. din prejšnji teden.

Curih. Pariz 9,30 (bankovci 6,575), London 17,70 (bankovci 12,20), New York 440 (bankovci 459), Milan 22,20, Madrid 40, Berlin 175,50 (registor marke 52,50, trg. marke 21).

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Ljubljani dne 7. avgusta 1940. Voli I. vrste din 8-8,50, voli II. vrste din 7,50-8, voli III. vrste din 7, telice I. vrste din 8, telice II. vrste din 7,50-8, telice III. vrste din 7, krave I. vrste din 7-7,50, krave II. vrste din 5-6, krave III. vrste din 4,50 do 5, teleta I. vrste din 8-9, teleta II. vrste din 8, prašiči špesharij din 11,50-12,50, prašiči pršutarji din 11,50-12,50 za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste prednji del din 16, zadnji del din 14, goveje meso II. vrste prednji del din 14, zadnji del din 12, goveje meso III. vrste prednji del din 12, zadnji del din 10, svinjina din 16-19, svinjska mast din 22-23, čisti med din 24-26, goveje surove kože din 11-14, teleče surove kože din 19, svinjske surove kože din 5-6 za 1 kg. — Pšenica din 290-310, ječmen din 250-270, riž din 250-270, oves din 290-300, koruza din 240-300, fižol din 500-700, krompir din 150, seno din 100-150, slama din 60, jabolka I. vrste din 1200, II. vrste din 600, III. vrste din 500, hruške I. vrste din 2000, II. vrste din 1000, III. vrste din 500, pšenična moka din 400-500, koruzna moka din 300 za 100 kg. — Navadno mešano vino v gostilnah din 12 za liter, finejša sortirano vino v gostilnah din 16 za liter.

Dravograd, 1. avgusta. Voli I. vrste 8, II. vrste 7, III. vrste 6, telice I. vrste 8, II. vrste 7, III. vrste 6, krave I. vrste 7, II. vrste 5, III. vrste 4, teleta I. vrste 8, II. vrste 7, prašiči špesharij 12, prašiči pršutarji 11 za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste prednji del 13, zadnji del 15, II. vrste prednji del 12, zadnji del 14, III. vrste prednji del 10, zadnji del 13, svinjina 18, slanina 20, svinjska mast 22, čisti med 20, neoprana volna 24, oprana volna 30, goveje surove kože 12, teleče surove kože 14, svinjske surove kože 9 din za 1 kg. — Pšenica 280-290, ječmen 235, riž 260, oves 270-280, koruza 250, fižol 750-800, krompir 150-200, lucerna 150, seno 100-110, slama 50-60, pšenična moka 450-500, koruzna moka 300, ajdova moka 500-600 din za 100 kg. — Trda drva 100 din za kub. meter, jaja 1 din komad, mleko 2,50 za liter, surovo maslo 40 din za kg.

Lendava, 2. avgusta. Biki I. vrste 6,50-7, II. vrste 5-6 din, telice I. vrste 6,50-7,50, II. vrste 5-6,50, krave I. vrste 5-5,50, II. vrste 4-5, teleta I. vrste 6-7, II. vrste 5-5,50, pršutarji 8 din za kilogram žive teže. — Goveje meso I. vrste prednji del 13, zadnji del 15, II. vrste prednji del 11, zadnji del 13, svinjina 15-17, slanina 19, svinjska mast 22 goveje surove kože 10-12, teleče surove kože 18-19 za 1 kg. — Pšenica 250, ječmen 200, riž 170, oves 200, fižol 300-500, krompir 150, seno 80-100, pšenična moka 400, koruzna moka 255, ajdova moka 400 din za 100 kg. — Jaja 0,75 za komad, mleko 1,50 za liter, surovo maslo 28-30 za 1 kg. Navadno mešano vino pri vinogradnikih 4-4,50 za liter, finejša sortirano vino pri vinogradnikih 5-7 din za liter.

Živinski sejmi

Ptujski živinski sejem 5. avgusta (Ožbaltoz živinski sejem). Prignanih je bilo v oklepajih številno (prikovih glav): volov 133 (37), krav 363 (184), bikov 35 (11), juncev 42 (8), telic 87 (33), konj 189 (37) in žrebet 31 (25); kupaj 880 (380) glav. Za Nemčijo je bilo prodanih 9 volov. Cene so bile naslednje: voli 5,50-8,30, krave 4,50-6, biki 4-7, junci 5-6,25, telice 6-7 din za kg žive teže; konji 600-3000 din za komad, žrebeta 900 do 3000 din za komad.

Ptujski živinski sejem 6. avgusta. Prignanih je bilo v oklepajih številno (prodanih) glav: 18 (9) volov, 36 (19) krav, 5 (2) bikov, 10 (0) juncev, 15 (5) telic, 1 (1) tele, 16 (4) konj in 2 (2) žrebeti; skupno 103 (42) glav. Cene so bile naslednje: voli 6-7,50, krave 4-7, biki 5,25-5,50, junci 5-6,75, telice 5-7, teleta 6,50 din za kg žive teže; konji 1100-3800, žrebeta 1000-1500 dinarjev komad.

Ptujski svinjski sejem 7. avgusta. Prignanih je bilo 137 svinj in 136 prašev, skupno 273 glav, od tega prodanih 129 komadov. Cene so bile naslednje: prašci od 6-12 tednov stari 80-160 din za komad, pršutarji 10 din za kg žive teže.

Na mariborski svinjski sejem 9. avgusta je bilo pripravljenih 208 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašički 5-6 tednov stari 90-130, 7-9 tednov 135-185, 3-4 mesece 195-310, 5-7 mesece 340-450, 8-10 mesecev 470-605, 1 leto stari 730-940 din komad; 1 kg žive teže 8-10,50, 1 kg mrtve teže 12-15 din. Prodanih je bilo 117 komadov.

Cene živin in kmetijskim pridelkom v Dolenjem Logatcu 1. avgusta: Voli I. 8-9, II. 7-8, III. 7; telice I. 8, II. 7,50, III. 7; krave I. 5, II. 4,50, III. 3-4; teleta I. 9, II. 8; prašiči špesharij 10-12, pršutarji 9-10 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. 13-15, II. 12-13, III. 11-12; svinjina 16, slanina 18, svinjska mast 20-22; žisti med 20; goveje surove kože 10-12, teleče 16, svinjske 7 din za 1 kg. — Pšenica 350, ječmen 300, oves 300, koruza 275, fižol 600-650, krompir 150 seno 100-120, slama 40-50; moka pšenična 475, koruzna 300, ajdova 550 din za 100 kg. — Trda drva 110 din za kub. meter, jaja 1 din komad, mleko 2 din liter, surovo maslo 34 din kg.

Cene živin in kmetijskim pridelkom v Kamniku 5. avgusta: Voli I. 8, II. 7, III. 5,50; telice I. 7,50, II. 6, III. 5; krave I. 6,75, II. 5,50, III. 4; teleta I. 9, II. 8; prašiči špesharij 10-11, pršutarji 8-9 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. 14 do 16, II. 14-15, III. 12-12; svinjina 18, slanina 18-20, svinjska mast 20, žisti med 20; surove kože goveje 14-15, teleče 19-21, svinjske 8-6 din za 1 kg. — Pšenica 300, ječmen 250, riž 250, oves 250, koruza 250, fižol 600, krompir 150-200, seno 50; moka pšenična 400-500, koruzna 275, ajdova 500 do 600 din za 100 kg. — Trda drva 110 din za kub. meter, jaja 1 din komad, mleko 2 din liter, surovo maslo 36 din kg.

ŠPORT

Gorske dirke na Gorjancih

Motoklub Ilirija, sekcija Novo mesto, priredi kot znano, dne 15. avgusta, na praznik, medkubske gorske dirke na Gorjance pri Novem mestu. Številne prijave za dirke so že zaključene, zato se obeta, da bo prireditev prvotna in bo dala zadovoljstvo vsem gledalcem. Imajo pa te dirke tudi namen napraviti propagando za našo Dolenjsko, ki je za turistični promet še skoraj neodkrita. Ljubljanski Putnik priredi v zvezi z dirkami tudi ugodne in cenene izlete po železnici in z avtobusi na Dolenjsko, naravnost na Gorjance. Zato bi bilo potrebno, da si zainteresirani pravočasno rezervirajo prostore.

Motorne dirke Moto Hermes na podtiški krožni progi

Motošport je panoga, katere je zadnje čase zajela celo one, ki se doslej za to novodobno panogo športa niso zanimali. Zato je razumljivo, da vlada izredno veliko zanimanje za cestno hitrostno motorno dirko v prireditvi agilnega Moto-Hermesa na tradicionalni podtiški krožni progi, ki se bo vršila prihodnjega nedeljo, dne 18. t. m.

Vsi poznavalci slovenskega motošporta so z žalostjo gledali skozi vso dosedanje letošnje sezono poročila, da že napovedane motorne dirke odpadajo, ker je večino poznanih vozačev klic domovine pozval na državljansko dolžnost. Zato zavzema nedeljska Hermesova prireditev kot prva letošnja tovrstna tekma v Ljubljani še prav posebno zanimanje. Hermes bo letos poslal v borbo poleg že poznanih starih rutiniranih dirkačev, še celo kopo mladih motoristov ki prikazujejo izredno borbenost, kot bi čutili klic domovine in devizo sodobnega časa: Narod brez motoristov je narod brez bodočnosti!

Ljubljana bo imela priliko videti na lastnih tleh izbrani cvet mladih vozačev, ki so se v letošnjem letu pojavili v izrednem številu in odlični kakovosti. I. Gorenjski motoklub je namenjen udeležiti se tega tekmovanja z velikim številom svojih znanih dirkačev, da ob tej priliki odnese čim več daril, kot revarš za darila, katere so jim Ljubljanci na njihovi tekmi na Jezerski vrh v tako obilni meri osvojili. Poleg tega se pripravljajo še mnogi drugi obračuni na prašnem polju. Ker je med obilnimi prijavami prijavljen tudi varaždinski prvak tamonjega motokluba, se moramo nadejati, da je baš on tisti, ki bo z ostalimi Zagrebčani skušal zasenčiti svetle zärke res velikih uspehov slov. motoristov — osebno Hermežanov — ki so na zadnji dirkalniški dirki v Zagrebu in Varazdinu kot gostje odnesli nesporno najmanj 55 odstotkov pomenljivih uspehov.

Za gledalce pa bo najvažnejše dejstvo, da bodo motoristi posameznih kategorij startali skupno in ne posamezno. S tem bo užitek za gledalca izredno lep ter bo zamogel vsakdo na kateremkoli delu proge presojati stanje in sposobnost posameznih dirkačev. Vsem je dana možnost najboljšega pregleda te tako odlične proge, katere posamezni deli so nad vse zanimivi in zahtevajo s strani vozača prvovrstno spretnost in dovršeno tehniko v obvladavanju motorja. Brezdvomno bo vožnja boljših vozačev in poznanih »asov« do skrajnosti napela živce gledalcev.

„ARDIE“ ZOPET PRVI!

Na Jezerskem vrhu si je ARDIE RZ 200 cm tur. priboril 1. mesto. Dne 4. VIII. t. l. na varaždinskem dirkalniškem prevozu je ARDIE 200 cm tur. 8 krogov v času od 3,24, dočim so druga 700 cm motorna kolesa imela za 8 krogov najboljši čas 4,17. Generalno zastopstvo za Ardieto motorna kolesa trdka J. PRAPROTIK, DOMZALE.

Pokalni turnir mladine 15. avg. na igrišču SK Mladike

Drugorazredni klub Slavija nam pripravlja turnir juniorov. Pokroviteljstvo nad turnirjem je prevzel klubov častni predsednik in lesni trgovec g. Aleksander Friedrich.

Na turnirju bodo sodelovala štiri najboljša juniorska moštva Ljubljane, in to sedanji ligaš Mars, po fuziji okrepjen Jadran, renomirana Mladika in pa prireditelj Slavija s svojimi poštvalnimi, fair in tehničnimi juniori. Turnir bo dopoldne in popoldne. Dopoldne nastopijo sledeči pari: ob 9 Slavija : Mars, ob 10 Jadran : Mladika; popoldne pa ob 15 Slavija II. : Grafika jun., kot predtekma, ob 16 premaganca, ob 17 pa zmagovalca. Zmagovalci turnirja prejme lep pokal, darilo predsednika kluba g. Kojiča.

Vstopnina bo minimalna, 2, 3 in 4 din, celodnevna 6 din. Športniki, posetite ta turnir in podprite delo mladih in agilnih Slavijajev.

Pokalni brzoturnir SK Svobode

bo danes na igrišču SK Ljubljane, na Tyrševi cesti, pod pokroviteljstvom znanega športnika g. dr. Tuma Borisa.

Sporod: Ob 16: Olimp : Svoboda; 16,30: Ljubljana : Hermes; 17: Svoboda : Ljubljana; 17,30: Hermes : Olimp; 18: Olimp : Ljubljana; 18,30: Hermes : Svoboda. — V predtekmi ob 15 nastopita Grafika in Svoboda jun. Sodelujoči klubi in posredek spored obeta res dober in borbeni nogomet. Prijatelji športa vabljamo.

Lahkoatletski dvboj: Hrvatska—Srbija

Glasom predloga srbske atletske zveze se ima vršiti 7. in 8. septembra v Zagrebu lahkoatletski dvboj med hrvatsko in srbsko reprezentanco. Sedaj je stvar v rokah hrvatske atletske zveze in če predlog sprejme, potem bodo imeli tudi v Zagrebu lepo športno prireditev prve dni septembra.

Kusocinski je bil ranjen v Franciji

Kakor poročajo skandinavski listi je bil poljski tekač Kusocinski ranjen v Franciji in se sedaj zdravi v neki bolnišnici v Londonu. Kusocinski je bil baje ranjen pri bojih za Duenkirchen. Če odgovarjajo poročila resnici, potem bi bil to prvi znak, da ta odlični poljski tekač, o katerem že dolgo ni bilo glasu, še živi.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Važno opozorilo športnim organizacijam in klubom! Vse športne organizacije in športni klubovi se opozarjajo, da se sprejemajo razne športne objave samo do 17. (5.) ure popoldne. Kdor torej želi, da izide športna objava v našem listu naslednji dan, jo mora izročiti športnemu uredniku najkasneje do 5 popoldne prejšnjega dne.

ZFO

Spored telovadnih tekem ZFO 17. in 18. avgusta

Spored telovadnih tekem, ki bodo v soboto, dne 17. avgusta, in v nedeljo, 18. avgusta, je naslednji:

Sobota, 17. avgusta.

Od 15. do 19. ure popoldne:

1. Lahka atletika za vse vrste (izvzemši prehr. prapor) in vse posameznike.
2. Redovne in proste vaje ter orodne vaje za nižji oddelek članov.
3. Redovne in proste vaje ter orodne vaje za tekme vrst mladcev.

Od 18. do 19. ure:

4. Obvezne orodne vaje, skok čez konja in poljubna prosta vaja starejših članov.
5. Prvi del obveznih orodnih vaj za deseterboj in dvanašterboj članov.

Nedelja, 18. avgusta.

Od 7. do 12. ure:

1. Redovne, proste in orodne vaje za srednji oddelek.
2. Redovne, proste in orodne vaje za višji oddelek.
3. Redovne, proste, orodne vaje, lahka atletika, skupina za prehodni prapor.

Od 9. do 12. ure:

4. Poljubne vaje na orodju, starejši člani.
5. Drugi del obveznih orodnih vaj, poljubni skoki čez konja in poljubne proste vaje (neka tekmovalci) za deseterboj in dvanašterboj.

Od 15. do 18. ure:

6. Poljubne vaje na bradljah, krogih, konju z rožari, drogu, poljubna prosta vaja (ostali tekmovalci) za deseterboj in dvanašterboj.

Ponovno opozarjamo vse tekmovalce, da se takoj prijavijo za telovadne tekme, če tega še niso storili. Opozorite svoje odsekovne tajnike, da oddajo pošljajo takoj prijave na ZFO, ker izgleda, da so nekateri tajniki prezrli rok za prijave.

Če bi bil kak posameznik ali vrsta v soboto, 17. avgusta, službeno tako zadržan, da bi pod nobenim pogojem ne mogel v soboto tekmovati, bo smel v nedeljo zjutraj absolvirati sobotni del tekem. To velja za one, ki se izkažejo s kakim potrdilom in pa event. za oddaljenejša (Maribor, Ptuj itd.).

PLAVALNE TEKME

bodo na praznik, 15. avgusta, v Kamniku. Prično se ob 9,30 dopoldne. Vsakdo naj opravi po možnosti sv. maso doma, sicer naj se pa odpelje s prvim jutranjim vlakom v Kamnik, da bo tam pri maši. Letošnje plavalne tekme bodo hitro končane, ker je število dopuščenih udeležencev minimalno. Tudi za te tekme je takoj poslati prijave.

Člane fantovskih odsekov in članice deklinskih krožkov vabimo na telovadne tekme, ki bodo 17. in 18. avgusta na stadionu. Zlasti naj pridejo oni člani in mladci, ki imajo veselje do orodne telovadbe, saj bodo imeli priliko videti naše najboljše orodne telovadce, ki se bodo kosali med seboj za naslov prvaka Zveze. — Vstopnina je v soboto 3 din, v nedeljo dopoldne 3 din, v nedeljo popoldne pa 5 din. Otroci do 10. leta in dijaki ter vojski plačajo vsakokrat po 1 din.

LAHKOATLETSKE IN TEZKOATLETSKE TEKME TER ODBOJKA

bodo 24. in 25. avgusta na stadionu. Ze danes opozarjamo na te tekme, ki bodo gotovo zelo zanimive. Člane in mladce pa opozarjamo, da poteče rok za prijave s 15. avgustom t. l. Tajniki odsekov, skrbite, da dosepejo prijave pravočasno!

Letošnje tekme Zveze fantovskih odsekov niso zvezane s kakim nastopom, kar je bil doslej običaj, in bodo ravno zaradi tega še bolj zanimive. Udeležba bo letos manjša, ker tekmujejo samo oni, ki so izšli kot prvaki okrožnih ali podveznih tekem, zato bo lažje pregledati posamezna tekmovanja in tudi hitreje bo šlo sodništvu delo izpod rok.

Opozarjamo prijatelje naše mladine, da si ogledajo njihove plemenite borbe ter jo tako podprejo pri njenem nadaljnjem delu.

Ivo Kermavner, vodja tekem.

Slovinci!

V srcu Slovenije, v beli Ljubljani smo postavili veličasten likovni spomenik našemu viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Vltit v bron stoji na granitu mogočni lik njega, ki je vzrasel iz naše jugoslovanske zemlje, jo brezmejno ljubil in prelil za njo svojo kri.

V petek, 6. septembra, ko prestopi naš mladi kralj Peter II. prag leta svoje polnoletnosti, bomo Slovenci in z nami v duhu krepko združeni vsi Jugoslovani svečano odkrili spomenik Njegovemu Velikemu očetu. Kakor je kraljev lik iz bron vltit in postavljen na granit, tako naj bodo naša srca prekaljena v ljubezni do Jugoslavije, tako bodi trdna naša odločnost braniti našo rodno grudo do zadnje kaplje krvi. Sredi Ljubljane stoječi spomenik našemu pokojnemu kralju bodi kakor v našem srcu postavljen simbol večno živega spomina nanj, ki nam je bil in ostane najsvetlejši vzor in najvišji ideal. A kdaj so nam bili svetli vzori in visoki ideali tako potrebni, kakor so nam v teh burnih časih? Zgrnimo se okrog tega simbola, strnimo krepko svoje vrste, pripravljene vedno doprinese tudi najtežje žrtve za našo, z njegovo krovjo posvečeno skupno domovino Jugoslavijo.

Slovinci! Prihitite na rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. v Ljubljano, da združeni okrog veličastnega lika njegovega nepozabnega očeta proslavimo ta radostni praznik in obnovimo prisego, da bomo verno izpolnjevali najsvetejšo oporoko našega blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja: Čuvajte Jugoslavijo!

Neobhodno potrebno je, da je vsa slovenost svečanega odkritja spomenika viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja tudi skrbno pripravljena. Le tako bo dan primeren okvir temu zgodovinskemu dogodku, kateremu bo hotel vsakdo prisostvovati. To se da doseči edino po čvrsti organizaciji in strogi disciplini.

Ves program za svečano odkritje je sestavil delovni odbor in bo v kratkem objavljen. Tudi je upošteval odbor željo vseh neštetič darovalcev širom dežele, da bi se jim omogočilo prisostvovati tej slovenosti in je zaprosil ministrstvo prometa, da odobri udeležencem odkritja 75% vožnjo olajšavo. Podrobnosti bodo po odobritvi objavljene v dnevnem časopisu.

Za pripravo slavnostnega prostora in razporeditve posameznih skupin pa potrebuje odbor že predhodno izvestne podatke od vseh korporacij in ustanov, zavodov, organizacij in društev, ki se nameravajo udeležiti odkritja. Ker je nemogoče, da bi odbor s posebno okrožnico pozval vsako posamezno društvo itd., objavlja ta splošni poziv s prošnjo, da ob odboru (Ljubljana, Kongresni trg 1., II. nadst., telefon štev. 33-60) sporoči do 18. avgusta t. l. načelno odločitev po teh točkah:

1. ali bo udeležba po deputaciji ali korporativna,
2. v kroju — narodni noši — z zastavo — z godbo,
3. se namerava položiti venec in
4. bi se udeležilo tudi večerne baklade dne 5. septembra.

Podrobne podatke, osobito točno število udeležencev pa potrebuje odbor najkasneje do 25. avgusta, da bo mogoče izvesti točno razvrstitev in odreditve prostora.

Slorjeni so tudi potrebni koraki, da bo mogla prisostvovati mladina skupno z učiteljskimi zbori. Tozadevna navodila bodo dobili zavodi neposredno.

Zaradi kratkega roka ne odlašajte s prijavami!

Delovni odbor
Odbora za postavitve spomenika viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Zdravilno delovanje Rogaške mineralne vode:

Pri zaprtju deluje izvrstno, ugodno brez draženja voda. Dajatevca vroča. To vodo je treba piti hladno, najprej zjutraj na tešče potem pa še kako pol ure pred vsako jedjo po 300—350 g. V teh slučajih je treba vodo hitro izpititi!

Nostradamus in drugi

(O »prerokbah«.)

Niš čudnega ni, da bi ljudje iz temnih časov radi videli v bodočnosti. Ker jim to ni dano, željno poslušajo »preroke« in »vidce«, ki pravijo, da se jim je bodočnost odkrila. Tako se širijo tudi v naših težkih dneh med ljudmi razne »prerokbe«, ki napovedujejo, kaj bo v vojni in kaj bo po vojni. Med drugimi vidci je zopet zaslovel stari Nostradamus, krščen Jud in astrolog, ki je že v 16. stol. napisal knjigo 1000 prerokb (v pesniških četverkah), segaajočih do leta 3797. V teh prerokbah so našli nekateri tudi napovedi o naših časih, o svetovni vojni in o vojni, ki prav sedaj zopet divja po svetu. Zato se delo tega starega Juda ponatiskuje in v odlomkih prevaja. Pri nas so izšle tri izdaje: srbska, hrvaška in malo vredna slovenska, seveda vse s komentarji. Slovenska izdaja se je takoj razprodala. Hrvatska izdaja, ki je popolnoma in tudi treznejše obdelana, ima še uvod nemškega znanstvenika dr. E. Dennerta, ki se zavzema za resnično vidovitost Nostradamusa, češ da morejo a priori zanikavati možnost takih prerokb samo materialisti, ki ne priznavajo duha. Če pa ločimo materijo in duha in si mislimo duha nad vso materialnostjo, tedaj je duh tudi že nad vsem prostorom in časom in ni več nobene nemogočnosti, da zre, kar se godi v času in v vseh njega razmerjih, v sedanosti, preteklosti in bodočnosti. Prav ta znanstveni uvod me je nagnil, da sem napisal te kritične opombe o prerokbah.

Naj postavim na čelo takoj kratko in določeno tezo sv. Tomaža: Ne ljudje, ne ustvarjeni duhovi ne morejo videti v bodočnosti, razen po izrekih ali po božjem razodetju. To se pravi: Če je kak prihodnji dogodek že vnaprejšje razodet, kakor je n. pr. vročno določeno medsebojno krajevno razmerje zvezd, recimo sonca, lune in zemlje, večš

Slovenski lazaristi so na Čukarici zgradili prosvetni dom

Belgrad, 10. avgusta.

Od vseh belgrajskih predmestij je najlepša Čukarica. Na prijaznem hričku na zahodnem delu mesta se nad Savo kopa v soncu in zelenju in je dom marsikaterega belgrajskega bogataša se prelepo limuzino in dom še večjega števila siromakov, od katerih so si nekateri postavili s skromnimi prihranki majhna ognjišča, drugi se pa zopet potikajo po raznih neuhigijenskih stanovanjih, ki niti malo niso v ponos in okras prestolnici, kakor n. pr. v Makišu in v ostalih nižinskih krajih ob Savi.

Med te siromake, »ponižane in razžaljene«, so pred dobrimi desetimi leti prišli slovenski lazaristi. Sami siromaki so pač najbolje mogli razumeti vso zagrenjenost ljudi, ki dostikrat ne vedo, kako bodo

Zupnijska cerkev sv. Cirila in Metoda na Čukarici s novim prosvetnim domom.

naslednjega dne preživeli sebe in število družino, ki žive iz dneva v dan, danes morda še na Čukarici, jutri pa zopet na kakem hričku na Savi ali Donavi. Takoj po prihodu so lazaristi ustanovili svojo župnijo, ki je največja v Belgradu in ne obsega samo Čukarice, temveč se zajeda daleč v notranost zahodne Srbije. Postavili so tudi lično cerkev ter jo posvetili slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu. Poleg cerkve stoji hišico so povečali ter jo preuredili za svoj dom, ki ga že več let vodi gosp. superior Pohar, odlični cerkveni govornik, predavatelj in dober poznavalec delavske duše še iz bivanja med našimi izseljenci v Holandiji. Župnijo samo pa vodi g. Tumpej, ne samo v Belgradu, temveč po vsej Srbiji znana osebnost, ki samega sebe sploh ne pozna in živi samo za svoje farane. Navadno ga je težko najti doma. Vedno je zunaj, vedno zna terenac. Pravi dušni pastir! Škoda samo, da je takih v diaspori tako malo! Zato tudi ni prav nič čudnega, da so čukariški gospodje tako priljubljeni ne samo med svojimi farani, temveč tudi med ostalim prebivalstvom, predvsem pa med mladino brez razlike narodnosti in vere. Saj pa tudi zanjo vse store. Sebi odtrgajo od ust, samo da ima kak prigrizek ta zlati drobiž, ki ima pri lazaristih svoj drugi ali pa celo svoj prvi dom, ker dostikrat vidi svoje starše samo zjutraj pred odhodom na delo ter zvečer po vrnitvi domov. In za te male, pomoči in nežne skrbi ter ljubezni najpotrebnejše so čukariški lazaristi pred leti napravili iz kleti majhno dvoranco, kjer se je ta mladina vedno lahko zbirala, se vadila v petju, tamburanju, deklamiranju, recitiranju in nastopanju na odru. Mnogo truda in potrpežljivosti je bilo treba, preden se je ta drobiž vseh mogočih narodnosti lepo uglašil v dober mladinski pevski in tamburaški zbor, ki že več let korajžno in samozavestno nastopa pri vseh prireditvah. S prispevki dobrih slovenskih ljudi v Belgradu, ki imajo vedno za veliko socialno delo, ki ga opravljajo slovenski lazaristi na Čukarici, od-

prto srce in darciljive roke, so čukariški gospodje za te male sirote nabavili tudi moderen kinoapar.

Jasno je, da je postala mala kletna dvoranka sčasoma pretesna. Z razmahom Čukarice se je znatno povečalo tudi število prebivalstva. Z njim pa tudi število katoličanov. Lazaristi so takoj uvideli, da morajo z napredkom svoje okolice tudi oni sami nekaj storiti, da bi zmogli ogromno delo, ki jim ga vsak dan v vedno večji meri prinaša novi čas. Gosp. superior ni dolgo razmišljal. Lepega dne je odšel v Slovenijo ter si ogledal več prosvetnih domov. Po povratku domov sta se hitro z g. Tumpejem domenila in sklenila postaviti na Čukarici farni prosvetni dom. Načrte in proračune zanj je napravil kar g. superior. Lepa zamisel, prepotrebna za Čukarico, kakor tudi za ostale kraje, ki takih domov še nimajo! Toda takoj se je pojavilo vprašanje, kje dobiti in najti potrebna sredstva. Od faranov samih ni bilo dosti pričakovati, zato so priskočili na pomoč zopet stari dobrotniki g. lazaristov in pa slovenska javnost, ki je zopet pokazala, da kljub vsem težavam, s katerimi se sama bori doma, še vedno rada žrtvuje za svoje brate in sestre drugod. In tako so tiho, brez vsake reklame, brez kričavega samohvalisanja lepega poletnega jutra zapele svojo pesem lopate in krampi in na Čukarici je pričel rasti iz tal prosvetni dom, prvi prosvetni slovenski dom ne samo v Belgradu, temveč v Srbiji sploh, s prelepim razgledom na Kalemegdan, Savo in Donavo in še dalje v Zemun. Dom je sedaj že pod streho. S svojo dolžino 28 m ob Požeški ulici napravi stavbo na dvignjenem prostoru najlepši vtis. Glavni vhod doma je obrnjen proti cerkvi. Iz prostrane veže vodijo položne stopnice na balkon in dalje na podstrešje. Iz veže je tudi glavni vhod v veliko dvorano, v katero bo mogoče postaviti nad 200 sedežev. Dvorana sama je namreč 16 m dolga in 8,5 m široka. Oder je zelo prostoren ter je ves podkleten in se bo lahko uporabljal za oderske potrebe, lahko pa tudi za ljudsko kuhinjo, ki je v tem kraju tudi prepotrebna. Za odrom sta oblačilnici, ločeni za moške in ženske. Gosp. superior je temeljito izbral tudi podstrešje. S primerno oblikovano enostransko streho bo mogoče na podstrešju napraviti sedem sob, od katerih bo imela vsaka okroglo, na zunan okrasno okno, obrnjeno proti Belgradu. Gosp. superior misli, da bo do jeseni mogel zbrati še potrebna sredstva in vso stavbo dokončati. Za domom bodo gospodje lazaristi napravili lepo igrišče za mladino s potrebnimi športnimi napravami.

Tako so slovenski lazaristi brez vsakega dolgovnega razpravljanja uresničili svojo zamisel ter so prehiteli belgrajске Slovence, ki o svojem domu ter njegovi potrebi razpravljajo najmanj že deset let. Res, da je bilo delo gospodom lazaristom v veliki meri olajšano, ker so imeli že od prej na razpolago stajbišče, toda kljub temu so s tem svojim smelnim korakom dokazali, kaj vse premore požrtvovalnost in močna odločna volja, ki se ne ustraši nobenih ovir. S svojim domom so gospodje lazaristi postavili na Čukarici najlepši spomenik požrtvovalnosti in nesebičnosti slovenske duhovščine, ki pozna, pa naj bo kjer koli že, samo službo Cerkvi, narodu in domovini.

Proslava 40 letnice gasilske čete v Stari Loki

Danes proslavi prostovoljna gasilska četa v Stari Loki 40 letnico ustanovitve, združeno z blagoslovitvijo prapora. Ob 10 bo sv. maša za umrle člane, nato položitev venca, ob katerem bo govoril župni starešina g. Lovro Planina. Med sv. mašo bo igrala kranjska godba, kakor tudi na pokopališču bivšim umrlim članom. Popoldne ob 13.30 bo sprejem botra g. notarja Stevo Sinka in botrice ge. Franke Wolgemut, ob 14 sprejem pokrovitelja g. bana dr. M. Natlačen. Ob 14.30 pete litanije v dekanjski cerkvi, nato blagoslovitev prapora, ki ga bo izvršil g. kanonik M. Mrak. Po mimohodu četa se bo razvila prosta zabava pri predsedniku staroloških gasilcev Fortunovu. Ker je ta prireditve združena z župnim izletom, zato skrbite gasilske čete, da se v velikem številu udeležite jubileja v Stari Loki, cenjeno občinstvo pa prijateljsko vabimo, da s svojo udeležbo da priznanje gasilskim vrstam, ki se neumorno trudijo v delu za čast božjo in pomoč bližnjemu.

Ivan Dežman - 70 letnik

Jutri si bo nadel na svoja ramena že sedmi križ gosp. Ivan Dežman, ravnatelj knjigovoznice Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani. Poznamo veliko skromnost gospoda ravnatelja in vemo, da mu ne bo ljubo, da omenjamo ta njegov lep življenjski jubilej, vendar pa storimo to v zavesti, da gre za življenje moža, ki mu je bilo delo za božji mi prva zapoved in dolžnost. G. ravnatelj se je rodil 12. avgusta 1870 na Igu. V našo knjigovoznico je vstopil kot poslovodja 25. januarja 1904 in deluje tedaj že nad 36 let. Bila je takrat naša knjigovoznica skromna z osmimi uslužbenci in je imela le najpotrebnejše stroje. Pod njegovim spretnim in strokovnjakim vodstvom pa se je knjigovoznica razvila v eno največjih in najmodernejših tovrstnih podjetij v državi z najmodernejšimi stroji in zaposluje danes nad 70 ljudi. Gospodarska in kulturna pomembnost, ki jo njegovo delo predstavlja po svojem razvoju in sedanjem stanju, je pač najlepše zadostjenje, ki ga ima g. ravnatelj ob svojem visokem jubileju.

G. ravnatelj Dežman in njegova skrbna in dobra gospa soproga Matilda, s katero bo že par dni obhajal že 45 letnico vzornega zakonskega življenja, sta v krščanskem duhu vzgojila številno družino in vse otroke dobro preskrbeli. Najstarejša hčerka, gospa Malka, je soproga ministra g. dr. Miha Kreka. Nobeno človeško življenje ni brez hudih božjih obiskov in tako sta tudi našega slavljenca zadela dva huda udarca. Neizproсна smrt mu je v najlepših dekliških letih pokosila hčerko Elko, učiteljico, in ugrabila edinega sinka Milka, ko je ravno začel študirati gimnazijo. Kruta sta bila ta dva udarca, vendar ju je g. ravnatelj v zaupanju v Boga močito prenesel. Vendar se mu še danes zasolzi oko, če mu kdo omeni enega ali drugega izmed teh dveh otrok, ki ju je tako ljubil.

Mož dela je naš gospod slavljenec. Vse svoje velike sposobnosti, ves svoj čas in vse svoje moči je posvetil za napredek podjetja, v katerem deluje. Dopusta skoro ne pozna. Zgleden krščanski mož, nad vse dober družinski oče, značajan in vreden do skrajnosti, to so lepe čednosti, ki dišijo našega slavljenca. Pa še ene čednosti ne smemo pozabiti. G. Dežman je izredno dobrega in usmiljenega srca ter zelo uslužen. Nikdar ni še nikomur storiil kaj slabega, pač pa je vedno in ob vsaki priliki rad pomagal, kjer in kolikor je mogel, vsakemu, ki ga je prosil. Zato mu nekoč, ko bo stopil pred večnega Sodnika, odgovor ne bo težak.

G. ravnatelj u 70 letnici iskreno čestitamo z željo, da bi ga Bog še dolgo vrsto let ohranil zdravega, čilega in zadovoljnega podjetju in njegovi dobri družini.

Dne 6. avgusta so pri Sv. Petru v Zavodnjem pri Sošanju odhajali sledeči č. gg. 44 letnico svojega duha. delovanja (sede): dekan Fr. Sal. Gomilek pri Sv. Benediktu v Slov. gor., minister dr. Anton Korošec, župnik in duh. svetnik Ivan Rožman v Zavodnjem, (stojita): župnik v p. in duh. svetnik Fr. Sal. Schreiner v Št. lju pri Velenju in župnik in duh. svetnik Ivan Loberk v Olimju. Od 18 tovaršev jih je že 13 umrlo, zadnji je umrl župnik v pok. Maks Ocvirk v Sošanju, ki bo danes pokopan v Celju.

spoznanja iz bodočega časa, iz prihodnosti, razen koliko je sedanji čas vročno zvezan s prihodnjim. Dennert pač ni doumel človeka, če govori o človeški duši kakor o samostojnem duhu, ki bi bil nad vsem prostorom in časom in bi spoznaval neodvisno od vseh pogojev časovnosti. Ker je pa odločil — saj je razmerje med dušo in telesom res težko umljivo —, je to, da tudi noben ustvarjen duh ne more naravnost spoznati bodočnosti. Zakaj ustvarjen duh je končen, zato je v svojem delovanju in spoznanju naravno nujno pod zakonom čarovnosti. V prostoru mu ni načelno nič nepoznatno, zakaj prostor s svojimi razdaljami je uresničen v času, bodočnosti pa še ni, zato je duh ne more spoznati. (S. Thomas, Summa theol. I 57, 3.)

Bodočnost more torej spoznati samo Bog, ki jo tako rekoč sam v sebi nosi; stvar, človek ali duh jo more spoznati le po božjem razodetju. Zato so prerokbe ali ob Boga ali pa so prevare.

Kriteriji, po katerih moremo presoditi, ali je kak napoved prava prerokba ali le človeško domišljanje, so različni, med njimi je zlasti svetost (a tudi svetnikom se more med božje navdihe prirediti kak prikaz naravne domišljije). Za nas katoličane je kajpada najboljši kriterij sodba svete Cerkve. Le-ta nam hrani nezmotljive prerokbe, ki so nam zares potrebne.

Ako po tem presodimo prerokbe, ki se danes širijo med nami, jih je nekaj, ki so morda prave prerokbe, dasi nimajo nobenega trdnega jama (n. pr. prerokba sv. Janeza Boska o Avstriji, sv. Andreja Bobola o Poljski). Druge so ugibanje, snovanje domišljije, znanstvene kombinacije ali celo preračunane prevare.

Kam spadajo prerokbe, ki jih podaja Nostradamus?

Nostradamus sam pravi, da je zapisal in napovedal dogodke, ki jih je gledal v nočni samoti po božjem navdahnjenju, a čase in neredko tudi

kraje je določeval po stanju zvezd, zakaj preteklost, sedanost in bodočnost so, kakor pravi, obsežene v kroženju nebesnih teles. Prof. Dennert je izločil to zadnje, češ da znanost z astrologijo ne more imeti opravka, namesto Boga, pa domneva, da bi bil vir vidovitosti človeški duh. Tudi mi zavračamo astrologijo (sicer jo je pa tudi Nostradamus uporabljal le v zvezi z božjim navdihovanjem), da pa ni človeški duh sam iz sebe vir pravih prerokb, to nam je jasno dokazal sv. Tomaž. Sicer bi pa bil po Dennertovi teoriji vsak človek »vidovitec«, če je duša duha, a duh nad vsemi časi, zroč jih vse. Pa ni tako! Ostanje torej le božje razodetje, če naj so prerokbe prave prerokbe.

A dokazila, kriteriji? Nostradamus nekatere sam navaja, ki pa zares niso količikaj verjetni. Travi, da je iz rodu Isaharja, Jakopovega sina, a ta rod, da je bil po pričevanju sv. pisma samega vidovit. Kdo mu bo verjel? In če bi bil, sv. pismo (1 Kron 12, 32) pravi samo, da je bilo v tem rodu več »izučenihi mož, ki so vedeli vsak čas ukazovati, kaj mora Izrael storiti. Kako naj vemo, da je Nostradamus eden izmed tistih mož in kaj nam dokazuje, da je bila s politično zrelostjo tistih mož združena tudi zmognost pravega prerokovanja? Saj je bil tudi sin našega »videa« Mihael Nostradamus kot očetov sin iz »Isaharjevega rodu«, a kako žalostno se mu je poskus prerokovanja ponesrečil! Poveljnik, ki je oblegal neko mesto, ga je vprašal, kaj bo. Nostradamus mlajši je prerokoval napovedal, da bo mesto pogorelo. Čez kaj časa je poveljnik mesto v naskoku zavezal, ne da bi v mestu izbruhnil požari. Prerok se je ustrašil in je šel ter sam na več krajih podnetil požar. A pri tem delu so ga zalotili in prijeli. Poveljnik ga je vprašal, ali ve, kaj ga čaka. Sin Isaharjev ni mogel odgovoriti. Tedaj se je poveljnik s konjem zagnal vanj in ga poteptal, tako da je žalostno poginil.

Glede umevanja bodočih dogodkov iz stanja

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 11. avgusta: 13. pobinkoština nedelja. Tiburcij, mučenec; Suzana, devica in mučenica.
Ponedeljek, 12. avgusta: Klara, devica, Hilarija, mučenica.
Torek, 13. avgusta: Janez Berhmans, Kasijan mučenec.

† Župnik Maks Ocvirk

Celje, 10. avgusta.
Lavantinska škofija je zopet izgubila enega najstarejših pionirjev dušnega pastirstva med slovenskim narodom — 70 letnega župnika v pokopju g. Ocvirka Maksa. Šele pred dnevi je prišel z dela med revnim ljudstvom na Poljskavi, kamor ga je ljubezen Kristusova klicala, da je šel na pomoč polskavskemu župniku Zorku, svojemu prijatelju. Kljub starosti je še vedno prav rad delal, s posebnim veseljem pa je šel na pomoč kateremu svojih duhovnih sobratov. — Iz Poljskave se je vrnil v Šostanj, ker je zadnja tri leta živel v dobri Szabovi družini. Proti vsemu pričakovanju pa se je dobrega gospoda župnika pred dnevi lotila bolezen, ga vrgla na bolniško posteljo, da so ga morali odpeljati v Celje, kjer pa ga je prehitela smrt in ga odvedla v drugo življenje, kjer bo vreden in delaven Kristusov namestnik polno poplačen za svoja dobra in nesebična dela na tem svetu.

Pokojni g. župnik je rodom iz Ostrožnega pri Celju, kjer še sedaj živi njegova sestra Analijsa, poročena Bobek. Edini brat g. Martin živi v Kremisu pri Dunaju. — Gosp. Ocvirk je dokončal gimnazijski študij na klasični gimnaziji v Celju, nakar je stopil v lavantinsko bogoslovje. Spada med tisti ožji krog prijateljev — sošolcev prosvetnega ministra in našega narodnega voditelja g. dr. Antona Korosca, ki so se še letos sešli neke blizu Šostanja. Novo sveto mašo je bral pokojni gosp. Ocvirk v Celju, nato pa je služboval na Muti ob Dravi, Vitanju, Novi cerkvi in St. Andražu pri Velenju. Povsod so prijaznega gospoda vzbujali, saj je bil pokojni zares dobra duša in je tudi razumel dušo katerikan in obubožanega slovenskega kmeta, med katerim je delal z vso ljubeznijo vsa leta, dokler niso opesale njegove telesne moči. V St. Andražu pri Velenju je služboval kot župnik od 1913 do 1937, ko je stopil v zaslužni pokoj. Šentandražanom je bil g. župnik pravi oče, svetovalec, bil jim je vse, vse so mu zaupali, vse potožili, kajti pri njem so našli razumevanje in tolažbo. Pokojni g. župnik je bil neumoren prosvetni delavec, njegov pevski zbor je bil znan daleč po škofiji. Kaj je storil dobrega na tihem, ve Bog, vedo pa tudi reveži, katerim bo ostal pokojni v trajnem spominu.

Pogreb zemeljskih ostankov pokojnega g. župnika bo v nedeljo, 11. avgusta, na mestnem pokopališču, kjer ga bodo položili v rodniško grobnico. Naj Kristus poplača pokojnikova dela z nebeško slavo in ga sprejme k Sebi, saj je vse življenje posvetil le Njemu!

ŠTEDLJIV KVALITETNI AVTO
1000 in 2000 cm.
GL. ZASTOPSTVO
O. ŽUZEK
LJUBLJANA, TAVČARJEVA 11

— Gradbeni minister dr. Krek bote desetemu otroku. V Velikem Mračevem v župniji Cerklje ob Krki so imeli 4. t. m. kret desetega otroka, hčerke posestnika Antona Jurčiča. Da se ta dogodek prav posebno povzdigne in počasti, je prevzel bostvo bivši poslanec krškega okraja, gradbeni minister g. dr. Miha Krek, katerega je zastopal okrajni načelnik g. dr. Tomšič Josip iz Krškega. Hčerka je dobila ime po materi Franciški. K veselemu dogodku iskreno čestitamo! Naj božja roka čuva to kršćansko družino, da bo tudi za desetega otroka dovolj kruha in blaženega veselja!

— Minister dr. Krek na obrtni razstavi v St. Vidu. Minister dr. Miha Krek, ki se je večeraj dopoldne ob 10 pripeljal z brzovlakom v Ljubljano, se je iz Ljubljane odpeljal še dopoldne v St. Vid.

zvezd se Nostradamus sklicuje tudi na neke »egiptovske knjige«, ki so mu pri tem poslu pomagale. Te knjige so bile skrivne v egiptovski Veliki piramidi, a so jih Judje našli in odnesli s seboj v Palestino. Tu so jih hranili v Salomonovem templju. Po razdejanju Jeruzalema jih je pa eden iz Isaharjevega rodu odnesel s seboj po svetu, nazadnje na Francosko, kjer jih je končno od dedov dobil naš Nostradamus. Ta jih je pa na stare dni uničil, da ne bi bile sinu v kvar. Sedaj pa zopet vprašamo: Kdo bo verjel to fabulo?

S takim govorjenjem je Nostradamus pač slabo podprl svoj prerokski poklic. Vsak, kdor ima količkaj pameti, bo iz teh fabul nasprotno sklepal, da je bil Nostradamus prerok-fabulant.

Toda ali se niso nekatere njegove napovedi že izpolnile? Da je s svojim preučevanjem zgodovine in z uganinami to in ono na splošno dosti pravilno napovedal, tega mi mienda ne gre odrekati. A po večini je vse tako nedoločeno, da se da umevati tako ali tako. Njegovi zagovorniki pravijo, da je pač svoje prerokbe izražal v »šifrah«. Tudi sam je priznal, da je zapisal svoje napovedi v »ugankah«, a izgovarja se, da zato, da ne bi vladarji, ki bi se čutili prizadeti, njegove knjige prerokb uničili. — Toda čemu sploh knjigo prerokb, če jih ni mogoče umeriti? Tudi ta izgovor je torej jalov.

Tudi ni v teh prerokbah nobenih zares določenih časov. Zopet pravijo zagovorniki, da je Nostradamus nalašč pomešal prerokbe. A vprašamo zopet: Čemu? Kakšen smisel naj ima, prerokovati, a tako, da jih vsak lahko po svoje razlaga. Tako želajo laživci, a ne pravi preroki.

Po vsem tem bomo rekli, da je bil Nostradamus jako bistroumen mož z velikim kombinacijskim darom, — tudi sanjavega duha, a njegove prerokbe so v pravem smislu te besede vendar le — prevara. Zato bi bilo škoda, če bi si ljudje z njimi in drugimi takimi »prerokbami« mučili možgane in razurjali domisljije.

A. U.

kjer je ob 11 obiskal lepo obrtno razstavo v ljudski meščanski šoli. G. ministra sta sprejela župan Karel Erjavec in predsednik Društva obrtnikov Ivan Vrbovec. G. minister dr. Krek si je z zanimanjem ogledal vso razstavo. G. minister je lepo razstavo, ki je letos še prav posebno počeena, pohvalil in ugotovil, da je lepo napredovala v primeri s prejšnjim letom. Čestljal je društvo, ki je imelo v teh težkih časih korajžno organizirati razstavo. Minister dr. Krek je tudi nakupil nekaj izdelkov.

— Zahvala. Vsem prijateljem mojim, ki so mi čestitali k zlatemu jubileju, se iskreno zahvaljujem za njih ljubezen in spomin. — Vavclav Vondrašek, zlatomašnik.

— Za inteligenčni tečaj NOKA v Kranju sprejemamo prijave vključno 14. avgusta 1940. Prosim pohitite s prijavi, da bomo mogli pravočasno razposlati vsem udeležencem legimitacije. Vse dni tečaja bo v Kranju poslovala informacijska pisarna in sicer pred tečajem do 9. ure zjutraj in od 12. do 3. ure popoldne, med tečajem pa v šoli, kjer se bo tečaj vršil. — Pripravljali odbor.

— Maturanti klasične gimnazije v Ljubljani (VIII. a) iz l. 1930, se sestanejo k praznovanju 10-letnice mature v sredo, 4. septembra ob 10 dopoldne v »Rožah« — restavracija »Union«. Prosim tovariše, da javijo svojo udeležbo najkasneje do 1. septembra na naslov: Verovšek Zorž, trgovca, Tyrševa 16. Telefon 21-45.

— Postanek brzovlakov štev. 505 in 506 v postaji Grobelno v času od 10. avgusta do vključno 15. septembra 1940. Pričeni s dnem 10. avgusta pa do vključno 15. septembra 1940 imata brzovlake štev. 506, ki prihaja iz Ljubljane v postajo Grobelno ob 15 uri 11 min, ter brzovlak štev. 505, ki prihaja tjakaj iz Maribora ob 14 uri 57 min, v tej postaji postanek.

— Zlatarska in juvelirska trdnja L. Černe iz Ljubljane, Wolfova ulica, je določila za nagrado onim, ki bodo pravilno rešili križanko v oglasnem delu večerajnje številke »Slovenca«, lep damski pretan z akvarinjom. — Pretan bo podelil žreb. — Vabimo trdnje, da se poslužijo lepega in uspešnega načina reklame v naših križankah!

ŽALNI VENCI

LEPI IN POCENI NASPROTI "UNIONA" FRANCISKANSKA 8 „ROŽA“

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravke banovine od 10. t. m. je objavljena »Uredba o dopolnitvi uredbe o odkupovanju živali in vozil za potrebe aktiviranih enic vojske in mornarice«, dalje »Navodila za izvrševanje določb § 19 finančnega zakona za l. 1939-40 o posebnem prispevku O. P. št. 24.984«. »Navodilo o zbiranju statističnih podatkov o industriji« in »Posebno navodilo za zbiranje obdobjnih (B) podatkov in izpolnjevanje obrazcev za trdnje in tovare za leto 1939«.

— Tekmovanje harmonikarjev na Ljubljanskem velesejmu bo v nedeljo 8. septembra. Tekmovalo se bo v petih skupinah. I. skupina: Diatončna harmonika: a) lažja kategorija za začetnike, b) težja kategorija za dovršene igralce. II. skupina: Kromatična harmonika. (Za kromatične harmonike se prizna samo one instrumente, ki imajo tudi popolne kromatične basje). a) lažja kategorija za začetnike, b) težja kategorija za dovršene igralce. V tej kategoriji se oddeli igralce, ki igrajo na harmoniki na gumbce od onih, ki igrajo na harmoniki s klaviaturo. III. skupina: a) otroško tekmovalstvo za tekmovalce od 8. leta starosti, b) mladinska skupina od 8.—14. leta starosti. Mladina lahko igra na diatončni ali kromatični harmoniki. IV. skupina: a) Tekmovalci-profesionalci, b) proizvajalci in trgovci harmonik (gl. točko 2) določil). V. skupina: Ansambli. Kot posebna skupina se dopušča k tekmovalstvu tudi ansambli, največ kvinteti (pet instrumentov). V poštev pride zlasti Schrammel in Jazz in se morajo predvajati skladbe, v katerih je harmonika potrebna. Za dobre tekmovalce vsake skupine so predvideni

KRUPP GL. ZASTOPSTVO
KVALITETNI TOVORNI AVTO LJUBLJANA
TAVČARJEVA 11

ne kolajne ali lepe nagrade. Tekmovalci naj se pisмено prijavijo veselejskemu uradu v Ljubljani do 1. septembra t. l.

— Putnikovi izleti v avgustu: Novo mesto, Plitvice, Split, Jezerko. — Zahtevajte programe!

— Abiturnitoni! Na razpotoj v življenju je zelo pametno, da si elovek dobro premisli odločilni koraki! Pridi torej k duhovnim vajam, ki bodo od 19. avgusta zvečer do 23. avgusta zjutraj v Domu sv. Ignacija v Ljubljani, Zrinjskega cesta 9, nalašč za abituriente. Javi se čimprej!

— Novi slovenski film v naravnih barvah. Društvo »Bela Krajina« v Ljubljani, ki je po svojih uspehih prireditelj znano tudi širši javnosti, se je za boljše poznavanje prirodnih lepot Bele Krajine in njenih običajev odločila, da izdela film v naravnih barvah. Večji del filma je že izdelan in ga bodo predvajali najbrž že prihodnji mesec. Poleg tega bo društvo priredilo 8. septembra velik belokranjski festival v Metliki, kjer bo imel vsakdo priliko videti zanimivosti Bele Krajine in njene narodne običaje, na br. Zelenega Jurja, Kresnice in Narodno kolo. Odobrena je že četrtinska vožnja. Iz Ljubljane bo vozil posebni vlak.

OBISKOVALCI »ZAL«!

Vence, šopke itd., vedno sveže
Cvetličarna Šimenc Pavel, nasl.,
Sv. Križ, poleg Zala — tel. 49-59.

— Veterinarski oddelek vojnega ministrstva je razpisal tečaj za sprejem gojencev za študiranje veterine na veterinarski fakulteti v Belgradu. Vsa potrebna pojasnila se dobe pri najbližjem vojnem okrožju ali pa pri omenjenem veterinarskem oddelku vojnega ministrstva.

— Namesto venca na grob dr. Riko Fuxa so zbrali člani društva »Bela Krajina« 1000 din, ki naj se uporabi za podporo revnim dijakom iz Bele Krajine. Odbor društva se plemenitim darovalcem najiskrejeje zahvaljuje.

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

— Maturantje škol. gimnazije v St. Vidu nad Ljubljano iz l. 1930. proslavimo 19. t. m. desetletnico mature. Dobimo se tega dne ob 9 dopoldne v Škofovih zavodih. Obvestite tovariše!

— Dekliski konvikt za dijakinje v Domu Marije Pomočnice nudi dijakinjam, ki obiskujejo meščanske in gimnazijske šole v Ljubljani, zraven

vse oskrbe tudi zdravo versko in pravno vzgojo po načelih velikega mladinskega sv. Janeza Boske. Gojenke so v konviktu vedno in povsod pod ljubeznivim nadzorstvom svojih predstojnic, ki posvečajo vsestransko skrb in pozornost duševnemu, umskemu in telesnemu blagru njim izročenih deklet. Za sprejem v konvikt je treba pisemen prošnji priložiti: rojstni in krstni list, zdravniško spričevalo, zadnje šolsko spričevalo in priporočilo domačega dušnega pastirja. Ne sprejemajo se pa tiste, ki so bile iz katerega drugega zavoda izključene. Na željo staršev se gojenke lahko uče tudi klavirja, slikanja in tujih jezikov. Prošnjo je treba nasloviti na: Ravnateljstvo Dekliškega konvikta, Ljubljana, Karlovska c. 22.

— V kmetijsko-gospodinjki šoli Ubogih šolskih sester d. N. D. v Zireh nad Škofjo Loko se bo 15. oktobra t. l. pričel šestmesečni kmetijsko-gospodinjki tečaj. Učenke, ki žele obiskovati to šolo, naj se priklase pri vodstvu šole, kjer dobe podrobnejša pojasnila.

— Uničen ribji zarod. Pri gradnji vodovoda v Cerkljah so delavci morali napeljati vodovodno cev pod gladino potoka Brnika. Da bi jih pri kopanju voda ne ovirala pri delu, so zajezili potok in napravili nov odtok do Pšate, tako da se je struga Brnika izsušila. Potok Brnik je znan kot odlično gojišče potočnih psov, ki so v izsušeni strugi vse poginile. Računajo, da je poginilo do 400 kg rib, ki so jih otroci pobirali po strugi.

— Skala je preluknjala hišo. Iz Kamnika poročajo: V soboto zjutraj je prišla v Starega grada debela skala in padla na hišo št. 2 v Podgorji. Prebila je streho in strop v obeh nadstropjih. Skala ima nad en meter v premeru. V usodnem času sta bila stanovanca hiše pri zajtrku v kuhinji, zato sta iz nesreče odnesla zdravo kožo. Druga skala je padla tik poleg hiše in ni napravila nobene škode.

— Tovarni perila v Soboti Cvetič in Šiftar sta skrhili obrat na tri dni v tednu. Kot vzrok navajata pomanjkanje blaga za izdelavo perila.

— Razglas. Ribolov zakupnega ribarskega okraja št. 94, Tržišča se bo oddal na javni dražbi v zakup za dobo 10 let, to je od 1. avgusta 1940 do 31. julija 1950. Dražba bo v ponedeljek dne 12. avgusta t. l. ob 9 uri v prostorih sreekega okrajnega načelnstva v Kočevju. Izključna cena je 300 din, vadij je 10% od izključne cene. Dražbeni pogoji so na vpogled pri okrajnem kmet. referentu. — Okrajni načelnik: Dr. Bratina, s. r.

— Cesta »Peščenik—Poljevec« popravljena. Letošnje deževno vreme in pa velik promet s to-

vornimi avtomobili, ki so prevažali drva po tej cesti, sta jo spravila v takšno stanje, da je bilo le malo upanja, da bo cesta sploh še kdaj uporabna za vozila. — Toda zgodilo se je drugače. Občinska uprava v Višnji gori je podvela vse potrebne korake in jo tako temeljito popravila vse do »Doma na Polzevcu«, tako, da je sedaj cesta naravnost idealna in bo v ponos predvsem tujskemu prometu, ki se ravno sedaj prav lepo razvija na Dolenjskem. Posebno pohvalo in priznanje zasluži v tem oziru za svojo poštovitost občinska uprava v Višnji gori. Da jo je bilo delo izvedeno res strokovnjaško in tako hitro, se je zahvaliti delovodji dela na cesti, znanemu posestniku iz Zavrtča g. Petru Zaviškju, ki je mnogo žrtvoval in se pri tej priliki izkazal kot strokovnjak. Zeleti je, da mu bo občinska uprava prepustila redno oskrbovanje in nadzorstvo te ceste, da bo z ozir na tujski promet ostala vedno v dobrem stanju.

Obiščite RAB - biser Jadrana!

Najlepši in najbolj romantični otok v Jadranskem morju. Na gozdovih, obalah in izletnih točkah najbogatejši. Blago podnebje in bujna vegetacija. — Kopanje brezplačno. Vse vrste športa na vodi. Hoteli s popolnim komfortom. Godba, ples in večerne prireditve vsakodnevno. Popolni pensioni že od 65 din dalje. Informacije daje: Tuislički odbor Rab.

— Vzemite čimprej dobro in pravo sol sv. Roka za noge in kopljite v taki kopeli 10—15 minut. Vaše noge Sol sv. Roka, ki je raztopljena v vodi, Vas bo rešila oteklin in pekočih bolečin, oteklin gležnjev, rešila Vas bo kurjih oči in trde kože, ki postane po kopeli mehka in se da kar z roko odstraniti. Takoj boste občutili prijetno olajšanje.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kammom, sklerozi, sečni kislini in podobno. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

ZÜNDAPP GL. ZASTOPSTVO
KVALITETNI LJUBLJANA
MOTOCIKLI TAVČARJEVA 11
VSAK MODEL DOBITE TAKOJ.

— Avtomobilska nesreča s srečnim koncem. V Stranich pri Konjicah je prišlo do dokaj nenavadne avtomobilske nesreče. Trčila sta drug v drugega dva ceebna avtomobila, vendar ne pri vožnji je nasprotnih smeri, marveč od zadaj. Mariborski trgovec Nikolaj Zaharov se je vozil proti Mariboru. Za njim se je pripeljal drug mariborski trgovec Franc Soklič in ga hotel prehiteti. Oba sta si dala znamenja, kljub temu se je prehitelavojci Soklič zadel v avto Zaharova in ga vlek el seboj kakih 24 metrov. Končno se je pa avto prevrnil in zadel v obcestno drevo. Pri tem se je popolnoma razbil in sicer dobesedno, ker so potem celo bivše vozilo kar v kosih zmocili na kup. Nikola Zaharov je pri tem imel čudovito srečo. Iz avtomobilovih razvalin je vetal takorekoč nepoškodovan; saj se je poskoval le malo po glavi, rokah in nogah, tjeer mu je kožo malo posnelo.

— Obstreljeni Dolhar France iz Predoselj pri Kranju umrl. V četrtke smo poročali o tragičnem dogodku, ki se je odigral v Predoseljah pri Kranju v hiti posestnika in mlajšarja Dolharja Franceta, katerega je ponoči ustrelil njegov sin Tone. Kroglja, ki je bila oddana iz 7mm revolverja na bobenček, je običala nad ušesom v lobanji. Kranjski zdravnik dr. Petrič, ki je nudil napadenemu prvo pomoč, je takoj odpeljal s svojim avtomobilom Dolharja v ljubljansko splošno bolnišnico. Stanje bolnika je bilo kritično, ker je Dolhar že 70 let star. Kljub prizadevanju zdravnikov v bolnišnici, da bi Dolhar rešili, so nastopile komplikacije, katerim je po prevozu domov bolnik podlegel.

— Djakiški konvikt Martinšič v Soboti sprejema dijake, ki obiskujejo le nekaj minut oddaljeno dr. realno gimnazijo. Za bodoče šolsko leto je še nekaj prostorov na razpolago. Starši, ki bi želeli svoje sinove poslati v ta konvikt in jim tako preskrbeti dobro vzgojo in tudi izdatno pomoč pri učenju, naj pišejo po natančnejša navodila na naslov: Ravnateljstvo Martinšiča, Murska Sobota.

— Premovanje rodovniške govedi pingavske pasme v selekcijskih društvih Ormož, Markovci,

Vaša hčerka se pripravlja na možitev!

Svetujte ji, da pri nabavi svoje oprave izbere blago v kar le moč živih barvah in seveda — Indanthren! Blago za perilo, namizne prte, posteljino, kopalno opravo, zastore, vzglavnike in za veliko drugih potrebnih stvari, ki je barvano z Indanthren-barvami, je lepo in praktično. Vaše veselje s temi pestrimi tkaninami bo dolgo trajno, ker so tkanine, b r vane z Indanthren-barvami, neprekosljivo stalne v pranju, na svetlobi in po vsakem vremenu.

Cirkovei, Majšperk in Dolena. Kr. banska uprava v Ljubljani priredi v torek 10. septembra v Ormožu, v sredo 11. septembra v Markovcih, v četrtek 12. septembra v Cirkovcih, v petek 13. septembra pa v Majšperku in Doleni premovanje rodovniške govedi pingavske pasme. Ker je to gotovo večja in pomembnejša vsakoletna prireditev živinorejcev ter je obenem razstava vseh najlepših živali določenega rejskega okoliša, se cenjeni interesi vtjudno vabijo, da si ta premovanja golovo ogledajo.

— Tschamba Fil Vam ne skriva kože pred soncem, marveč Vam jo dela odporno in rjavo. Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ul. 5.

— Umorjen novorojenček. V Ločah in sicer v vasi Mlače pri Poljčanah so na travniku našli trupelce novorojenčka. Bilo je že precej razpadlo, ker je spodnji del sploh manjkal. Kakor vse kaže, je moralo biti napreje trupelce zakopano, potem so ga pa kake živali izkopal in zavlekle na travnik. Odkod trupelce izvira, se ni moglo ugotoviti, niti ne, kje je bilo zakopano. Po znanih sodeč, je moralo biti v zemlji kakih 14 dni.

Glede HIŠNE GOBE

in najrazličnejših škodljivcev v hiši, skladiščih, na njivah, na vseh rastlinah itd. daje pojasnila in navodila posbl. agronom, inž. Prezelj, Wolfova ul. 3, tel. 34-73, Ljubljana.

— Male živali bodo razstavljene. Na letošnjem jezenskem ljubljanskem velesejmu od 31. avgusta do 9. septembra bo prirejena obsežna razstava malih živali. Društvo rejcev malih živali bo razstavilo najboljše pasme kunccev, kokoši, rac, dalje golobov, ptic pevki in malih papig ter drugih malih živali, poleg katerih tudi ne bo manjkalo morskih prašičkov. Poleg živali bodo na razstavi prikazani razni predmeti, ki so potrebni pri reji malih živali, dalje vzorne kuncnice, hlevčki za kokoši in vse, kar zanima malega gospodarja. Razstava pa bo privlačna tudi za Zlslehnega obiskovalca velesejma. Ljubke živalice bo z veseljem ogledovala zlasti mladina, ki jo bodo navduševali predvsem kuncji, ki bodo razstavljeni v prav posebno velikem številu in najbolj izbranih pasem. Razstavljavci iz raznih krajev že pridno pripravljajo svoje živali in tekmujejo, da bodo poslali najlepše in najbolj izbrane. Tako bo razstava pomembna tudi za vse one, ki se zanimajo za nakup. Razstavljene živali bodo ocenjene po posebni komisiji in najboljše tudi nagrajene. Društvo skrbno pripravlja vse potrebno, da bo razstava v vsakem pogledu čim bolj popolna. Ob tej priliki se bo razvila obsežna propaganda za rejo malih živali, ki je pri nas še vse premalo upoštevana, četudi imamo največ možnosti, da jo razvijemo do visoke vrednosti. Razstava naj pokaže, da spadajo male živali k vsaki domaćiji, kjer lahko prinašajo znatne koristi. Posebno v sedanjih vedno težavnejših časih pridobiva reja malih živali stalno na vrednosti in pomenu. Čim prej si bodo male živali posestniki malih družinskih hiš omislili, tem prej bodo lahko uživali koristi svoje lastne prireje.

Novo šolsko poslopje na Krškem polju

Leto je minilo od tega, ko so na Škopcih pri Krškem začeli graditi novo šolsko poslopje z dvema učilnicama. Po več desetletjih je zopet dograjeno eno novo šolsko poslopje na Krškem polju, kjer sedanja šolska poslopja postajajo premajhna. Dosedaj so hodili ti otroci v šolo v Cerklje, eno

uro daleč čez polje, kjer so pozimi in v slabem vremenu zelo slaba pota, zameti in burja. Z novim šolskim letom bodo otroci iz Škopcih in Viher hodili v domačo šolo, kar bo njim prav gotovo prihranek na časi in poti, posebej pa bo v korist uspehom v šoli. Domačini so se z vso resnostjo zavzeli, zbirali sredstva in sedaj poslopje za šolo dogradili. Upravna občina Cerklje, v katero namreč spada ta novi šolski okoliš, je sicer med revnejšimi občinami, a je vseeno težnjo oddaljenosti občanov po svoji šoli dobro podprla. Na današnji nedeljo bodo poslopje blagoslovili in ga popoldne slovesno izročili svojemu namenu. Poslopje stoji na zapadnem koncu Škopcih in bodo imeli otroci vsolanhi vasi le nekaj minut daleč v šolo. Vaščanom, ki so tudi z dejanji pokazali veliko vnemo za novo šolo, moremo le čestitati.

LJUBLJANA

Mih. Kukman - 80-letnik

Kdo bi mislil, da praznuje v nedeljo, dne 11. avgusta, klobučarski mojster g. Mihael Kukman že 80 letnico svojega rojstva. Svež in čil še sam raznaša prožnih korakov kakor mladenič iz svoje delavnice v Spod. Šiški po mestu solidno popravljen klobuke v papirnatih vrečah z njegovo firmo. Gospod jubilar se je rodil dne 11. avgusta 1860 v kmečki hiši, kjer je

bilo devet otrok, v Cegelnici, občina Prečna pri Novem mestu. Kot deček se je šel učiti v Novo mesto klobučarstva k takratnemu mojstru Karlu Andreju za frančiškanskim samostanom. Kakor vsi naši ugledni starejši obrtniki, tako se je tudi naš jubilar kot 24 letni mladenič podal na tuje, kjer je po raznih krajih bivše Avstro-Ogrske delal pri 47 različnih mojstrih. Skozi 25 let je služil pri dveh gospodarjih pri Vogelwaidnerju v Grossflorianu an der Lassnitz in nazadnje pri svetovno znani tvrdki Piehler v Gradcu do prevrata. Po povratku v osvobojeno domovino je še nekaj časa bil v Celju. Leta 1920 se je pa preselil v Ljubljano in prevzel od Bernika samostojno delavnico v Spodnji Šiški na Jernejevi cesti 16, kjer še danes solidno izvršuje kot priznani večak svojo obrt. Mnogo zanimivih dogodivščin bi nam mogel povedati iz svojega dolgega življenja in bogatih izkušenj. Ostal je vse življenje samski, ker se mu ni na tujem nudila primerna prilika, v oporo svojim številnim nečakom. Saj je njegov nečak Vladimir Kukman banski svetnik. Ima pa še 83 letnega brata Franca, ki je mornariški nadkomisar v pokoj. Našega slavljence ni pokvaril tuji svet, ampak je ostal vedno značajan Slovenec in globokoveren mož. Zato pa je tudi dnevni obiskovalec na vse zgodaj zjutraj frančiškanske cerkve Marijinega Oznanjenja. Naročen je na vse naše glavne liste, »Slovenec«, »Slovenski dom«, kakor tudi na »Bogoljub«. Ljuboznivemu slovenskemu vernemu gospodu iskreno čestitamo k visokemu jubileju s prošnjo, da ga ljubi Bog ohrani čilega in srečnega do skrajnih mej človeškega življenja!

Danes ob 3 popoldne II. javni telovadni nastop

Fantovskega odseka in Dekliškega krožka Ljubljana-Moste, ki bo na letnem telovadšču Ljudskega doma; po nastopu prosta zabava. — Igra godba dravske divizije. Vljudno vabljeni.

Kipar-medaljer Stane Dremelj

Zadnje zarez je napravil prijatelj Dremelj na »Legendi«, ko sem vstopil v njegov atelje, ki si ga je postavil na prijazni in mirni Večni poti. Oči so mu žarele od veselja, ko je motril izvršeno delo, nato pa je ognjevito začel govoriti:

»Le oglej si to stvarco! Cela povest je napisana na taki majhni plaketi. Z enim samim pogledom objameš celotno legendo: Marija je potovala z Jezusom in Janezom Krstnikom. Utrujena sede Marija kraj poti, na njeno desnico in levo pa se postavitava Jezus in Janez Krstnik. Iz otroške radovednosti vpraša Janez Krstnik Mater Marijo, čemu in odkod Jezus igrače take oblike. Mati božja mu z veseljem pripoveduje o krstu Jezusa, ki ga bo krstil Janez Krstnik. Kriz, ki ga drži v roki mali Jezusček, bo nekoč nosil Zveličarja in v znamenju križa bo Sin božji skozi veke obvladal svet ter ga v znamenju križa odrešil.

Oglej si školkjo v desnici Janeza Krstnika! Je opozoril kipar Dremelj. Vidiš, s to školkjo je zajel Janez Krstnik po napovedi Matere božje vodo v reki Jordan ter ž njo krstil Zveličarja.

Prijatelj, prav imaš! sem vpadel v besedo ter vprašal: Od kdaj pa se pečaš s to vrsto umetnosti? Mladi kipar se je malo zamislil ter po kratkem molku začel znova pripovedovati: rojen sem na Vrhniki in tam sem se že kot otrok začel navduševati za umetnost. Mnogo sem preždel v cerkvi sv. Pavla, sv. Trojice, kjer najdeš vse polno Ogrinovitih in Kožljivih mojstrov. Ko mi je bilo 14 let, sem se šel učiti podobarstva k mojstru Buhu. Po končani učni dobi me je na srednji tehnični šoli navdušil profesor Sever za medaljerstvo. S tem navdušenjem sem krenil v Zagreb, kjer sem na akademiji obiskoval kiparski in še posebej medaljerski oddelek. Po končani študiji sem šel na poučno potovanje v Italijo, kjer sem se izpopolnjeval ob delih Donatela, Michel Angela in znamenitega kiparja-medaljerja Benvenuto Cellinija. Delam v poljubnem materialu, najljubša pa mi je slonovina. V slonovni kosti pride vse tudi najbolj do izraza.

In kdaj misliš razstavljati? sem vprašal prijatelja kiparja Dremelja.

Zivahno je odgovoril: Saj sem že razstavil, pa je javnost pokazala premalo zanimanja za moje delo. Umevno je to, saj pri nas je ta umetnost še premalo znana. Upajmo, da bo v bodoče boljše. Tudi natečajev sem se že udeležil ter bil pri natečaju za naš novi denar nagrajen s tremi nagradami. Nekaj mojih stvari najdeš v »Salonu Kos«, nekaj pa je v privatni posesti. Tu pa vidiš portret vladice Bonaventura Jegliča. Ivana Cankarja, dr. Franceta Prešernarja, režiserja Milana Skrbinšca in še nekaj drugih drobnarij. Vse to se lahko s pridom uporabi, ker ne zavzame mnogo prostora.

Ogledal sem si mična dela ter se nato poslovil od mladega umetnika in zadovoljen zapustil njegov miren dom.

1 Povratek dečkov s počitniške kolonije iz Kašela Stašilič. V soboto zjutraj ob 8 so se vrnili dečki, ki so bili v počitniški koloniji v banovinskem počitniškem domu v Kaštelu Stašilič pri Splitu. Vrnili se je vseh 135 dečkov, ki so prebili ob morju tri tedne in si pod skrbnim nadzorstvom in vestni negi v lepi meri okrepili svoje zdravje. Dečke je poslala v kolonijo banska uprava iz vseh krajev Slovenije. Izbrani so bili le slabotni in okrepitve nujno potrebni dečki, katerim so počitnice ob morju zdravstveno izredno koristile. Vsi veseli in zagoreli lic so se vrnili domov, mnogi izmed njih pa so iz Ljubljane še nadaljevali vožnjo v domači kraj. V ponedeljek pa odpuštuje prav toliko deklic v Kaštel Stašilič. Tudi te bo poslala banovina in bodo ostale ob morju tri tedne, to je do 2. septembra.

1 Zavod šolskih sester Ljubljanske, Celovška cesta 98, sprejema dijakinje v kompletno oskrbo za 500 din mesečno.

1 Šola Glasbene Matice ljubljanske, ki obstoja od leta 1882, dalje in na kateri so se šolali skoraj vsi naši priznani glasbeniki, bo sprejemala gojence za novo šolsko leto 1940-41 od 2. do 5. septembra t. l. in od 15—17. V soboto, dne 7. septembra bo dodelitev gojencev k posameznim učiteljem in dodelitev urnika, 9. septembra pa se začne redni pouk v vseh predmetih in oddelkih. Na šoli se bodo poučevali poleg petja, klavirja in violine vse orkestralni instrumenti in teoretični predmeti. Posebno opozarjamo na pouk orkesterskih instrumentov. Vse podrobnosti v pisarni Glasbene Matice, ki posluje dnevno v Vegovi ulici št. 7.

Deklica Anica Starman naraščajnica Rdečega križa, pozdravlja kneginjo Olgo pri njenem obisku ustanov Rdečega križa v Ljubljani.

ZA VAS JE PRIPRAVLJENIH

še nekaj kuponov čisto volnenega blaga za moške obleke. — Ne zamudite te izredne prilike — kajti cene so sedaj izredno nizke!

RES POCENI! — RES DOBRO BLAGO!

BRATA VLAJ • Wolfova ul. 5.

1 Avtobusni izlet na Gorenjsko priredi v nedeljo, 18. t. m. Prosvetno društvo Trnovo. Iz Ljubljane odhoda ob 5. izpred trnoveške cerkve. Ob 6. sv. maša na Brezjah, iz Brezja na Bled odhoda ob pol 8., kamor prispemo ob 8 uri. Na Bledu se zadržimo do 10. Kosilo bo v hotelu »Zlatorog« ob Boh. jezeru. Popoldne ob 15 z avtobusom do slapa Savice. Od hotela Zlatorog proti Ljubljani odhoda ob 19. Prijave se sprejemajo do 14. t. m. v društvenem domu Karunova ul. 14. Prijavite se pa lahko tudi v pisarni trnoveškega župnika.

1 Davčna uprava Ljubljana mesto razglasa, da bo dne 12. avgusta 1940 ob devetih dopoldne javna dražba zarubljenih predmetov v skladišču Poljanski nasip št. 40, prvo nadstropje. Prodalo se razno pohištvo, šivalni stroji, moška kolesa, radio aparati, slike, električna svetilka, laki, barve, terpenin, pisalni stroji, klavir, moški puloverji, plezene jopice, nove moške obleke, knjige, klobuki, slamniki, gumijasti čevlji, električna centrala, Cankarjev kip, relief borec, ženska soha, peči za brzojarilnike, gramofonske plošče, moške ure, žepne, pisarniške knjige in zvezki.

1 Doktor Dražga ne ordinira.

1 Prepovedano točenje alkoholnih pijač. Zaradi ohranitve miru in reda je strogo prepovedano točenje alkoholnih pijač in vsakršno oddajanje pijače vsem na orožne vaje poklicanim vojaškim obveznikom in tudi njih spremljevalcem, bodisi v javnih lokalih ali pa tudi pri zasebnikih. Alkoholne pijače, ki bi jih nosili poklicani vojaški obvezniki ali njih spremljevalci seboj, jim bodo odvzete. Prekrški te navedbe se kaznujejo z denarno kaznijo od 10 do 1000 din ali pa z zapornikom od 1 do 20 dni. Prepoved velja še za današnje nedeljo, 11. avgusta, in za jutrišnji ponedeljek, 12. avgusta.

1 Zivahen živilski trg. Že preteklo soboto, ki je bila prva v mesecu, je bil živilski trg prav živahen. Včerajšnji je bil še živahnejši in najbogateje založen z vsemi potrebščinami in dobrotami. Paradižniki, ki jih je na izbiro že precej domačih, so se pocenili in so bili včeraj od 4 do 5 din kg, ko so bili še pretekli teden po 5 do 6 din kg. Ogromno je paprike na trgu. Gospodinje so jo lahko kupile po 5 komadov za 2 din, ponekod pa po 3 komade za 1 din. Drugače prav lepi komadi po 0.50 din. Obilo je bilo na trgu krompirja. Toda sezona za pravi jesenski krompir še ni prišla. Na drobno je bil krompir naveden od 1.50 do 2 din kg. Posebno Dobrunj.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob 1/3, 1/6, in 1/9 ter jutri ob 1/9 senzacionalni vefilm v tehnikoloru:

Robin Hood

Errol Flynn, Olivia de Havilland

Njena preteklost

Joan Crawford, Malvin Douglas, Margarette Sulavan

čanke so pripeljale izredno lep krompir na trg. Strožji fižol, ki je letos splošno dobro obrodil, je bil po 2 do 2.50 din kg, pretekli teden še po 4 din. Lahko rečemo, da cene gotovim pridelkom padajo. Lepe kumare so bile poceni. Kmetice so jih ponujale za 2 din 2 komada in celo komad po 0.50 din. Bosanske slive so bile po 5 do 8 din kg. Marelice, ki že po malem izginjajo, in breskve so se v cenah podražile. Marelice so bile po 16 do 18, breskve celo po 20 din kg. Domačih jabolk je bilo obilo po 3 do 6 din kg, tudi hrušk je na izbiro, toda so drage od 4 do 8 din kg. Mnogo je bilo na trgu luščenega in strožjega

graha. Strožji grah po 2 din kg, luščeni merica po 1 do 2 din. Na trgu je prodajala neka kmetica tam pri semenišču posebnost. Gospodinje so jo zvedavo vpraševale, kaj je to lepo dišeče in drobno zvetje. Bilo je zafranovo cvetje. Kmetica ga je ponujala malo skledico po 1 din. Zafran je dober za juho. Na Sv. Petra nasipu je bilo do 8 voz krompirja. Cene na debelo od 1 do 1.25 din kg.

Dr. Kramarič

od 12. avgusta do 12. septembra ne ordinira. Kot šef-zdravnika v sanatoriju ga nadomešča dr. Švajger, kot kirurga pa dr. Guzelj.

Očesni zdravnik

dr. R. Bassin

Gledališka 4 — zopet redno ordinira

Primarij dr. Merčun

ne ordinira do 1. septembra

Dr. Josip Muster

se je preselil v Šubičovo ulico 3 in zopet redno ordinira.

Zobozdravnik dr. Jože Rant

zopet redno ordinira

Neboščin — telefon 33-93

1 Gajeva ulica asfaltirana. Včeraj popoldne so končali z asfaltiranjem Gajeve ulice. Cesta je sedaj izredno lepa, saj pa je tudi narejeno cestnišče iz trdnega in udobnega valjanega asfalta, ki je bil doslej položen le še v Ilirski ulici.

»Nostradamusova prerokovanja« napovedujejo izid vojne. Dobite jih v knjigarnah in trafikah.

1 Preselil sem se s Sv. Petra ceste 5 v Wolfovo ulico št. 12. Se priporoča Elektro-Havlček Frane, telefon isti: 3421.

1 V Ljubljani umrli od 2. do 8. avgusta 1940: Volmut Jurij, 68 let, trg. pomočnik, Japljeva ul. 2; Jankovič Katarina, 72 let, zasebnica, Poljanska cesta 16; Fink Josipina roj. Bartelme, 79 let, vdova davčn. upravitelja v p., Ulica stare pravde 25; Gorjanec Josip, 75 let, čevljar, Bohoričeva ul. 27; Jerina Ivan, 19 let, mehanik, Dol. Logatec 157; Bokali Ivan, 64 let, mestni delavec, Galjeva 36; Javoršek Marija, 52 let, zasebn., Vidovdanska 9; Kosič Alojzij, 66 let, polic. nadstr. v p., Predjamska ul. 47. — V ljubljanski bolnišnici umrl: Vrhunec Urban, 72 let, poljski dninar, Bukovčeva 5, obč. Selca pri Skofji Loki; Brumček Pavel, 9 let, sin pom. gospodinje, Draguško 2, obč. Trebeljevo; Pleško Matija, 74 let, strugar, Privoz 8; Novak Jože, 44 let, delavec, Strahinj 09, obč. Naklo pri Kranju; Jerše Marjeta, 78 let, gospodinja, Jenkova ul. 8; Pokorn Marija roj. Pene, 36 let, žena čevljar. pomočnika, Opekarska c. 26; Jakl Antonija, 38 let, garderobierka, Gosposvetska c., Delavski dom.

1 Pogreša se 15 leten fant, ki je odšel v sredo 7. t. m. z ženskim kolesom z dvema sedežema od doma k mojstru Lavriču v Mostah. Od tedaj ni nobene sledi o njem. Fant je bil oblečen v zelen suknič, na glavi z modro čepico in obut v čevlje podkovanke. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči staršem: Dremelj, p. Dobrunje 43.

1 Pri saprtju, motnji v prebavi — vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »FRANZ-JOSEF« grenčice.

Posnetek zadnjih vojnih dogodkov po vojakih P. K. odredov iz prvih in najopasnějšíh položajev. — Da omogočimo ogled filma vsem, ki ga dosedaj še niso videli, je uprava odredila predstave za danes že ob 10.30 dalje ob 15., 17., 19. in 21. uri

NOVO! Kino Sloga, tel. 27-30 NOVO!
Samo še danes in jutri veleznanimivi reportažni film
Od Narvika do Pariza

Priljubljeni mladinski filmski igralec **Mickey Rooney** v filmu po nesmrtnem romanu največjega ameriškega humorista MARKA TWAINA
PUSTOLOVŠČINE HUCKA FINNA
Predstave ob 15, 17, 19, in 21 — KINO UNION, tel. 22-21 — Blagajna odprta od 11 do 12 in od 14 dalje

1 Tatvine koles. Te dni je ljubljanska policija prejela zopet več prijav o ukradenih kolesih. Tako so izginila v zadnjih dnevih 4 precej vredna kolesa. Na Ambroževem trgu je bilo ukradeno Jožetu Podobniku 1500 din vredno kolo znamke »Puch«. 1400 din je bilo vredno kolo znamke »Dürkopp«, ki ga je nekdo odpeljal iz dvorišča Frančiškanske ulice št. 3. Ludviku Miheliču. Zivcu Ivotu pa je nekdo ukradel v Gajevi ulici 1500 dinarjev vredno kolo znamke »Suprac«. Z dvorišča hiše na Tržaški cesti št. 81 pa je v noči nekdo odpeljal Karolu Urbančiču 600 din vredno kolo znamke »Torpedo«.

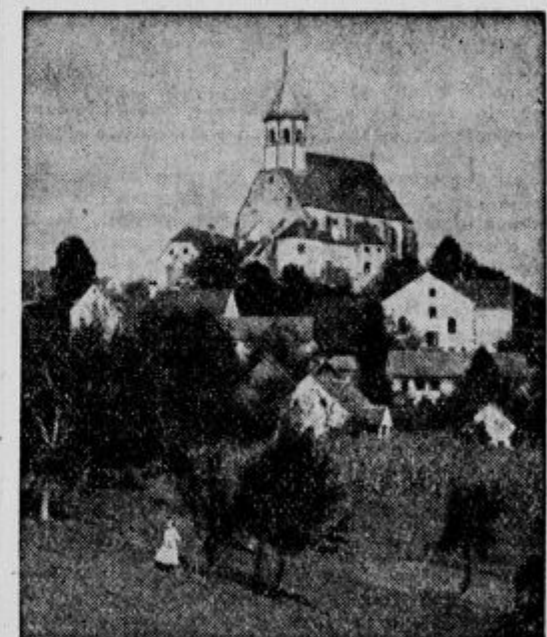
1 Mesarski koš, v katerem je bilo 50 klobas, je nekdo ukradel Boži Rojec izpred gostilne na Krakovskem nasipu. V košu je bilo poleg tega še 8 kg salame, tako da znaša celotna škoda, ki jo ima Boža Rojec, 335 din. — Iz interneta Nadia na Cesti v Rožno dolino pa je bilo gojenki Dođi Simonidi ukradeno več dragocenosti, tako ženska zapesna ura, ženska broška ter prstan kakor tudi mala denarnica. Vse skupaj je bilo vredno nad 500 din.

Kranj

Utopljenec v Savi. Včeraj smo poročali o neznatem utopljenec, ki so ga v zgodnjih jutranjih urah našli v strugi Save pri železniškem mostu v Stružnem v Kranju. Po daljšem iskanju se je zvedelo, da je utopljenec 30-letni pekovski pomočnik Franc Selan, stanujoč v Kranju, Prešernova 15. Po izpovedi njegovih tovarišev je bil zaradi obdolžitve neke tatvine precej zamišljen in potr. Odšel je zvečer od doma in nato ga ni nihče več videl. Ali se je šel kopat ali je napravil nepremišljeno dejanje, ni znano.

Ptujska gora vabi

Ze prihajajo prve prijave za posebni vlak, ki bo vozil 24. avgusta ob 13.30 iz Ljubljane proti Štajerski, tja na Ptujsko polje, odkoder bodo pohodili romarji na Ptujsko goro, ki se mogočno dviga kot biser kaloških vinskih goaric. Zvečer ob 8 se

bo pomikala veličastna procesija z bakljami okrog vrha Ptujске gore in ki bo vidna tja do Maribora in Ptuja. Takrat za zvonela Slomškova romarska pesem:

»Pod Tvoji svetli plašč zagrinjav mene pred sovražnikom!«

Molitev in pesem se bosta dvigala k Bogu, da bi skoraj zasijala zvezda pravičnega miru. Nato bo dana prilika za spovedovanje. Zjutraj bodo sv. maše od 4 ure dalje, ob 6 pa bo pridiga, sv. maša in darovanje za cerkev. Ob pol 9. se bodo romarji poslovili od milostne podobe Matere božje na Ptujski gori. Posebni vlak bo odpeljal ob 9.45 v Ptuj, kjer si bodo romarji ogledali zanimivosti ptujškega mesta. Lepe umetnine hrani župna cerkev in pa samostanska cerkev oo. minoritov. Tu je ohranjen najlepši sramotilni kamen v vsej Sloveniji. Zanimiv je mestni muzej, ki hrani polno rimskih spomenikov. Nad vse lep pa je razgled s ptujškega gradu. Od 12 do 2 pa bo čas za kosilo. Ob 14 je odhod vlaka, kateri pripelje v Ljubljano ob 18.20. Zveza z vlaki je na vse strani. Potni stroški iz Ljubljane do Ptuja in nazaj znašajo 70 din. Železničarji, ki se žele priključiti romarjem, kupijo na vstopni postaji režijsko karto, plačajo pa 10 din za izkaznico, ki jo dobe pri župnih uradih ali Prosvetni zvezi. Dijaki, kateri naberejo vsaj 30 prijavlencev, dobijo brezplačno vozovnico. Čas prijave je do 20. avgusta. Pri prijavi je treba navesti svoje ime, župnijo in vstopno postajo. Ne odlašajte s prijavi, da bo možno vse potrebno urediti glede prenočevanja na Ptujski gori. Postelja v sobi stane 10 din, na skupnem ležišču 5 din. Na Ptujski gori bo tudi preskrbljeno glede jedače in pijače.

MARIBOR

Strokovno-gospodinjki tečaj za učiteljice gospodinjstvo-nadaljevalnih šol

Tečaj obiskuje 32 učiteljice iz vseh okrajev Slovenije.

Maribor, 10. avgusta.

Pred kratkim se je pričel na kmetijski-gospodinjki šoli pri zavodu šolskih sester v Mariboru strokovni gospodinjki tečaj za učiteljice gospodinjstvo-nadaljevalnih šol. Tečaj, ki ga je priredila banska uprava in ki bo trajal pet tednov, vodi višji šolski svetnik Jože Krošl, strokovni gospodinjki pouk in prakso pa vodi strokovna učiteljica Ivanka Simonič. Na tečaju poučujejo še strokovne učiteljice šolske sestre ter gg. Zupanc Martin in inž. Em. Šifter.

Tečaj je zelo velikega pomena za pravilno izobrazbo in vzgojo kmečke ženske mladine. Učiteljice, ki obiskujejo ta tečaj, se bodo v njem privadile vsemu, kar bodo potrebovale pozneje pri vzgoji odrasle ženske mladine. Učiteljice se praktično navajajo k sodobnemu kmečkemu gospodinjstvu, naučiti se morajo s sredstvi in pridelki, ki jih ima kmet, okusno pripravljati razna jedila za delavnik, za praznik in za bolnike. Tečajnice se morajo izvežbati v krpanju perila, v pranju, likanju, čiščenju raznih predmetov, ki jih uporablja kmet pri svojem vsakdanjem življenju in delu. Učiteljice opravljajo vsa dela na vrtu, v hlevu, v svinjaku in v kokošnjaku. Pri tem delu spoznavajo raznolikost, pa tudi lepoto kmečkega dela, uživajo se v življenju in delo kmečke žene in se na ta način praktično pripravljajo na vzgojo kmečke mladine v gospodinjstvih nadaljevalnih šolah. V tečaju je 32 učiteljic, ki so iz vseh okrajev Slovenije.

Hvaležni smo banski upravi, da je po daljšem času priredila zopet ta gospodinjki tečaj za učiteljice in da bo na tem tečaju vzgojila dobre vzgojiteljice naše ženske kmečke mladine.

Dr. Vladislav Kerže

se je preselil v Kopališko ulico 4.
Ordinira od 3-4. — Tel. št. 23-95

m Inspekcijsko potovanje poveljnika orožništva. Poveljnik celokupne naše žandarmerije brigadni orožniški general Milutin D. Stefanovič se nahaja na inspekcijskem potovanju po Sloveniji ter je prišel v Maribor, kjer je inspiciral poveljstvo tukajšnje orožniške čete. V Mariboru je gospod general obiskal mestnega župana, oba sreska načelnika, komisarja obmejne policije ter nekatere druge predstavnike oblasti.

m Ob 3 popoldne danes: I. telovadni nastop Fantovskega odseka in Dekliškega krožka na Pobrežju. Po nastopu bo narodna zabava. Sodeluje gasilska godba iz Maribora. Prisrčno vabljeni vsi Pobrežani in Mariborčani, posebno pa bližnji odseki in krožki. Bog živi!

m Mož in žena umrli zaradi zastrupljenja z gobami. V mariborski bolnišnici sta umrli drug za drugim 68letni upokojenec železničar in hišni posestnik Ivan Cvetko iz Stranske ulice 9 na Pobrežju in njegova 60letna žena Neža. Oba zakonca sta postala žrtvi strupenih gob. Dogodek, ki je po vsem Pobrežju odmeval, je tragičen in obenem nazorno svarilo vsem, ki hodijo sedaj nabirati gobe, pa jih ne ločijo užitnih od strupenih. Pred tremi dnevi je šel Cvetko v gozd ter je prinesel domov kosarico gob, katere je priredila njegova žena za večerjo. Skupaj z zakoncem Cvetko je večerjala gobe tudi 32letna žena delavca Gerliča, ki stanuje pri Cvetkovih. Vsem trem pa je postalo ponoči hudo slabo. Dobili so močne krče v želodcu ter so bruhal. Zjutraj je imela Cvetkova žena najhujše bolečine, tako da so sosedje poklicali reševalce, ki so jo prepeljali v bolnišnico. Kmalu nato so morali peljati še Gerličovo, dočim je sam Cvetko zadrževal reševalcem, da mu je že bolje in da ostane raje doma. To je postalo zanj očitno usodno. V petek mu je postalo namreč tako slabo, da so sosedje spet poklicali reševalce, ki so tudi starega Cvetka zapeljali v bolnišnico. Zdravniška pomoč pa je bila zanj in za njegovo ženo brezuspešna. Očitno oba stara človeka nista prenesla močnega strupa ter sta včeraj zjutraj umrli. Prvi je umrl Ivan Cvetko, njegova žena pa tri ure za njim. Gerličeva je ozdravela ter so jo včeraj že poslali iz bolnišnice domov. Neža Cvetko je izjavila, da je takšne gobe, po katerih jim je sedaj postalo slabo, njen mož že večkrat prinesel iz gozda ter jih je vsakokrat na isti način pripravila, toda nikoli ni bilo nobenih posledic. Obe žrtvi nesrečnega primera gobe pokopali danes v nedeljo ob pol 5 popoldne na Pobrežju. Naj potivata v miru!

m Pokali za Pohorske dirke so razstavljeni v izložbi trgovine Šraj v Gosposki ulici.

m Avtobus vozi na Pohorje danes normalno zjutraj in zvečer. Popoldne pa vozi razen tega še ob 13 z Glavnega trga. Prijave se sprejemajo v prometni pisarni.

m Veliko zanimanje za nabavo kuriva. Mariborčani so si vzeli k arcu prezebanje in pretekli zimi, ko je zmanjkalo v mestu kuriva. Tudi so jih pravočasno opozorili na to opomini mestne občine, pa so začeli zaradi tega sedaj s polno paro nabavljati drva, premog in žaganje. V mestu

je takšno povpraševanje po drvah in premogu, da ga trgovci s kurivom komaj sproti zmagujejo. Trgovcem ni treba premoga z vlaka spravljati v skladišča, ker ga sproti komaj razvozijo odjemalcev kar z vagonov. Tudi žaganje, s katerim se v mestu vse bolj kurijo posebne peči, bo šlo letos zlahka v denar ter ga hodijo Mariborčani sedaj kupovat že v oddaljene pohorske vasi.

m Zaradi nujnih popravil v mestnem kopališču v Kopališki ulici se to kopališče odpre šele v petek in ne v torek, kakor je bilo objavljeno.

m Ukradena železna ograja. Vrtar Lovrenc Puh je našel na svoji njivi pod Pobreško cesto travere, katere sta dva 15letna fantalina izdrla iz ograje ob Pobreški cesti. Traveze sta spravila na naveden vrt, da bi jih v temi z vozičkom odpeljala ter vnovčila.

m Kostanjevalci, ki želijo v sezoni 1940/41 peči konstanj v območju mestne občine, se vabijo, da

se javijo pri mestnem tržnem nadzorstvu od 14. do 20. avgusta med uradnimi urami. Zglasijo naj se samo oni konstanjari, ki imajo obrtno pravico in ki so že lansko leto pekli konstanj. Osebam, ki nimajo obrtne pravice, se dovoljenje za pečenje konstanja ne bo izdalo. Kasnejše prijave se ne bodo jemale v poštev.

m Tram mu je treščil na glavo. Pri podjetniku Nassimbeniju se je ponesrečil 47letni delavec Jožef Godina. Z velike višine mu je treščil na glavo tram ter ga hudo poškodoval.

m Nesreča pri mlačvi. Sedaj je nastopil čas mlačve žita ter tudi sezona nesreč, ki so s tem delom v zvezi. Včeraj so pripeljali iz Sp. Gabernika v mariborsko bolnišnico 28letnega Antona Lavrenčiča, kateremu je zobovje mlatilnice zdrobilo prste desne roke, tako da so mu morali dva prsta odrezati.

m Šest oblek ukradla. Karolina Škerlj iz Studencev je prijavila policiji, da ji je 16letna Angela Koros odnesla 3 obleke, prav tako pa je odnesla tudi njeni teti tri obleke. Obe je oškodovala za 960 din.

Celjske novice

Pozdrav udeležencem šahovskega turnirja

Celje, 11. avgusta.

Celje je sprejelo včeraj v goste 16 najboljših šahovskih amaterjev, ki so prišli iz Beograda, Zemuna, Osjeka, Čačka, Splita, Zagreba, Ljubljane in Maribora. Vsi ti se bodo skupno s Celjanom borili skozi 20 dni za naslov novega jugoslovanskega mojstra na 64tih poljih. 20 dni bo jugoslovanska šahovska javnost z največjim zanimanjem brala poročila celjskega šahovskega bojnega polja, 20 dni bo v vseh naših jugoslovanskih in inozemskih časopisih blestelo ime — Celje.

S svojimi upi in načrti ste prispeli med nas. Prišli ste, da s svojo duhovno silo, svojimi idejami, ki so bile vedno gonilna sila človeškega ustvarjanja, priborite sebi čim lepši rezultat. Borili se boste med seboj. Toda ta borba je plemenita, to je borba duha. Zbrani iz vseh delov naše domovine boste složno sedli k deskam in šah bo zopet, ki bo Srba, Hrvata in Slovenca navezal drug na drugega, da se bomo med seboj spoznali in vzljubili.

Ob vašem prihodu med nas kliče slovensko Celje vsem jugoslovanskim bratom veselo dobrodošlico in želi, da bi preživeli pri nas srečni ure in odnesli iz Celja najlepše spomine.

c Petrovčje vabijo. Na praznik Marijinega Vnebovzeta, 15. avgusta bo v Petrovčah v cerkvi Matere božje cerkvena slovesnost, na katero že sedaj vabimo vse. Zjutraj bodo svete maše že ob 5, in 6, nato ob 8 in 10.

c Blagoslovitev novega Marijinega kipa. Na praznik Marijinega Vnebovzeta, 15. avgusta bo v Salez. mladinskem domu v Gaberju blagoslovitev krasnega Marijinega kipa Marije Pomočnice. Blagoslovil ga bo salez. inspektor g. Ivan Špan. Popoldne bo po slovenskih večernicah v gledališki dvorani pretresljiva igra »Krvav denar«.

c Prvaki celjskega šahovskega kluba od leta 1920—1940. V prvem letu obstoja ČSK si je priporil prvo mesto dr. Anton Schwab, v nadaljnjih letih so bili prvaki naslednji šahisti: J. Logar, (l. 1921.), l. 1922/23 profesor Ludovik Vagaša, leta 1924. Cvetko Stribar, l. 1925. Jakob Blažon, l. 1926. A. Markovič, l. 1927. Zvonimir Krulc, l. 1929. Harold Schwab, l. 1930. M. Vehovec, naslednje leto ing. Srečko Sajovic, prihodnje leto Branko Diehl, l. 1933. ing. Iskrin Pipuš, l. 1934. Alojz Volkar, nato Josip Grašar, l. 1936. ing. Srečko Sajovic, nato Branko Diehl, l. 1938. Miro Modic, l. 1939. in l. 1940. Cijan Slavko.

c Prireditve mozirskih študentov. Drvi ob 8. bodo uprizarili mozirski študentje v Mozirju dramo »Pesem s ceste«.

c Važno za hmeljarje. Vsi hmeljarji lahko dobe posojila za obiranje hmelja kakor običajno vsa leta pri Ljudski posojilnici v Celju, v Hranilnici Dravske banovine in v Mestni celjski hranilnici.

c Hmeljarski tabor bo na praznik Vnebovzeta v Roblekovi dvorani v Zalcu. Hmeljarji vabljeno c Tatvina na Arclinu pri Vojniku. Posestniku Rudolfu Borlaku je neznanec ukradel iz stanovanja 1000 dinarski bankovec, dalje 383 avstrijskih srebrnih kron in razno obleko. Oblast je storilu na sledu.

c Denar! Hranilnica dravske banovine, po-družnica Celje, nasproti pošte, izvršuje vse denarne posle najkulantneje, obrestovanje ugodno, izplačevanje takoj. Pojasnila na razpolago.

c Zrebanje loterije Legije koroških borev bo nepreklicno 8. septembra. Oglejte si razstavljene predmete v izložbi veletrgovine R. Stermecki. Glavni dobiček avto Opel. Pohitite z nakupom srečk in podprite organizacijo, ki našo podporo v polni meri zasluži. Pismena naročila sprejema: Loterijski odbor LKB, Celje, Dečkov trg 6.

c Kdaj se bo pričelo obiranje hmelja? Stanje hmeljskih nasadov v Savinjski dolini se je vključno zadnjemu deževju in zadnji čas precej hladnim nočem zboljšalo in je v dobrem stanju. Rastlina je dosegla vrh opor, je zdrava in bujna. Le ponekod se je pojavila peronospora, ki sili v kobule. To pa bodo hmeljarji pregnali s škropljenjem, pomagalo

pa bi tudi lepo suho vreme. Letos se bo pričelo obiranje najbrže šele okoli 20. avgusta, torej nekaj dni pozneje kot navadno.

c Predstojnik policije v Celju g. Uršič je na rednem dopustu in ga zastopa komisar g. Velkavrh.

c Kodrin Marija podlegla poškodbam. O hudi železniški nesreči v Levcu pri Celju, kjer je savinjski vlak podrl 54letno Mario Kodrinovo, pristojno v Polje ob Sotli in doma iz Buč, ki je zadnji čas živela v Arji vasi pri Petrovčah ter se preživljala z delom svojih rok kot dinarica, smo že poročali. Kolesje drvečnega vlaka je odrezalo ženi obe nogi. Nekaj dni je revica prenašala grozne bolečine, sinoči ob tri četrt na 12 pa je podlegla poškodbam. Naj v miru počiva!

c Da bi preprečil aretacijo, je jedel opeko. Celjska policija je prišla 26letnega Huberta K., rojenega v Nemčiji, pristojnega v Novo Cerkev pri Celju. Hubert je pred dnevi pobegnil orožnikom na Dobrni, kjer je izvršil več vlomnih tatvin. Da bi preprečil aretacijo in v bojazni zaradi kazni, se je najedel opeko. Našli so ga nezvestnega, vendar so ga pravočasno rešili in odpeljali v celjsko bolnišnico, kjer se mu izprali želodec.

c Sobotni tržni dan v Celju. Ako si pokličemo v spomin sliko lanskih tržnih dni, moramo priznati, da letos ni tolikšne živahnosti na trgu. Vzroki so raznostrani: pomanjkanje delovnih moči na kmetijah, kajti mnogi oče in sin kmetije so na orožnih vajah. Cesto kmetica tudi pomisli, bi šla na trg ali ne, ako kaže vreme lepo. Saj je treba opraviti še to in ono na polju in pri hiši lepši dni je pa letos malo. Današnji sobotni tržni dan je bil izredno živahen in bogat. Z zelenjavo in cvetjem je bil preobložen, s sadjem slabo založen. Naši stojničarji so obilno založili stojnice z vsemi blagodatmi, ki jih sedaj nudi narava. Te dobrote, ki so prispale iz Dalmacije, (Split), Hercegovine (Mostar) in iz Banata, imajo pa »zavidljivo« ceno. Res je, da so cene pridelkom na našem trgu visoke, toda gospodinja, ki zna kupovati in obenem ceniti kmečko delo, je z nakupom kolikor toliko zadovoljna. Krožnik fižola, ki stane še vedno 2 din, je piclo naložen, toda dve, tri besede — in oblika se spremeni. Gob je dovolj. Cena: krožnik lisic 1.50 dinarjev, gobanjev 3—5 din. Kumarec, karfiola, ohrovt, zgodnjega zelja — vsega dovolj, cena je primerna. Paradižnikovi (domači) je malo, cena paradižnikom iz Banata 5—6 din kg. Krompirja je v obilju, cena mu je visoka. Danes so prvi pripeljali na trg cel voz krompirja po ceni 1.50 za kilogram, sicer mu je običajna cena na trgu še vedno 2 din za kg. Paprika 4—5 kom. za 1 dinar, jabolka 8 din kg, hruške 8 din, slive 8 din, breskve 16 do 18, marelice 16 do 18, grozdje 12 do 16 din za kg. Tudi s perutnino je bil trg dobro založen. Cene piščancev: 12 do 20 din, kokoši 25 do 35 din. Prvič se je dogodilo letos, da je bilo pripelanih na trg cel voz gosj iz Podčetrka. Cena 45 do 70 dinarjev.

Slovenija dobi šest žitnih skladišč

V skladiščih bo spravljeno 300 vagonov pšenice za pasivne kraje

Letošnjo pomlad je banska uprava dobila potrebno posojilo pri Privilegirani agrarni banki za nakup žita za prehrano prebivalstva. Posojilo je bilo dano po zmernih obrestih in pri poljedelskem ministru ustanovljena Direkcija za proučevanje in organizacijo poljedelstva v svrhu prehrane prebivalstva je žito dobavila. Ta direkcija, ki se na kratko označuje s kratico »Diporis«, posluje seveda še naprej in pripravlja za letos pomembno akcijo v vsej državi.

Lep uspeh banske uprave v Ljubljani

Izkazalo se je namreč, da oblastva lahko uspešno vplivajo proti dražnji in naraščanju cen živilskih potrebščin le v primeru, če so tudi sama sposobna poseči na trg. Najlepše je to letos pokazala naša banovina, ki je od »Diporisa« v mesecih januarju in februarju kupila okrog 300 vagonov pšenice in jih spravila v skladišča v raznih mlinih. Te zaloge pšenice so služile banski upravi kot pomemben činilec za preprečevanje dražnje in za regulacijo cen. Ko so se kasneje spomlad začele dvigati cene moki, je banovina dala naročila, naj se določene količine spravljene žita zmeljejo in dajo na razpolago krajem, ki morajo že kupovati velike množine moke. Seveda so bili te moke deležni le taki, ki niso imeli sredstev, da bi si sami napravili potrebnih zalog. Ker banovina ni iskala pri tej prodaji dobička, je bilo mogoče to moko prodajati celo pod dnevno ceno, kar je vplivalo seveda v veliki meri tudi na cene moke v prosti prodaji. Zaradi tega se povsod tam, kjer so sicer prekupci hoteli naviti cene moki, to ni posrečilo in se tudi sami svoje zaloge morali prodajati po cenah, ki so omogočale le običajne trgovske zasluzke.

Poleg tega pa je banovina s pomočjo zalog pšenice izenačila tudi veliko razliko med cenami moke in pšenice, ki je bila letos izredno huda posebno v okoliših Slovenskih goric. Tam so prekupci nudili izredno nizke cene, moka pa se kljub temu ni hotela pženiti. Banovina je posredovala na ta način, da je vzela doma pridelano pšenico po primerni ceni v protiračun za moko, ki jo je dobavila. Vzporedno s to akcijo je bila tudi dobavljena 160 vagonov kornu za prehrano pasivnih krajev in 50 vagonov otrobov in 35 vagonov lanenih tropin za krmila živine.

Tudi letos bo banovina skušala z zalogami pšenice in drugih krmalnih žit preprečevati špekulacije in zavretilo dviganje cen osnovnih živilskih potrebščin. Vsi vemo, da je Slovenija jara

Ljubljana, 11. avgusta

Radio Ljubljana

Nedelja, 11. avgusta: 8 Jutranji pozdrav — 8.15 Dueti harmonik (gg. Vilibald Jenko, Miloš Mihelič) — 9 Napovedi, poročila — 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve — 9.45 Verski govor (g. prior Valerijan Učak) — 10 Koncert Radijskega orkestra — 11 Prenos promenadnega koncerta vojaške godbe — 12 Valček za valček (plošče) — 12.30 Objave — 13 Napovedi — 13.02 Cimermanov kvartet — 15 Prenos pevskega in instrumentalnega koncerta z Jesenic — 16.30 Pol ure za dijake — 17 Kmetijska ura: Kako donosno uredimo malo gospodarstvo (g. inž. Anton Greif) — 17.30 Slovenske narodne s spremljevanjem Radijskega orkestra (Sodelujejo: g. Dragica Sokova, gđ. Bogdana Stritarjeva, gg. Andrej Jare, Roman Petrovič) — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nacionalna ura: Potrebe našega turizma v današnjih razmerah (Drago Potočnik, Ljubljana) — 19.40 Objave — 20 Pisana šara (plošče) — 20.30 Violinski koncert gđ. Inke Dernovskove, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek — 21.15 Koncert Radijskega orkestra — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Ždaj pa za ples (plošče).

Ponedeljek, 12. avgusta: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov — 12 Solisti naprej (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Poročila — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nacionalna ura: Giuseppe Barbanti Brodano, italijanski prostovoljec v srbsko-turški vojni (Miroslav Ristič, Belgrad) — 19.40 Objave — 20 Malta (g. Viktor Pirnat) — 20.10 Stari štajerski gradovi (g. prof. Leo Pettauer) — 20.30 Koncert Delavskega glasbenega društva — 21.15 Podoknice (plošče) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Lahka glasba (Radijski orkester).

Drugi programi

Nedelja, 11. avgusta: Belgrad: 20.40 Orkester kraljeve garde. — Zagreb: 20 Gounodova opera »Faust«. — Praga-Brno: 21 Dvorakovi slovenski plesi. — Solija: 20 Lalo: Španska simfonija. — Budimpešta: 22.10 Ciganska glasba. — Stockholm-Herby: 20.45 Češki večer. — Rim-Florence-Turin: 20.30 Opera »Maršac«. — Kodanj: 21 Ork. koncert.

Belgrajska kratkovalovna postaja: YUA, YUB (49.18 m) 19.40: Poročila v slovensčini. — YUF YUG (19.69 m) 1.55 Oddaja za Južno Ameriko. — 3.00 Oddaja za Sev. Ameriko.

Ponedeljek, 12. avg. Belgrad: 20.20 Ork. koncert — Zagreb: 20 Violina. — Praga-Brno: 20.0 aJnačkove skladbe. — Solija: 20 Simf. koncert. — Budimpešta: 20.10 Operni ork. — Stockholm-Herby: 20 Simfonični ork. — Rim-Florence-Turin: 21.15 Violončelo. — Kodanj: 20.15 Večerni konc.

Belgrajska kratkovalovna postaja: YUA, YUB (49.18 m) 19.40: Poročila v slovensčini. — YUF, YUG (19.69 m) 1.55 Oddaja za Južno Ameriko. — 3.00 Oddaja za Sev. Ameriko.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta; v ponedeljek: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6; Hočevar, Celovška cesta 62 in mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta.

Poizvedovanja

Gospod, ki je izgubil v nedeljo v kinu Slogi denarnico z denarjem, naj se zgasi pri upravi kina Sloge.

Ključek od poštnega predala št. 323 je bil izgubljen. Najditelj je naprošen, da ga odda v kavarni »Tabore«.

Stoj, streljal bom. Tudi angleški kralj se mora legitimirati straži, preden mu dovoli obisk v taborniku nove ustanovljenih domobranskih organizacij v bližini Londona.

Nedeljsko branje

KARO

Gašper ga je bil kupil od nekega krošnarja in ga je imenoval Karo, kakor ga je klical tudi že krošnar. Osem dinarjev je bil dal za psa, šest za jermenje in še kaj za pasji naves. Tako je bil Karo prav za prav zares poceni konjiček. Poleti je vozil Karo voziček po dolgih potih in pozimi je vlekel sani, obložene s cikorijskim, milom, sladkorjem, poprom, česar so pač potrebovali ljudje, ki niso imeli prodajalne pri rokah.

Doma je imel Gašper pet otrok. Včeraj ni šel nikamor z vozičkom, zakaj včeraj je dobila Kramarica petega otroka. Spet je šlo vse po sreči; pri Kramarici je šlo zmeraj vse gladko.

Zarano zjutraj pa sta spet vznemirila na pot. Dolgo je stopal Gašper tik krošnarja. Prerazumoval je, kako je doslej vse pribrantal, kako je plačal obresti za hišico, pa hrano za prve štiri otroke, dalje sleherni leto kako lepo obleko za Kramarico tudi, kar je bilo treba, in otrokom nekaj trpežnega, kar je od starejših romalo k mlajšim. Doslej je šlo vse tako, a zdaj je imel petero kljunčkov.

»Pazil Karo! Le pazi, kako bova zdaj barantala, oba skupaj, seveda! Tamle pri oni hiši ne pojdeva na desno, marveč na levo, Sicer se bo pot za uro podaljšala, a zato bo nekaj več denarja, saj imava zdaj pet otrok doma. Veš, pet! Le pogledaj, kar za celo roko jih je!«

Pes je stopal dalje. Gašper je večkrat takole govoril psu, če so bili srečni dnevi. Če je pes ves potrt capal po dežju, pa se je Gašper hudoval tudi na dež. Danes pa je govoril Gašper o petih skledah, ki jih bo treba prav tako napolniti ko njegovo.

»Kaj si pa danes počel,« ga je vprašala Kramarica. Gašper se je zasmel: »Le kaj? Karo si je izbral novo pot. Ko boš ozdravela, boš šla sama na to pot. Boš videla, da tista pot ni tako vegasta. Saj je res malo daljša, a je ondi nekaj hiš, ki so prej drugod kupovale. Seveda, dosti ni pridobil, a nekaj je le.«

To je Gašper kar tako pripovedoval in zeno jemal iz vozička razne stvari in jih deval na police. Še je bilo čuti razsajanje po hiši, nato je obsedel Gašper pri svoji blede ženi. Ob devetih so pa že vsi spali.

Zjutraj ob petih so se vrata že spet odprla. »Alo, Karo!«

Skledica je stala pred vrati. Gašper je otipaval psu ona mesta pod dlako, kjer ga je rezalo jermenje in je bil že ves oguljen. Pet otrok — hudo bo. Sleherni otrok mu je nekoliko podaljšal pot, po slehernem otroku je dobil Karo novo brazgotino na plečih.

Ko je ura odbila šest, je ropotal mali voziček dol po cesti, da so ljudje dobili, kar so potrebovali, in da bo do sv. Mihaela imel denar za obresti, čeprav je bilo zdaj pet otrok.

»Karo, ali naj porinem?«
Karo je zlezel v vprego in se malo ozrl. Torej je moral Gašper pomagati.

»Karo, bova malo počivala?«
Tudi to se je včasih zgodilo, a odkar je bil še peti otrok tu, sta počivala le po enkrat na dan; ko sta kje kosila. Kramar je v kuhinji prosjčil, da so mu dali kaj kosti za psa, sam si je pa privoščil prav krepek požirek. Ko je bilo že kasno zvečer, sta smela oba zaspati, in na sv. Mihaela dan je mogel plačati obresti. Sleherni leto tako.

Ko je bilo pet otrok, se je tako spremeni, da sta oba popotnika romala prav ves dan. Pod četverimi kolesi kramarjevega vozička so izginjala leta, Peterim otrokom se je pa mudilo, da so s svojimi urnimi prstki razdrobili dneve in tedne in leta, da jih poslednj ni bilo več. Karo je z umerjenimi koraki in že ves utrujen stopal preko let, in Gašper je zdaj včasih zajekal, ko se je zvečer vsedel zraven ognjišča.

Otroci drugih ljudi, ki so imeli v hlevih po štiri ali šest glav živine, so se že smeli norčevati iz otrok potujočega kramarja. »Kaj pa premorete? Borno kajzico in psa — to je vsel Jurček, Lizika! Pasja kramarjale!« Otroci, ki niso poznali takega življenja, ki bi jim bilo dalo na pot psa in kramarskega vozička, so že smeli biti neumni in so smeli neumno govoriti. Najprej se je stepel Jurček, ki ni bil po očetu zaman podedoval širokih pleč. A kaj sta zalegla kreg in tepež spričo roganja? Saj, zakaj pa je imel oče samo psa, a drugi očetje so imeli konje in osle? »Ko boš odrasel, boš smel še ti vozariti s psom! Ti fanté pasjega kramarjale!«

Jurček se ni hotel nič več s pestimi podajati v boj zoper norčevanje. To ni nič zaleglo. Saj ni bila laž, kar so govorili otroci, saj bo nekoč zares podedoval samo starega psa, tako brezpomembno živinca, a drugi bodo prejeli konje in vole in še hlev, poln krav. Kasneje, ko bo velik, bo tudi vozaril od hiše do hiše in stopal kraj zibajočega se vozička in bo predaj star pes, ki mu bo Karo ime.

Nekoč ponoči je slišal Gašper, kako je zašklopotal zapah na vratih. Seveda, otroci so bili že tako veliki, da se ni bilo bati zanje, če so ponoči hodili iz hiše. Gašper je hotel spati in se je obrnil k steni.

A zdaj se je prav zares nekaj hudega pripetilo! Karo je zatulil. Tako je nekoč zajekal, ko se je bil zamotal v žično ograjo. To je bila bolečina in bolečina je zavpila. Ko je bil Gašper zunaj, je ležal pes na slami in je cvilil.

Roka, ki ga je pobožala, je bila krvava. Karo je vstal. Gašper se je ozrl in baš zagledal senco, ki je smuknila v hišo. »Jurček!« In psa je nekdo pobil s kolom, ki je ležal kraj hlevca.

»Pa menda ne Jurček? Karo ni nič zalajal. Torej ni bilo nobenega tujca.«

Ali zares Jurček? Gašper je v hiši preiskoval rano. Torej je bil Jurček kriv! In Jurček je bil dvakrat, trikrat lopnil psa po glavi. Kakšen podlež! Desno oko je izbil psu. Gašper je izmil rano in jo obvezal — kar do jutra je imel opraviti. Nato je Karo utihnil in se je dal položiti na slamo.

Že prej ponoči je hotel Gašper v kamro k Jurčku. A Karo je tedaj medlo zalajal. Sele zjutraj je vrzel Gašper fanta iz postelje. »Vstani! In brž dol!«

Mati ni vedela, čemu se je to zgodilo. Dala je Jurčku zajtrka. Sele nato, ko je Gašper vpregel Jurčka in ko se Jurček ni niti malo upiral besnemu očetu, je mati ostala brez besed.

Prav do noči je čakala in se ves dan jokala v kuhinji.

Epos na Severnem morju

Ribiči so svojevrstni ljudje. Morje, ki je njim namen in usoda, oblikuje te ljudi in jim pušča sledove v obrazih. Nedvoumno je izraz teh pomorščakov za meščane. Brezdnostjo so, kakor morje samo. Zaprti so in skoro podobni kameniti mirnosti. Toda tako, kakor se morje nenadoma vzpne in v elementarno silo in igri veličastne divjosti pokaže svoj drugi obraz, tako nepričakovano vzkipe tudi duše teh ljudi. Je to ljubezen ali sovraštvo do morja, ki v takih trenutkih sila ribiče, da z neko zagrizenostjo sprejmejo borbo z mokrim elementom? Teja najbrž niti sami ne vedo. Bo pa oboje in k temu še stara trma, prav v divjanju elementa krotili nevarnost in čez divje razbičano morje, ki od vseh strani išče svoj plen, ostati zmagovalce.

Večini je boj med človekom in morjem. To vedo možje, ki se popeljejo s čolna, da bi domov prinesli vsakdanji kruh. To vedo tudi ribičeve žene, ki iz majhnih koč na uho vlečejo, se ne boje in pri tem rasto v neznanje in neimenovane junajstve. Nikoli ne vedo, če se bodo njihovi možje, ki so se odpeljali, tudi srečno vrnili na domačo obal.

Ribiči na severu imajo daleko težji boj za obstanek ko oni v juga. Neprijetnim viharjem se pridruži pozimi še oster mraz. Trdi in ledeni so ljudje Severnega morja. Med najmočnejšimi in najsilnejšimi ribiči Taglin Line.

Majhen je ta kraj, komaj dvajset ribičskih koč se prileplja na obalo. Toda prebivalci so tekmo pokolenj vzrasli v najboljši ribiče. In kmalu bi divji decembrijski vihar tem neustrašenim možem pripravil zgodnji moker grob, če...

Tri ure so že prežale ribičske žene Taglin Line v temno gmoto razburkanega morja. Strah in nema groza se je odražala v njihovih obrazih. Skrb za njihove možje, ki so se popoldne odpeljali in ki jih je zunaj presenetla nevihta. Bržkone so šli možje predaleč in se bore s peklenskim viharjem, da bi dosegli odrešilno pristanišče. Če se sploh še bore? Morda jih je strmi val že prevrnil in ribiči se obupno branijo, da bi usli besnečemu elementu.

Negotovost ni pustila žen v njihove hiše. Vedno znova so prežale v bučanje vetrov in vedno znova jih je morje gnalo k njihovim kočam. Tja do hišnih sten so brizgale vodene pene in hrumeči oltan se je slišal ko divje lajanje, ker mu ni uspelo tudi male vasice vpreči v svoj peklenski ples.

Ko je vihar vendarle ponehal, so stale žene in nekaj starcev in otrok že zunaj. Da bi lahko strmeli v brblajočo temo. Minute in četrture so postajale mučna večnost, in še vedno ni bilo ničesar čuti o možih.

Nenadoma je vihar za trenutek prestal in v tem se je odtrgal krik v noč. Povsem razločno so na bregu čakajoči zaznali klic na pomoč. In predno se je znova začel besneči ples, so znova slišali klic: čoln v nevarnosti!

Ni bilo dvoma. Predobro so žene poznale klice na pomoč svojih mož. Vroče čustvo veselja se je visoko dvignilo v njih. Še žive, možje Taglin Line. Kljub temu jih je znova zagrabil obupni strah. Kako naj bi jim one tu zunaj priskočile na pomoč? Kako lahko je bilo mogoče, da bi ribič v bližini svojih hiš našel smrt. Kajti prav v bližini brega je bilo najtežje premagati zagon valov. Trudni in upchani ribiči gotovo niso bili več dovolj močni, da bi njihov čoln prestal še to zadnjo oviro.

Kdo naj bi tem tam zunaj priskočil na pomoč? Vsi možje so se odpeljali. Ostali so samo starci in žene. Toda pomoč se mora poslati, in sicer takoj.

»Nekdo je hotel ponoči ubiti psa in zdaj je Gašper prisilil Jurčka, da je vlekel voziček!«

Jurčka je bilo sram vpričo vseh ljudi. Sicer pa — ali se ni bil včasih tudi Gašper vpregel, da je pomagal? Ko je bila pot dolga in je moral skrbeti za pet otrok?

Ponoči bi bila rada vprašala moža, zakaj je to storil. A Gašper je molčal. Ko je bil spet doma, je psu prevezal rano. Zjutraj je spet tako odpeljal zdoma — in to ves teden. Vsak večer je Jurček ko mrtev obležal v postelji, vsako jutro ga je moral oče izgnati iz postelje. Jurček je vedel, da je zdaj na vozičku bič. A ves teden ga Gašper ni vzel v roke. Nato ga je spet spravil, ne da bi bil kdaj zamahnil po zločincu. In šele nato je včasih kanila kaka beseda.

Pes, ki ga je bila mladostna norost hotela ubiti in je imel zdaj le eno oko, je spet zlezel v jermenje. Poslej je šlo vse še težje ko prej, in Gašper je moral pomagati, čeprav klanec ni bil tako hud. Zvečer je pa gledalo tisto eno edino oko tako neskončno dobrohotno, kadar je šel mimo fant, ki mu je bil izbil drugo oko.

Čez tri leta je stari Karo poginil. Tisto samcato oko je ostalo odprto in je strmelo v mladeža, zdaj odraslega človeka, ki je čepel pred njim in se glasno jokal. (J. M. B.)

vodi. Prav, ko so hotele čoln s pomočjo mož pri veslih potisniti čez poslednjo oviro, jih je pogljal visok val znova nazaj. Z muko so žene preprečile, da se čoln ni zalezel v obrežje. Ne žene ne možje niso zajekali. Vendar so z vjedljivo jezo začele znova. Ta zagrizenost, izgleda, je dala ženam nadmoč. Niso več slišale strahovitega viharja in ne videle več črnih valov. Tudi niso v členkih več čutile morilnega mraza. Samo eno so vedele: čoln mora skozenj!

To ni bil več boj proti nadmočnemu elementu, to je bilo tisočletno preziranje smrti, ki so jo le žene z jekleno voljo obvladale.

In ta volja je to ustvarila. Zopet so stale do prs v ledenomrzli vodi. Prišumel je val in se pogljal čez glave. Toda žene so vzdržale. Uprle so se, da bi čoln spravili čez zagon valov. V naslednjem trenutku je moč požrla čoln.

Pesti stekajoč so stale žene na obali in strmele z otroki in starci v črno morje. Zdaleč se je moralo odločiti, če bo njihovo posredovanje imelo zaželeni uspeh!

Zopet so pretekale tesnobne minute. V tem je ponehal vihar. Takoj nato sta se prikazala dva čolna, tesno drug poleg drugega.

Z veseljem vrisoč so hite žene nasproti rešiteljem in rešenim. Bolj mrtve ko žive so prinesli ribiči na obrežje. Vsi so bili zopet tu.

Ni bilo dosti besed ne vprašanj med možmi in ženami. Krepko so si pogledali v oči in si stisnili roke. V tem trenutku šele so si bile žene in možje Taglin Line v svesti, kaj je zvestoba in tovarštvo. Visoko in silno se je dvignilo to čustvo, pred katerim je postalo vse drugo majhno in postransko.

To čustvo živi tam, kjer so ljudje drug z drugim povezani v življenjski borbi in to pokažejo tudi v dejanju. Danes, jutri — in vedno, če je sila!

Rol. Lebl — poslov. Jenko M.

Na božji brvi

Z lahka bi se nagib tega nedeljskega sestarka pozabil, če zopet ne povemo, da je nastov porzel za zvezbi podobarja Josipa Blumlacherja iz Gradca: Kristus na brvi pred letoviškim parkom govori le-tam zbranim letoviščarjem. Danes jim, tako si mislimo, zastavlja važno vprašanje, ki se nanaša na dolžnost hvaležnosti: »Ali se ni našel noben drug, da bi se vrnil in dal čast Bogu...«

Deset gobarcev je Kristus očistil in en sam je prišel, da se mu zahvali. Seveda, Kristus ni bilo za zahvalo kot tako, temveč le za pravilno razmerje, ki mora po prejetem daru obstojati med dobrotnikom in obdarovancem, med Bogom in človekom: to je duk hvaležnosti. Če kdo ceni samo dar, darovalca pa ne, potem se to razmerje sprevrže v brezbriznost: to je v nehvaležnost. In to se zgodi, če bi sodili po svetopisemskem dogodku, v desetih slučajih devetkrat...

Prepir starih in mladih v naših kmečkih hišah in družinah vsaja navadno iz nehvaležnih otrok do svojih staršev. Prepada med izobraženim in med preprostim malim človekom se napravi zaradi neupoštevanja, da sta drug drugemu potrebna v življenju. Ta, ki pri starem ostane in ta, ki se po novem zgane, sta si navzkriž, ker ni hvaležne uvidevnosti in obzirnosti; drevo namreč ne more na veji pogladi nove veje, če se zdi prejšnja in prvotna veja odveč. Bogu noben človek na svetu ni odveč, torej ne sme biti odveč tudi ne ljudem. Vsak ima v božjih očeh svoj poseben poklic in pomen.

Največ nehvaležnosti sveta pada na razgojitelje, duhovnike, učitelje. Umljivo je to, ker se duhovne vrednote malo ali nič ne cenijo. Zato smo veseli vsakega pojava hvaležnosti; to pa toliko bolj, kolikor višji je dar ali darovalec, ki nas je z njim obdaril. Pretekla nedelja 4. t. m. je po vseh cerkvah ljubljanske škofije na slovesen način pokazala: vdano hvaležnost škofljanov svojemu škofu dr. Gregoriju Rožmanu: ob desetletnici njegovega nastopa na stolici sv. Maksima v Ljubljani. To priča, da so korenine krščanske vere v slovenskem ljudstvu še globoke. Le iz žive vere more rasti zdrav in hvaležen človek: kulturen narod.

Robanov kot

ŽOLČNI KAMENČKI

Znani SALVAT CAJ proti žolčnim kamencem in bolečinam žolčnega mehurja se dohiva pri glavnem zastopniku: Apoteka Sv. Ivana, Zagreb, Kaptol 17. — Prospekt o zdravljenju pošiljamo zaštopi.

O. r. B. br. 27670-1936 Rn. 3457.

Sinjska Alka

Njlepša in najznamenitejša dalmatinska narodna igra je brez dvoma viteška »sinjska alka«. Njen sloves sega daleč preko naših državnih meja. Leto za letom se ponavlja v svojem rojstnem kraju sredi kršnega Dalmatinskega Zagorja v visokem Sinju na zelenem Cetinskem polju. Svet tam nrokolni je močno podoban naši kraški pokrajini, posejani s sivim kamenjem in sočnim zelenjem, za kar skrbi bližnja reka Cetina, ki na nadaljnji poti skozi silne klisure hiti proti Jadranu.

Nič manj od igre same, ki je prava upodobljena narodna junaška pesem, je zanimiv njen postanek.

Bilo je na dan 14. avgusta 1715. leta vročega poletnega popoldne pred praznikom Marijinega vnebovzetja. Bosenski paša Mehmed je oprezal s 60.000 krvoločnimi Turčini, da zavzame utrjeni Sinj in si odpre nova vrata za pohod na kršne obale sinjega Jadrana. Več dni je že poskušal s silovitimi napadi, vselej brezuspešno.

Za visokim sinjskim obzidjem so zazvonili zvonovi, zaplapolale so zastave — jutri bo Marijin praznik. Strašno se je raztogotil paša Mehmed in tisto popoldne je še enkrat nagnal vso tisočglavo vojsko pod obzidje, hotelo ravno za praznik poznati kristjane.

Pa — strah božji! Namesto na zid, ki je ubero Turki nazaj. Paša si ruje dolge brke in preklinja in rjove, da bi prevpil bojni grom, sam dirja med prve vrste, bodri, udriha, prosi... Vse za-man. Tudi njega potegne bežeči klaj in sam ne ve, kdaj je čez ledeno Cetino, kdaj je za gorami. Ustavi se šele doma v varnem Livnu.

Pred Sinjem je pustil ves bogati tabor in deset tisoč najboljših vojakov, neustrašni Sinjani pa so od 500 junakov izgubili le 38 mož.

Marija jim je pomagala. Videli so jo v Sinju in videli so jo preplašeni Turčini. Visoko v oblakih je stala vsa v žaru in svetlobi, strašna in mogočna, ognjene strele so ji švigale iz razprostrtih rok med zbegane nevernike in vžgale med njimi nepopisno grozo in zmedo ter prinesle zmago pravični krščanski stvari.

Mišna legenda ima zgodovinsko jedro. Ves Balkan je pred stoletji trepetal pod turškim nasiljem, ki je prodiralo vedno više in širje ter si tudi v morski bližini iskalo primernih oporišč za svoje podvige, saj je polmesec na vsak način hotel zavladati tudi nad Jadranom.

Tako je bilo tudi mestoce Sinj, komaj 18 km oddaljeno od bosenske meje, Turkom trn v peti, ker le preko Sinja je bila mogoča pot do Splita, do morja.

Kolikokrat so bosenski divjaki požgali vasi okoli Sinja, kolikokrat so napadali Sinj, a vedno brezuspešno. Čez Prolog planino so vlačili naše ljudi v suženjstvo. Naši hajduki pa tudi niso miravali in marsikatero turško bulo so zavili v črno. Četvalo se je venomer.

Ko pa je Domad paša v Carigradu zaprl beneškega poslanika in napovedal Benečanom vojno, so se pričeli najhujši napadi na kršni Sinj.

Kot mnogi primorski kraji je bil v onih časih tudi Sinj pod beneško oblastjo in v mestecu se je mudila stalna beneška vojaška posadka. A Dalmatinci so vedeli, kaj branijo. Mar jim je bilo tujih gospodarjev, naši mošje so branili sebe in svoje in tudi bojevali so se ponajveč kar na lastno pest. Ostalo nam je mnogo imen tedanjih dalmatinskih junakov, dočim med ljudstvom ni ohranjeno niti eno ime beneških zapovednikov.

Strahovite so bile borbe za Sinj med leti 1687 in 1715. Tega leta so na Veliki Šmaren Sinjani nagnali čez Prolog silno vojsko seraskera Mehmed paše in mu zaplenili mnogo blaga, orožja in nakita, ki se deloma še dandanes hrani v »Alkarskem društvu«.

Prevzetni Mehmed paša, ki si je domišljal, da mu pade Sinj kar mimogrede v roke, je bil ves divji, ko se mu namera pred smrt prezirajočimi sinjskimi junaki ni posrečila. Brezobzirno

kariz. Ponosna jim je drža na okrašenih konjih. Na glavi visoka kučma z belimi perosi, pod njo dvoje smelih očij in vrsta belih zob pod črnimi brki, s srebrom bogato pošti dolman iz modrega baržuna čez vzbokle prsi in široki hrbet, ob boku bridka sablja, na skornjih ostroge, v roki dolgo kopje in ob sedlu dve pištolji — to je sinjski alkari. Tudi njegov konj je opremljen na starohrvaški svečani način. Čim lepši je, tem večja čast za njegovega jezdeca.

Vsaake alkara spremlja njegov opreda. Obleden je v celinsko narodno nošo, oborožen a starinskim orožjem. Ob posebno slavnostnih igrah drugje alkaru še kum, ki ga v vsem zastopa in ki se običajno postavi z nad vse bogato in sijajno opremo.

Pri alaj-čauku se ob določen uri zbere vsi alkari s svojimi kumi in oprodami, nakar v najlepšem redu odjezdijo pred dom svojega poveljnika, voditelja bojne igre. Tam so že zbrani njegovi pribojniki, zastavonoša, dva čuvarja buzdovanov in žitonošec. Dva lična mladeniča pripeljeta tudi sijajno okrašenega slavnostnega konja, ki nemirno stopica in otrasa z bogato okrašenjo glavo. Draži ga godba, ki neumorno igra pred poveljnikovim domom.

Ta je že pripravil svoji vojske bogat prigrizek. Alkari in njihovi kumi so povabljeni v hišo, oprode, ki na dvorišču pazijo na konje, se goste tam kar stojijo.

Sledi veliki pregled jezdecov in konj. Poveljnik si strogo in natančno ogleda vsakogar in gorje alkaru, kumu, oprodi ali konju, na katerem odkrije kako nerodnost. Brez ugovora mora iz vrste, izključen je iz igre. Disciplin med alkari je brezhibna, odlična.

Med zvoki godbe se prične nato urejati sprevod. Vsem na čelu jaše »harambaša« s svojimi oprodami, takoj za njim gre godba, potem pa se vrste: žitonošec, dalje dva junaka z mogočnimi kijji, nalik buzdovanu kraljeviča Marka, za njima slavnostni konj s spremljevalcem, nato zastavonoša in njegov čuvar, dalje paroma alkari, za njimi njihovi kumi, potem vodja igre s pribojniki in zadnji alaj-čauš.

Silen je pogled na pisano povorko, na živahne konje, na dične jezdecce. Sijaj opreme in blesk orožja tekmujeja z lepoto zdravja in moči, volje in ponosa. Množica vzklika, pozdravlja, junaki pa se drže kot da gredo zopet na Turka.

Zastopniki oblasti, odličniki, povabljeni in sodniki, ki bodo odločali o zmagi alkarov, so že pred tem zasedli zanje posebej postavljeni oder in mimo njih se vije vse pestra in živahna voj-

skac. Alkari pozdravljajo s kopjem in lahko odpeketajo še kakih tri sto korakov dalje na mesto, od koder se potem vsak zase spuščajo v boj za alko.

Ta visi ravno pred odrom odličnikov, dočim se na obeh straneh vzdolž ceste gnete tisočglava razgibana množica gledalcev, ki se umiri šele, ko je povorka mimo.

Na dveh stebrih je tri metre, deset in pol čevljev, visoko čez cesto razpeta vrv in na njej binglja nezaten železen obroček. To je alka. V večjem obročku s premerom 13 cm je še manjši obroček v premeru 3,5 cm. Zvezana sta s tremi spoji. Štiri luknje v obročkih so cilj, za katerega bodo možje bili boj junaki.

Oglasi se rog-udari godba in prvi jezdec zdrvi proti alki. Oko je nepremično uprto vanjo, 2,80 m dolgo kopje, nagnjeno poševno naprej. Nekaj metrov pred alko dvigne mož kopje, naperjeno na obroček, in zdirlja skozi cilj. Zadel je spoloma rahlo pritrjeno alko in obroček mu je obvisel na kopju.

Gluche ploskanje in vzklikanje ga pozdravi, sodniki pa ugotove, da je alka nabodena sredi notranjega obročka in pišejo srečnemu tekmovalcu tri točke v dobro.

Ni pa vedno te sreče. Kaj rado se primeri, da se alke niti ne zadene, ali pa se jo le nerodno zbije na tla. Vsa umetnost igre tiči v tem, da alkar nabode mato alko v diru na kopje in jo obdrži na njem. Nabodena sredi notranjega obročka velja največ. V gornjo odprlino med dvema obročkoma zadeta šteje dve točki, v stransko luknjo pogodena eno točko.

Vrstni red tekmovalcev se določi po starosti ali z žrebom. Vsak alkar dirka skozi cilj trikrat. Kdor si je pri tem priboril največ točk, je zmagovalac. Ako imata dva alkara enako število točk, ponavljata napad na alko tako dolgo, da ostane eden premagan.

Zmagovalca vzamejo v sredo in med pokanjem topičev in pištol, med vzklikanjem množice in sviranjem godbe ga odvadejo pred sodnike in druge odličnike. Strumna vojska alkarov ga pozdravi z nagibom kopij, vodja igre čestita zmagovalcu in ga obdari.

V kratkih, jedrnatih besedah pojasni nato zbranemu ljudstvu pomen narodne viteške igre, slave junaštva starih Sinjanov in Cetinčanov in stavlja još jih sedanjim rodovom za zgled.

V istem redu, kot je nastopila, se povorka zopet vrne v mesto in spremi zmagovalca na njegov dom, kjer se zmaga zadržno in primerno proslavi.

Igra, ki je prvotno obstojala kot viteško vežbanje v strelnjaku s kopjem, je kot spomin na odlično zmagano s posebnimi pravili postala junaška ustanova, ki jo Sinjani skrbno čuvajo kot svoj največji ponos in najdragocenejšo lastnino.

V. P.

Vročina

je uspelo rešiti posadko in dvajset vojakov, ki so bili na krovu. Kako v strašnem položaju so bili ti vojaki, si lahko zamislite. Prepeljali smo jih v Bonifacijo, dva dni so bili pri nas na postaji finančne straže. Ko so se posušili in okrepili, smo jim želeli srečno pot, vrnili so se v Toulon, odkoder so jih čez nekaj časa zopet poslali na Krim, ... pogodite na kateri ladji! ... Na »Semillantée«! Tu na tem kraju smo našli svojo dvajseterico med ostalimi mrličji. Jaz sam sem pokopal desetnika, z drobnimi brčicami, pariškega blondina, ki sem ga prej gostil pri sebi. Srce mi je pokalo, ko sem ga našel na tem kraju. Oh, Santa Maria!

Nato je ves ganjen dobri Lionetti iztresel pepel iz pipe, se zavlil v svoj plašč in nam zaželel lahko noč. Mornarji so še nekaj časa šepetali med seboj... Potem so počasi ugasnili svoje pipe, eno za drugo... Nihče ni več izpregovoril. Stari ovčar je odšel... Edino le jaz sem ostal buden med posadko, ki je spala.

Ves pod vtišom žalostnega dogodka, ki so mi ga pripovedovali, sem skušal v mislih obnoviti sliko razbite ladje — in zgodbo njenega propada, katerega priče so bili le sivi galebi. Iznenadilo me je par podrobnosti: kapetan v svečani uniformi, duhovnikova štola, dvajset vojakov in vse to mi je pripomoglo do tega, da sem pogodil potankosti drame... Videl sem fregato, kako je ponoči odplula iz Toulona. Počasi se je pomikala iz luke. Morje je bilo razburkano, veter je strašno zaviljal; toda kapetan je bil hraber mornar in na ladji se ni nihče vznemiril.

Zjutraj se je pojavila na morju megla. Pričel se je nemir. Na krovu je vsa posadka. Kapetan ni niti za hip zapustil poveljniškega mostu. V srednjem delu ladje, kjer so bili zaprti vojaki, je temno in vroče. Nekaj bolnih mož leži na telečnjakih. Ladja se ziblje in komaj se je mogoče držati na nogah. Vojaki sedijo na tleh, držijo se za klopi in se kriče pogovarjajo, kajti hrup je strahovit. Bojazni jih prične stiskati okoli srca... Kaj vse pripoveduje vojaško spremstvo ladje in njen desetinik — Parižan — katerega jezik ne more mirovati! Ladje se tako pogostokrat potapljajo v teh predelih. Desetnikove opazke jih plašijo tako, da so vsi prestrašeni.

Kadar se ladja potopi!... To je strahovito zabavno takrat, kadar se potopi ladja. Hladna kopel in rešeni ste vsega; nato vas pripeljejo v Bonifacijo, tja k onemu Lionettiju, kjer smo zadnjič jedli.

In vojaško spremstvo se je začelo smejati... Hipoma je nekdo kriknil... Kaj je? Kaj se je dogodilo?

»Krmilo se je odtrgalo,« je odgovoril ves premočen mornar in stekel v srednji del.

»Srečno pot!« je vzkliknil brigadir, toda nihče se mu ni več smejal.

Na krovu je zavladal nered. Megla je taka, da eden ne vidi drugega. Mornarji tekaajo sem in tja. Krmila ni več! Nemogoče je voditi ladjo.

Za vroče poletje nabavite lahka volnena blaga: »FRESCO«, »TROPICAL«, KAMGARN itd. pri tvrdki

DRAGO SCHWAB
Ljubljana, Aleksandrova 7.

V zalogi vsakovratna oblačila za sport, turistik, letovanje itd. — Precizni kroji — Solidna domača izdelava.

jo! Semillantée je izročena vetrom na milost in nemilost... Tedaj jo je videl carinik, kako je letela mimo njega, okoli pol dvajsete ure. Izgledalo je, da v prednji del ladje bijejo topovski strelji... Nesreča! Pogin! Vse je končano, breznažno, ladja leti k obali... Kapetan je odšel v kabino in se čez nekaj hipov vrnil nazaj na poveljniški most v svečani uniformi... V njej je hotel umreti.

V sredini ladje so se vojaški molče gledali, polni smrtnega strahu... Bolniki so skušali vstati... mali desetinik se je prenehal smejati. Čez nekaj časa so se odprla vrata in na pragu se je pojavil duhovnik s štolo:

»Pokleknite, fantje!«

Vsi so ubogali. Z mrtvim glasom je pričel duhovnik moliti molitve za umirajoče.

Hipoma se je zaslisl močan udarec: en sam krik, en sam klic je planil v meglo, roke so grabile v zrak, prsti so prazili iskali trdnega mesta, groza je gledala iz oči, mimo katerih je kot blisk šnila smrt.

Gospod, usmili se nas!

Tako sem prebedel vso noč in se razgovarjal z dušo ladje, ki je deset let ležala na morskem dnu... Burja je ugašala plamen v taboru; slišal sem, kako se je naša barka zibalala ob podnožju skal in kako je škripala vrv, s katero je bila zasidrana.

(Alphonse Daudet — V. B.)

Propad „Semillantée“

Ker nas je preteklo noč vrgel mistral na korziško obalo, mi dopustite, da vam pripovedujem strašno pomorsko zgodbo, o kateri se ribiči v teh krajih zelo pogosto razgovarjajo v svojih večernih počitkih. Bilo je to pred dvema ali tremi leti. Po naključju sem prišel do zelo zanimivih podatkov.

Vozil sem se po sardinskem morju v družbi osmih pomorskih carinikov. Precej slaba vožnja za novince! V celnem mesecu nismo imeli niti en lep dan. Vzhodni veter je bil nad nami in morje se ni hotelo umiriti.

Nekoga večera, ko smo ravno bežali pred burjo, smo v našo barko zašli v rokav sv. Bonifacija. Mnogostevilni otoki, ki se širijo tam okoli, niso niti najmanj zanimivi: same gole, prazne, velike skale, kjer vrviijo ptice, kjer je mnogo nizkega grmovja in kjer kosi lesa gnijejo v blatu. Toda pri moji veri, da so te nevarne skale za zatočišče pripravnejše kot pa kabina za spanje na stari, pol odkriti barki, na katero pljuskajo valovi, kot stari, navajeni gostje.

Komaj smo se izkrcali, že so pričeli mornarji pripravljati ogenj, da bi si skuhal »Villabaissec«, neko vrsto ribje juhe, proslavljeno narodno provensalsko jed. Poveljnik ladje pa me je poklical k sebi, mi pokazal prostor, precej majhen, toda obdan z belim zidom, ki je izginjal v megli, nekje na koncu otoka, in mi rekel: »Poglejte na pokopališče, če vam je drago!«

»Na pokopališče, gospod Lionetti? Kje vendar pa se nahajamo?«

»Na Lavezzih, gospod! Tu je pokopanih šest sto ljudi posadke »Semillantée«, ravno tam, kjer se je pred desetimi leti potopila vojna ladja... Ubogi ljudje! Malokdo jih obišče, moramo oditi tja, da jih bomo vsaj pozdravili, ko smo že tu.«

»Zelo rad.«

Kako žalostno je to pokopališče »Semillantée«! Še sedaj vidim pred seboj njegovo nizko ograjo, zarjavela železna vrata, ki so se s težavo odpirala, tiho in samotno kapelico in stotine črnih, med travo skritih križev. Nikjer venca, nikjer spomenika... Oh, ubogi, zapušteni pokojniki, kako hladno jim mora biti v teh grobovih, v katere jih je zakopala usoda.

Za hip smo se ustavili in poklekli. Poveljnik je glasno molil. Ogromni galebi, edini čuvarji tega groblja, so krožili nad nami in mešali svoje krike z žumenjem morja.

Po molitvi smo se žalostni vrnili na onj del otoka, kjer je bila visidrana naša barka. Za naše odsotnosti niso ostali mornarji prekrizani rok. Našli smo velik ogenj v zavetju velike skale in ob ognju lonec iz katerega je kaj ugodno dišalo. Sedli smo okoli ognja, obrnili noge proti plamenu in kmalu potem je imel vsakdo izmed nas na kolenih glineno skodelico, vnjej dva kosa črnega kruha, namazana z mezgo. Večerja je bila tiha, vsi smo bili lačni in mokri in groblje je ležalo v taki bližini. Ko smo izpraznili skodelice, smo zapalili pipe in se pričeli, popolnoma naravno, razgovarjati o »Semillantée«.

Toda kako se je vse to dogodilo? sem vprašal poveljnika, ki je z glavo med dlanimi zamisljeno gledal v ogenj.

»Kako se je to dogodilo?« je globoko vzdihnil dobri Lionetti. »Tega nihče na svetu ne bi mogel reči. Vse kar vemo, je to: na »Semillantée« so bile čete, katere so bile namenjene na Krim: ladja je odšla zvečer iz Toulona, vreme je bilo slabo in ponoči se je še bolj pokvarilo. Pihalo in tulilo je tako, da kaj takega tam še niso videli. Valovi so bili ogromni. Ob zori se je burja malo pomirila, toda morje je bilo še vedno vznemirjeno, megla je ležala na njem in sicer tako, da se ni svetiljka videla niti na štiri korake. A veste, kako nevarno so te megle. Toda zdi se mi, da je zjutraj »Semillantée« izgubila krmilo, ker se vsled megle same ladja ne bi mogla potopiti in je ne bi zavozil kapetan med to skalovje. Bil je to izkušen

kapetan, katerega smo vsi poznali. Tri leta je poveljeval carinski ladji na Korziki in to obalo je poznal bolj kot jaz, ki ne vem za noben drug kraj na svetu, kot za to obalo.

»Ob kateri uri mislite, da se je potopila »Semillantée«?

»Moralo je biti poldne; da, gospod, ravno opoldne... Zaradi megle je bilo opoldne mračno tako kot v kovaškem mehu. Nekaj obalni carinik mi je pravil, da je tistega dne šel okoli pol dvajsete ure iz svoje hišice, da bi popravil zastavice, burja pa je bila tako silovita, da mu je odnesla kapo in bi se njega, če se ne bi po vseh starih spustil za kapo. Cariniki niso bogati, kape pa so drage. Nato je dvignil glavo in zdelo se mu je, da vidi v bližini veliko jadralnico, ki jo veter vodi proti Lavezom. Ladja je drvela tako hitro, da je carinik ni mogel dobro pogledati. Po vsem tem sodeč, je bila to »Semillantée«, kajti pol ure zatem je ovčar s tega otoka videl, kako se je... Ah, ta ovčar o katerem govorimo, se nahaja tu, on nam bo pripovedal o tem...« Dober večer, Palombo. Pojdi sem in ogrej se malo; kaj se bojiš!

Plašljivo se nam je ta človek približal, s kapuco na glavi. Prej je hodil okoli ognja in smatral sem, da je član posadke, ker nisem vedel, da stanuje ovčar na tem otoku.

Bil je star, na pol slaboumen, z neko čudno boleznijo, od katere so mu zatekle ustnice. Grozen pogled! Zelo težko smo mu razložili, za kaj gre. Tedaj je starec s prstom dvignil svojo bolno ustnico in rekel, da je tistega dne, ravno okoli poldneva iz svoje kočje slišal strašne udarce ob skale. Ker je bil tedaj ves otok preplavljen, ni mogel iz kočje in šele naslednjega dne je videl, ko je odprl svoja vrata, da je obala pokrita z ostanki ladje in mrličji, ki jih je morje tja vrglo. Preplašen je pobegnil k svojemu čolnu, da bi šel v Bonifacijo po ljudi.

Ovčar se je utrudil, ker je mnogo govoril; potem se je vsedel, poveljnik pa je zopet izpregovoril.

»Da, gospod, ta nesrečni starec nam je prijavil. Bil je skoro nor od strahu; in od tedaj ni pri njem nekaj v redu; vsaj ni čudno. Pomislite! Šeststo mrličev, leži na pesku med razbitimi jambori, drogovi in razcefranimi jadrji. Nesrečna »Semillantée«... Morje jo je z enim udarcem razbilo in razmetalo tako, da si je ovčar Palombe iz njenih ostankov lahko napravil ograjo okoli svoje kočje. Vsi ljudje so bili grozno razmrvarjeni in izkaženi... strašen pogled je bil na ta trupla, nametana ena na drugo. Kapetan je bil v svečani uniformi, duhovnik s štolo okoli vratu, v nekem kotu med dvema stenama so našli majhnega mornarčka z očmi, odprtimi in polnimi groze... mislili smo, da je še živ; toda prevarali smo se. Sojeno je bilo, da se nihče ne bo rešil.«

Poveljnik je utihnil.

»Pozor, Nardi,« je vzkliknil, »ogelj bo ugašnil.«

Nardi je vrgel tri, štiri polena na žerjavico. Takoj se je dvignil visok plamen, Lionetti pa je nadaljeval.

»Najbolj žalostno šele pride... Tri tedne pred nesrečo se je na isti način in skoro na istem kraju ponesrečila majhna korvetna ladja, ki je bila namenjena na Krim; tedaj nam

— Po pogostni nosečnosti morejo žene z dnevnim redno uporabo pol kozarca naravnega »Franz-Joseflove« grenke vode, zaužije na tešče, z lahkoto doseči izpraznjen črev in urejeno delovanje želodca. »Franz-Joseflove« voda je davno preizkušena, najtopleje priporočana in se dobi povsod.

Opel. rez. R. hr. 20474/20.

Grobnice in spomenike
kamnoseško stavbna, cerkvena dela izvršuje po nizkih cenah
kamnoseško kiparsko podjetje
FRANJO KUNOVAR
pokopališče Sv. Križ-Ljubljana
telefon 49-09

je poganjal svoje vojake pod sinjski nož ter postal z njimi tako kruto in odurno, da so se mu pod trdnjaviškim obzidjem uprli, k čemur je pripomogla še kuga, ki je zadavljala med turško vojsko. Prisiljen je bil, da se je za žestino zmanjšano vojsko urno umaknil v varno Bosno, hrambrim Sinjanom pa je prepustil vse svoj bogati tabor in obili plen. Srednja Dalmacija je bila srečno rešena.

V spomin na oni veliki dan obhajajo Sinjani od tedaj vsako leto 15. avgusta viteško narodno igro, nazvavno »alka«, kar bi pomenilo »bojna igra«. Udeležiti se je sme vsak Sinjan in okoličan, kmet ali gospod, da je le častit človek, neoporečen in da je rojen v celinski občini.

Igra se vrši na široki cesti, ki vodi iz Sinja dol na lepo Cetinsko polje. Visoka drevesa s svojo sencjo vsaj deloma blažijo hudo poletno vročino in love oblake prahu, ki ga dviga mrgoleča množica radovednežev. Zastopane so vse noše, vse barve, čujejo se vsi jeziki. Ne le domačini, ki do zadnjega zapuste domove ter pohite na pozornico, tudi junaški lmočani, zagoreli kninčani, zgovornir Primorci, brkati Bosanci, pa svetilolasi Nemci, ravnodušni Angleži in bogati Amerikanci, pa bog zna kdo še vse se pririva in gnete med pisanim vrvenjem in tisočermi glasovi. Pravi Babilon.

Tudi v mestu cel direndaj. Okna in balkoni se kruse s preprogami, ponekod vihrajo zastave. Zvoki godbe se love med hišami. V slikoviti starohrvaški noši prihajajo od vseh strani staviti al-

Najlepše zavese

šipkaste - mrežaste - rožasti
kretoni najnovejši vzorci v zalogi v specialni trgovini za zavese SEVER, Marijin trg 2.

KRAPINSKE TOPICE

zdravilo v gotovim uspehom revmo, protin, išias, ženske bolezni itd. Odprto od srede aprila do srede oktobra. V pred- in po sezoni znatni popusti. Nizke cene in pavšalne kure. Zelo učinkovita postaja Zabok-Krapinske Toplice od koder je avtobusna zveza. Informacije in prospekte daje na zahtevo uprava kopalnice in vsi potovalni uradi.

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

Zdej nej pa eden reče, če ni tu prenaumen. Jest sama na vem, al je Frtaučku Gustl res mejčken prfrknjen, al kal? Pumiselite? Una nedela se je ta bimbo spet skubacu na tiste žlebove, če jih je pošten derekcion pustu na nou naredit gor na streh zatu, de b voda na tekla dol na ldi, keder je suša. Jest na vem, kuku je tu, de sa Gustline tist žlebovi tku h src prrastl. Kar puzabet na more najne. Če jih tku tešku vid, nej holt u tla gleda, keder ga pot nanesu u Zvezdarska ulca. Sej mu ni treba zmeri u lft zjat. Jest s še glihe na strim s tisteh žlebov, če prou morem jiti usak dan ene parkat tam pu tist ulc. Če b bli men tku napot, koker sa Gustline, b hudila rajš dol za vudo, pa b jih na vidla. Sej s člouk lohka pumaga, če s če.

Puvejte! Al b na blu bi pameten, če b mulc rajš puvedu, de sma dubil zdej zadne čase tudi Šentjakubčani soj Štadion. Tu b ldi prou gvišen bi zanimal. Še fouš b nam ga bli, puseben zatu, ke nas ma cela ljlana u želodec, če prou nisma nobenmu nič slabga naredel. Mende nas sam zatu tku čez rama gledaja, ke mama ta narleuš cerku u lhlana. Pa takeh velikeh kugel tudi nimaja neker, koker jih mama mi na Šentjakubskem trge. Te jih tud mende u učl bodeja. Zdej sma dobil pa še Štadion pu vrh. Sevede, tu se jim bo tud prou gvišen frzmagal. lhlanačani sa holt foušliu lde, nej eden reče, kar če. Jest jih dober puznam.

Ke se Frtaučku Gustl nč na briga za napredok Šentjakubčanu, vam bom pa jest puvedala, kuku sma že napredval. Seer nisma dubil nubene držaune, banuvinske ali pa mestne pudpore. Kar čist na lastne stroške sma s ta Štadion naštimal. Če boma pršli u kašne škripce s časama, se bomo pa s kašna prošna ubrnil na ta ali pa una jauna ublast. Če boja gespudi videl naša pužertuvalnost, nam prou gvišen na boja udrekel pudpore. Sej tesna kultura nam je dononds še bl putrebna, koker pa dušna, ke sa tak časi, Kene, dušam se ni treba med saba pretepavat. Če prideja glih kerkat kej naskriž, ta reč kar z jezikom lohka uprauja. Če jeziki dost na zalezaja, maja pa tud za ta reč še časupise na razpulgajne. Pučas se že na kašna viža pugliha, de jim ni treba glih krvi prelivat. Tesna kultura pa na zastop nubeneh špasu. Noja pa u tem vam na bom dost prpoudvala, sej sami vidite, kuku je dononds svet. Z lepa se na da nubena reč več upraut. Kurajja pa šnajd more met člouk dononds, pa že kuku naprej rine. Sej nč na rečem, jezek nam pride učaseh tud prou, kanoni sa pa le kanoni. Kanoni nam še ta narvoč zalezaja. Če če pa eden s kanonom in druga taka rupitija ukul ruguvilt, more bit pa telesen dober kultiviran.

Astn, nej vam puvem, de sma u Šentjakubsk far, tam u Rožen ulc tud naštimal Štadion, koker sa ga naštimal že skori pu useh drugeh farah. Tkula pupoudne maja naše že bl udrašene frajle usesotile vaje z žoga. Tku jih znaja premetavat, de m je kar žou, de sem že tku u leteh. Če b bla mejčken mlajši, b prec pristupila h temu klube. Kar vesele jih je za gledat. Pa tud moška mladina se udeštvuje pr takeh telesnih kulturah. Učaseh se clu s kašnem pišukam in pa trubentam, de prideja te vaje bl du veljava. Tkula že bl punoč pa prideja tud udrašen mužakari na vrsta. Sevede tem je pa še ta narlubiš šport boksajne. Za boksajne se pa puseben moj mož zanima. Kar sred nuči se skubaca s pojvile, če sliš, de se je začeu na našmu Štadione boksajne, pa leti k okne, ke je frbčten, kdu bu zmagu. Sevede, ustupnine ni nubene. Zakava b s pa člouk pol na prvošu tud punoč mal zabave, če nč na kušta. Sej maja murde tud pu drugeh farah

take tekme, ampak nimaja nubenga, de b naredu mal reklame zajne. Jest sem zdej že strila soja douznost, če prou mende ne bom dubila za tu nubenga lunurarija. Sej m je tu useglih. Zdej me pa še drug pusebite, če vam je kej za tesna kultura. Če vam še puvem, de sa večat tud kulesarske dirke pu našmu Štadione, sem pa skori use puvedala. Zdej se morma pa še kej druga pument, de na boma Bugu čas kradel.

Tu vam je mende tku že znan, de sa zdej cene za drva že maksimiral. Tu je hedu pameten. Kene, kuku b jih kašen kmet lohka začeu cnej predajat, če b tega na vedu. Usj lde tud na bereja časupisu. Puseben za maksimirajne cen se prou malter briga. Ta al pa un holt tku preda, koker more. Lde pa tud use pukupja, če maja gnar. Ena vorenga pa more pr usak reč bit. Kdur jih b predaju cnej, koker pu štüsterdeset ali pa pu stupideset dinarju kubičen meter, bo strogo kaznuvan. De pa reveži pr tem maksimiraj na boja preveč pradet, sa pa upelal kar tri brezmesne dneve na teden za reveže. Če tu na bo dost zalezal, boja pa kar ceu teden naredel brezmesne. Pol bo pa mende že šlu. Tu bo revežem tud prou pršlu. Kene, deru na boja mogel pu maksimiraneh cenah kupet, mesu pa tud srou na morja jest, če sa še tak reveži. Tu sa strukovniki use dober premislel, preden sa se udučliti za maksimirajne cen drvam in pa za brezmesne dneve.

Revež je holt revež, pa ga den kamer češ. Tu je še edina sreča za reveže, de Buh revežu nekol na zapesti. Kene, zdej ke sa cene za drva maksimirane, boja pršle drva še draži, koker tist kusi, ke ga boš pr teh drveh skuhu. Reveži b s holt lohka s sulata pumagal, ke ja ni treba kuhat. Tu je pa spet hubimo, ke je tud vole strašen drag. Pa še za dubit ga ni več. Kar take sulate, kakeršna zraste, pa tud na morja jest, če sa še tku lačen. Revežem b blu kar za scagat, če b se jih Buh na usmilu.

Kene, tam na jube je letas koker nalaš tulk tubaka zrasel, de sploh nubeden na poune, de b ga že kašen let tulk. Tist reveži, ke s na boja mogel deru kupet, sulate pa tud na boja mogel brez vola jest, boja pa saj lohka tubak čikal. Tubak pa ni treba kuhat, pohat al pa tenstat. Kar taga boja lohka čikal, kakeršen bo zrastu. Sej soje čase je biu čikajne tubaka pr nas hedu u navad. Če prou nisa ble drva tiste čase še tku drage, koker sa dononds, pa sa lde useglih čikal. Kdur s ni mogu tubaka kupet, je pa čike pu cest puberu, pa je prsou prou pučen skuz. Lde sa s znal soje čase pumagat, de jim ni blu treba stradat. Pa skrkan tud nisa bli lde še tku, koker sa zdej. Dononds s reveži na znaja draž pumagat, koker de začneja krast. Sej tu b na blu še tku hedu, če b sam reveži kradel. Ampak, ke sa gvišen lde videl, de reveži iz putrebe kradeja, sa pa še sami začel krast, če prou b jim na blu treba. U časopiseh dononds skori nč družga na bereš, koker ud sameh tatvin. En maja na kulesa pasjon, drug spet na ublike. Še kašen želez jim prou pride. Sevede, ta narrajš maja pa gnar, ke za gnar se pa tku prou use dubi, kar čluveč srce puželi. Jest mislem, de tatvine na bo nekol konc. Tatvina je bla že u stareh časah in bo, dokler bo svet stavu. Lepu vas prosem. Sej na more bit drgač. Udkar sa začel gnar delat in ga tku čuden med ldi razdelvat, de je eden dubu preveč, drug pa premal, al pa še prou nč, sa mogel začet tist krast, ki ga nisa dubil prou nč, če sa tli žiut. Ževi pa holt usak rad, koker veste. Nej še tulk sudiš naredeja in še tulk sudniku nastauja, boja mel zmeri dost dela. Drug antverhi maja učaseh kriza, koker se prau. Sudniki pa krize na pu znaja. Žmeri maja tulk za upraut, de večat na veja, ki se jih glava držl. Amen. Pa m nekar na zamerte. Jest sem holt udkritusčna. Jest res na morem draž, koker de use tku puvem, koker je u resnic. Noja, pa še enkrat Amen, de bo bl držal. Če b mel usi dost gnarja, b nubemu na blu treba krast, kvečem b še ta al pa un mal gulfov. K. N.

TEHNIKA

Iz gradnje automobilov

Pred tri četrta stoletja, ko so bile prve velike petrolejske družbe že v polnem razcvitu, je petrolejskim magnatom bencin prav malo pomenil. Njihovo »tekoče zlato« je bil tedaj petrolej, ki so ga uporabljali po vsej zemeljski obli za razsvetljavo. Tedaj še ni bilo mogoče misliti, da bi se plinsko omrežje tako izgradilo, da bi bil plin vsem dostopen. Samo nekatera mesta so si lahko privoščila plinsko razsvetljavo. Zato je imela petrolejska luč pred seboj še lepo bodočnost, bencin pa je bil pri izdelavi petrolejskega smoraj nezajeljen stranski produkt, ki je bil zaradi lahke vnetljivosti vrhu vsega še zelo neprimeren za hranjenje in prevoz.

Po vsem svetu si lahko zamišljamo težave prvih konstruktorjev eksplozijskih motorjev, ki so si morali za svoje poskuse šele pripravljati gorivo, žigar lastnosti je tedajni svet še prav malo poznal. Če pogledamo prve konstrukcije iz časov ko so konstruirali prve eksplozijske motorje na pogon s tekočim gorivom, bomo videli, da se je mnogo problemov vrtilo okoli vprašanja, kako dobiti iz goriva pravilno eksplozivno zmes. In mirno lahko rečemo, da je za majhno porabo goriva, miren hod in pravilno delovanje motorja, dober upljinjač še vedno življenjske važnosti.

Pripravevanja izdelovalcev motornih vozil so vsaj za evropske prilike, rekli bi, še najbolj vidna pripravevanja za zmanjšano porabo goriva. Pred dvajsetimi leti poraba 20 ali 30 litrov bencina na 100 km ni bila za avtomobilista nič pretiranega. Pri vsem tem pa se tedaj tudi o vožnji s takim vozom ni moglo reči, da bi bila v primeri z današnjimi časi posebno udobna in hitra. Danes pa imamo vozove, pri katerih smemo tudi v praksi računati s porabo 6 do 8 litrov na 100 km poti.

Za sedanjo stopnjo gospodarske izrabe goriva je bilo potrebno seveda dolgo načrtno delo v avtomobilskih delavnicah. Med drugim je bilo odločilne važnosti izboljšanje uporov pri vožnji,

izboljšanje poti zračne struje skozi hladilnik, izboljšanje delovanja motorja pri bencinski zmesi, ki ima po možnosti čim manjši odstotek goriva, pravilno razmerje prenosa od motorja preko menjalja brzín itd.

Pri vsem tem moramo upoštevati, da so bile evropske tvornice vozov pri tem postavljene pred drugačne naloge kakor na pr. ameriške. V Ameriki cena bencina, ki znaša pod 2 din za liter, ni niti od daleč toliko pomena za prodajo voza, koker pri nas, kjer se ravno zaradi predragega goriva upeljava motornih vozil tako občutno zavira. Če upoštevamo še sorazmerno večje plače v Ameriki, se nam ta primerjava pokaže v še bolj ostri luči. Nič čudnega ni, da na naših cestah skoraj ne srečamo velikih luksuznih vozil in da vseprek prevladuje majhen voz.

Poleg resničnih potreb, ki jih prinaša novejši čas, pa odloča pri gradnji vozil v nemajhni meri tudi moda in okus kupcev in posebne prilike, ki jih imajo posamezne pokrajine. Tako so se na pr. v Nemčiji z zgraditvijo velikih avtomobilskih cest pokazali v gradnji vozov čisto novi problemi, in dočim se pri nas še krčevito borimo proti prevelikim hitrostim, vozil, se trudijo nemške avtomobilske tvornice, da bi zgradile vozila, ki bi zdržala hitrost 100 do 140 km na uro. Za tako hitrost dosedanjí motorji evropskih tovarn še niso dorasli; neglede na to, da je poleg primerne motorja, gospodarsko in varna vožnja odvisna od pnevmatik, porabe olja itd., kar vse predstavlja danes snovi, ki še niso tako daleč napredovale, da bi vsem zahtevam zadostile v zadostni meri.

Poglavje zase, je ropot, ki ga povzročajo posamezni deli voza med vožnjo. Gotovo je za vozača neprijetno, če mu voz že po 10.000 km ropota, kakor da bi se vozil v starem železniškem vagonu; še več, celo šum motorja in ropotanje, ki ga povzročajo robiniki v motorju, menjalu in diferencialu, skušamo čimbolj udušiti. Tako so pri novih vozovih motorji pritrjeni z gumijastimi podlogami na šasijo da se zadušl ropot eksplozij, ki

Za XVII. nacionalni amaterski turnir v Celju se je pripravilo veliko število amaterjev iz vse države, tako da je bil prvotni program v toliko spremenjen, da bo turnir imel 18 udeležencev namesto 16 in bo zato tudi dva dni dalje trajal. Sprejeti so bili tle igralci: Berner (Belgrad), Drašić (Zagreb), Gotlib (Zagreb), Grašer (Celje), Jerman (Zagreb), Kon (Zemun), Majstorović (Čačak), Marek (Ljubljana), Medan (Belgrad), Mišura (Maribor), Mlinar (Ljubljana), Pavlovič (Belgrad), Ivo Popović (Split), Voja Popović (Belgrad), Šiška (Ljubljana), Smigovec (Celje), Šorli (Ljubljana) in Zuk (Sisak). Za rezerve so določeni Savič (Zagreb), Puc in Levačić (Ljubljana). Začetek turnirja je bil določen za soboto 10. t. m. ob 17, ko bo žrebiranje, ob 19.30 se bo pa pričelo prvo kolo. Iz liste udeležencev je razvidno, da niso zbrani vsi najboljši jugoslovanski amaterji in da turnir zastaja za lanskim v Zagrebu ne samo po številu, ampak tudi po moči. Turnir pa ni slabši, ampak prej celo močnejši kot mnogi drugi amaterski turnirji iz prejšnjih let. Z izvedbo tega turnirja bo jubilej Celjskega šahovskega kluba brez dvoma lepo proslavljen, posebno, ker so slovenski amaterji na turnirju dobro zastopani in bodo odločilno vplivali na potek in konec turnirja. Od klubov je najmočnejše zastopani Belgrajski šahovski klub, ki ima tri igralce (Medan, Pavlovič in Voja Popović), dočim imajo ostali najmočnejši klubi v državi: Amaterski klub iz Zagreba in iz Ljubljane Ljubljanski in Centralni šahovski klub po dva igralca. Turnir bo zaključen 28. t. m. in bo zmagovalac dobil naslov mojstra.

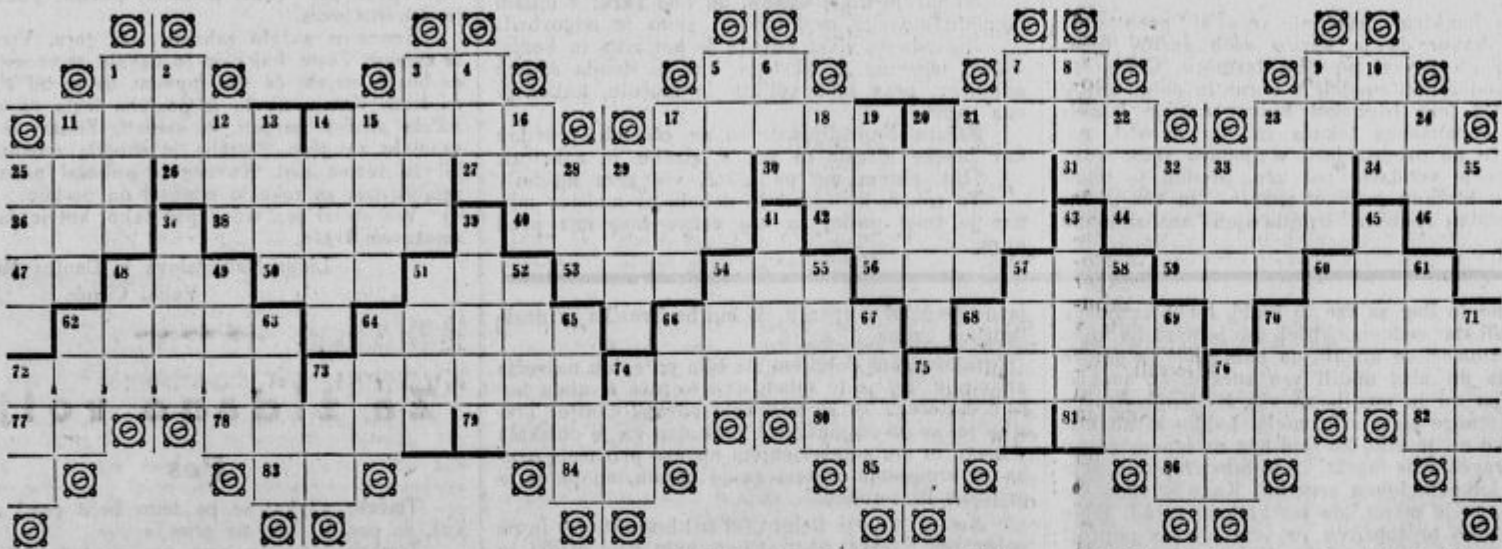
Iz matcha med švicarskim mojstrom Hansom Johnerjem in Grobom, ki je končal neodločeno, je današnja partija.

H. Johner — H. Grob

1. e2—e4, e7—e5; 2. Sg1—f3, Sb8—c6; 3. Sb1—c3, Sg8—f6; 4. Lf1—b5, d7—d6 (teorija pripo-roča Lf8—b4); 5. d2—d4, e5×d4; 6. Sf5×d4, Le3—d7; 7. 0—0, Lf8—e7; 8. Sd4—e2 (zelo močna poteza, ki sloni na načelu, da se nasprotniku v stisnjeni poziciji ne sme dovoliti olajšanje z izmenjavo figur) a7—a6; 9. Lb5—d3, Sc6—e5 (črni hoče prednost dveh lovcov, kar mu beli pa po-speši ter razvoja figur radevolje dopusti); 10. f2—f4, Se5×d3; 11. e2×d3, Ld7—c6; 12. Se2—d4, Lc6—d7; 13. Sd4—f3, 0—0; 14. d3—d4 (beli je do-segel veliko premož v središču, tako da črni lovski par že ni nobeno pravo nadomestilo) e7—c6; 15. h2—h3, Dd8—e7; 16. Lc1—e3, Ta8—e8; 17. Ta1—c1, Sf6×e4? (črni je vtiski in hoče s to nekorrektno žrtvijo zaplesti igro); 18. Sc5×e4, Le7—d8; 19. Sf5—e5 (beli bi mogel igrati tudi enostavno Se4—c3, ker ima na T×e3 odgo-vor Sc3—d5. Z igrano potezo pa privoli v zap-letitjaje, ki so zanj ugodni) Ld7—c8 (bolje bi bilo vseeno takoj d6×e5, čeprav bi bila bela pozicija tudi v tem primeru mnogo močnejša. Beli sedaj z nekaj močnimi potezi oddolji par-tijo); 20. d4—d5!; 21. d5×c6, b7×c6 (sedaj bi sledilo na d×e5 c6×b7 in Sea×d6 s hitrim koncem); 22. Tc1×c6, Dc7—b8; 23. Se4×d6, Lc8—c6 (črna po-zicija je brezizgledna in se občutna izguba ma-teriala ne da več preprečiti); 24. Sd6×c8, Tf8×e8; 25. Tc6×c6!; Te8×c6; 26. Dd1—d5 (črni se-daj nima druge obrambe, kot da dopusti menj-vo dam) Db8—d6; 27. Dd5×d6, Te6×d6; 28. Se5—c4 in beli je zmagal.

bi se sicer prenašal po kovinskem okviru. Prav tako važno je vprašanje pritrditve šip in vzmeti, vrat, sedežev itd., sploh vseh gibljivih delov. Čeprav to na prvi pogled zelo preprosto izgleda, vsak vozač, koliko preglavice mu da, če bi hotel pri razbijenem vozu vse dele sproti v tak red, da bi odpravil ves neprijetni ropot. Med novosti, ki smo jih zadnja leta vedno bolj vajeni, ki spadajo že nekako k modi, spada tudi aerodinamična oblika voza. Aerodinamična oblika je važna posebno, kadar hočemo doseči velike hitrosti — recimo nad 60 km na uro. V tem območju lahko pridobimo s pravilno obliko desetino hitrosti in več.

Križanka

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. Kratica pri velikih trgovskih podjetjih. 3. Pesniška oblika. 5. Začetni črki imena in priimka slov. pesnika — »pevca sorškega poljca. 7. Predlog. 9. Casovni veznik. 11. Jurčičeva povest in ljudska igra. 14. Oblika čeljusti pri nekaterih živalih. 17. Tolažba. 20. Sleherni, brez izjeme. 23. Sad, ki k sreči raste na tleh. 25. Gora ob Savi na Dolenjskem. 26. Poljski pridelek. 27. Vojaško pokrivalo. 30. Sladek južni sadež, diši zlasti otrokom. 31. Naobražen, kulturn. 34. Mednarodna označka za vzhod. 36. Tuje žensko ime. 38. Kraj v Istri, tudi zgodovinsko mestece v Dalmaciji pri Trogiru. 40. Francoski mednarodni poročevalski urad, imenovan po svojem ustanovitelju. 42. Prihajanje, dotekanje. 44. Svetopisemski prerok z ognjenim vozom. 46. Oziralni zalamek. 47. Veznik. 48. Staroslovanski soglasnik. 50. Eden izmed peterih čutov. 51. Držalo pri skodelicah, vrčih, posodah. 53. Močan ognjeni, svetlobni soj. 54. Druga beseda za lučaj. 56. Privid, slika v spanju. 57. Vrsta gibanja (pesniški izraz). 59. Osební zalamek ženskega spola. 60. Ljubek, zal. 62. Uradno, društveno ali trgovsko znamenje; zaznamek. 64. Rimsko-katoliška cerkvena knjiga, molitveni odstavek z veliko začetnico. 66. Romunski mednarodni poročevalski urad. 68. Moderni umetni ples, plesna skupina. 70. Del roke. 72. Pla-

nina v Bosni ob reki Vrbas. 73. Indijska sveta hiša, nabožni kipec. 74. Žensko ime; trojanska princesa, kraj Napoleonove smrti. 75. Razvitost, našopirjenost. 76. Izvira pod Triglavom, Prešernov »Krst« se godi ob njej. 77. Začetni črki imena in priimka sloven-skega skladatelja (Gorenjski slavček). 78. Ruska oblika naše Anke. 79. Puščavski veter. 80. Zemelj-ska celina. 81. Redovna oseba. 82. Ploskovna mera. 83. Vzklík. 84. Gospodovega leta — anno domini (kratica). 85. Enojka na karti. 86. Vzklík pri ob-čutku bolečine.

Navično: 1. Ljubo, kdor ga ima. 2. Slo-venska srednješolska organizacija (kratica). 3. Og-njevitost, zanos, pogon. 4. Prijetna zimska sobna naprava. 5. Druga beseda za postavu, pojav. 6. Pripravljena hrana. 7. Majhna žival, ki se na suhem preživlja s lovom na mrežo. 8. Sedež čuta. 9. Gozdna žival roparica. 10. Poglavar družine. 11. Srbsko narodno glasbilo — piščal. 12. Grški bog vetrov. 13. Prirojenost, značaj. 14. Drag kamen rdeče barve. 15. Posledica, zaključek, razvoj. 16. Sta-ro slovensko obrtno združenje. 17. Močan mahljav. 18. Starogrško podzemlje, vice. 19. Znamenita sveta gora na Kalkidiki. 20. Pogonsko sredstvo za mlino, jadralne itd. 21. Je tudi dolgohec, toda ne hodi na led. 22. Del naslova. 23. Besedica, s katero izrazimo verjetnost, domnevo. 24. Kratica za Akademski

športni klub. 25. Preprosto pokrivalo. 28. Ima krat-ke noge, pa kljub temu mnogo čla naredi. 29. Pri-padnik starega divjega naroda. 32. Snov, iz katere se žge posoda. 33. Beseda, ki pomeni okrasek, jo dobimo celo v narodni pesmi: »Otok bleški, ne-beški, je pa madžarskega izvora. 35. Miren, molčeč. 37. Žival, primer ženskih slabih lastnosti. 39. Mors-ka riba. 41. Kadar močno sneži, pravimo, da 43. Propast, neuspeh. 45. Slično, kakor, enako. 48. Priprava za umetno zadrževanje vode. 49. Zabo-j, ovitek pri trgovskem tehtanju. 51. Glavno mesto nekdanje svobodne severovzhodne evropske drža-vice, sedaj sovjetske republike. 52. Domače ime za kravo črne barve. 54. Slovenski zgodovinar. 55. Ve-lika utežna enota. 57. Izraz pri smehu; predsednik češkomoravskega protektorata. 58. Mali človečki ne-bogljencek. 60. Slovenski cerkveni skladatelj. 61. Priženec. 62. Jevtič-Marušičeva organizacija, ki se ni utegnla ustanoviti. 63. Jezero v Abesiniji. 64. Sredi polja kima, rdečo kapo ima. 65. Kozl podobna azijska žival. 66. Eden izmed dveh bajeslovnih usta-noviteljev Rima. 67. Zareza ostrega predmeta. 68. Borba. 69. Jezero v Abesiniji. 70. Slovenski pisatelj. 71. Izraz pri teži kot pri 49. navpično. 72. Prvi po-ganjek, znak življenja pri rastlini. 73. Mehko perje. 74. Oster, jezen. 75. Tuja beseda, ki pomeni dva-krat, dvojno. 76. Posebne vrste barve.

Rešitev nedeljske križanke

Vodoravno: 1. Zvestoba. 7. Basist. 13. Lan. 16. Dora. 20. Erazem. 23. Akont. 24. Re. 25. Rubens. 26. Um. 27. Lisa. 29. NRS (Narodna radikalna stran-ka). 30. Tit. 31. Pogreb. 33. Be (Berilij). 34. Eskimi. 37. Torek. 39. Isto. 41. Amulet. 43. Kina. 44. Una. 45. Košava. 48. Mi. 49. Laži. 51. Antika. 52. Togota. 54. Mizar. 56. S. r. (svojerodno). 57. P. s. (pripisano). 59. Pokora. 60. Buri. 61. Tuba. 63. Jata. 64. Rt. 65. Ne. 66. Lilija. 69. Rokomavh. 72. Tebe. 74. Ero. 75. Tabor. 76. Eltamin. 77. Rum. 79. Reva. 80. Čuvaj. 81. Anomalija. 83. B. s. a. 85. Cin. 68. Ana Karenina. 87. Anatan. 88. Taksa.

Navično: 1. Zelena. 2. Vrisk. 3. S. z. 4. Tea. 5. Bantu. 6. Akron. 7. Bos. 8. Ante. 9. Stik. 10. Irtiš. 11. Sepsa. 12. Trot. 13. Lug. 14. Abram. 15. Ne. 16. DNB. 17. Osel. 18. Rubec. 19. Ametist. 21. As. 22. Mlinar. 23. Cinik. 32. Emir. 35. Kitolov. 36. Ma-ko. 38. Ragu. 40. Oaza. 42. Uister. 45. Korotan. 46. Otika. 47. Vi. 50. Arabec. 52. Taj. 53. Atom. 54. Mumija. 55. Aj. 57. Previs. 58. Gneča. 59. Perun. 60. Baron. 62. Banat. 67. Itak. 67. b. Laj. 68. Ibar. 69. Remi. 70. Vrba. 71. Hus. 73. Rana. 78. Mat. 82. Ne. 84. Da.

Zlogovnica

Sestavi iz zlogov:

a, a, bes, čl, da, du, i, ja, ja, je, ka, ka, ko, me-na, ne, pe, ra, ri, ro, ro, ti, šl

besede sledečega pomena:

1. Morski veter.
2. Skala.
3. Napev, operna pesem.
4. Nepripraven človek.
5. Pokrajina v Palestini.
6. Socialna bolezen.
7. Vrsta umetniške slike.

Prve črke dobljenih besed ti dajo evropski državo, ki se baje pripravlja na vstop v vojno.

Rešitev nedeljske zlogovnice

Karabinka — oporoka — soliter — opatija — volot Emavs — lastovka.

Prve črke dajo: Kosovel.

Zahtevajte povsod naš list!

MLADI SLOVENEČ

Nasredin hodža in vino

Prebivalci turškega mesta Ašker so se v glavnem ukvarjali s trgovino in so bili zato zelo premožni. Veselo so živeli in se zabavali dan za dnem. Nasredin hodža je bil tudi vinar, kar je po postavah korana (turškega svetega pisma) strogo prepovedano.

Ko je vstajal v zori, prišla na uho policijskemu predstojniku, je ta sklenil, da bo napravil strogo preiskavo. Vdrl je s svojimi uradniki v hišo meščanov in res našel v njih prepovedane sodčke z vinom. Naložil je kršilec korana velike denarne kazni.

Meščani so se v svoji potrošni obrnili na Nasredin hodžo, ki jim je že večkrat pomagal iz stiske in zadrege. Tudi tokrat so ga prosili, naj jim svetuje, kaj bi storili.

Nasredin hodža je malo pomislil in rekel: »Dobro, pomagaj vam bom. Pojdite h kadiju (sodniku) in recite mu, da tudi jaz kljub prepovedi uživam vino.«

Meščani so na te besede majali z glavami in niso hoteli iti.

»Ne,« je rekel eden izmed njih, »tega ne bomo storili. Ovadustvo je grdo.«

Nasredin hodža pa je vztrajal pri svojem sklepu in meščani so šli in ga zatožili kadiju, kakor je želel.

Kadi je ves besen planil pokonci, opasal si je širok meč in zdiral v Nasredinovo hišo. Nasredin hodža je mirno sedel pri oknu in kadi svojo ripo.

Kadi je mogočno stopil predenj in mu ukazal: »Dihni vame!«

Nasredin hodža je storil, kakor mu je velel.

»Tvoja usta smrdijo po vinu!« je zagrmel kadi in ga grozeče pogledal.

»Uganil si, efendi,« je pohlevno rekel Nasredin. »Nočem tajiti; res sem užival vino.«

»Ali ne veš, nesrečnež, da si se s tem pregrešil proti postavam korana?« je kričal kadi.

»Efendi, jaz nisem storil ničesar takega, kar ne bi bilo dovoljeno,« je mirno odgovoril Nasredin. »Glej, koran res prepoveduje piti vino, toda jaz ga ne pijem, ampak — jem!«

Kadi ga je debelo pogledal in rekel: »Jes ga? Kako moreš vino jesti? Pri priči mi to pokaži!«

Nasredin hodža je odprl omaro, vzel iz nje kos kruha, ga s prsti izoblikoval tako, da je bil podoben majhen skledici, vlij v dolbino nekaj kapljic vina in vse skupaj vtaknil v usta.

Kadi ga je ves začuden gledal, potem pa se je glasno zasmejal in vzkliskal:

»Resnično, resnično, dokazal si mi, da vino lahko tudi jemo. To si moram zapomniti!«

Milostno je pomahal modremu Nasredinu z roko in zapustil njegovo hišo.

Zob za zob

Znameniti fizik in matematik Ampère je nekega dne sedel v čitalnici francoskega kopaljšča in z veliko vnemo prebiral časopis. Bil je tako zasplojen v čitanje, da ni ne videl ne slišal ničesar okoli sebe. Med čitanjem je kup časopisov, ki so ležali pred njim na mizi, nehote z roko odrgnil, da mu ne bi bili napoti. A glej nesrečo! Časopisi so zdrknili na tla, z njimi pa tudi stekleničica črnika, ki je stala zraven njih. Črnilo se je razlilo nekemu bogatemu pariškemu bankirju na bele hlače.

Bankir je ves divji planil pokonci in zakričal: »Vi neroda, vi nesramnež, kje imate pa oči? Kaj takšnega se mi še ni pripetilo, kar sem živ!«

Učenjak se je vlijudno opravičil, a ošabnega bankirja ni mogel pomiriti in potolažiti. Ko je učenjak sprevidel, da so vse njegove besede zastonj, je rekel:

»Gospod, saj vam bom škodo povrnil. Prosim, povejte mi naslov hotela, v katerem stanujete, in poslal vam bom denar na dom.«

Bankir pa ga je pisano pogledal in prezirljivo odgovoril:

»V moj hotel? Kako naj vam to verjamem? Ne poznam vas in ne zaupam vam. Zahtevam, da mi pri priči izročite 40 frankov, kolikor stanejo moje hlače.«

Učenjak je mirno segel v žep, naštel bankirju zahtevano vsoto in rekel:

»Tako! Jaz sem vam izročil denar za hlače, vi pa izročite hlače meni, in sicer takoj. Vi nimate zaupanja do mene, jaz ga nimam do vas. Vaše hlače so poslednje moje lasti!«

Bankir se je branil na vse kriplje in dokazoval, kako nesposobno bi bilo, če bi moral hlače slečji vprico vseh gostov čitalnice.

Učenjak pa je vztrajal pri svoji zahtevi in neizprošno prbil:

»Kakor vi meni, tako jaz vam. Zob za zob! V prepričilo se smešati tudi drugi gospodje v čitalnici, a niti enega med njimi ni bilo, ki bi bil potegnil za bankirja. Vsi so dali prav učenjaku.«

Tako bankirju nazadnje res ni preostajalo drugega, kakor da je vprico vseh gostov hlače slekel in jih izročil novemu lastniku. Gostje so se mu škodoželjno smejali in obraz in delali pikre opazke. Od jeze rdeč kot kuhar rak je bankir poklical kopaljškega tekača in mu naročil, naj hitro steče po druge hlače v njegovo stanovanje.

Minilo pa je vendarle pol ure, preden je tekač z drugimi hlačami pritekel nazaj — in ves ta čas je bil ošabni bankir izpostavljen zaslužnemu posmehu.

Pa me je Bog za vse to hudó, hudó kaznoval. Ko sem bil star sedemnajst let, me je napadla huda bolezen. Domači so mislili, da bom umrl in gotovo bi bil, da mi niso nudili vso zdravniško pomoč. Bolezen pa mi je pustila za vse življenje strašne posledice: noge so mi ohromele. Lahko si mislite, kako težko mi je bilo, ko sem kar na lepem postal največji revež. Šele takrat, ko je bilo prepozno, sem spoznal, kako hudoben sem bil. Kako strašno me je bolelo, če je mene kdo zasramoval zaradi moje bolezni, kako brezobziren pa sem bil jaz poprej! Zdal pa se mi smili vsaka božja stvarca, vsaki bi rad pomagal nositi njen križ. Toda vse je prepozno, moj križ je tako težak, da ga sam komaj nesem. Samo eno morem storiti: prosim vas, otročki, bodite usmiljenega srca, da tudi vas ne bo Bog tako hudo kaznoval...«

Otroci so odhajali zamišljeni od pohabljenega strica Toneta. Zal pa je marsikdo kmalu, kmalu pozabil nauk dobrega strica. Le mala Trezika je v mislih zmerom obujala starčeve besede. Za vsako živo bitje je imela srce, do vsakega je bila prijazna in ljubezniva. Imela je mnogo, mnogo prijateljev pri ljudeh in tudi živalih. Ljudje je niso mogli prehaliti zaradi njene dobrote in dobrosrčnosti, zato je dobila od sosedov in sorodnikov mnogokrat lepe darove. Še bolj srečna pa je bila Trezika takrat, kadar je mogla komu sama kaj dati ali pomagati. Vsak dan si je hotela nabrati mnogo dobrih del. Večkrat si je od ust pritrkala kaj dobrega in podarila revnejši prijatelji.

Tudi živali so Treziko dobro poznale. Ptički so ji na vse zgodaj prišli prepevat lepe pesmi in čakali na njenem oknu, kdaj jim bo nasula zrnja. Domače kokoške so pred vrati čakale na njene drobčice. Konj v hlevu je poznal njen glas in ji prijazno rezgetal v upanju, da mu bo Trezika prinesla skorjico kruha.

S konjičem Belgijem sta bila pa sploh največja prijatelja. Bil je to mlad, na vso moč živahen konjič, katerega so se bali celo odrasli fantje. Trezika pa se ga ni nič bala. Vsak dan ga je obiskala v hlevu in mu z dovoljenjem matere prinašala kruha in krompirja. Potem ga je božala, on pa ji je prijazno lizal ročico.

Nekega dne je Belgi ušel iz hleva. Divjal je po polju, tlačil travo, podiral ograje in med otroki in odraslimi zbujal strah. Može je ga lovili, a ujeti ga ni mogel nihče — niti Trezikin oče ne. Tedaj se je Trezika skrivaj zmuznila iz hiše. Vzela je s seboj kosček kruha in šla nasproti podivjanemu konju. Oče in mati sta prestrašeno gledala, kaj se bo zgodilo. Klicala sta Treziko, naj se umakne, a bilo je vse zastonj. Trezika se je konju brez strahu približala. Pomolila mu je kruh in konj se je v trenutku ustavil. Vzel je kruh s Trezikine roke in ji prijazno kimal. Kakor jagnje se je pustil vleči nazaj proti hlevu — v začudenje vseh vaščanov.

A pogumni Treziki vsega tega se ni bilo dovolj. Blizu hleva se je povzpela na visok stol in se skobacala Belgiju na hrbet. Ponosno je zajahala in priganjala svojega ljubelega konjiča. Pred hlevom pa je vsem ljudem, ki so opazovali ta prizor, zastala sapa. Trezika se je pred vrati pozabila skloniti in prav malo je manjkalo, da ni treščila z glavo ob podboje vrat in strmoglavila na tla. Toda Belgi, sicer tako divji konj, je zaslužil nevarnost, ki je grozila njegovi mladi prijateljici, in ves krotek je obstal sredi vrat.

Ljudje so pritekli tja in strmeli od začudenja. Sneli so malo Treziko in jo bežali in ljubkovali.

»Ljubezen in dobrotla čudeže!« je modro rekla stara ženica — in vai so ji resno priklimali.

Škrat Nepridiprav in medved

Nekoč zdavnaj je stal ob cesti, ki je držala v široki svet, star mlin. V tem mlinu je živel debelušni mlinar čisto sam. Marljivo je delal od zore do mraka, zvečer pa je prostor, v katerem je mlet žito, skrbno zaklenil in odšel k počitku v svojo sobico. Prden je zaspal, si je z bombažem zamašil ušesa, da ne bi slišal strašnega hrusa in truša, ki je vsako noč odmeval iz mlina. V njegovem mlinu je namreč strašilo. Nagajivi gozdni škrat Nepridiprav je ponoči uganjal v njem svoje norčije: tekal je po mlinškem prostoru sem in tja, prekučeval se je po tleh, premetaval je vreče z žitom, vmes pa prepeval, žvižgal in vriškal, da je šlo skozi ušesa. Zastonj si je ubogi mlinar belil glavo, kako bi nočnega strahu iz svojega mlina pregnal.

Nekega dne proti večeru je potrkal na mlinarjevo dur brajat mož, ki je na vrvi gnal velikega medveda. Bil je popoten komedijant, ki je romal od vasi do vasi in se preživljal s tem, da je radovednežem razkazoval kosmatinčovo umetnost. Njegov spremljevalec medved je namreč znal imenitno plesati po zadnjih nogah.

Mlinar je odprl dur in se je nemalo začudil, ko je zagledal nenavadna gosta pred seboj.

»Pozno je že, dalje ne moreva, bodite tako dobri in prenočite naju,« je prosil bradač.

Mlinar je odkimal z glavo in rekel:

»Prav rad bi vama ustregel, če bi bilo v moji moči. Pa ni. V vsem mlinu nimam prostora, kjer bi vama mogel pripraviti ležišče.«

Bradač pa se ni dal odgnati.

»Eh, saj nisva izbirača,« je rekel. »Jaz bom kar zadovoljen, če smem ležati na goli klopi ob peči, na medveda bi pa morda našli malo prostora v delavnici. Saj je čez noč gotovo prazna.«

»Klop ob peči vam lahko odstopim,« je odgovoril mlinar, »a z medvedom res ne vem, kaj bi in kako. Če se ne veste, vam povem zdaj: v moji delavnici straši. Doselej niti eno živo bitje še ni moglo prebiti v njej cele noči.«

»Če ni nič drugega, potem bodite brez skrbi!« mu je prigovarjal bradač. »Moj medved se strahov ne boji.«

Mlinar je skomizgnil z ramo in rekel:

»Če je vam prav, potem je tudi meni. Pa naj medved prenoči v delavnici. A ne pozabite, da sem vas svaril!«

To rekoč, je pozna gosta povabil v mlin in jima odkazal ležišče, kakor je bilo dogovorjeno.

Bradač je medveda privezal k lesenemu steburu v mlinarjevi delavnici, sam pa se je zleknil po trdi klopi v izbi in kmalu sladko zaspal.

Sredi noči je v delavnici, kjer je prenočeval medved, začelo strašno ropotati in cviliti. Kosmatinec se je skobacal na noge, grozeče pogledal okoli sebe in jezno zarenčal. Zagledal je pred seboj majhnega škrate in takoj uganil v svoji debeli butici, da je povzročitelj nočnega nemiru ta nepridiprav. Zakadil se je proti njemu, da bi ga ujel in mu pošteno pretipal kosti. A škrate je bil urnejši od njega. Odskočil je na bližnjo lestvico in se pognal navzgor. Medved pa ga je vendarle še dosegel s svojo šapo in mu raztrgal zelene hlače. Škrat je zajavkal in se skril za vrečami,

se bil potegnil za bankirja. Vsi so dali prav učenjaku.

Tako bankirju nazadnje res ni preostajalo drugega, kakor da je vprico vseh gostov hlače slekel in jih izročil novemu lastniku. Gostje so se mu škodoželjno smejali in obraz in delali pikre opazke. Od jeze rdeč kot kuhar rak je bankir poklical kopaljškega tekača in mu naročil, naj hitro steče po druge hlače v njegovo stanovanje.

Minilo pa je vendarle pol ure, preden je tekač z drugimi hlačami pritekel nazaj — in ves ta čas je bil ošabni bankir izpostavljen zaslužnemu posmehu.

ki so bile polne žita. Medved je hotel odcatati za njim in ga poiskati, ker pa je bil privezan k steburu, se je moral zadovoljiti s tem, da mu je od daleč kazal zobe in jezno renčal nad njim.

Ko je jutraj mlinar vstal in stopil v delavnico, se ni mogel dovolj načuditi, ko je zagledal medveda živega in zdravega pred seboj. Ta je pa tičal si je mislil in začel za božjo voljo prositi bradača, naj ostane z medvedom kot gost pod njegovo streho še nekaj noči.

Bradač je bil zadovoljen. Ostal je in dobro se mu je godilo. Mlinar je bil radodaren mož in mu je postregel z najboljšim s tem, da je premogla njegova shramba. Pa tudi za medveda je poskrbel, da mu ni bilo treba požirati samih slin.

Drugo noč se je v mlinarjevi delavnici zgodilo skoraj za las tako kot prvo noč. Priskakljal je škrate in začel uganjati svoje vragolije. Poskakoval je okoli medveda, pačil se mu je pod nos, kazal mu je jezik in zraven cvilil in piskal kot obseden. A ves njegov trud je bil zastonj; medveda ni mogel prepoditi iz delavnice. Ko se je kosmatinec naveličal vseh škratovih norčavosti, je spet zamahnil s težko šapo po njem in mu raztrgal rdeči suknjič. Prav malo je manjkalo, da mu ni posnel tudi kože s hrbita...

Tretjo noč se je škrate spet prikazal, a tokrat se mu je godilo še slabše kot v prejšnjih dveh nočeh. Razkačeni medved ga je s šapo tako nemilo dregnil v nos, da se mu je ušla kri in je tuleč zbežal iz mlina.

Cetrto noč škrate ni bilo več — in mlinar se je oddahnil. V njegovi delavnici je poslej vladal blažen mir. Nihče ni več rogovillil po njej in mu razsipaval žita po tleh. Ves zadovoljen je mlinar globoko segel v svoji mošnjiček in naštel bradaču na dlan bogato nagrado, da ga je s svojim medvedom rešil nočnega strahu. Bradač se je zahvalil za denar in je židane volje mahnil s svojim kosmatincem dalje.

Minilo je leto dni. Ko je nekega večera mlinar spet sedel v svoji izbi za mizo in prebiral časopis, so kar na lepem zaškripala vrata v tečajih. Skozi odprtino je previdno pomolil drobno glavo sam škrate Nepridiprav in zapiskal skozi nos: »Hej, hej, mojster mlinar, ali tišta tvoja velika črna mačka še živi?«

Mlinar je takoj uganil, da ima škrate v mislih komedijantovega medveda in zvito je odgovoril: »Seveda še živi! Zdrava je kot riba in komaj sedem mesecev je od tega, kar je dobila sedem mladičev, prav tako velikih in močnih, kakor je ona sama.«

Škratu Nepridipravu so se ob teh besedah kar hlače stresle in ves v strahu je zakričal:

»Hui, potem me pa nikoli več sem ne bo!«

To rekoč, je izginil in debelušni mojster mlinar je imel poslej za vse večne čase mir pred njim.

Janko z zanko

Puško dal na ramo Janko, za klobuk pero kokoške: »Grem na lov, nastaviš zanko, ker imam s smodnikom stroške. Puška je le za medveda, če mi v gozdu pot zastavi, če me grozni volk zagleda, puška vrže ga po travici.« Res gre v gozd, nastavi zanko, da se zajčev v njo ujame, poje si in žvižga Janko — v svojo srečo on verjame. Toda — glej — kdo ždi v grmovju? Veje zganajo se, jo! »Pomagajte, pomagajte, medved teče za menoj!« Vrže puško in že dirja Janko, lovec, ki ni plah, ali medved je zverina, hujiš kakor nočni strah. Izgubljen je lovec Janko, z nosom rije že po tleh, sam je skočil v zajčjo zanko — trdo plačal bo svoj greh! Medved iz goščave plane, nekaj v brke zarenči: »Lovec Janko se oddahne: »O, stric Blaž, saj to ste vi!«

Vladimir, dijak v Celju.

MLADA NJIVA

V samotnih urah Bošnikova tožba

Tam zunaj v polju zlato sonce sije, lovijo z žarki v kelihi se bele. V potoku gorskem valči žuborijo in ptički pesnice poje veselo.

Brez sonca, brez ljubezni in dobrote samotne ure v dalje mi bežijo. Zaman sree želi si žarek sreče... Na licih reže smrti mi gorijo.

Še zmerom...

(Sestri na grob.)

Še zmerom mislim nate, draga, ki mirno spavaš v hladni jami, še zmerom mi težko živeti brez tebe je — siroti sami.

Še zmerom ob večerih tihih sree v bridkosti zatrepče, še zmerom ob spominu nate v otehu solza zaleskeče.

Še zmerom... Joj, ne bo več dolgo, ko bom vsa tiha s tabo spala. O srečnih urah bo nad mano žalujka vrba šepetala.

Nocoj...

Nocoj je moja duša vsa vesela: v kipečem jutru Bog je vanjo stópil, vso žalost in bridkost je v njej utópil; kot v polju rosen cvet je zabljestela.

Nocoj se moje misli kakor ptice: tja daleč, daleč pod nebo hitijo in s rajno sestrico se veselijo — tam, kjer iz veke v vek cveto evetice.

Olga Kuretova, Belgrad.

Narobe svet

S prijateljico Lidijo sva bili na Štajerskem na počitnicah. Nekega dne je bila tako prijazna noč, da je zemlja sijala na sonce. Oblaki so se valili po tleh, megle se je vlačila po naših žepih. Drevesa so majala veter, da je kar pokalo. Polje je pobilo vso točo. Dež je padal na nebo. Najbolj pa naju je bila groza, ko so iz strehe švigali bliski proti nebu.

Drugi dan sva se z Lidijo sprehajali po gozdu. Kaj eva tam zagledali? Gozd je raste iz majhne gobe, ki ji pravimo jurček. Kmalu na to sva videli, kako so smreke skakale po vevericah in kako je zajec podil psa. Tedaj je nekaj počilo: pok! Zajec je uštelil lovca.

Sonce je začelo zahajati izza gore. Vrnili sva se domov. Veste, kaj naju je čakalo za večerjo? Saj ne boste verjele, če vam povem, da je bil štedilnik na kaši. Kmalu na to je postelja legla na naju in začela sladko smrčati in sanjati. Jutraj je sonce vzhajalo za goro. Postelja je skočila z naju, ko je bil že temen dan. Kovčeg je pobesal najine reči, zgrabil naju za roke in odnesel na postajo.

Vse stvari sva videli pač tako, kot je danes na zmešanem svetu.

Lidija Nahtigalova in Danica Mikčeva, Veliki Cirknik.

Za židano voljo

Pes

Tinček: »Zakaj se pa tako bojiš psa? Ali ne veš, da pes, ki laja, ne grize?«
Tonček: »Jaz že vem, pes pa tega gotovo ne ve.«

Učitelj ima dober nos

Oče: »Ali je učitelj opazil, da sem ti pomagal pri nalogi?«
»Sinko: »Seveda je, očka. Rekel je, da toliko napak nisem mogel sam napraviti.«

Slabi lasje

Janko: »Striček, ali je res, da imaš slabe lase?«
Stric: »Kako pa ti je to prišlo na misel?«
Janko: »Ker je očka včeraj rekel, da na tebi ni niti en las dober.«

Olika

Janezek pripoveduje materi: »Mama, danes sem stopil nekemu gospodu na nogo.«

Mati: »No, pa si ga prosil, naj ti oprostijo?«
Janezek: »Seveda. Gospod je rekel, da sem priden dečko in mi je dal dinar za sladkorčke. Ker se pa dandanes za en dinar malo sladkorčkov dobi, sem gospodu še enkrat stopil na nogo, da bi mi dal še drugi dinar. A veš, kaj je tedaj storil, ta eurovina? — Zaušnico mi je dal!«

Ljubezen in dobrotla delata čudeže

1.

Sredi prijazne vasi, ki leži tik pod visokim hribom, poraslim z igličastim drevjem, stoji ponosna kmečka hiša. V tej hiši preživlja stare dneve svojega samotnega življenja naglušen, hrom mož. Ves je betežen, ves žalosten, le od časa do časa se razživi — takrat, kadar pripoveduje vaškim otrokom zgodbo iz svoje lepe mladosti.

Ko sem bil še tako mlad kot vi, otroci, nisem bil tak revež, kakor sem sedaj. Vesel, močan in brhek fant sem bil. Moji starši so bili najbogatejši v vasi, mene pa so odločili za naslednika. Ni čudno, da sem se v svoji mladostni sreči in zdravju prevzel in postal na vso moč domišljav in trimast. Od nikogar si nisem pustil učiti, delal sem po svoji prevzetni glavi.

Največja moja napaka pa je bila, da sem bil tudi neusmiljenega srca. Domačo žival sem pretepal, kakor da bi razbijal po trdem lesu in ne po živem bitju. Vsaka žival je trepetala pred menoj. Psi po vasi so me sovražili in zalajali, kadar sem stopil le malo v vas. Saj sem jim od blizu in od daleč metal kamenje ter jih dražil zmerom in povsod. Največ pa so pretrpele pred menoj uboge ptičke spomladaj. Kjer koli sem iztaknil gnezdo, sem pometal iz njih mladiče in jih mučil do smrti. Komarjem sem trebuhe prebodel s travico, da so se po več dni mučili, preden so poginili. Do starih ljudi in otrok sem bil surov, zasramoval in zaničeval sem jih. Škratka, bil sem hudoben kakor daleč naokoli nobeden. V svoji prevzetnosti sem mislil, da mene ne more ničesar hudega doleteti.

2.

Otroci so odhajali zamišljeni od pohabljenega strica Toneta. Zal pa je marsikdo kmalu, kmalu pozabil nauk dobrega strica. Le mala Trezika je v mislih zmerom obujala starčeve besede. Za vsako živo bitje je imela srce, do vsakega je bila prijazna in ljubezniva. Imela je mnogo, mnogo prijateljev pri ljudeh in tudi živalih. Ljudje je niso mogli prehaliti zaradi njene dobrote in dobrosrčnosti, zato je dobila od sosedov in sorodnikov mnogokrat lepe darove. Še bolj srečna pa je bila Trezika takrat, kadar je mogla komu sama kaj dati ali pomagati. Vsak dan si je hotela nabrati mnogo dobrih del. Večkrat si je od ust pritrkala kaj dobrega in podarila revnejši prijatelji.

Tudi živali so Treziko dobro poznale. Ptički so ji na vse zgodaj prišli prepevat lepe pesmi in čakali na njenem oknu, kdaj jim bo nasula zrnja. Domače kokoške so pred vrati čakale na njene drobčice. Konj v hlevu je poznal njen glas in ji prijazno rezgetal v upanju, da mu bo Trezika prinesla skorjico kruha.

Strožina

Hišni gospodar

Po mestih ni kot na kmetih, kjer je skoraj vsak doma v svojem. Na deželi jih je malo, ki so na stanovanju pri drugih. Tudi taki, ki hodijo iz dneva v dan na dnino, žive izvečine po svojih bajtah. Nekateri se pač pretikajo po najetih kočah. Da pa so v tujem, vedo navadno le tedaj, kadar je treba plačati najemnino.

V mestu je glede na to vse drugače. Meščani morajo s svojimi družinami stanovati ponajveč pri hišnih posestnikih, ki so drugačne vrste gospodarji kakor kmetje. Nekaterim res ni očitati, da bi bili preveč zahtevni. Z drugimi pa je težko prebiti, posebno družini z otroki. Tudi v primeru, če ima stranka samo enega otroka, ki celo še shodil ni. Tedaj gospodarjevi godrnjajo, ker se na dvorišču dan za dnem sušijo plenice. Ali pa tarnajo, da jih nič ne moti tako otroški glas. Trn v peti jim je tudi otroški voziček, ki ga je treba prenašati iz stanovanja na cesto in nazaj po stopnicah, ker

se je zdelo na prvi pogled. Lahko je sončno, zraven pa le vlažno. Štedilnik utegne biti nov in lep, pa ne vleče in dim udarja nazaj. Za drvarnico je zaboj v veži ali luknja brez okna, kjer zrastejo po drvah gobe. In gospodarjev radio rjove na ušesa ponoči in podnevi ko deset pijanih razbojnikov.

Vendar stanovalec ne kaže, da bi se pritoževal. Ne zaleže tako nič in drugje je zmeraj le drugače narobe. Če človeku sreča ni mila. Kdor ne more v svojo hišo, rajši tudi veliko potrpi, kakor da bi se selil.

Tvegal pa bi si in nakopal na glavo selitev in stroške, če bi vedel, da bo dobil stanovanje v hiši, ki nima nobenega pravega gospodarja. Različnim družbam in ustanovam je vselej zadosti, da se stanovalec v njihovi hiši spodobno vede, ne dela škode in odsteje stanarino točno. Ne vitkajo se v njegove drobne zasebne zadeve in ne držijo vanj za vsak prazen nič. Ne odpovedo mu stanovanja dan po tistem, ko je spravil v klet drva in premog za čez vso zimo, če jim je prijatelj povedal, da bi nekdo rad plačal za stanovanje še nekaj več.

Kdor lahko utrpi, ponudi iz svoje volje nekaj več, da nima potov. Ni prijetno obletavati vse različne mestne četrti in se razkazovati hišnim gospodarjem, ki bi človeka najrajši vsega obrnili narobe, še preden mu pokažejo stanovanje, ki ga oddajajo. Boje se pač, da bi se priselil k njim nekdo, ki bi ne zmogel najemnine, s katero se preživljajo. Strah jih je družine z otroki. Pod svojo streho hočejo imeti samo boljše ljudi. Toda po tujih razmerah ne poizvedujejo prav nič obzirno in boljše ljudem primerno.

Stanovanja hodi ogledavat največkrat žena, ker moški čez teden ne utegne zaradi službe. Precej mora obhoditi, preden najde tako, o katerem si misli, da bo kolikor toliko ustrezalo njeni družini. Med tem se nauči pretipavati hišne gospodarje, kakor le-ti pretipavajo njo. Trikrat premisli, preden da predum. Pa se še kasneje skaže, da jo je videz ogoljufal. Sonce ji le po pol ure na dan sije v sobo.

Za tistega, ki preučuje socialne razmere, so taka pota celo zanimiva, ker spozna marsikaj za resnico, kar bi si tudi v sanjah ne mogel izmisliti. Zeni gospodinji pa so vselej odveč, čeprav vidi in zve veliko novega, kadar ima opraviti z mogočnimi hišnimi posestniki.

Le sreča, da niso vsi mestni gospodarji enako oblastni in zvedni. Pri nekaterih je prijetno leta in leta, čeprav ima stanovalec kup zdravih otrok, ki bi skakali od jutra do večera. Malo potrpe drug z drugim, pa je.

Nekoliko o vsakdanjem kruhu

Cena moki je poskočila, zato je tudi kruh dražji. Vsaka varčna gospodinja si sama lahko doma speče kruh, s čimer si veliko prihrani. Evo nekoliko dobrih domačih navodil!

Kruh iz bele moke

Vzameš 2 kg bele pšenične moke, jo preseješ in stresaš v veliko segreto skledo. V lonček deneš 4 dkg kvasa, priliješ 5 žlic mlačne (ne preveč tople) vode in napraviš iz tega zelo redek kvas, ki ga dobro mešaš 2-3 minute. Kadar je kvas vzhajal, ga zlijemo v moko, pridenemo poldrugi liter mlačne vode, v kateri prej raztopimo 3 žlice soli, in dodamo 2 žlici kumine (kimelja), vse dobro zmešamo, ter točemo s kuhalično toliko časa, da se testo loči od nje. Testo pokrijemo ter postavimo na toplem prostoru (ne na gorak!), da počasi vzhaja. Čez 2 uri stresemo testo na desko in ga gnetemo, če je treba, dodamo še moke, da bi testo bilo bolj trdo. Iz tega napravimo velik hlebec, ali dva majhna. Nato denemo hlebce v pehar, ki je pogrnjen s prtičem in potresen z moko, in jih pustimo še vzhajati na toplem približno pol ure. Ako pečemo kruh doma (ne pri peku), rabimo k temu v pečici nizek pekač ali kositer brez roba. Kruh pomažemo nekoliko z mlekom in ga pečemo v srednje vroči pečici eno uro in četrt.

Ajdov kruh

Vzameš 1 kg ajdove moke in 1 kg bele moke, deneš v skledo, dodaš 4 dkg vzhajane kvasa, soli, 1 žličko kumine in 1 liter mlačne vode, vse dobro zmešaš ter vtepaš testo s kuhalično toliko časa, da se loči od nje, in pustiš testo na toplem prostoru vzhajati 2 uri. Nato napraviš velik kruh ali 2 manjša, dobro jih zgnetes in deneš na pogrnjen in z moko potresen pehar ter pustiš še pol ure vzhajati na toplem, kruh pomažeš nekoliko z mlekom in pečeš v srednje vroči pečici eno uro in pol, ali ga neseš k peku.

Kruh iz ržene moke

Tak kruh je še mnogo bolj okusen kakor iz bele moke. Dobro suho rženo moko dobimo na kmetih na Dolenjskem, 2 kg ržene moke presejemo, stresemo v skledo, dodamo 4 dkg vzhajane kvasa, ki ga denemo v moko, dodamo še poldrugi liter vode, v kateri smo raz-

topili 3 žlice soli, dodamo še 2 žlički kumine in testo točemo toliko časa, da se loči od kuhaličnice, nato pustimo testo vzhajati na toplem prostoru 2 uri. Čez 2 uri pregnetemo testo na deski, napravimo en velik ali 2 manjša hlebce in pustimo še pol ure na peharju vzhajati, pomažemo nekoliko z mlekom ter pečemo doma v pečici 6 uro in četrt, ali pa pečemo pri peku.

Koruzni kruh

Imamo 1 kg koruzne moke ali zdroba, katerega presejemo in polijemo s pol litra vrele vode ter pustimo toliko časa v kropu, da se ohladi. V skledo denemo 1 kg bele presejane moke, napravimo kvas iz 4 dkg pridenemo toliko mlačne vode, da bo zelo redek, ter ga dobro mešamo in pustimo vzhajati, nato ga denemo v belo moko, kakor tudi oparjeno in ohlajeno koruzno moko, dodamo soli, kumine ter poldrugi liter mlačne vode. Vse dobro zmešamo in točemo toliko časa s kuhalično, da se loči testo od kuhaličnice, nakar pustimo testo 2 uri vzhajati na toplem prostoru. Vzhajano testo stresemo na desko in ga zgnetemo, če je treba, dodamo še bele moke, in napravimo en velik ali dva manjša kruha, ki ju položimo na pogrnjen in z moko potresen pehar in pustimo še pol ure vzhajati. Nato pomažemo z mlekom in pečemo v gorki pečici eno uro in četrt, ali ga denemo peč k peku. Ta kruh je zelo priljubljen na Primorskem.

Pleten moški telovnik

Tak telovnik je uporaben kot dodatek za k športni obleki zlasti v hladnejših poznoletnih ali jesenskih dneh.

Potrebuješ 6 štrn temnomodre volne ali drugačne preje, 2 pletilki št. 2 in 2 štev. 3 in še 5 nogavičnih pletilk št. 7.

Vzorec pletenja: rebrest: 2 levi, 2 desni.

Mere: Telovnik po pričujočih navodilih je primeren za bolj vitko postavbo in je dolg 37 cm; čez prsi meri 65 cm; krog pasu je 49 cm. Če pa naj bi bil za obilnejšo postavbo, je treba za hrbet kot nasutiti 122 pentelj in za sprednji del 144 pentelj. Pleteš 7,5 cm rebresto in 27,5 cm križastega vzorca brez dojenja. Sicer pa se utegneš ravnati točno po teh navodilih od rokavskih odprtini do vrha.

Pleteš takole

Hrbet: Nasnuješ 102 p. na pletilko št. 2 in pleteš 7,5 cm rebresto. Da dobiš fine robove, pleteš prvo in poslednjo pentljo do vrha tja in nazaj. Po rebrestni progi pleteš križasti vzorec na št. 3 V prvi vrsti in nato v sleherni 8. vrsti je treba na vsaki strani dela dodati po 1 p., dokler ni 122 p. Dobro je treba paziti, da je vzorec tudi po dodatkih zmeraj pravilen. Ko je delo dolgo 35 cm, napraviš rokavski odprtini: Prvi dve vrsti začneš s tem, da dogotoviš 6 p., nato pleteš 2 vrsti tako, da dogotoviš 4 p. in slednjič začneš 2 vrsti s tem, da dogotoviš 3 p. Zdjaj ti ostane še 91 p. in te pleteš, dokler ne merita odprtini 20 cm, nato dogotoviš za desno ramo na desni strani dela: 9 p. dogotoviš, 20 p. spleteš; obrneš; 2 p. pleteš skupaj, nato vrsto levo spleteš do konca. Potem 9 p. dogotoviš, 10 p. spleteš; obrneš; 2 p. sple-

Dobre prikuhe iz stročjega fižola

Otrebimo 1 kg svežega stročjega fižola, ga operemo ter skuhamo celega, ali pa ga zrežemo na poševne rezine, v slani vodi. Nato zrežemo četrt kilograma telečjega ali govejega mesa na lepe, majhne koščke, dodamo masti, 1 sesekljano čebulo, ščepec popra, paradižnikove mezge, peteršilja in dušimo meso toliko časa, dokler ni mehko. Potem napravimo iz 1 žlice masti in 1 žlice moke svetlo prežganje, dodamo ga k mesu, prilijemo 1-2 zajemalki vode, zamešamo ter pustimo še nekoliko vreti, nato dodamo v kozico k mesu skuhan stročji fižol, vse dobro zamešamo ter pustimo še četrt ure počasi vreti. Serviramo vse gorko ter garniramo fižol z maslenim krompirjem.

Stročji ližol v omaki

Očistimo 1-2 kg svežega stročjega fižola, ga operemo ter ga skuhamo do mehkega v slani vodi. V kozici napravimo svetlo prežganje

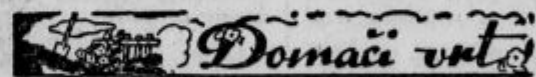
iz 2 žlic masti in žlice moke, prilijemo 3 zajemalke vode, dodamo žlico paradižnikove mezge, ščepec popra, soli, 5 žlic kisa, 3 kocke sladkorja in nekoliko sesekljane čebule. Vse zamešamo ter pustimo nekoliko časa vreti, nakar dodamo kuhan fižol in pustimo, da vse še 20 minut počasi vre. Serviramo gorko in garniramo fižol s krompirjevo polento. Ta jed je zelo poceni in okusna in prija družini, kjer je mnogo članov in malo denarja.

Pražen stročji ližol

Očistimo 2 kg mladega, svežega stročjega fižola, da operemo ter ga skuhamo do mehkega v slani vodi in ga ocedimo. Na kozico denemo 4 žlice olja (ker se olje težko dobi, denemo namesto njega masti), eno sesekljano čebulo, ščepec popra, žlico paradižnikove mezge, 4 stroke strtega česna, precej sesekljanega peteršilja in denemo v to dušiti še stročji fižol kakih 15-20 minut. Paziti moramo, da se fižol preveč ne prepraži. Serviramo gorko in dodamo k temu krompirjeve žgance. — Solata.

Stročji ližol kot solata

Otrebimo in operemo 1 kg mladega stročjega fižola ter ga skuhamo v slani vodi do mehkega, nakar ga ocedimo ter pustimo ohladiti. Denemo ga v glinasto skledo, dodamo 5 žlic finega olja (če ni olja, sesekljamo 6 dkg prekajene slanin in jo dobro ocvremo), dodamo še 4-5 žlic kisa, ščepec popra, eno sesekljano čebulo, 2 stroka strtega česna, vse premešamo in okrasimo s dvema trdo kuhanima jajcem. Mrzel stročji fižol serviramo kot solato k mesu, pečenki ali k ocvrtim telečjim zrezkom.

Kakšno delo me čaka v avgustu?

Višek leta je že prekoračen, dnevi so že opazno krajši in delo na vrtu je treba že precej prej skloniti. A dela je na vrtu še več kot dovolj. Na zelenjadnem vrtu je treba gredice, ki so izpraznjene, iznova posejati. Seješ povrsti: špinac, solato, redkvice, poletne redkvice in glavno solato. Tudi sadike pridno devaj v zemljo, predvsem solato endivijo, glavno solato, kolerabe in zelje. Paradižnikom potrgaj vrške, da bodo paradižniki debeli in lepi. Potrgaj tudi cvetove, ki se zdaj razcvetajo na

Breskve in marelice

Breskovi piščanci

Napraviš testo ko za omlete, vendar naj bo malo bolj gosto. Breskve opereš, razpoloviš, osladiš in jih daš v testo, da jih nato kot majhne piščančke lepo rumeno opraziš.

Breskov narastek

V mleku razmehčaš 125 g prepečenca in napraviš iz tega testo z dodatkom jajca, sladkorja in nekaj cimeta. Testo daš na dno peoede. Na vrh daš razpolovljene breskve in slednjič sneg s sladkorjem. Vse daš v zmerno toplo pečico in daš na mizo, čim sneg zarumeni.

Breskova čezana

Breskve so kot čezana le tedaj okusne, če se človek potruži, da posname zunanjo kožico, ki je malce grenka, kar se prav lahko opravi, če breskve prej popariš. Nato zavreš 125 g na vodi, daš vanjo razpolovljene in razčetrvene breskve, pustiš da vro 3-4 minute in odstaviš. Čezana mora biti čim bolj mrzla.

Mareličina mezga

Marelice olupiš in vzameš kosti ven. Potem jih prav do mehkega skuhaš in pretlačiš skozi sito. Vso to sadno goščo zgostiš še bolj s 350 g sladkorja na pol kilograma marelic. Skuhano mezgo daš še vročo v kozarce. Marelice pa lahko kuhaš tudi neolupljene, saj je potem aroma še boljši.

Mareličin led

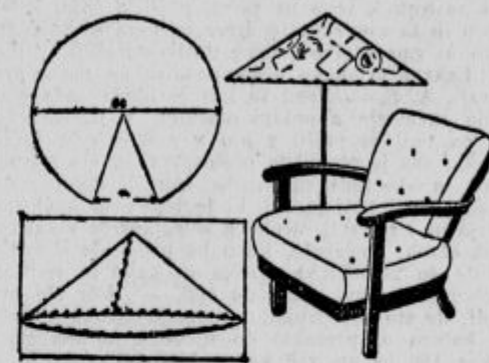
O olupiš 750 g marelic in odstraniš kosti, nakar jih skuhaš v četrt litra vode s 500 g sladkorja. Marelice pretlačiš skozi sito, dodaj pol litra vode in sok ene citrone in ko dodáš še sneg iz 2 beljakov, pustiš, da vse na ledu zamrzne (prav tako pripraviš breskov led).

Mareličin sneg

Marelice olupiš, odstraniš kosti in jih skuhaš v sladkorni vodi. Nato jih pretlačiš skozi sito, osladiš, priliješ šilce ruma ali tropinovca in primešaš sneg 2 beljakov, daš na led, potreseš z mandeljevimi drobci in daš mrzlo na mizo.

Senčnik narediš doma

Ko se vrnemo s počitnic, čutimo potrebo, da bi na kak način preuredili stanovanje. Nov senčnik bo že nekaj zalegal. Kupiš si lep pergamentni papir in urežeš po potrebi, kolikor

velik senčnik si želiš. V našem primeru urežeš krog s polmerom 60 cm in izrežeš kozico 14 cm. Oba robova zlepiš skupaj, preluknjaš spodnji rob enakomerno in prišiješ z debelo volno spodnjo žico, ki mora biti tako dolga, kot je spodnji rob. Slednjič okraši senčnik, da prilepis nanj kake papirne okraske ali pa jih izrežeš iz kretona. Vse pa prevlečeš z ličilom (lakom).

RAZNI ČAJI

Janež povzroča tek in lajša bolečine v trebuhu.

Baldrijan pomaga za spanje in umiri živce. Sončna roža je dobra zoper kašelj.

Veronika (jeticnik) meči kašelj, hripavost in nadoho.

Sladki janež (koper, komorač) je zlasti za majhne otroke priljubljen čaj za prebavo.

Bezgovno cvetje povzroča potenje in meči kašelj.

Islandski mah mora biti v hiši zaradi prehlada in težkoč v prebavi.

Zajbelj je zoper gnojno vnetje, za izpiranje ran, če ima kdo črevesni katar.

Trpotec čisti kri, a sok celi rane.

Sivka mora biti v hiši zoper bolečine v glavi in živčne motnje.

Lešnikovo listje je zoper otroške gliste.

Uvele redkvice

ne daš v mrzlo z gomolji, ampak z tistjem. Potem si brž opomorejo in so spet sveže.

Da ne požijo steklenice

tako zvane termos, ko daš vanje vroče pijače, jih prej malo podriži v sapari.

RADI VELIKE IZBIRE NIZKE CENE

Čestiti tržak!

Dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji, prevozniki tri-
ciklji, pnevmatika

Iribuna F. B. L. Ljubljana, Karlovska c. 4
Podružnice: MARIBOR, Aleksandrova 28.

Kamelice povzročajo potenje, mirijo živce in lajšajo bolečine. Izvrstne so za grgranje in zoper vnetje v vratu.

Naš domači zdravnik

A. B. C. Že davno sem vam odgovoril. Odgovor pa ga ete prezrli. Pred dvema letoma vam je zdravnik ugotovil srčno napako. Bolezen se vam pa je v zadnjih dveh letih poslabšala. Imate pa tudi skrivljeno hrbtenico. Večkrat vam zatekajo noge.

Če se je bolezen poslabšala, se niste držali navodil, ki vam jih je dal zdravnik. Če vam zatekajo noge, morate biti na to pozorni in si poiskati zdravnika. Brez dvoma pa skrivljena hrbtenica obremenjuje srce. Smoteno zdravljenje je mogoče le po vestni preiskavi. Obrnite se na internista.

H. S. J. G. Pred par meseci ete opazili, da se vam dela na desnem kolenu bula, ki vam sicer ne povzroča nobenih bolečin, čutite pa, kakor da bi se vam nabirala voda pod kožo. Če pokleknete ali stesnete, vas zaboli.

Vnetje imate sluznega mešička na kolenu. Navadno obišče ta nevarnost kolenu, ki pri svojih poklicih klečijo ali hodijo po kolenih. V začetnih primerih se da ta nadloga odpraviti z mirovanjem noge, alkoholovimi obkladki, mazanjem z jodovo raztopino. Če pa traja to že dalj časa, je pa uspešna samo operacija, s katero odstranimo mešiček.

A. B. C. 40 let ete stari. Ugotovili so vam alne rosacea v obrazu. Z obsevanjem s kremenisko lučjo se vam je stanje izboljšalo. Slišali ste, da pomagajo ženski hormoni. Imate pa pomisleke radi tega, ker se bojite, da ne bi dobili ženskih lastnosti.

Bolezen se pojavlja v obrazu. Povzroča pa jo večji naval krvi v posamezne predele. Kriza staja, polagoma se žilice razširijo. Na teh delih se rado pojavlja vnetje lasnih mešičkov. Te poplave krvi povzročajo veter, alkohol, prebavne motnje — bolezni srca, pljuč, jeter, ženske bolezni.

Po vseh se ravna tudi zdravljenje. V splošnem skrbite za redno prebavo in redno iztrebljanje. Ogibljite se alkohola, vročih pijač, vremenskih sprememb. Poskusite pa lahko s hormonsko terapijo, ki se dobro obnese.

L. M. K. 16 let ete stari. Rdeč nos imate, ki vas zelo kazi. Če je mraz, nos poblebdi in se vam sveti, če je pa vroče, pošane krvavo-rdeč in se vam poti.

To nevarnost srečujemo pogosto pri motnjah v splošnem ali pa tudi krajšem krvnem obtoku. Pogosto, zlasti pri slabokrvnih deklicah, ki jih rado zebe. Ogibljite se ostrih in vročih pijač (močna kava, čaj, alkohol). Skrbite za redno prebavo, gletje, da se okrepite. Izogibati se morate naglih temperaturnih sprememb. Za mazanje uporabljamo ichtyolovo mazilo in pudre. Za nekaj ur pomaga tudi bencin, ki ga tiskamo z gazo nekaj časa na nos. Preizkusiti moramo v posameznih primerih, koliko časa moramo namakati nos v bencinu. Priporočljivo

je tudi obsevanje s kremenisko lučjo. Vedno pa moramo nos sam temeljito preiskati, če ne tiči tu vzrok. Obrnite se ob priložnosti na strokovnjake za nosne bolezni.

S. I. P. V. Stari ete 20 let. Kmečki sin. Štiri leta trpite radi hude zapeke, iztrebljate se vesako jutro, nikoli pa se ne morete čisto iztrebiti. Mislite, da imate razširjeno debelo črevo. Opažate, da imate močno napihnjen trebuh. Poleti, ko jeste več zelenjave in se več gibljete, vam je bolje. Opažate tudi, da vam iz debelega črevesa priteče dnevno rjavkasta tekočina. To vas tako reže in peče, da vas ovira pri delu. Vsaka težja jed vas tišči v želodcu, vas navenja in pozroča vetrove. Jezik imate obložen, iz ust vam udarja zoperna duh.

Mislite, da prav storite, če se obrnete na internista. Potrebna je tudi rentgenološka preiskava vašega črevesja. Dognati je treba od kod vaša zapeka. Brez preiskave pa je to nemogoče. Verjetno je, kar sami domnevate, da bi bilo vzrok razširjeno črevo. Tudi radi izcedka je potrebno dognati, kaj ga povzroča. Dostikrat je to v zvezi z zlato žilo. O prhljaju pa ste že večkrat brali. Isto velja za vas.

F. I. G. P. M. 11 let starega fanta imate. Velik je in močan. Od lanskega leta pa so se pri njem začeli pojavljati sledeči napadi. Fant postane trd, začne srepo gledati — roke drži navzdol, polagoma privije eno ali drugo roko k sebi, govor in epomin mu vzame. Včasih tudi noge odpovedo, da se sešede. Nazadnje mu pritečejo sline, polagoma se zave. Napad traja nekaj minut. Po napadih je zelo utrujen. Držite se navodil, ki ste jih dobili. Radi bi pa vedeli, od kod ta nadloga?

Ker je več boleznih mogočih, ki prihajajo tu v poštev, jih je pa včasih le težko ločiti, mislim, da bi bilo prav, če peljete fanta v bolnišnico na internistični oddelki. Potrebno je namreč opazovanje in študiranje napadov.

G. J. B. B. Eno leto sem vam hudo izpadajo lasje. Kar celi šopi vam oetajajo v roci. Če bo šlo tako naprej, se bojite, da boste v kratkem plešasti. Menite, da je to v rodu, ker je tudi vaš oče zgubil lase zgodaj.

Najbolj pogosti vzrok izpadanju las je prhljaj. Verjetno, da je tudi pri vas to. Kako ga zdravimo, ste gotovo že večkrat brali. Pisal sem že mnogo o tem.

A. H. K. To, kar navajate, so samo verjetnostni znaki, zanesljivi pa niso.

K. J. B. Imeti ete črva na pretancu leve roke. Pret je ostal trd. Oviru vas pri delu, ker vedno zadavate vanj. Vprašujete, če se da prst že razgibati. Prsta žal ni mogoče več razgibati. Če vas pri delu ovira in moti, je najbolje, če ga daste odrezati.

Pravni nasveti

Kmetiska zaščita. F. P. B. — Pokojna mati je bila kmetiska posestnica in je uživala zaščito. Vprašate, ali bo dedič, ki je njen sin in je v graničarski službi, tudi zaščiten. — Dedič bi bil zaščiten samo tedaj, če bi bil kmet po predpisih uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov; ker pa je državni uslužbenec, ga ne bo smatrati za kmeta in zato ne bo užival zaščite.

Tožba radi izpolnitve pogodbe. T. M. — Za sklenitev pogodbe je potrebno, da osebe, ki jo sklepajo, izjavijo svoje privoljenje v pogodbo pošteno, resno, določeno in razumljivo. Če je en pogodbenik z zvijačo zaveden k pogodbi, pogodba ni veljavna. V našem primeru vam ne moremo ničesar določeno reči, ker ni znano kaj trdi nasprotnik in kaj bodo izpovedale priče, ki so bile pri sklepanju pogodbe navzoče. Če se boste spustili v pravdo, bodo za sodišče gotovo važne izpovedbe prič, lahko bo pa sodišče tudi zaskočilo obe stranki in bo na to po oceni vsega dokaznega materiala izrekel sodbo. Če že sedaj veste, da bodo vse priče potrdile navedbe nasprotnika, vam ne kaže spuščati se v pravdo, ki vam utegne povzročiti precejšnje stroške.

Izročilna pogodba. R. F. — Brez vpogleda v spise vam ne moremo povedati zakaj sodišče še ni rešilo zemljiškoknjaznega predloga. Če vam vaš zastopnik tega ne pove, pojdite sami k sodišču in tam vprašajte. Brez razloga sodišče gotovo ni smelo stvari tako dolgo odlašati.

Enkrat priznano očetovstvo se ne more preklapati. A. S. — Pred 13 leti je imela vaša služkinja razmerje z nekim moškim. V tistem času ste pa tudi vi prišli z njo v stik. Ko je rodila otroka, vas je obdolžila očetovstva, ki sta ga priznali in ste tudi za otroka založili doto. Sedaj se je oglasil tisti moški, ki je istočasno imel razmerje in želi vzeti otroka k sebi, ker je v zakonu brez otrok. Vprašate, kako bi prišli do denarja, ki ste ga založili za otroka in kako bi se dalo ugotoviti na krvi, da niste oče. — Ker ste priznali, da ste se združili z materjo otroka v dobi, od katere ni preteklo do njenega poroda manj kakor 180 in ne več kakor 300 dni, zato se je za vas domnevalo, da ste zarodili otroka. Takrat, če bi se upirali priznanju očetovstva, bi mogli še s krvnim preiskusom morebiti dognati, da sploh niste zamogli zaploditi otroka. Sedaj pa je očetovstvo že pravomočno določeno in se ga nikakor ne morete več oteleti. Zato tudi ne morete zahtevati povračila tistega, kar ste za otroka trošili. Ni pa nobene zapreke, da bi kdo drugi tega otroka ne vzel za svojega, seveda, v kolikor na to pristane varuh in varstveno sodišče.

Zastaranje dolga v trgovini. A. B. C. D. — Pravilno ste čitali in res je, da dolg zaradi blaga, dobavljenega v trgovini, zastara v treh letih in je po treh letih neizločljiv. Če nočete svojih upnikov pred potekom treh let izločiti, ker jim zaenkrat nič ni v zvezi, si zavarujte izločiteljnost dolga na ta način, da dolžnika pred potekom treh let opomnite; če bo dolžnik na tak opomin dolg priznal, potem tako priznanje, vseeno ali samo ustno ali pisмено, prekine zastaranje in začne triletni zastaralni rok od tega priznanja dalje znova teči.

Izločljiva pot preko dvorišča. P. J. O. — Leta 1933 si je pet lastnikov lastilo pot preko vašega dvorišča. Tožili ste jih na priznanje neobstoja služnostne pravice pešboje in vožnje in ste v pravdi uspeli, tako da so nasprotniki izgubili pot. Na prošnjo prizadetih je posredovala občina in ste tem posestnikom za dobo petih let dovolili prehod čez dvorišče. Kljub poteku do-

govorjene dobe pa si sedaj še dva lastita pot, češ da, imata priposesovano pravico. — Če sta ta dva posestnika bila med onimi petimi, ki so že pred petimi leti izgubili pravdo, potem morata tudi sedaj izgubiti pravdo, ker je stvar že razsojena. Če pa sta to dva druga posestnika, bosta pač morala dokazati, da sta tekoma zadnjih 80 let javno in nemoteno hodila preko vašega dvorišča in s tem pot priposesovali. — S pogodbo, napravljeno s posredovanjem občine, niste posestnikom dali nobene pravice, pač pa jim le dovolili do preklica, t. j. za pet let, da smejo hoditi preko vašega dvorišča.

Preklie odstopa terjatve. P. M. M. — Oče, ki je hčerki odstopil terjatve, ki jo je imel napram svojemu dolžniku, je s tem hčerki to terjatve podaril. Ko je dolžnik vzel odstop terjatve na znanje, je mogla hčerka to terjatve od dolžnika izterjati. Čeprav se je oče med tem premislil in sedaj sam zahteva od dolžnika plačilo terjatve, je dolžan dolžnik, da plača odstopljeno terjatve hčerki prvotnega upnika in ne več njemu. Njega nič ne briga, da je bila odstopljena terjatve brezplačno.

Nakup breje krave. F. J. Zg. P. — Kupili ste kravo, za katero je prodajalec zagotavljal, da je za na pol breja. Zadržali ste pa 300 din od kupnine za slušaj, da ne bi bila krava breja. Čas je potekel, teleta pa ni. Vprašate, če si lahko zadržite ostanek kupnine zato, ker je bila krava pri prodaji le en mesec breja. — Prodajalec vam je zamajal za to, da je bila krava na pol breja. Če se bo izkazalo, da je bila le en mesec breja 4 in pol meseca, potem imate škodo, ker ste 3 in pol meseca morali dalje rediti kravo. Imeli ste pač zato nekaj mesecev delj mleko. Višino te vaše škode bodo v sporu ugotovili izvedenci in tako ugotovljeni znesek si boste smeli zadržati od ostanke kupnine. Celotni ostanek kupnine bi vam pripadel le v primeru, če krava sploh ne bi bila breja.

Prodane smreke. A. J. R. — Marca meseca ste prodali 15 smrek lesnemu trgovcu, ki se je zavezal, da jih bo sam posekal in razlagal na hlode in take premeriti in plačati. Smreke so posekane in razlagane, vendar trgovca ni, da bi jih premeril in plačal. Bojite se, da bi kdo kako smreko ukradel. — Od trgovca posekane smreke so njegova last. Če jih kdo ukrade ali zvali v prepad, gre to na škodo trgovca. Opomnite trgovca, da posekane smreke v roku 8 dni z vami premeri, sicer da jih boste dali sami premeriti. Ko bo trgovec premeril, odnosno, ko boste dali po preteku roka smreke premeriti, lahko trgovca opomnite na plačilo kupnine, ki je že zapadla, čim je dal trgovec smreke posekati. — Ne smete pa posekane smreke prodati drugemu, pač na lahko trgovca tožite na plačilo kupnine.

Smrt nezakonskega očeta. I. V. P. — Nezakonski oče je doslej plačeval 175 din na mesec preživnino. Umrl je brez oporoke in zapustil večje premoženje. Dediči nočejo nič več plačevati. Vprašate, če jih lahko k temu prisilite. — Da, kajti oskrbovanje in preskrbovanje nezakonskih otrok

preide, kakor drug dolg, na očetovo dediščo. Ko bo zapuščinska obravnava po nezakonskem očetu, prijavite kot varuhinja otrokovo terjatve. Če se dediči ne bi dali poučiti po sodniku, jih boste pač morali tožiti.

Sporna pot. D. M. M. — Pot, ki je bila doslej prosta, je zaradi novozidane hiše ob poti postala del dvorišča. Novi lastnik je pot zagradil, tako da je na oba konca postavil vrata, odnosno vreteno ter s tem ovira dosedanje prosto uporabo poti. Ali je zato upravičen? — Služnostne pravice se ne smejo razširjati, marveč se morajo uresnjevati, kolikor to dopušča njihova narava. Zato pa sme lastnik zemljišča, preko katerega pelje pot, isto zagraditi in zapreti z vrati, mora pa upravičencem dati ključ od vrat.

Rubežen rodbinske pokojnine. V. V. M. — Za dolgove umrlega državnega uslužbenca ne bodo mogli upniki vdovi in otrokom zarubiti rodbinske pokojnine. Če pa je vdova podpisala zadolžnico kot porokinja, tudi ona jamči za možev dolg. V tem primeru je pa dopustno poseči z izvršbo tudi na njeno rodbinsko pokojnino, ki se sme zarubiti do ene tretjine, tola brez osebe in rodbinske doklade, ki mora ostati prosta.

Povišanje najemnine ni dovoljeno. M. V. — Pred dvema leti ste oddali v najem hišo za zelo nizko najemnino. Najemnik se bo sedaj izselil, novi reflektanti vam pa ponujajo višjo najemnino. Vprašate, ali smete sprejeti višjo najemnino. — Po uredbi o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije se najemnine za poslovne prostore in stanovanja ne smejo povišati in ne smejo biti višje, kot so bile na dan 1. septembra 1939. Lastnik zgradbe, stanovanja ali poslovnega lokala, ki bi povišal najemnino, se kaznuje z zaporom do 3 mesecev in v denarju do 20.000 dinarjev.

Vojaška šola. R. J. — Spomladni ste vložili prošnjo za sprejem v vojaško letalsko šolo. Prošnjo pa so vam zavrnili. Sedaj bi zopet radi prosili, pa ne veste, kam bi se bilo obrniti. — V našem listu smo že objavili, da je več vojaških podčastniških šol razpisalo natečaj za sprejemanje gojencev. Tako lahko vložite prošnjo za sprejem v pomorsko letalsko šolo v Divuljah, v podčastniško šolo v Šibeniku, dalje v strojno mornariško šolo itd. Vse te prošnje je vložiti do konca avgusta t. l. Podrobnosti izveste iz Službenega vojnega lista št. 23, z dne 22. junija t. l. in št. 27, z dne 20. julija t. l. Službeni vojni list dobite na vpogled pri vojnih okrožjih ali na orožniških postajah.

Pokojnina hčerke državnega uslužbenca. M. J. M. — Oče, ki je bil državni uslužbenec, je bil vpokojen leta 1934, umrl pa je pred tremi leti. Mati-žena pokojnega je sprejemala rodbinsko pokojnino. Sedaj pa je tudi ona umrla. Ostala je samo hčerka, ki je v privatni službi ali je slabo preskrbljena. Ali pripada hčerki rodbinska pokojnina. — Čeprav je hčerka v privatni službi, bo prejela rodbinsko pokojnino, dokler se ne omoži ali pa vstopi v državno službo. Prošnjo naj naslovi na dotično oblastvo, ki je očeta vpokojilo. Priložiti pa mora prošnji mrljska lista očeta in matere, svoj rojstni list, samski list, potrdilo, da sta oče in mati živel do smrti v zakonski skupnosti in da je hčerka živel pri njih, katero potrdilo dobi pri občini ali župnem uradu, dalje potrdilo, da ni v državni službi ali da ne prejema od države kakšne

Kmetijski nasveti

Žuželka-slinarica na jagodah. I. Z. M. Na vrtnih jagodah se že dve leti sem pojavljala nadležna mrčes, ki izločuje belo peno. Iz tega mrčesa se razvija žuželka, ki skače kakor bolha. Mrčes se nahaja ne samo na listih in steblih, ampak tudi na plodu, kar je posebno gnušno. Ob deževnem vremenu jo je največ. Zelite vedeti ime te žuželke in kako se zatira. — Od vas poslana žuželka spada k enokrilcem (Homoptera) med kljunate žuželke, torej v isto skupino kot poljske stenice. Imenuje se slinarica (Philaenus spumarius). Po pojasnilih prirodoznega odd. Narodnega muzeja je ta žuželka 5 do 6 mm dolga ter ima obliko poljske stenice. Ličinka živi v takozv. pljuncu, dokler popolnoma ne doraste. Te pljunke najdemo lahko na vseh travnikih in vrtnih rastlinah, v deževnih letih več v suhih manj. Slinarica nabode s kljuncem rastlino in erka rastlinske sokove. Odrasla žuželka se umika zasledovalcem skakaje kot bolha. Zatira se najlaže z uničevanjem njene ličinke v pljuncu. Ličinka se zavaruje proti nevarnostim s tem, da izločuje iz zadnjice bele pene v obliki sline, ki tvorijo njeno zaščitno ogrinjalo. Dejanske znatne škode ne napravi, le če nastopi na plodovih jagod, izgledajo ti manj privlačni in neokusni.

Borovo deblo — rujava in belo. B. I. F. — Posekali ste debel borovec, ki je v sredini debela bolj rujava barve, drog pa bolj bele. Rabili ga bodele za napravu okenskih okvirjev. Kateri del debela je bolj trpežen? Srednji ali zunanji? — Vsekakor srednji del, če je rujav del nekoliko bolj rudečkaste barve. To je bor, ki zna rdeč les. Če pa izvira rujavkasta barva od začetka trohnebe, tedaj seveda ni nič vredno. Pri starih borih se večkrat dogaja, da začno v notranjosti v erdini trohneti. Najbolje boste ugotovili to, če ga daste na žago. Tedaj vam bo ob žaganju že žagar povedal, kateri del lesa je bolj trden. Ravnotako tudi mizar.

Vrste sadnega drevja za travnik. D. D. S. Imate 2000 četvrtnih metrov travnika, ki ga nameravate zasadi s sadnim drevjem. Zelite vedeti, katere vrste jabolk bi bile najbolj priporočljive za tamošnji kraj. Kdaj je najboljša saditev? Jesenska ali pomladanska? — Za tamošnji bolj hladen kraj bi bile najprimernejše zimske jabolke, ki so odporne proti mrazu. V splošnem pa najboljšje opravite, če se držite sadnega izbora, ki je določen za II. Gorenje podravsko okrožje. Ta sadni izbor določa za vaš okoliš kot glavne sorte: Baumanovo

Naš živinozdravnik

Huda žejna telica. F. G. H. — Vaša šest mesecev stara telica je zelo dobro razvita, rada je, prežvekuje, blato in voda gresta normalno od nje, le žeje si ne more nikakor pogasiti. Vode ji daste trikrat dnevno po pet litrov, a popila bi jih vsaj 30 litrov, če bi ji samo dali. Ko se junica napije vode, postane zelo trebušasta, drugih znakov pa ne opazate na njej. Ker je junica lepo razvita, bi jo radi obdržali za plemo. Zanimiva vs vzrok neutolajljive žeje in način, kako bi jo potolažili. — Večja žejna se pojavlja normalno ob vročem vremenu in vročem hlevu. Kot bolezenski znak pa nastopa hujša žejna v sledečih slučajih: pri kroničnih obolenjih želodca in črevesja v zvezi s hudo drisko, pri steklini bolezni, pri kroničnem vnetju želca, pri zastrupljenju s kuhinjsko in glavberjevo sojo, pri motnjah v notranji presnovi in pri obolenju žlez z notranjim izločevanjem. Kateri od na-

štetih vzrokov je pri vaši junici krivec neutolajljive žeje, bo tako na daljšavo nekoliko težko reči. Ker pravite, da je junica lepo rejena, in ne opazate na njej nikakih drugih motenj, bi prišla od vseh navedenih vzrokov le poslednja dva v poštev in sicer motnje v notranji presnovi ter spremembi na žlezah z notranjim izločevanjem. Svetujem vam, da nastanite junico nekje na prostem v ograjenem prostoru, kjer se lahko po mili volji giblje. Hranite jo z zeleno krmo, med vodo ji pa dajajte dnevno trikrat po veliko žlico sode bikarbonate. Zelo priporočljivo bi bilo dati junici posebne injekcije, napravljene iz žlez z notranjim izločevanjem. Vsekakor bi bilo potrebno in dobro, telico temeljito do potankosti pregledati, kakor se to dela na živalskih bolnicah, sicer je zdravljenje tako po čez skoro brezuspešno.

Vsak ne more v zdravilišče
ali vsak mora paziti na zdravje
in doma piti vsaj mesec dni
našo prirodno mineralno vodo,
ki je obenem tudi zdravilna za
mnoge bolezni srca, ledvic, želodca, jeter,
žolča, razne katere in čiščenje krvi ter nor-
malizira delovanje notranjih žlez in živcev
ono z rdečimi srci!

štipendije ali podpore ali pokojnine, dalje dekret, s katerim je bila materi priznana pokojnina in potrdilo, da je mati prejemala pokojnino do smrti.

Nastavljenka. Po predpisih obrtnega zakona se ravna dolžina dopusta za nastavljenke v privatnih podjetjih po trajanju službe pri istem podjetju. Do petih let neprekinjene službe ima službojennik pravico do 10 dni dopusta, po petih letih službe najmanj dva tedna, po 10 letih pa najmanj tri tedne itd. Če se je prvotna firma, pri kateri ste služili, razšla in Vas je sprejel v službo član bivše družbe, ki samostojno vodi trgovino, bo po našem mnenju za trajanje Vašega dopusta merodajen čas službe pri sedanjem službodajalcu, ki je vsekakor različen od prejšnjega Vašega službodajalca.

Skrajšan rok. E. B. — Nimate pravico do skrajšanega roka, ker sta dva starejša Vaša brata nesposobna za vojaško službo. Če bi bila dva brata neposredno pred Vami odslužila popolni vojaški rok, bi Vi imeli pravico do skrajšanega roka.

Čin državne prometne šole. S. R. — Državna železniška prometna šola odgovarja izobrazbi polne srednje šole. Po dovršeni šoli dobi absolvent čin uradniškega pripravnika od IX. položajne skupine. Pripravljalna služba traja najmanj tri leta. Pripravniki mora opraviti državni strokovni izpit, preden more napredovati v IX. položajno skupino. Brutoprejemki uradniških pripravnikov od IX. skupine znašajo v I. draginjskem razredu 1320 din, v II. 1070 in v III. razredu 970 din. S 1. septembrom t. l. pa se prejemki povečajo v I. draginjskem razredu za 150 din, v II. za 120 in v III. razredu za 80 din.

Električni monter. K. A. — Obrnite se na električno podjetje, pri katerem bi radi dobili službo. Edino tam boste mogli zvedeti, kakšne posle boste opravljali, kakor tudi vse ostale podrobnosti o službi.

Absolvent dvorazredne trgovske šole. B. J. B. — Po uredbi o činu strokovnih šol nasproti srednji šoli in fakultetam odgovarja dvorazredna trgovska šola z završnim izpitom izobrazbi nepopolne srednje šole in daje šolsko kvalifikacijo za uradniško službo od X. do VII. položajne skupine. Ta kvalifikacija zadostuje za občinskega uslužbenca v podeželskih občinah, ki imajo do 5000 prebivalcev in katerih davčna osnova leta 1935 ni presegala 150.000 din, ne zadostuje pa za pravico do dijaškega roka. Če bi šola odgovarjala šest razredom gimnazije ali realke, bi njen absolvent imel pravico do skrajšanega roka 9 mesecev, če bi opravil izpit za rezervnega narednika.

rezuto in Boškovo jabolko; kot prav dobre sorte: Ontario, Boskopski koeač, Gdanski robač in kardinal; kot sorte za posebne razmere pa: Kanadka, Šampanjka reneta, Gravensteiner in Šarlamovski. Na travniku od 2000 četv. metrov bo primerno posajenih kakih 30 drevesc, če hotete izkoristiti tudi travnik. Za ta nasad si izberite tri, kvečjemu štiri vrste izmed prvih šest. Da vam bo izbira lažja, posvetujte se prej še s par sosedi — dobri sadijerci, ki vam bodo pri izbiri tudi nekaj pomagali. — Saditev sadnega drevja je najsigurneja spomladi, ker se tedaj izogne nekatere sovražnikom: zajcu, voluharju in pozebi. Če se pa teh nevarnosti lahko ubranite, tedaj posadite drevje že jeseni.

Mladí purani ne uspevajo. M. G. S. D. — Imeli ete 20 puranov-mladčev, ki so večnoma v 3-4 tednu poginili, nekateri že prej. Krmlili ete jih s eesekljanji, trdo kuhanimi jajci in rmanom. Uporabljali ete razna sredstva, ki so vam jih nasvetovali sosedje, vžle temu so poginili. Radi bi vedeli, kako jih je vzrediti. — Mladí purani so zelo občutljivi proti prehladu in vlagi, zato v vaših krajih prav elabo uspevajo. Ta perutnina je bolj primerna za suhe pokrajine, pa še tam morajo prva dva meseca zelo paziti nanje, da se ne prehladijo, da ne pridejo v mokro travo in da ne dobe krme, ki bi jim škodovala. Trdo kuhana jajca, pomešana z rmanom ali koprivami, so prav dobra krma za mlade purane. Na pašo pa jih je spustiti šele tedaj, ko se je rosa že posušila in je sonce ogrelo zemljo. Tudi jih ni puščati preblizu vode, kjer je vedno vlažno. Mast s poprom, kakor so vam svetlovali sosedje, in drugi taki recepti nič ne zaležejo. Glavno je, držati jih, kolikor ete da, na suhem in toplem prostoru ter jih epuščati na pašo samo ob toplem vremenu. Zado- stuje malo dežja, ki jih premoči, pa je po njih.

Črv v okenskih okvirjih. N. V. Lj. — V okenskih okvirjih, postavljenih pred štirimi leti, ete opazili črva, ki vrtja luknje. Iz take luknje je prišel »šuštar« in druge žuželke. Je-li mizar kriv, ki je dal tak les? Kako temu odpraviti? — Žuželka »šuštar« ne vrtja v les, ampak ete jo najbrž slučajno našli na okenskem okvirju. Lesni črv ni en sam škodljivec, ampak to delo opravlja cela vrsta hroščev, kakor so lubadar, trdojav ali kukec, kozliček in še nekaj hroščev iz vrste kozličkov. Vsi ti izlezejo jajčeca na les, iz njih se izvale ličinke, ki se zavrtajo vanj ter izgrizejo rove, v katerih žive celo po nekaj let, predno se zabubijo in dorastejo v hrošče. Sele ti pregrizejo les ter pridejo iz teh luknjic na dan. Najhujši je hišni kozliček, katerega ličinka živi v lesu lahko deset let, preden se zabubi in napravi med tem časom ogromno škodo. Hrošč sam je do 2 cm dolg ter temnorjava do črne barve. Iz tega torej razvidite, da vam noben mizar ne more jamčiti, da je les popolnoma zdrav, ker sam tega ne more vedeti. Zatiranje teh škodljivcev je zelo težavno. Najboljše storite, če v vsako luknjo, ki jo opazite, vlijete terpentini ter jo zakitate. Druga sredstva vam ne vemo svetovati.

ODREZITE
„SLOVENEČ SVETOVALEC“
odgovarja samo na vprašanja, ka-
terim je priložen tale odrezek.
„Slovenec“ 11. avgusta 1940

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA
HOHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIČEVA 10
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

Odgovornost za francoski poraz

Švicarski list »Journal de Genève« z dne 6. avgusta piše:

Francoske oblasti, ki pripravljajo velik proces proti vsem, ki so odgovorni za francoski poraz, so odredile, da se prepelje Georges Mandel v vojaški zapor v Rion. Istočasno so bili poklicani kot priče Daladier, Leon Blum, Paul Reynaud in general Gamelin. Nobena od teh osebnosti se ne bo smatrala za jeznika, dokler ne bo Vrhovno sodišče zaslišalo priče in dobilo podlage za obtožbo, torej šele dva ali tri tedne po začetku procesa.

Proces bo trajal tri mesece

Pravosodni minister je izjavil, da bo trajal proces verjetno tri mesece. Medtem, ko bo pravosodni minister določil vrhovno sodišče, bo vlada objavila imena bivših parlamentarcev, ministrov, generalov in diplomatov, za katere naj Vrhovno sodišče ugotovi odgovornost za vojno napoved in za vodstvo vojne. Vrhovno sodišče bo za vsak primer določilo preiskovalnega sodnika, ki bo zaslišal priče. Predvidevajo, da bo trajalo zasliševanje priče najmanj dva tedna, lahko pa tudi tri ali štiri. Vsak preiskovalni sodnik bo izdelal referat za Vrhovno sodišče, ki bo sestavilo obtožnico. V drugem delu procesa bo lahko vsak obtoženeц navedel svojo obrambo in pripeljal svoje priče.

Kdo bo zaslišan

Zelo verjetno je, kakor razlagajo v Vichiju, da bodo zaslišani Herriot, Jennesey, Vuillemin, major Fonk in večje število generalov, navadnih vojakov in industrijalcev, preden se bo točno ugotovila odgovornost za vojno. Zaslišani bodo predvsem lastniki onih tovarn, v katerih so gradili letala, tanke in orožje.

Kaj bo z Lebrunom

Lebrun, ki je imel kot predsednik republike zelo velik vpliv na razvoj dogodkov pred vojno, naj je on izbral ministrske predsednike, bo mogoče tudi zaslišan kot priča. Toda v tem pogledu še ni padla odločitev.

General de Gaule

Vsekakor ne bo prišla pred sodišče ena najbolj informiranih priče, to je general de Gaule, ki je bil v odsotnosti oboje na smrt in ki sedaj živi na Angleškem. On je bil prvi, ki je opominjal, da nemška armada visoko nadkriljuje francosko armado. On je tudi tisti, ki je zamen predlagal pred petimi leti, naj francoska armada osnuje osem motoriziranih divizij. On je že takrat napovedal, da ima Nemčija že štiri ustanovljene, štiri pa so še v načrtu.

Očitki Reneja Fonka

Kakor razlagajo v Vichiju, bo pripravil René Fonk, ki je v svetovni vojni zrušil 127 nemških letal, veliko dokazov o številni šibkoosti francoskega letalstva. V nekem razgovoru je major Fonk izjavil, da ima dokaze o zanikarnosti pri izdelovanju francoskih letal.

Reynaud se pripravlja za obrambo

Reynaud je zelo zaposlen s pripravo za obrambo; v ta namen je imel že več sestankov. V soboto je bil v Lyonu, kjer je imel daljši razgovor s Herriotom, ki je po padcu parlamenta postal zopet župan tega mesta. Reynaud uživa več svobode kakor Daladier, ki je pravzaprav zaprt v nekem hotelu v Marseillu.

Odgovornost Anglije

Vrhovno sodišče bo tudi preiskalo, v koliki meri je bila odgovorna za francosko vojno napoved Velika Britanija in kakšno vlogo je imel britanski vpliv na vojevanje francoskih armad. Zlasti po poskušalo dognati vlogo Anglije od poslednjega Muelinijega poskusa rešiti mir.

Ženske v uniformi. Ženske pomožne čete angleškega letalstva pri nekem maršu. Na čelu koraka ženska godba.

Petdeset načinov za napovedovanje vremena

Narava nam nudi mnogo znakov, ki napovedujejo vremenske spremembe. Osnovani so večinoma na opazovanju pastirjev, kmetov in drugih, ki žive v naravi. Ta opazovanja so se vršila skozi stoletja in stoletja in tudi prirodoslovci jih potrjujejo.

Napovedovalci dežja

Mravlje so nenavadno delavne, velika živahnost vlada v mravljiščih in v krog njih. Oslji rigajo pogosteje, kakor je njihova navada. Zacejene kosti bole na mestu kjer so bile zlomljene. Petelin prhutajo s krili, koklje so vznemirjene. Luna ima kolobar. Psi in mačke so zaspani in leni, mačke rade po-ležavajo okrog ognja. Perje in suho listje v bližini močvirja se zvija. Ribe se igrajo na površini vode. Muhe lezejo v stanovanje in so še bolj sitne kot navadno. Zabe glasno reglajo po mlakah in lužah. Črni kos je zelo glasen in nemiren.

Zivina na pašji se zbira na enem delu travnika z repom obrnjenim proti vetru.

Sraka glasno vrešči.

Atmosfera se nenavadno zjasni.

Zvok se sliši jasneje in na večje daljave.

Gosi in race gagajo bolj pogosto in glasneje.

Svetilke in sveče so motne.

Saje lete iz dimnika.

Oblački-hlebčki napovedujejo, da bo najkasneje čez dva dni dež.

Zahajajoče sonce je blede.

Iz kanalov se razširja neprijeten diš.

Mnoge bičke ovenejo in se pripognejo nekatero cvetje se zapira.

Ce je blizu nevihta, lete galebi na kopno.

Pajki se sprehajajo po zidovju.

Zvečer je videti mnogo zelenih žab.

Lastavice letajo nizko.

Gosli in drugi instrumenti nimajo čistega zvoka.

Veter ima top zvok.

Zivina dviga glave zlasti pred nevihto.

Srake se zelo zgodaj spravijo v gnezda.

Dim se valji po zemlji.

Predmeti v daljavi se zde bližji kakor navadno.

Lepo vreme napovedujejo

Netopirji letajo pozno v noč.

Razne vrste mrčesa letajo pozno v noč.

Skrjanci letajo visoko in dolgo pojejo v zraku.

Luna je jasna.

Dim iz dimnikov se dviga naravno v zrak.

Ce je oblačno ali megleno, se začne nebo v poznem jutru jasnit.

Zvezde lepo svetijo.

Papirnati zmaj plava mirno po zraku.

Sončni zahod je rdeč.

Spremenljivost napovedujejo

Rvmatično bolni tožijo.

V gozdovih šumi in buči.

Miši cvilijo.

Ljudje, ki trpe na glavobolu, tožijo, da jih glava boli.

Sonce vzhaja rdeča.

Mrzlo bo

Taščice in druge majhne ptice prihajajo bližju oknom.

Ogenj gori jasno in svetlo; to je tudi znak, da bo še dolgo suho.

Hortenzija krasno uspeva če jo zalivaš z alkoholom

Prekrasni cveti hortenzije se poleg svoje lepote odlikujejo tudi po raznih drugih lastnostih. Če n. pr. posadiš hortenzijo v zemlji, ki vsebuje malo železa, bo zacvetela hortenzija v krasni in nežni modri barvi. Enak uspeh se more doseči tudi, če pri zalivanju dodaš vodi nekoliko galuma.

Po dolgem preiskovanju so vrtnarji dognali, da hortenziji zelo prija, če jo zalivaš z mešanico vode in vina. To odkritje je potrjeno tudi v starih rimskih receptih, o katerih je govoril že Cicero.

V Italiji so porabili ta recept najprej na hortenzijah in uspehi je bil odlični: ena hortenzija je dala 500 cvetov.

To krasno rožo je prinesel že leta 1767. Filip Comersou iz svojega potovanja po Kitajskem. Ime ji je dal po svoji prijateljici in spremljevalki Hortenziji.

Otroška sestra - negovalka

Solanje otrok je v današnjih časih za starše večkrat zelo težko, izbira poklica — zlasti za dekleta po končani ljudski ozir. meščanski šoli — težavna. Tako stoji dekleta po končani šoli brez vsakega sveta, kam bi se obrnila. Kamorkoli prosi za službo, povsod se zahteva strokovno izobrazbo. Dosedaj je prav primanjkovalo poklica, ki bi po kratki strokovni izobrazbi omogočil dekletu samostojno vzdrževanje, posebno poklicev, ki bi odgovarjali ženski naravi. Eden takih poklicev, ki pripelje dekle že po enoletnem šolanju do primerne kruha, je poklic otroške sestre-negovalke, ki se izobrazujejo v enoletni strokovni šoli za otroške sestre negovalke. — V naši državi imamo samo dve šoli te vrste, ena je v Belgradu, druga v

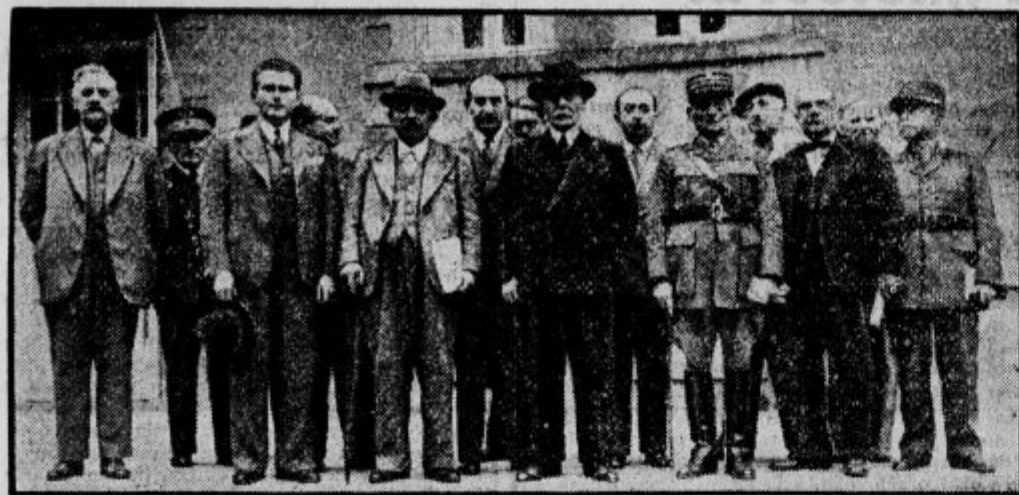
Ljubljani v sestavu Higijenskega zavoda, oddelka za zdravstv. zaščito mater, dojenčkov in otrok, Lipičeva ulica (Dečji dom kraljice Marije), ki ravno ta mesec razpisuje natečaj za sprejem gojenk. (Pogoji za sprejem glej »Službeni list drav. banovine štev. 60 z dne 27. VII. 1940). Predpogoji za sprejem v to šolo so zelo ugodni, ker se zahteva v glavnem dovršena ljudska šola, event. meščanska šola ali nižja srednja šola. Poklic sam je zelo lep, vsaj ima sestra — kot pravi že naslov — ves čas opraviti samo z otroki. Ljubezen do tega posla je prirojena skoro vsaki ženi, tako najde večina v njem zadovoljstvo.

Razen prijetnosti dela, ima sestra, ki dovrši to šolo materialno primerno dobro stališče. Absolventka ima možnost namestitve v privatnih rodbinah kot vzgojiteljica, prosto hrano in stanovanje s fiksnimi prejemki, tako, da stoji boljše kot uradnica, ki si morajo oskrbeti s svojo skromno plačo, hrano in stanovanjem. Pravico ima biti nameščena v raznih domovih za dojenke, v otroških zavetiščih i. sl. torej na državno ozir. banovinsko službo.

Rok za vlaganje prošnje poteče 25. avgusta t. l. — Nasloviti je prošnje na: Higijenski zavod oddelek za zdravstveno zaščito mater, dojenčkov in otrok v Ljubljani, Lipičeva ulica.

Karte za obleko na Nizozemskem

Na Nizozemskem so bile podvzete posebne mere v svrhu racionalizacije tekstilnega blaga. Po nemškem vzgledu bo odslej možno kupiti tekstilije samo na posebne karte. Vsak si bo moral nabaviti posebno karto za pol leta, ki jo bodo v ta namen izdale oblasti. Oni, ki imajo majhne dohodka in si lahko kupijo le ceno in manj vzdržljivo blago, bodo dobili posebne dodatne karte. Prodaja obleke za otroke do treh let bo ostala prosta. Da se bo lažje ugotovilo sedanje etanje zalog, bo trgovina s tekstilnim blagom do 12. avgusta zaprta. Na ta dan pa že stopijo v veljavo karte za obleko.

Člani francoske vlade v Vichy-u. Od leve proti desni: Mireux, minister prosvete in lepih umetnosti; admiral Darlan, državni sekretar za mornarico; Paul Boudoin, zunanji minister; Alibert, pravosodni minister; Pierre Laval, podpredsednik vlade; Adrien Marquet, notranji minister; Bouthillier, finančni minister; državni šef maršal Petain; Cazit, poljedelski minister; general Weygand, minister za narodno obrambo; Jean Ibanegary, minister za mladino in družino; Lemery, minister za kolonije; general Pujo, državni sekretar za letalstvo; general Colson, državni sekretar pri voj. ministrstvu.

Skrb za potomstvo pri vodnih živalih

Skrb za življenje in ohranitev naraščaja je pri nekaterih živalih tako razvita, da se čisto zelo lepo žrtvujejo za svoj razred ter kažejo pri tem tako veliko skrb in nesebičnost, da se nam včasih zde še tako verodostojna poročila o teh lepih živalskih lastnostih kar neverjetna.

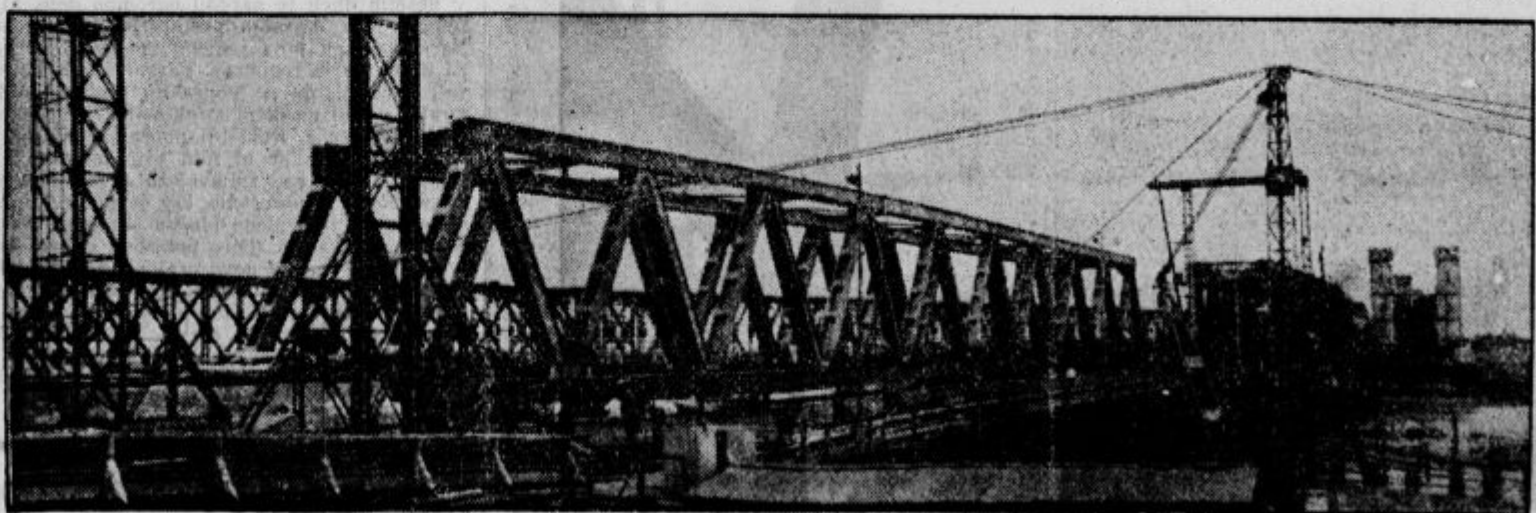
Večina žab navadno sploh ne skrbi za svoje paglavce. Mnoge se pač brigajo za jajčeca, hranijo jih na razne načine, ko pa se izležejo mladi paglavci, prenehajo skrbeti zanje in jih prepuščajo lastni usodi. Iz tega bi mogli sklepati, da žabe, kakor tudi druge vodne živali, nimajo ne smisla, ne volje za preskrbo svojih mladitčev. Iz naslednjega primera pa bomo videli, da znajo biti tudi žabe zelo dobri starši.

V tropskih pokrajinah Južne Amerike živi posebna vrsta žab — nendrobates trivitatus. Stara zleže jajčeca v lužah in po robovih vodnih strug. Te luže so navadno plitve in se zlasti ob vročih dneh kaj hitro posuše. Mali paglavci bi se zato v topli in plitvi vodi lahko hitro zadušili, ker nimajo dovolj kisika za dihanje, ali pa bi se zadušili v glini in blatu posušenega barja in močvirja.

Ce bi bili to paglavci naših žab, bi ne mogli utiti taki usodi. Toda za njih skrbi dendrobates trivitatus. Samci te vrste žab so si pridobili veliko izkustvo in so na nek način spoznali, da jim bodo mladitčji morali poginiti, če jim ne bodo kako priskočili na pomoč. Starj samec se pojavi vedno o pravem času. Ko se bliža nevarnost, da se paglavci zaduše, jih stari poišče po lužah in mlakah, paglavci mu zlezajo na hrbet ali se ga primejo za boka in zadnje noge. Ker jih ni mnogo — največ do dvajset — jih v počasnih skokih vse prenese v kako večjo mlako, kjer je več vode. Če tudi tam nastopi nevarnost, da bi se zadušili, jih tudi od tam prenese na varnejše mesto vse do takrat, dokler se popolnoma ne preleve in nastanejo iz paglavcev majhne žabice.

Nad svojimi mladimi in jih na čudovit način varuje pred drugimi ribami in vodnimi živalmi. Znanstveniki pravijo, da ribe geofilus, jate mladitč

geofilov nikdar ne plavajo same, kakor jate drugih mladitč ribic. Vedno jih spremlja stari. Če nastopi za mlade kaka nevarnost, jim stari pomaga na izredno zanimiv in nenavaden način. Kadar pride v bližino mladitč geofilov, ki se navadno ne mešajo med druge majhne ribice, kaka večja riba, se stari geofilos takoj približa mladim, odpre usta in mladi z bliskovito brzino planejo v njegova usta. Kakor strela šine nato stari v globino, kjer se skriva v kakšno kotanjo ali pod kamen, kjer ostane tako dolgo, dokler nevarnost ne mine. Potem pa mladi zopet splavajo na svobodo. Tako skrbi stari za svoj naraščaj vse dolge, dokler mladi ne dorastejo. Sele ko ti postanejo sposobni za borbo z vsemi nevarnostmi in sovražniki, ki jim na vseh straneh prete, jih stari puste in prenehajo skrbeti zanje.

Veliki most čez Vialo, ki je bil v vojni porušen, je že popravljen.

Od nedelje do nedelje

Zunanji pregled

Tudi pretekli teden je bil, kakor prejšnji, v znamenju vojaških in političnih priprav Nemčije in Italije za veliki, skupni in splošni napad na angleški imperij. Nekateri vojaški dogodki kakor tudi mrzlično politično delovanje na jugovzhodu Evrope, v Španiji in na Daljnem Vzhodu pričajo, da se napovedani napad približuje. Angleško časopisje celo trdi, da bo prišel glavni naval v enem ali dveh tednih.

Vojaški pregled

Na nemško-angleških bojiščih so se pretekli teden bile gotovo največje bitke v zraku v sedanji vojni. Nemška letala so v skupinah po 100 bombnikov, ki jih je spremljevalo morda prav toliko lovcev, napadala angleške trgovske ladje v Rokavskem prelivu ter na južnozahodni angleški obali in napravila veliko škodo. Nemško vojno poročilo je navedlo kot plen enega samega dneva 72.000 ton ladjevja. Prišlo je do budih spopadov z angleškimi obrambnimi letali. Izid teh bojev prikazuje oba vojskujoča se tabora drugače. Nemci poročajo, da so zbili 58 angleških letal, Angleži poročajo, da so sestrelili 60 nemških. Poleg teh bojev nad morjem je bilo tudi veliko letalskih napadov na angleške industrije v notranjosti Anglije, kakor tudi na nekatera nemška industrijska mesta. Na kopnem ni bilo spopadov. Toda švicarski listi poročajo o obsežnih pripravah nemške vojske ob francoski obali. To da je znamenje, da se približuje dan napada. Švicarski listi pravijo, da je glavno pri napadu na Anglijo, da pripravijo vse podrobnosti o prenosu tankov in težkega orožja na angleška tla. Nemčija bo ponovila mojskarsko izvedeno operacijo na Norveškem, toda v angleškem primeru mora biti mnogo bolj obsežna, ako naj bo uspešna.

Na angleško-italijanskih bojiščih v Sredozemlju in v Afriki je bilo precej živahno. Letala so delovala predvsem v Sredozemskem morju, kjer so italijanski bombniki neprestano napadali Malto, Gibraltar in Hajfo v Palestini. Toda na tem bojišču je prišlo tudi do večjih operacij na suhem. Italijani so namreč začeli z nenadno ofenzivo v angleško Somalijo in so od abesinske meje prodrili še daleč v angleško kolonijo. Njihov namen je očitno zasesti vso obalo. Italijanska sunka do sedaj še niso mogli zaustaviti in je verjetno, da ga tudi ne bodo mogli. Nadalje poročajo o močnih zbiranjih italijanskih čet v Libiji, kar bi nakazovalo, da namerava Italija tudi tukaj začeti z ofenzivo proti angleškemu Sudanu, ki bi ga napadli z dveh strani, iz Abesinije in iz Libije. Tudi o napadu na Egipt govorijo. Njegov namen bi bil, da Italija zasede Suez in pridira dalje proti severu in zasede Palestino. Toda te operacije se še niso začele.

Političen pregled

Diplomatično delovanje je bilo v preteklem tednu živahno na jugovzhodu Evrope, na španskem polotoku in na Daljnem Vzhodu. Vse diplomatično delovanje in snovanje služi tako pri Nemcih in Italijanih, kakor pri Angležih edino le pripravam za napad na angleški imperij. Napad mora biti tudi politično tako pripravljen, da Anglija ne bi nikjer več imela kakšnih zavezništov, ki bi med naskokom nanjo mogli v zaledju Nemčije in Italije delati težave.

Na jugovzhodu Evrope se sedaj po navetu Nemčije in Italije urejujejo spori med Rumunijo in njeno bolgarsko in madžarsko sosedo. Rumunija je te nasvete sprejela, čeprav so zvezani z velikimi žrtvami. Kaj drugega ji tudi ne preostaja. Saj nima ob sebi nobene velesile, na katero bi se mogla opreti, če bi se uprla madžarskim in bolgarskim zahtevam. Medtem ko se je v preteklem tednu izkazalo, da za pomiritev z Bolgarijo ne bo večjih težav, so nastale skoraj neprenehne ovire za pomiritev med Rumunijo in Madžarsko. Madžarska veliko zahteva, Rumunija malo nudi. Pričakovati moramo prijateljskega posredovanja Nemčije in Italije, ki želita, da se stvar uredi v najkrajšem času, če mogoče, še pred napadom na Anglijo.

Nejasen je samo še položaj Turčije, o kateri danes ni mogoče vedeti, kako močno se drži njeno prijateljstvo z Anglijo in kakšna je vsebina predlogov, ki jih je nemška diplomacija poslala v vednost turški vladi. Zadržanje Sovjetske Rusije pa je po govoru Molotova o prijateljstvu z Nemčijo in Italijo v sedanji razvojni dobi jasno.

Na španskem prostoru je v teku huda diplomatska bitka. Anglija se trudi, da bi Španijo obdržala v dobrohotni nevtralnosti, toda nasprotna struje so očitno močnejše. Iz pisanja španskega in italijanskega tiska bi bilo sklepati, da bo tudi Španija šla proti Angliji v vojno, in to v bližnji bodočnosti. Španija bo šla po svoj Gibraltar.

Na Daljnem Vzhodu je razvoj diplomatske borbe za zadržanje Japonske dramatičen. Japonska vlada se je odločila, da se osloni na Nemčijo in Italijo. Dalje je z nekaterimi dejanji pokazala, da se ne boji nastopiti proti Angliji. Močne struje tamkaj vpijejo po vojni z Anglijo. Na drugi strani pa ni mogoče prezreti, da zadržanje Združenih držav Severne Amerike v precejšnji meri vpliva na dokončno odločitev japonske vlade, ki bi ji ne bilo prav, če bi se v sedanjem trenutku zapletla v vojno z Ameriko. Velikanska oboroževanja v Ame-

riki namreč ne dopuščajo nobenega dvoma, da bi na Tihem morju izbruhnila vojna v tistem trenutku, ko bi Japonska stegnila roke po ozemljih izven Kitajske.

Položaj naše države se je tudi v preteklem tednu pokazal močnega in trdnega. Nikjer ni bilo nobenega dogodka, ki bi bil ta položaj oslabil ali ogrožal.

Notranji pregled

Med največje domače dogodke preteklega tedna spada nenadni obisk Nj. Vis. kneginje Olge, predsednice jugoslovanskega Rdečega križa, pri vseh ustanovah Rdečega križa v Ljubljani, nadalje v ženski bolnišnici, v kirurški oddelku Splošne drž. bolnišnice, v zavodu za zdravljenje raka in v otroški bolnišnici. Obisk visoke gospe je imel ne samo velik odmev po Ljubljani, marveč tudi po vsej Sloveniji, kjer je človekoljubno zanimanje kneginje Olge za razne socialne ustanove napravilo najgloblji vtis. O kneginji Olgi je znano, s kakšno vnemo se je posvetila delu za vse vrste socialnega skrbstva. Znanje so pobude, ki jih je dala različnim ustanovam, ki skrbijo za najbolj bedne. Da bi svojemu socialnemu čutu dala še večji poudarek in človekoljubnim ustanovam še večji polet, je sama prevzela predsedništvo Rdečega križa. V tem svojstvu je v petek pregledala ustanove Rdečega križa v Ljubljani. — Toda pri tej priliki je hotela obiskati tudi bolnišnice in se tamkaj sama na lastne oči prepričati o stanju pri tistih bolnikih, ki so največje nege potrebni, to so matere v porodnišnici, bolniki v kirurški oddelku, bolniki na raku in mali otroci. Visoka gospa se je z bolniki prijazno razgovarjala, pri tem pa si z največjo pazljivostjo ogledala vse bolniške naprave in proučila vse okoliščine, v katerih se ti zavodi nahajajo, in od zdravnikov dobila podrobno pojasnila o stanju bolnikov kakor tudi o potrebah zavodov. Slovenci so visoki gospej od srca hvaležni, da se je hotela sama osebno prepričati o razmerah, o katerih je naš tisk že tolikokrat poročal, ker vedo, da bo ta visoki obisk rodil najboljše uspehe in koristi za vse tiste, ki v bolnišni potrebujejo usmiljenja.

V političnem oziru v preteklem tednu ni bilo nobenih vidnejših dogodkov. Avgust je stvarno mesec politične in političnem življenju. Kljub temu pa smemo trditi, da razna politična snovanja tudi v preteklem tednu niso počivala. Potovanja predsednika vlade na Bled, nato v Zagreb, nato spet nazaj v Beograd so dokaz za to, da vlada nadaljuje s proučevanjem reform, ki jih je najavila in ki počasi dozorevajo sredi še vedno ne-

Na Vinomeru so našli predzgodovinski „kolovrat“

Pri rilonanju zemlje za trsnico na posestvu banovinske trsnice in drevesnice v Vinomeru pri Metliki je upravitelj g. Starc Anton našel nekaj predmetov, ki so kazali znake orodja pračloveka, ki ni poznal kovine, predmeti so bili vsi kamniti in lepo okrašeni. Upravitelj je predmete smatral za zgodovinsko vrednost in je opozoril nanje Narodni muzej v Ljubljani.

Dr. Ložar Rajko, kustos državnega muzeja v Ljubljani, se je za najdbe zavezal in odredil dne 3. in 4. avgusta poskusno kopanje na odrednici, to je na lepi ravni terasi nad poslopjem uprave imenovane trsnice, kjer so bile zanimivosti najdene. Gosp. Dr. Ložar Rajko je prišel v Vinomer ravno ko so njive poleg trsnice orali in je takoj pod brazdo zasledil črepinje stare keramike, ki vodi gotovo v eno kamenih dob. Pri odkopavanju v globino je bilo lepo opaziti publiko, ki je bila nad 1 m debelo nasuta tekom dob na prvotno zemljo bodisi z vetrovi in tudi nalivi nad mrtvico.

Na primarni zemlji, glini, se je pokazal gladek lepo zložen tlak iz slabo pečene ali na soncu sušene gline, ki je bil na debelo zasut s pepelom in humozno zemljo, kar spominja na pogorelo. Pepel in ta črna prst sta bila polagoma odstranjena in sta se pokazali na tlaku dve lepo oblikovani vretenci iz lončevine. Vretenci sta bili položeni z luknjicami v isto smer proti severni strani, kakor je tekla nit najbrž iz volne, na južni strani pa je bila nekaj minut kasneje najdena v primeri oddaljenosti luknjica sprstene, ki jasno priča, da je bila to preslica za kodeljo ali zametek volne. Torej kolovrat naroda pred več tisoč leti. Vretenci so od niti prav lepo oglašeni in po svoje okrašeni. To je bila tedaj delavnica in stanovanjska soba teh ljudi in grobišče. Gre torej za naselje, ki je pogorelo ali ob odhodu ljudi ali ob napadu kakega drugega plemena.

Vse kaže, da je bilo na tej lepi razgledni terasi, ki je bila mogoče tudi k temu naselju primerno planirana, veliko koč, celo naselje, 30 do 35 bivališč. Zanimivo je tudi to, da iz te dobe ni bilo najdeno razen stavb na koleh na Ljubljanskem barju nobeno bivališče, temveč le grobovi.

Opaziti je bilo mogoče v zemlji, ki je v dnu glinasta, ostanke debelih drogov, na katerih je bila kočja opta. Na tem mestu so najdene črepinje keramike, ki je primitivna, ampak okrašena in zelo

jasnega šundra v javnem mnenju. V hrvatskem delu tiska je nastopila večja jasnost v toliko, da tamkaj sicer izjavljajo, da so reforme neobhodno potrebne, vendar pa da ne bodo mogle stopiti v življenje prej, preden ne bo država v upravnem oziru preosnovana v smislu načel, ki so rodila hrvatsko banovino. Na isto struno je začelo udarjati tudi muslimansko časopisje, ki meni, da bi bilo potrebno, da se zavaruje samoupravno življenje muslimanskih področij, nakar naj država s političnimi in socialnimi reformami začne novo življenje. Podobno naziranje so izrazili tudi Slovenci, ki menijo, da bodo socialne reforme pognale globoke korenine samo v upravnem popolnoma urejeni skupni državi srbskega, hrvatskega in slovenskega naroda.

Pretekli teden so na hrvatskem proslavljali 12-letnico Radičeve smrti, hkrati pa so začeli listi omenjati tudi že obletnico sporazuma s Srbi. Bila je to za hrvatske voditelje in za hrvatski tisk priložnost, da se spominjajo svojih bojev za položaj, ki ga danes v državi uživajo, kakor tudi nadaljnjih ciljev, ki o njih pravijo, da z narodnim sporazumom še niso bili popolnoma doseženi. Na splošno je treba reči, da je hrvatski tisk brez izjeme podčrtal trdno povezanost Hrvatske z državo. V pretekli teden spadajo tudi prvi začetki decentraliziranja uprave v banovini Hrvatski. Nekdanja primorska banovina je pod imenom »Izpostave v Splitu« dobila nazaj vso samoupravo, ki jo je prej uživala, seveda tokrat ne pod nadzorstvom beograjske vlade, ampak pod nadzorstvom hrvatskega bana.

Boj proti framasovstvu pretekli teden ni pokazal velikih zunanjih dejanj proti masonskim ložam in njihovim članom. Jugoslovanski tisk pa je nadaljeval s svojimi enodružnimi zahtevami, da je treba framasone, ki so naši državi toliko škodovali na zunanji in na znotraj, spraviti z vodilnih položajev, na katerih se sedijo, češ, da časi, ki prihajajo, zahtevajo jasnih in čistih front, ki bodo vidne in ne bodo prenašale več podtalnih struj in zakrinkanih vojnih gesel, ki cilje zamegljujejo in z vbrizgavanjem tajnih strupov v ljudsko dušo slabe odpor naroda za njegov napredek in njegovo zdravje. Časopisje je strnjeno naglašalo nujnost radikalnega čiščenja, ki se ne sme ustaviti pred nobenimi obziri, kajti duševno zdravje ljudstva in trajanje njegove domovine sta danes dve vrednoti, ki jima mora biti podrejeno vse drugo.

V naši ožji domovini je pretekli teden zasledil tudi škofjski zbor ali sinoda duhovnikov ljubljanske škofije, ki je med drugim izdelana tudi jasna navodila za nadaljno delovanje katoliških organizacij v okviru sodobnih dogajanj in v duhu idealov, ki jih tako podčrtano naglašajo in priporočajo papeži v svojih okrožnicah.

stara. Nekatere črepinje so lepo okrašene z vrvicami, kar spominja na podobne najdbe iz neolitike dobe. Tako je tudi zanimiva skledica na okrogli nogi iz notranje strani gravirana in je popolnoma podobna oni, ki so jo našli v stavbah na koleh na Ljubljanskem barju v letih 1876 do 1879.

To vse daje podlago za časovno določitev. Gre za mlajšo kameno dobo. Na to kaže orodje, ki je vse kamnito: sekire, mlati, kladiva, batl, kroglice, brusi in podobne najdbe kot na Barju. Nobene kovine in mnogo vretence za predelavo volne.

Naselbina je pogorela, kar priča močna plast oglja in pepela na tlaku in okrog njega. Na tlaku je najdeno celo delasto rezilo iz črne gline (kresilnik), to je tako imenovani artefakt, ki tudi kaže še naprej v neolitiko dobo.

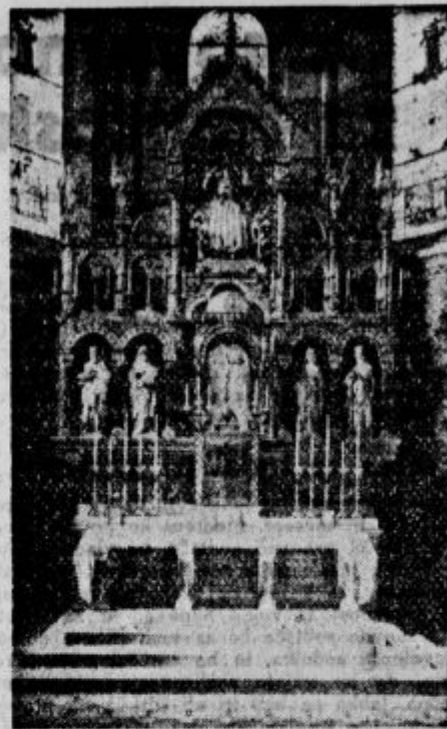
Najdba je važna, ker je to naselje in ne grobovi, torej poleg stavb na koleh prvo neolitiko naselje, nadvse važna je najdba kolovrata, ki kaže domačo obrt pračloveka.

Za Belo Krajino so doslej znane samo proste najdbe, sekira in kamnito orodje, v tem primeru pa je vse to najdeno v zvezi s keramiko in odpira pogled v eno najstarejših dob Bele Krajine in Slovenije.

Izkopavalo se je sedaj samo poskusno, pa je dalo lep rezultat in se bo še nadaljevalo. Koplje Narodni muzej v Ljubljani pod nadzorstvom strokovnjaka dr. Ložarja Rajka. Zeleli bi, da bi se započeto delo z uspehom nadaljevalo.

Prenovljene orgle v Koprivnici

Notranjost naše cerkve postaja vedno lepša. Lansko leto so položili nov tlak, v jeseni pa je dobila cerkev že del novih klopi, ki so krasno delo domačega mizarja Bevka. Počasi bodo vse klopi nove. Stranska oltarja so lani prenovili. Poleg blagoslavnih zvonov pa, ki jih naša cerkev v resnici ima, so za veličastno lepoto božje službe potrebne tudi dobre orgle. Teh žal koprivniška Marija nima. Ker je fara majhna in cerkev nima denarja, za enkrat še ne smemo misliti na nove orgle. Stare orgle, o katerih so bili strokovnjaki mnenja, da niso več za rabo, so skušali popraviti različni mojstri, a vsem so se do sedaj navedli le slabo obnesli pri najboljši volji. Prišel pa je v Koprivnico glas o strokovni sposobnosti mladega graditelja orgel g. Melhiorja Hudinja 23. Celje. Pred kratkim je popravil orgle v sosednjem Kozjem in tamošnji farani ne morejo prehoviti, koliko bolje orgle sedaj pojejo. Povabili smo g. Hudinjo tudi k nam, da bi orgle popravil. V desetih dneh je naredil ogromno delo, ki ga je zmogel le z največjo pridnostjo in sposobnostjo. Naredil je en novi register, popravil in uglasbil pa deset starih registrov. Farani se ne morejo dovolj načuditi, da po popravilu orgle tako krasno igrajo, a tudi glasbeni strokovnjaki so mnenja, da se je mojstru g. Hudinji popravilo stajajo posrečilo, česar nikakor ni bilo pričakovati pri starih orglah. Mojstru smo vsi hvaležni in ga vsem g. župnikom toplo priporočamo, ker je poleg sposobnosti in pridnosti tudi glede plačila skromen. Naša fara že komaj čaka, da zbere potreben denar, da ji bo g. Hudinja zgradil nove orgle, o katerih lahko že vnaprej rečemo, da bodo na višku. Vabimo vse, bližnje in daljne, da pridejo na božjo pot k starodavno znani romarski cerkvi koprivniške Matere božje na žegnanje 15. avgusta, kjer se bodo lahko prepričali, da naše prenovljene orgle res prekrasno igrajo.

Glavni oltar z milostno Marijino podobo v mariborski frančiškanski cerkvi.

Po državi

* Pri kopanju utonil. Preteklo sredo se je šel 42 letni mešetar Peter Sabljč v Zagrebu po kosilo kopat v Savo. Ko se je slekel, je takoj skočil v vodo. Bil je sicer dober plavalec, ker pa je imel poln želodec in je bil še ves razgret, ga je v vodi zadela srčna kap. Čez nekaj časa ga je savski čuvaj potegnil iz vode in mu skušal z umetnim dihanjem pomagati, pa je bilo že prepozno. Sabljč je bil že mrtev.

* Smrt učenke pod avtomobilom. Na mednarodni cesti Sovi Sad—Subotica se je vozila s kolesom 16 letna učenka meščanske šole Vera Komov iz Novega Sada. Nenadoma pa je pridrvel avtomobil, ki je zadel v Vero in jo vrgel na tla s tako silo, da ji je počila lobanja. Med prevozom v bolnišnico je Vera umrla. Avtomobilist je pobegnil.

* Obsojen trgovec. Banjaluški trgovec z manufakture Sadik Levi je bil obsojen pred banjaluškim sodiščem na 10 dni zapora in 2500 din denarne globe po zakonu o pobijanju draginje, ker je prodajal platno, ki je bilo vredno 150—160 din meter, po 190 din. Za to obsodbo je vladalo veliko zanimanje, ker je trdila Sadik Levi ena največjih manufakturnih trgovin v Banjaluki.

* Hudournik razkopal grobove. V sredo popoldne se je nad goro Ivančico na Hrvatskem utrgal oblak. Pri kapelici sv. Duha pod Ivančico je hudournik razkopal veliko grobov ter odplavljal nagrobne križe v potok Bistrico. Z gore je voda prinesla ogromne množine kamenja in peska in ga naplavila po njivah in travnikih ter s tem kmetom povzročila veliko škodo.

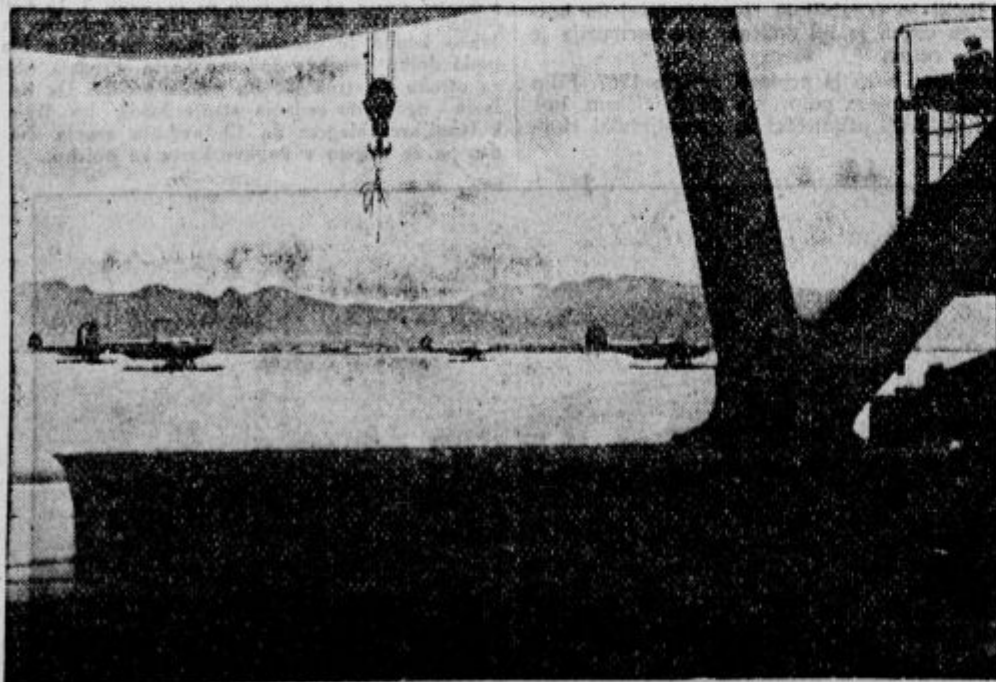
* Strela ubija. Kakor poročajo iz Petrinje, so številna neurja v letošnjem letu tudi tam naredila ogromno škodo. Tako je strela vrgla na večih krajih pri Glini pšenico, ki se je v kupih sušila na polju. V Tremušnici je strela zažgala neko hišo in ubila več ljudi. Preteklo sredo je pri vasi Grabovec strela ubila neko stanko, onesvestila pa dva kmeta. Ko je pridivila nevihta, sta kmeta Jovič in Komadina hitela vedrit pod neko drevo. Pod drevesom je že bila starka Milica Fučkir. Naenkrat je udarila strela v drevo in vsi trije so obležali nezvesti. Komadina in Jovič sta se kmalu zavedla in videla, da starka leži na tleh. Skušala sta ji pomagati, pa je bil ves trud zaman. Bila je mrtva.

* Pijan šofer povzročil nesrečo. Pri vasi Vrbanje ob cesti na Rotor Varoš v vrbaški banovini je tovorni avtomobil zavozil v kmečki voz in vrgel voz, konja in potnike v reko Vrbanko z višine treh metrov. Pri tem so bili trije potniki hudo poškodovani. Orožniki so ugotovili, da je nesrečo zakrivil šofer tovornega avtomobila, ki je bil pijan in je vozil z veliko hitrostjo.

* Avtomobil do smrti povozil otroka. Na mednarodni cesti v vasi Batajnaci se je, kakor poročajo iz Mitrovice zgodila smrtna avtomobilska nesreča. Devetletna deklica Radojka Božić je stala ob visoki s pšenico naloženem vozu. V tem je pridrvel luksuzni avtomobil, last novosadskega trgovca Nikole Polaka, in odbil deklico v obcestni jarek. Deklica se je tako hudo poškodovala, da je kmalu nato izdihnila.

Nemška in švicarska straža na francosko-švicarski meji pri Pontarlieru.

Italijanska vodna letala.

JEGLIČEV AKADEMSKI DOM bo spomenik slovenskemu vladiki. Vsi zavedni Slovenci darujte v ta namen!

Po slovenski domovini

Ptuj

Danes gremo vsi Ptujčani na Ptujsko goro, kjer priredijo veliko tombolo v korist popravila svetišča. Avtobus vozi iz Florjanskega trga ob polni popoldne. za povratek tudi avtobus vozi.

Velik požar na Dravskem polju. Pred tednom je okrog pol desetih ponoči začelo goreti v gošpodarskem poslopiju posestnika Franca Trčka v Stražgojcih, občina Cirkovce. Ogenj je uničil in upepelil stanovanjsko hišo, gospodarsko poslopje in nekaj inventarja. Uničujoči element se je namreč hitro razširil na stanovanjsko hišo, kjer je napravil zelo znatno škodo. Pri gašenju in lokaliziranju požara je sodelovala gasilska četa iz Siko, vendar intervencija ni bila dovolj uspešna, ker je bilo poslopje krito s slamo in se je ogenj z veliko naglase razširil. Vsa povzročena škoda se ceni na okoli 70.000 din. Zgoreli objekti so bili zavarovani pri dveh zavarovalnicah za 75.000 din, vendar bo izplačano samo za 55.000 din zavarovalnice, tako da škoda ne bo v celoti krita. — Na nesrečo se gospodar Franc Trčko ne nahaja doma, ker je na orožnih vajah. Doma je samo njegova mati Ana in sin Stefan, tako da je nesreča za gospodarja še tem bolj tragična.

Huda nesreča. Pri razkladanju drv je padel z voza 28 letni hlapec Rojko Franc iz Sv. Miklavža pri Ormožu. Pri tem si je zlomil obe roki. Tjujski promet v juliju. V juliju je obiskalo Ptuj 226 Jugoslovancev, 23 Nemcev, 1 Rus in 1 Madžar. Vseh prenočnic je bilo 415.

Državna moška pletarska šola v Ptuj sprejema učence v 1. razred najpozneje do 5. septembra t. l. Vse šolske potrebščine prejmejo učenci na šoli brezplačno. Vsa pojasnila daje upraviteljsvo šole.

Knjižnica Prosvetnega društva ima mnogo lepih in novih knjig, ki so na izposajo vsem čitateljem dobre knjige vsako soboto in nedeljo, ko je knjižnica odprta.

Ptujška gora

Te dneve je obiskal našo Goro g. inž. arh. V. Mušič iz Maribora, pregledal vse dela pri popravilu cerkve in dal navodila za nadaljnja dela, zlasti za gotična okna pri zakristiji, ki jih ravno sedaj zidarji odpirajo pod vodstvom g. Goloba.

Danes popoldne ob 3 priredimo veliko tombolo v korist popravila našega svetišča. Vabimo vse od blizu in daleč, ker po vsej deželi gre glas, da na Gori sreča čaka vas!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju

Današnja »slovenska« nedelja je za našo župnijo dan veselja. Danes namreč proslavljamo 40 letnico mašništva svojega g. župnika F. Spindlerja. Skromna je sicer proslava, ki jo naša farna družina prireja svojemu duhovnemu očetu, pa saj je tudi njega sama skromnost. Veliko žrtev je naš dobri g. župnik v dolgih 40. letih kot duhovnik doprinesel za — druge! Vsebinske njegove zveste službe je v besedah: Bog in domovina! Ni to kar tako rečeno: vsi, ki ga poznamo, vemo, da je to živa resnica. Za Boga in domovino, za božjo čast in narodovo srečo, se kot borec Makabejec vseh teh 40 let v trudu in zmoji bori za Boga in domovino moli, dela, trpi. In sicer »ne samo, kar veleva mu stan, — kar more, to on je stori! dolžan!

Nerodno bi mu bilo, ko bi naštevati vse, kar je storil n. pr. samo pri nas, odkar je zadnjih 15 let naš dušni pastir. Ne bomo omenjali, kar je storil za prenovitev župnijske cerkve, ne tega, koliko večerov je prebdel pri igrah in vajah, ne tega, na koliko sestankih je svoji dragi mladini razlagal načela krščanske prosvete, vse to naj Bog sešteje in poplača! Tudi bi mu bilo sitno, ako bi vse neštete lepe poteze njegovega značaja iznašali na dan; a ne moremo si, da ne bi povedali treh besed, ob katerih zaslugah globine njegove duhovniške duše. Te besede so: tabernakelj, bolniška postelj, klavir! Z drugo besedo: kdor hoče poznati našega g. župnika, mora vedeti, da je v njem globoko verna, evharistična duša, da je do vsakogar usmiljena in vedno vedra, vesela.

Ob današnji visoki obletnici (prav za prav je bila že pred par dnevi, a smo nalašč počakali z njo do »slovenske« nedelje) se mu ni njegovi hvaležni farani za skromni proslavici hočemo vsaj malo zahvaliti, da nas tako lepo vodi k Bogu. Skupno bomo pristopili k svetemu obhajilu in ga darovali za njega. Za slavnostnega pridigarja smo kar na tistem naprosili njegovega dobrega

prijatelja in študijskega tovariša g. prof. dr. J. Kocipra, ki isto tako obhaja štiridesetletnico duhovništva. Po službi božji mu v dvorani izročimo svoj skromni »larni dar«, občinski odbor pa mu izroči diplomu častnega občanstva; na zadnji seji ga je namreč v znak hvaležnosti priznanja za vse zasluge imenoval za svojega častnega občana.

Vsemogočni naj nam pa še dolgo ohrani našega dobrega g. župnika in mu vse tisočero poplača s svojim božjim varstvom in blagoslovom!

Trbovlje

Dijaški dan priredijo trboveljski študentje na praznik 15. avgusta. Popoldne ob osmih bo v larni cerkvi dijaška sv. maša s pridigo, ob pol desetih pa v Društvenem domu velika akademija z zelo pestrim sporedom. Na programu so pevske, glasbene točbe, govori in razni prizori. Studentje se na akademijo pripravljajo z veliko vnetostjo, zato jo bodo gotovo zelo dobro izvedli. Popoldne bodo dijakinje zaigrale prof. Janka Mlakarja dijaško igro: »Magdina žrtve«, ki so jo povsod igrali z velikim uspehom. Dijaki vabijo vse Trboveljčane, da se udeležijo vseh prireditev dijaškega dneva. Vstopnice bodo prodajali dijaki in dijakinje po hišah. Na dan prireditve pa v Društvenem domu.

Občni zbor zadružne elektrarne. Zadnji terek je pokazal nezadovoljstvo z vodstvom, kar se je zaenkrat potlačilo. Vodilni može pa si le naj vzamejo gospodarstvo v elektrarni bolj resno k srcu, da ne bo samo na občini zborih, ampak tudi sicer vednih priročih.

Huda obsodba. V Trbovljah smo že navajeni na letake, ki jih izdajajo ena skupina proti drugi. Te dni pa so izšli posebne vrste, v katerih naštevajo zagorski socialisti grehe trboveljskih in hrastniških sodrugov. Te stranke navajamo iz letakov na naslov socialističnih voditeljev: »Člani vodstva vidijo v rudarjih omejeno čredo, katere želje in interesi se lahko izgrajajo po mili volji, kakor se pač kažejo osebnosti in prestiž vodčeve kliče.« Kljub javnim zahtevam članstva so odklanjali vsako sindikalno izobraževalno delo. »V zadnji stavki je vodstvo ZRI (socialisti) odkrilo pristopilo na stran TPD proti delavstvu.« In podobno. Podpisana je socialistična organizacija iz Zagorja. Po teh strahovitih očitkih je edino možna pot, da vsi socialistični funkcionarji v Trbovljah odstopijo. Zdi se da hočejo Trboveljčane žrtvovati, da bi druge rešili. Odkritostno pa to ni. Pri vseh usodnih sklepih in posvetovanjih socialistov v Trbovljah je sodeloval in to zelo odločilno g. s. Arh, ki je vodil in merodajen za zagorske sodruge. Če hočejo torej hlev očistiti, se meša ne sme ustaviti v Trbovljah, ampak more seči tudi v Zagorje. Verjetno pa niti to ne bo več pomagalo.

Sv. Peter pri Mariboru

Meškova poučna igra »Pri Hrastovih« je zadnjo nedeljo napravila globok vtis na gledalce. Dobro se jo nam prikazali člani FO in DK. Obe predstavi, popoldanska in večerna, sta bili dobro obiskani.

Poroka. V soboto se je poročil v Novem mestu naš domačin g. Otmar Duh, šol. upravitelj v Skalcih Cirkovcah, z gđ. Franciško Duh. Mladoporočencema obilo sreče in božjega blagoslova!

Smrtna kosa. Pretekli terek smo pokopali 71-letnega Franca Vrabla iz Dragučove. Umrli je pred letom dni prestal operacijo na želodcu, a je od te dobe vidno hiral. Bil je eksem gospodar ter za veden krščanski mož. Bodi mu zemljica lahka!

Sadna letina je razmeroma dobra, posebno pri naprednejših sadjarjih, ki so izvršili vsa predpisana škropljenja. Jabolka so izredno lepa in bodo prav gotovo tudi letos našla obudovalce pri kupcih, ki so vedno priznavali prvenstvo šempetrekim sadjarjem. Mnogim sadjarjem je za strokovno gojenje sadnega drevja izdal Prižad primerne nagrade.

Vinske gorice kažejo letos zelo slabo in bo malo vina, kljub skrbni negi vinogradov. Stare zaloge vina so skoraj že vse izčrpane. Redki vinogradniki, ki imajo še zalogo starega vina, so zadovoljni, ker razni kupci kar iščejo še starega izbornega šempetračna po mnogo višjih cenah.

Sempetračni segajte po nedeljem »Slovenec«, ki ga dobite že po rani ev. maši pred cerkvijo!

Rače

Prosvetno društvo v Račah ne bo imelo tombole 18. avgusta, kakor smo zadnjič objavili, ampak jo je preložilo na 1. septembra. Na isti datum so preložene tudi kolesarske tekme Fantoveškega odseka. Člani in vsi ostali, ki nameravate tekmovali, pridno trenirajte, da boste pokazali uspeh svojega dela.

Št. Vid niže Ptuja

Na praznik Marijinega Vnebovzeta 15. avgusta priredijo ptujski študentje ob 3 popoldne v Slovškovem domu pri Sv. Vidu niže Ptuja, Joka Zigonovo dramo v treh dejanjih »Kadar se utrga oblak«. Vabljeni vsi!

Velenje

Na tukajšnji občinski deski so objavljene dražbe zarubljenih predmetov pri raznih davčnih zastavkarjih iz Velenja, Stare vasi, Pake, Pesja, Beve, Saleka in Podkraja. Dražbe bodo v dne 12. do 14. t. m. Kakor razvidno iz objav, je na prodaj precej preših, krav, junčkov, telic in konj. Tudi je na prodaj pohištvo, šivalni stroj, pisalni stroj, moško kolo, ure in sliče. Možno je kupiti jabolčnik, koruzo, deske in borove plohe, pa tudi opeko. Da bo kupčija živahna, se vabijo interesi, da pridejo na te dni jutraj na dražbo.

Sv. Jurij ob juž. žel.

Zapustil nas je naš prvi kaplan Feguš Ignacij. Po enoletnem kaplanskem službovanju si je s svojo skromnostjo in prijaznostjo pridobil erca vernikov. Zlasti pa ga bodo pogrešala vsa naša katoliška društva, pri katerih je neumorno deloval. Zato se mu tudi vsa društva iskreno zahvaljuje za vse njegov trud. — V našo faro je bil prestavljen nov kaplan g. Ramšak Viktor. Želimo mu, da bi se dobro počutil med nami.

Sv. Marija v Pušcavi

V težkih in negotovih časih živimo. Nihče ne ve kaj mu prinese bodočnost. Vse pa vlada in urejuje božja Previdnost. Vsakokrat, ko je bil Slovenski narod v stiski, se je obračal z molitvijo k Bogu in Mariji pomočnici kristjanov in ne brez uspeha. Če je bil kdaj čas je dandanes, ko moramo z največjim zaupanjem prositi Boga, da nagne mišljenja državljkov, da sklenejo pravičen mir med narodi. Naj bo letošnji romanje k Sv. Mariji v Puščavo dne 15. avgusta na praznik Vnebovzeta Device Marije in 18. avgusta v nedeljo po prazniku namenjeno prošnji, da nas Bog usliši na priprošnjo Matere božje in nam ohrani mir. Spored slovesnosti bo sledeči: 14. in 17. avgusta popoldan spovedovanje romarjev do 9. ure zvečer. Ob 7. uri zvečer romarska pridiga nato pete litanije in blagoslov. 15. in 18. avgusta od 5. ure jutraj do opoldan se vrstijo nepretrgoma sv. maše. Ob 7. in 10. uri bo pridiga. Vsakdo bo lahko v miru opravil svojo romarsko pobožnost, ker bo spovednikov dovolj na razpolago. Pridite k Materi božji v Puščavo in prosimo, da nam Kraljica miru izprosi tako zaželeni mir.

Slovenska Krajina

Zopet nova maša v Beltincih. V naši župniji bo na Marijin praznik 15. avgusta letos še petič nova maša. Slovesno sv. mašo bo prvič daroval v domači cerkvi naš novomašnik g. g. Stefan Zorko — salezijanec. Gospod novomašnik je iz vasi Izakovci, iz dobre, številne družine. Ima še enajst živih bratov in sester, ki so vsi mlajši od njega. Na dan nove maše bodo samo oni v zbornem nastopu izročili pred cerkvijo križ-novomašniku-bratu. Pridal bo novomašniku sorodnik g. župnik Herman. Novomašniku in njegovi srečni rodbini vsi iskreno čestitamo. — Ob tej priliki se vna beltinska fara zahvaljuje g. Radohi Jožetu, salezijancu, ki je pred petnajstimi leti opravil v šole tako veliko število naših fantov, ki so po večini že danes vsi duhovniki ali pa so še v bogoslovjih. Iskrena zahvala salezijanskim družbi, ki je dala naši fari letos toliko novomašnikov!

Dobrova pri Ljubljani

V težkih negotovih časih spoznamo vso svojo nemoč. Svetlo usmerjeni išče tolažbe v uživanju, če pa to mine, obupa. Kristjan pa vé, da »naša pomoč je v imenu Gospodovem«. On ne obupa, on zaupa v Boga in njegove ljubljence-svetnike, predvsem na Marijo. Koliko izredne pomoči in tolažbe so verniki doživljali in doživljamo na Marijinih božjih potih. O tem nam pričajo številne Marijine božjepotne cerkve po naši Sloveniji. K božjepotni cerkvi na Dobrovi prihajajo verniki že od davnih časov, posebno med šmarnimi mašami, tj. od Velikega šmarna pa do nedelje po Malem šmarnu. Vsak, kdor obišče ta čas našo župnijsko cerkev, more dobiti enkrat popolni odpustek, če se skesano spove, prejme obhajilo in molit nekaj po namenu sv. očeta. Dana je vsem možnost za spoved že ob sobotah in dnevih pred prazniki, pa tudi da se udeležijo več maš. Maše so ob 5, 6, 8 in 9. Popoldne ob pol 4 je pridiga in slovesne litanije Matere božje. Posebno Ljubljanci so v težkih časih z zaupanjem prihajali na Dobrovo, pa tudi sedaj to zaupanje še ni pozabljeno in vsako leto prihajajo v obilnem številu. Naj se ta lepa navada ne pozabi in zaupanje naj ne mine. Marija ne ostane dolžna. Pravi romarski shod bo na Veliki šmaren.

Kamnik

Kamničani na izletih. Kamniško avtobusno podjetje »Peregrine« prireja že celo letoletne cene in udobne izlete za Kamničane in letoviške goste v razne kraje naše lepe Gorenjske, v Logarsko dolino in drugam. Za Vel. šmaren, 15. avgusta, je spet na programu avtobusni izlet na Brezje, Bled in v Bohinj. Tega izleta se udeležijo tudi Domžalci in Mengšanji.

Nova otroška kolonija pojde v ponedeljek v Zg. Tuhi. V njej bo 60 ljudskošolskih otrok iz kamniške občine.

Straža-Toplice

Je res ena najlepših železniških postaj naše Dolenjske, da komaj čakata, da izstopiš iz soparnega kupeja počasnega dolenjskega vlaka ter se navležeš svežega zraka in občuduješ naravne krasote zelene Krke, slikovitih strških vinskih gor in zidanih — Toda nisi še zapustil postajnega poslopja, že se znajdeš v oblaku cestnega prahu, ki ga dvigajo avtomobili in voznički po mimoidoči kolodvorski cesti, z leve pa se ti vsuje v obraz val črnega oglarskega prahu in dima iz bližnjega skladišča oglja. Prav neprimetna in neuhigienična je ta prisilna dprašno-zračna kopel, da na mah zgubiš vso dobro voljo in užitek nad sicer tako lepo romantično okolico. Zaradi tega in v interesu tujeskega prometa prosimo in pozivamo pristojno železniško direkcijo, da vsaj v času poletne kopalniške sezone poskrbi za škropljenje 50 m dolge kolodvorske ceste. Mnenja smo pa tudi, da skladišče oglja nikakor ne spada v tako neposredno bližino kolodvora. Čudimo se tudi, da na postaji še vedno gore smrdljive petrolejke, ko so Toplice in okolica tako lepo električno razsvetljene.

Glavna kolektura Drž. razr. loterije

VRELEC SREČE

ALOJZIJ PLANINSEK,

Ljubljana, Beethovnova ulica 14

javlja izid žrebanja z dne 10. avgusta V. razr. 1940

100.000 din:	št. 4.979
40.000 din:	št. 60.076
30.000 din:	št. 13.734, 34.616, 37.195, 53.950
24.000 din:	št. 92.684, 97.058
20.000 din:	št. 8.366
16.000 din:	št. 40.927, 67.170, 77.082, 95.153
12.000 din:	št. 4.644, 32.682, 52.781, 75.008, 75.265
10.000 din:	št. 5.758, 11.239, 14.034, 28.063, 29.068
43.003, 49.309, 65.180, 75.213, 78.410, 92.185, 99.421	
8.000 din:	št. 2.011, 7.587, 11.629, 12.017, 28.756
29.961, 38.313, 51.520, 53.120, 58.096, 60.002, 67.571	
69.122, 73.407, 77.222, 82.157, 85.558	
6.000 din:	št. 2.831, 10.693, 16.681, 19.362, 20.036
24.883, 30.247, 31.434, 41.676, 60.972, 62.901, 65.511	
66.027, 69.487, 82.330, 88.947	
5.000 din:	št. 7.597, 8.760, 10.756, 12.892, 13.006
13.556, 20.756, 22.687, 25.772, 26.014, 45.431, 53.156	
62.104, 65.732, 68.497, 70.374, 72.164, 80.735, 83.229	
96.918, 98.315	
4.000 din:	št. 1.865, 5.540, 9.334, 10.747, 11.084
14.669, 18.702, 19.110, 28.098, 28.213, 28.251, 30.345	
35.312, 35.711, 36.274, 36.609, 36.891, 37.082, 50.703	
51.287, 53.422, 53.485, 54.327, 55.705, 58.148, 60.795	
62.680, 63.053, 63.087, 65.393, 65.854, 67.832, 68.489	
72.004, 74.442, 76.349, 77.429, 78.708, 81.737, 84.365	
86.480, 87.568, 89.739, 91.922, 95.524	

Nadalje je bilo izrebranih še veliko število dobikov po 1000 din.

Ker so bili dobiki javljeni telefonično, ev. pomota ni izključena.

Prihodnje žrebanje bo v ponedeljek, 12. t. m.

Vsi oni, ki so zadeli v kolekturi »Vrelec sreče«, bodo dobili še pisмено obvestilo, nakar lahko denar takoj dvignejo.

Srečke so Vam še na razpolago.

Primskovo pri Kranju

Vedno večje zanimanje vlada za tombolo, ki bo 15. avgusta na Primskovem pred Prosvetnim domom. Pozornost vzbujajo zlasti oni glavni dobiki, ki so razstavljeni v izložbah krajskih trgovin in trvd. Pa tudi drugi dobiki so lepi in koristni. Cena tombolskim tablicam je zelo nizka, da si jih more tako vsakdo kaj več nabaviti. V predprodaji stane tablica 2,50 din, na dan tombole pa 3 din. Vabimo torej vse bližnje in daljnjo okolico, da pride na Veliki šmaren na Primskovo! Če bi pa ta dan zelo deževalo, bo tombola naslednjo nedeljo, t. j. 18. avgusta ob 3 popoldne. — Za prigrizek in hladno pijačo bo poskrbljeno, da bo vsakomur lažje čakati, kdaj bo poklicana zadnja srečna številka, ki mu bo lahko naklonila lepo kuhinjsko opravilo, ali kolo, plug, sladkor, moko, drva, opeko ali kak drug koristen in lep dobitek. — Pridite torej v velikem številu!

Tržič

Tombola planinskega društva. Na praznik, dne 15. avgusta popoldne bo podružnica SPD v Tržiču priredila svojo največjo letošnjo tombolo. Glavni dobitek je 200 m³ močno motorno kolo, vredno cirka 10.000 din. Poleg tega bodo razdeljeni kompletne kuhinjske opravila, kolesa, moka, sladkor, ure, 2 popolni sedemdnevni oskrbi v Domu na Kofcah, dupno 15 glavnih in bogato število drugih lepih dobikov. Tablice so po 3 din in so v primeri z vrednostjo dobikov zelo poceni. Prometne zveze so zelo ugodne. V Tržič lahko pridete opoldne z avtobusi ali z vlakom, odidete pa po končani tomboli zopet lahko z avtobusom ali vlakom. Dve koristi imate, če pridete na praznik v Tržič, prvič izrabite dan za lep in prijeten izlet in če se udeležite tombole, Vam sreča lahko nakloni lep, vreden in razveseljav dobitek.

Krajska gora

Tudi pri nas smo zadovoljni s številom letoviščarjev. Precej več jih je, kakor smo od začetka sezone pričakovali. Toliko jih seveda ni, kakor prejšnja navadna leta, že ker inozemcev ni. Vendar nad 1000 dnevno. Zivljenje je precej razgibano, le plesov so nam zdi preveč. Dobili smo celo bar. Kar čudimo se, da vse to oblast dovolj in trpi, ko so tako težke in zamotane mednarodne razmere. TPD (Tujsko prometno društvo) bi moralo take ekcesse omejiti, ne pa podpirati, ker kraj trpi na svojem dobrem imenu.

Krajska gora je dovolj lepa in zdrava letoviška postojanka. Vsi krajevni činitelji bi jo morali še udobnejšo narediti. Zato ne razumemo, kako da nekateri posestniki prepovedujejo, oziroma omejujejo na sprehajališčih prehode. Če ne bo prostih sprehodov, kdo bo še hodil sem. Tako n. pr. so na križpotih deske z označbo poti in smeri. Ko pa greš nekaj časa po njej, zagledaš prepoved. To je vendar nasproje. Gozdniš potov in steza, ki so od pamtikeva v rabi, ne kaže prepovedovati. Če ta ali oni skoči na stran ali kako rožo utrga, še ni nobena škoda. Vsak razsoden človek pa dobro ve, da se ne sme hoditi preko polja, da oskrbi, da so taka pota in steze proste vsake omejitve. Vsako leto vsaj enkrat naj vsa sprehajališča očisti in klopi ter mize uredi.

V župni cerkvi se še ta mesec popravi kame-niti tlak in postavijo nove klopi, ker so prejšnje že skoro 100 let stare in precej uničene.

Naklo pri Kranju

Danes, 11. t. m., je popoldne ob 3 velika tombola na dvorišču Gasilskega doma. Glavni dobiki so: motorno kolo znamke Miele, zaboj sladkorja v kockah, ročka laškega olja, 2 vreči moka, itd. Za mal denar bo tudi lahko vsakdo zadostno postrežen z jedjo in pijačo. Zato pa danes vsi v Naklo po srečo. Služba božja je popoldne ob 2 v farni cerkvi.

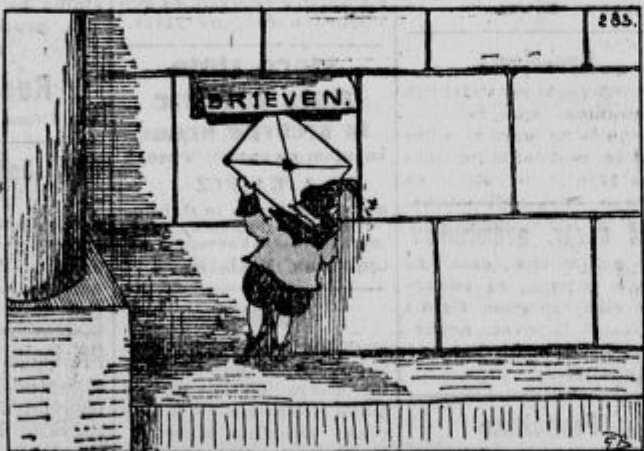
Krško

Danes ob 4 popoldne bo tombola Prosvetnega društva v Krškem na sejnišču. Med 300 drugimi manjšimi dobiki bo tudi 10 velikih dobikov kot tombole. Kupite pravočasno tombolske karte, saj se samo po 3 din.

Otroški kotichek

ZAČARANI GOZD

(283) Največja posebnost pa je to, da ni nihče vedel, odkod so pisma prišla. To je pač čisto po palčkovo: vedno delajo vse na ti-hem in nevidno, da nihče ne opazi.

(284) Ko sta kralj in kraljica prebrala vse, kar je bilo v pismu, sta bila od veselja vsa iz sebe. Kar verjeti nista mogla, da bo tako čez kako urico njun sinček že pri niju.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din, žentlovanjski oglaš 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. — Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Mlajša natakarica
išče službo v bližini Maribora ali Celja, tudi na deželi. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11733. (a)

Mlad poklicni šofer
prvovrsten vozač, z večletno prakso v Črni gori, želi prenesti. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Treznost« št. 11623. (a)

Izprašan kurjač
išče službo. Gre tudi k centralni kurjavi. Zmožen vseh popravil. Ponudbe v upravo »Slovenca« Maribor pod »961«. (a)

Kuharica
zmožna voditi gospodinjstvo pri boljši rodbini. Išče službo. Dopise upr. »Slovenca« pod »Zanesljiv« št. 11783. (a)

Mlad šofer
trezen, zanesljiv vozač, zmožen manjših popravil. Išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11784. (a)

V župnišču
išče službo kuharica-gospodinja. Vajena vsega gospodarstva in gospodinjstva. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru št. 549. (a)

Živiljenjsko preskušeno
zvesto, dekle s kavcijo 6000 din išče službo prodajalke in pekarni, tobakarni, bufetu ali kaj podobnega. Ponudbe upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Zvesta 944« št. 11608. (a)

Absolventka
male gimnazijske mature s prav dobrim uspehom dovršila enoletni trgovski tečaj, išče primerno službo v pisarni ali trgovini. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Vestna in poštena« št. 11681. (a)

Trgovski pomočnik
dobro verziran v trgovini s mesanim blagom, želi prenesti službo. Gre tudi v manufakturno, galanterijsko ali pa samo v specializirano trgovino. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11773. (a)

Absolventka
meščanske šole in trgov. tečaja, oboje z odlično, zdrava in močna, brez staršev, prosi za primerno zaposlitev. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Loka« št. 10721. (a)

Nadmlinar
vsestransko zmožen želi prenesti službo, najraje bi šel v trgovski mlin na Kranjsko. Ponudbe upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Nadmlinar 914« št. 11267. (a)

Elektromonter-šofer
z večletno prakso pri hitrih inš. omrežjih, daljnovodih, transformatorskih postajah, tovornih in poltovornih avtomobilih, išče primerno mesto. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11850. (a)

Izprašani strojnik
trezen in zanesljiv, išče službo v večjem podjetju ali lesni industriji, vešč strugarstva in varenja, montaže jarmenikov itd. ter električnih naprav. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zanesljiv, delaven strojnik« št. 11583. (a)

Ženitbe

26 leten obrtnik
poroči gospodinjico enakih let, najraje šiviljo z dežele. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Samo resno« št. 11676. (z)

Mlad državni uradnik
veren, poroči sebi enako gospodinjico ali vdovo. — Obširne ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod »Zena« št. 11756. (z)

Vajenci

Učenko za perilo
se sprejme. Atelje Tea Cep, Maribor, Tyrševa 6.

Kleparskega vajenca
sprejem. Lavrič Anton, Zaloška 109. (v)

Krojaškega vajenca
tako sprejem. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod »Vajenec« št. 11821. (v)

Vajenko
za meh. umetno vezenje sprejme Matek et Mikeš, Ljubljana, Františkanska ulica. (v)

Čevljarskega vajenca
sprejem. tako po dogovoru. Ludvik Mramor - Vodnikova 84, Ljubljana-Siška. (v)

Mlinarskega vajenca
kmečkih staršev, sprejem. z vso oskrbo. Kršman, Pata, Dol pri Ljubljani. (v)

Vajenca
z oskrbo pri starših — sprejme specializirana trgovina v Ljubljani. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vesten« št. 11686. (v)

Krojaškega vajenca
tako sprejem. Hrana in stanovanje v hiši. — Alojz Pocrjt, krojaški mojster, Škale pri Velenju. (v)

Vajenca
pridnega in poštenega, s primerno šolsko izobrazbo išče trg. z mešan. blagom na deželi. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vajenec« 11801. (v)

Vajenka
pridna, z dvoletno prakso, išče zaradi opustitve trgovine drugo mesto na štajerskem. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11624. (v)

Učenec
za trgovino z mešanim blagom, iz poštene, dobre krščanske hiše, se išče. Prednost imajo sinovi železničarjev. Naslov pove upravi »Slovenca« pod št. 11667. (v)

Naročajte in širite »Slovenca« !

Zasluzek

Za 10 din
Vam pošljem seznam 25 praktičnih predmetov, ki jih boste lahko izdelovali doma. Stalen zaslužek tudi v teh kritičnih časih. Lindič, Ljubljana, predal 245/c. (r)

Pouk

Priden, reven absolvent
škof. gimnazije v št. Vi-du (vseokoli odličnjak), prosi za podelitev instrukcij za hrano ali pa za stanovanje, drugače mu bo študij na univerzi onemogočen. Ponudbe oz. naslov v upravi »Slovenca«.

Oblastv. koncesionirana šoferska šola
za poklicne šoferje in amaterje

I. Gaberšček
bivši komisar za šoferske izpite
Kolodvorska ulica št. 43
Telefon 28-28

Zivati

Čuvaja
dobrega, dresiranega — volje pasme, kupim. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11711. (j)

Psa — čuvaja.
1 leto starega mešane volje pasme poceni prodam. A. B. Bizovik 99, pri Ljubljani. (j)

Službo dobe

Dva čevljarja
za boljše delo sprejem. Triumf, Miklošičeva 12.

Mizarske pomočnike
sprejem. takoj. Strojno mizarstvo Rudolf Kuhar, Mokronog. (b)

Kosce in delavce
za kamnolom sprejme gostilna Vodnik, Podutik 25, Ljubljana 7. (b)

Tesarje
dobre, takoj sprejem. Martinec, Ljubljana, Trnovski pristan 22. (b)

Modistinjo in prodajalko
sprejme v stalno službo salon »CHIC«, Ljubljana, Wolfova 3. (b)

Pekovskega pomočnika
za skupno delo sprejme takoj Smrekar, pekarija, Kropa. Nujno! (b)

Mizarskega pomočnika
mladega, za izdelovanje harmonik — sprejem. Jane, Sv. Petra cesta 42. (b)

Hlapca
sprejem. k živini. Miha Anžič, Dobrunje 57 pri Ljubljani. (b)

Čevljarskega pomočnika
sprejem. Oskrba v hiši. Kurent Jože, Gmajna 10, Ježica pri Ljubljani. (b)

Več mizar. pomočnikov
sprejme mizarstvo Venturini, Barje - Uršičev štradol 50, Ljubljana. (b)

Polirja
za visoke stavbe sprejme gradbeno podjetje v Ljubljani. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Polir« št. 11605. (b)

Krojaškega pomočnika
vajenega krojača oblik po meri, sprejem. za stalno delo. Oskrba v hiši. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11705. (b)

Hlapca
zdravega, k enemu konju sprejme Karel Goldschmidt, umetni mltn, Fraň pri Mariboru. Plača po dogovoru. (b)

Dekle
z dežele sprejem. za gospodinjko k dvema osebam. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Dežela 944«. (b)

Trgovsko pomočnico
srednjih let, iščem za po-deželsko trgovino. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »V bližini Ljubljane« št. 11630. (b)

Kuharica
samostojna, mlada, zmožna večjega gospodinjstva, se sprejme 15. avgusta. Plača 450 din. Dopise upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Marilja 948« št. 11644. (b)

Trgovsko pomočnico
ki bi pomagala tudi v gospodinjstvu, sprejem. s takojšnjim nastopom v trgovini s papirjem v večjem mestu na deželi. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pridna in poštena« št. 11708. (b)

Strojnik
v rudnikih, električnih centralah, mlinskih, žagah in ostalih tovarnah, ki hočejo izboljšati svoj mesečni dohodek, naj se javijo pisмено z navedbo svojih dosedanjih zaposlitev na »Publicitas«, Zagreb, Ilca 9 pod »Ekstra zarada«. (b)

Generalnega zastopnika
agilnega, za Ljubljano in Slovenijo, išče največja tovarna blagovnih avtomatov Nemčije. Prednost imajo oni gospodje, ki razpolagajo z organizacijskimi sposobnostmi in dobrih zvezah. Ponudbe v upravo »Slovenca« Maribor pod »Donosen artikel« 946. (b)

Mizarje

ozitoma mizarske pomočnike sprejem. Pismene ponudbe je poslati upravi »Slovenca« pod značko »Vestnost« št. 11606. V ponudbah navedite vse dosedanje službe in njih trajanje, starost, družinsko stanje, sedanji naslov in ali ste zmožni pretežno strojnega ali bolj montažnega dela. (b)

Modistko
sprejme takoj Salon Mta. Kranj. (b)

Dva krojaška pomočnika
sprejem. takoj. Janežič Ivan, Srednja Bela, Pred-dvor. (b)

Čevljarsko šteparico
sprejem. Medmeš Ivan, čevljar, Nevije, Kamnik. Oskrba v hiši. (b)

Vrtnarskega pomočnika
sprejem. — Vrtnarstvo Valentin Kunovar - Sv. Križ, Ljubljana. (b)

Urarskega pomočnika
prvovrstnega, za malo in veliko delo, iščem za takoj. A. Janko, urar, Maribor, Jurčičeva ulica 8. (b)

Tri čevljar. pomočnike
tako sprejem. Delo je stalno. Franc Kolničar, čevljarstvo, Sp. Duple, p. Križe, Gorenjsko. (b)

Hlapca
za vsa poljska dela sprejme Rode Franc, mesar, Ljubljana-Moste, Zaloška cesta. (b)

Krojaškega pomočnika
treznega in poštenega sprejem. za malo kose. Hrana in stanovanje v hiši. Glince, Cesta XIII. št. 6, Ljubljana. (b)

Pridno dekle
z nekaj prakso v domačem gospodinjstvu sprejem. takoj ali s 1. septembrom v Ljubljani. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pošteno dekle 1940« št. 11657. (b)

Sobarico
iščem poleg kuharice k 5 članski rodbini. Služba stalna, dobra oskrba — plača po dogovoru. Nastop 1. ali 15. septembra. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zanesljiva« št. 11692. (b)

Vzgojiteljico
k dvema deklicama, ki sta stari 9 in 6 let — iščem za takoj. Prednost imajo one, ki so že bile pri otrokih. Ponudbe s fotografijo in prepisom dosedanjih spričeval pošljite na: Nada Perera, Vinkovci. (b)

Prodajalca
(ali prodajalko) mlajšo moč iz specializirane stroke, ki je vajen delati s kmeti, pošten in agil, sprejme zadruga v okolici Kranja. Ponudbe z navedbo referenc poslati na podružnico »Slovenca« v Kranju pod »Zadruga«. (b)

Kuharica
ki bi opravljala tudi vsa druga gospodinjstva dela, v starosti od 25—35 let, zdrava, zanesljiva, samostojna, s daljšimi spričevali, se išče k 4-članski družini za tu- in inozemstvo. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobre službe« št. 11742. (b)

Sposobnega polirja

za železobetonske, z večletno prakso in dolgotrajnimi spričevali, iščem za takoj. Ponudbe upravi »Slovenca« in zanesljiv 963.

ČEBELNI VOSEK

voščine, rožičke od rži (Secale cornutum) kupuje po najvišji dnevni ceni

BULC FRANJO, farmacevtski zavod, Mirna.

Pomočnike in vajenca
sprejme Viktor Zveglj, slikar, plekar, Colzova cesta 1. (b)

Urarskega pomočnika
zanesljivega, sprejem. Plantarič Miram, urar, Škofja Loka. (b)

Hlapca
tako sprejem. Rožina, Jernejeva ulica 14, Ljubljana VII. (b)

Več mizarjev
pohištvenih, sprejme Fr. Senk, St. Vd nad Ljubljano. (b)

Hlapca
h konjem sprejem. — Hlebs Franc, Seneberje - D. M. Polje. (b)

Mizarskega pomočnika
in vajenca sprejme Alojz p. Št. Vid n. Ljubljano. (b)

Več mizar. pomočnikov
sprejme takoj »Bor« — Franc Kregar, Vižmarje št. 87, St. Vid nad Ljubljano. (b)

Služkinja
vešč kuhe in pospravljanja, dobi službo takoj. — Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Poštena« 11789. (b)

Čevljarskega pomočnika
in vajenca, najraje že z nekaj učne dobe, sprejem. Repina Alojz, Lj. tija. (b)

Služkinjo
za gospodinjko, varčno — na deželo, sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11671. (b)

Slaščičarskega pomočnika
z obrtjo sprejem. Ponudbe z navedbo plače na upravo »Slovenca« pod »Samostojen« št. 11771. (b)

Plesarskega pomočnika
dobrega, sprejem. Delo pozimi in poleti. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11859. (b)

Iščem služkinjo
ki zna kuhati. Ponudbe pisмено na Čopč V., Copena 21-I, ali osebno od 8—9 ali od 15—16. (b)

Prodajalka
izurjena v trgovini čevljev, se sprejme. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Solidna« št. 11823. (b)

Moškega
samskega, poštenega in zgovornega, dobrega nastopa, sprejem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Treznost« št. 11716. (b)

Modistinjo
popolnoma samostojno, dobro prodajalko sprejme v stalno službo s 1. ali 15. septembrom »Salon Orosel, Kranj. (b)

Upokojenca
zanesljivega — vajenega vrtnarstva, sprejem. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Stalno mesto« 11797. (b)

Več mizar. pomočnikov
za pohištvena dela in enega vajenca za mizarstvo obrt, sprejme Egidij in Karel Erjavce, mizarstvo, Brod, p. St. Vid nad Ljubljano. (b)

Postrežnico
snažno, resno, delovno, strogo pošteno, za gospodinjstvo, od pol 7 do 3, sprejem. Plača 200 din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11820. (b)

Kam pa kam?

Na žegnanje
v Zavojčjek k Porentatu danes vsi vljudno vajbni. Avtobus izpred Mestnega doma vsako uro.

STROJI

Pletilni stroj
znamke »Popp« št. 60-100 dobro ohranjen, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11692.

Kartonažne stroje
kupim oziroma vzamem v najem. Prvenstveno Rill-Ritz stroj, stroj za biganje, stroj za stancanje in stroj za šivanje oglov. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 11602.

Mizarji pozor!
elektro-tračne žage 600 mm premer kolesa, elektro-tračne brusilne stroje in male univerzalne stroje poceni prodaj iz zaloge Peter Angelo, d. z o. z. Ljubljana, Pražakova 8.

Kupimo

Otroški voziček
dobro ohranjen kupim. Ponudbe samo podružnici »Slovenca« na Jesenicah, Gorenjsko.

Slaščičarsko peč
pločevinasto, majhno — kupim. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Peč« št. 11663. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Aparat za elektriziranje
rabljen, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na naslov: M. Peternel, Selca nad Škofjo Loko. (k)

Blagajno
rabljeno, nacionalno, star ali nov tip, kupim. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11690. (k)

Srebro, drage kamne
in vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah Jos. Eberle, Ljubljana Tyrševa 2 (Galaša hotela »Slon«)

Smrekeve in jelove hlode
kupi vsako množino fca. žaga ali vagon. — Ceno sporočite na: Martinec - Skofljica. (k)

Štedilnik
za vzdati kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobro ohranjen« 11788.

Staro zlato, zlato zobovje in srebne krone
kupujem po najvišjih cenah A. KAJFEZ

Govorna s urami in slatnice
precizna delavnica za popravila vsakovrstnih ur Ljubljana, Miklošičeva 14

Čunje
krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovejno volno, govejo dlako (arovec) — kupi vsako množino Arbeiter, Maribor — Dravska 15.

Bukova, gabrova in druga drva
zdrava, suha, samo v večjih množinah, postavno vagon nakladalna postaja ali na kolodvorskem skladišču, kupujemo po solidnih cenah za gotov denar na lico mesta. Ponudbe na »Dubravka«, trgovina z gradbenim materialom in gorivom, Zagreb, Ilca br. 11. (k)

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovenca« !

Kam pa kam?

Na žegnanje
v Zavojčjek k Porentatu danes vsi vljudno vajbni. Avtobus izpred Mestnega doma vsako uro.

STROJI

Pletilni stroj
znamke »Popp« št. 60-100 dobro ohranjen, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11692.

Kartonažne stroje
kupim oziroma vzamem v najem. Prvenstveno Rill-Ritz stroj, stroj za biganje, stroj za stancanje in stroj za šivanje oglov. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 11602.

Mizarji pozor!
elektro-tračne žage 600 mm premer kolesa, elektro-tračne brusilne stroje in male univerzalne stroje poceni prodaj iz zaloge Peter Angelo, d. z o. z. Ljubljana, Pražakova 8.

Kupimo

Otroški voziček
dobro ohranjen kupim. Ponudbe samo podružnici »Slovenca« na Jesenicah, Gorenjsko.

Slaščičarsko peč
pločevinasto, majhno — kupim. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Peč« št. 11663. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Aparat za elektriziranje
rabljen, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na naslov: M. Peternel, Selca nad Škofjo Loko. (k)

Blagajno
rabljeno, nacionalno, star ali nov tip, kupim. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11690. (k)

Srebro, drage kamne
in vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah Jos. Eberle, Ljubljana Tyrševa 2 (Galaša hotela »Slon«)

Smrekeve in jelove hlode
kupi vsako množino fca. žaga ali vagon. — Ceno sporočite na: Martinec - Skofljica. (k)

Štedilnik
za vzdati kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobro ohranjen« 11788.

Staro zlato, zlato zobovje in srebne krone
kupujem po najvišjih cenah A. KAJFEZ

Govorna s urami in slatnice
precizna delavnica za popravila vsakovrstnih ur Ljubljana, Miklošičeva 14

Čunje
krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovejno volno, govejo dlako (arovec) — kupi vsako množino Arbeiter, Maribor — Dravska 15.

Bukova, gabrova in druga drva
zdrava, suha, samo v večjih množinah, postavno vagon nakladalna postaja ali na kolodvorskem skladišču, kupujemo po solidnih cenah za gotov denar na lico mesta. Ponudbe na »Dubravka«, trgovina z gradbenim materialom in gorivom, Zagreb, Ilca br. 11. (k)

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovenca« !

Otvoritveno naznanilo!

Centenemu obhodu v ljubljansko sporočam, da bom otvorila v nedeljo, dne 11. avgusta t. l. znano gostilno

„SLAVEC“

v okolici Maribora nad Tremi ribniki. Lep razgled na Maribor, najlepša prilika za nedeljske izlete. Točila bom prvovrstna vina, preskrbljena pa bo tudi vedno za dober prigrizek.

Za blagohotni obisk se v ljubljansko priporoča

Čerpes, gostilničarka

Posedstva

Stavbne parcele

napredaj, Ivan Lampič, Dvor, p. št. Vid nad Lj.

Dvostanovniška hiša

z vrhom poceni napredaj, Stojice, Funtkova ul. 27.

Stavbne parcele

in hiše napredaj. — Vizmarje 46. (p)

Prodajam novo hišo

ob tramvaju, Trata 21, št. Vid nad Ljubljano.

Kupim posestvo

na Dolenjskem. Ponudbo poslati upravi »Slovenca« pod šifro »444«. 11803. (p)

Zemljišče

okoli 5000 m², v bližini Rakovnika — prodajam za 80.000 din. Naslov v upravi »Slovenca« pod 11822.

Prodajam parcelo

v Spodnji Šiški, event. jo zamenjam za drugo v bližini Zagrebske ulice. — Vrhovci 24, Vič.

Malo posestvo

z hišo in hlevom, pol ure od Laškega, prodajam. — Naslov: Mastnak Anton, Lahomno, Laško. (p)

Stavbno parcelo

880 m², nova luksuzna stanovanjska hiša in novejšo vilo vse za Bežigradom ugodno prodajam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11754. (p)

Parcela v Kranju

poletne nove ban. mlekarne so le ugodno napredaj. Voda, elektrika ob parceli. Pojasnilo daje: šušteršič, Frankopanska št. 21, Ljubljana. (p)

Moderna vila

sedaj nova, enonadstropna, z velikim vrtom, poceni napredaj v Ljubljani. Posredovalci izključno. Zaloška cesta: trafikar pri lesenem mostu pri karmeličankah. (p)

Posedstvo

na 6 glav živine rediti, tudi samo zemljišče brez poslopij, kupim ali vzajem v najem najraje v bližini šole. Pošljite obširne ponudbe s ceno na upravo »Slovenca« pod »P - Posedstvo« št. 11732.

Velika hiša

z gostilniškimi in trgovskimi prostori v Slovenj Gradcu — blizu Narodni dom — na najlepšem kraju sredi mesta, napredaj. Prodaja se tudi velika žaga v neposredni bližini mesta. Podrobnejše informacije daje: R. Druškovič, Slovenj Gradec.

Celjska prilika:

V mestu Leče, arondirano, 6 ha obsega juče Grenadirjevo posestvo, pol ure od centra po asfaltirani, razsvetljeni cesti, kilometer hoda, napredaj vse ali le sadovnjak, večji del gozda, oboje segajoče do bano-vinske ceste; vinograd vilo »Tarabos«, skupaj ali deljeno na parcele in stavbišča. Pojasnila daje edinoletna pisarna dr. Karlovšek, Celje. (p)

Posedstvo napredaj

v lepem, prijaznem kraju v Malavasi št. 14, oddaljeno 1 km od župne cerkve, šole in pošte ter 2 km od železniške postaje Dobrepolje. Na posestvu sta 3 stanovanjske hiše z gospodarskimi poslopiji, zaradi česar je mogoče celotno posestvo, ki je v izredno dobrem stanju, spremeniti v dve posesti. Plačilni pogoji so izredno ugodni. Interesente ne zamudite, izredno ugodne prilike. — Prodajalec biva v hiši št. 14 in je kupcem vsak čas na razpolago. Podrobna navodila o prodaji se dobijo tudi pri Posojilnici v Dobrepolju.

Važno! Prečitajte!

Kupimo in plačamo takoj z gotovino:

STANOVANJSKO HIŠO, severozahod, do 500.000, TRISTANOVANJSKO HIŠO z vrhom, do 500.000, kjer koli v mestu.

STANOVANJSKO HIŠO, donosno 6%, do 400.000. STANOVANJSKO HIŠO, do 600.000, lepa lega. NOVE HIŠE od 80.000 do 300.000 kupimo vsako množino, kakor tudi stavbne parcele in zemljišča v vsaki izmeri.

»REALITETA«

posredovalnica nepremičnin, se nahaja samo v Ljubljani, Prešernova 54/1 nasproti glavne pošte. Telefon 44-20.

Ne zamudite prilike!

Stavbno parcelo

kupim v Ljubljani. Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »70.000« št. 11851.

Hiša - vilo

eno- do tristanovniško kupim v Ljubljani. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Hiša-vila« št. 11853.

Kupim parcelo

v Ljubljani do 70.000 din. Cenjene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Stavbna« št. 11861. (p)

Hiša

kupim. Takojšnje ponudbe s ceno upravi »Slovenca« pod »Ljubljana« št. 11857. (p)

Hiša

z veliko delavnico in skladiščem napredaj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Center Ljubljane« 11830.

Parcelo

na 700 m², za Bežigradom ugodno prodajam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11841. (p)

Prodajam vinograd

z dvema zidanicama in vodnjakom za 60.000, drugi za 40.000, četrt ure od Metlike. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11739.

Hišico

v bližini Ljubljane s hišpoteko do 50.000 din kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Hišica« 11805. (p)

Trgovska hiša

dobro vpeljana, na najprometnejši točki v Planini pri Rakeku napredaj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »106« št. 11658. (p)

Lepo posestvo

v izmeri 60 oravov, sestoji iz lepega gozda, vinograda, sadovnjaka, travnikov, nlij in dveh stavb, prodajam v bližini Ptujja. Minoritski samostan v Ptujju. (p)

Malo posestvo

na Dolenjskem, poceni prodajam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobra zemlja« št. 11715. (p)

Dvostanovniška hiša

podkleteno, z malim vrtom, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ne predalec« št. 11734.

Parcelo

v centru št. Vida ob drž. cesti, ob zavodu sv. Stanislava in v Vizmarjih napredaj. Polzeve se: v Vizmarjih 78 (nasproti Mizarke zadruge) (p)

Malo lepo posestvo

z hišo in sadovnjakom kupim v bližini okolice Maribora. Plačam takoj v gotovini. Ponudbe upr. »Slovenca« v Mariboru pod »80.000 — 958« 11702

Vnajem

ISČEJO:

Vilo na Mirju vzajem v najem ali kupim. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Mirje 10« št. 11838. (p)

ODDAJO:

Trgovski lokal oddam s 1. septembrom v najem v ljubljanski okolici. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11629.

Trgovino z usnjem

čevljarakimi potrebščinami in čevlji na prometnem kraju, oddam v najem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Starost« št. 11633. (n)

Stanovanjska hiša

z vrtom, v bližini kolo-dvora Lavrica se daje s 15. septembrom v najem. Nadaljnja pojasnila se do-be v Babni Gorici (Lavrica) št. 16.

Stanovanja

ODDAJO:

Enosobno stanovanje oddam. Strukelj, Guncelje št. 6, št. Vid nad Ljublj.

Dvostanovno stanovanje

oddam. Bezenškova 36 - Zelena jama. (s)

Dvostanovno stanovanje

kabinet s pritlikinami, oddam. Rozman, p. Dobrunje 97.

Enosobno stanovanje

lepo, sončno oddam najraje upokojevcem, rajše ženskam. Stanežič 40.

Enosobno stanovanje

se odda. Istotam se odda opremljena soba. Zarnikova št. 12. (s)

Mestno poglavarstvo Maribor.

X. štev. 12031/1-1960-1940.

Razpis o licitaciji

Mestno poglavarstvo v Mariboru razpisuje za oddajo del za: 1. gradbo dovoznih cest s kanalizacijo in 2. dobavo tlakovalnega materiala za izgradnjo dovoznih cest k carinarnici v Mariboru

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 3. septembra 1940 ob 11 dopoldne v sobi št. 5 mestnega gradbenega urada v Mariboru, Frančiškanska ulica 8, I. nadstropje.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na skupne zneske odobrenih proračunov za:

1. gradbo dovoznih cest s kanalizacijo din 1.410.458,25

2. dobavo tlakovalnega materiala din 77.000.

in sicer ločeno za vsako skupino posebej.

Predpisana kavgija znaša za:

1. gradbo dovoznih cest s kanalizacijo din 142.000,—

2. dobavo tlakovalnega materiala din 77.000,—

ter se mora položiti pri blagajni mestne občine mariborske najkasneje do 10 na dan licitacije.

Pojasnila in potrebni pripomočki se dobivajo proti povračilu napravniških stroškov med uradnimi urami v pisarni mestnega gradbenega urada v Mariboru.

Ponudbe morajo biti taksirane z državnimi kolki za:

1. gradbo dovoznih cest s kanalizacijo din 400,—

2. dobavo tlakovalnega materiala din 300,—

in predložiti s predpisanimi dokumenti na dan licitacije med 10 in 11.

Podrobne razpisa so razvidne iz razglašene o licitaciji na razglasni deski mestnega poglavarstva mariborskega.

Mestno poglavarstvo mariborsko,

dne 5. avgusta 1940.

Predsednik: Dr. Juvan, I. r.

Dvosobno stanovanje

oddam. Križevniška ul. 7, III. nadstr. (s)

Dvosobno stanovanje

oddam. Dolinšek, Izanska cesta 46, Ljubljana. (s)

Enosobno stanovanje

oddam. Keber, Pokopalska 1, Moste. (s)

Enosobno stanovanje

v Domžalah, Nova ulica 8 se odda 11. avgusta popoldne. (s)

Enosobno stanovanje

oddam mirni starejši gospe ali gospodični. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11622. (s)

Trisobno stanovanje

v prvem nadstropju oddam na Šmartinski cesti št. 64, poleg nove mitnice. (s)

Dvosobno stanovanje

komfortno s kabinetom, oddam mirni stranki za november. — Informacije Tyrševa 92-I. desno.

Dvosobno stanovanje

manzardno, ugodno oddam odraslim s 1. septembrom. Točne ponudbe upravi »Slovenca« pod »Reden plačnik« št. 11858.

Stanovanje

z 2 sobama, kuhinjo in predsteno ter kletjo, oddam s 1. septembrom. — Vprašati: Kolesarjska 18, Trnovo. (s)

ISČEJO:

Enosobno stanovanje išče uradnica. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Slogurna« št. 11755. (s)

4-sobno stanovanje

na Mirju za daljšo dobo iščem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Mirje 10« št. 11837. (s)

Enosobno stanovanje

iščeta novoporočena v bližini ljubljanske okolice, po možnosti v Rož. dolini s 1. septembrom ali oktobrom. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11758.

ISČEJO:

Malu sobico išče gospod. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Sobica« št. 11714. (s)

Soba s štedilnikom

preprosto, prazno, iščem in oddam prazno podstrešno sobo. Krekov trg 10-II, hodnik. (s)

Zakonski par,

ki ne prebiva stalno v Ljubljani, išče prazno sobo za priložnostno uporabo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Priložnostno« št. 11689. (s)

ODDAJO:

Boljšo gospodično sprejem na hrano in stanovanje. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 11549.

Lepo sobo

oddam s 15. avgustom solidnemu gospodu. Sv. Petra cesta 38. (s)

Opremljeno sobico

(Kodeljevo) sončno in zračno, oddam mirni - boljši osebi. — Naslov v upravi »Sl.« pod št. 11731

Dijaki

Dijaka

sprejem na hrano in stanovanje. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 11799.

Dijak išče stanovanje

z vso oskrbo v bližini učiteljskega. Naslov: Kos Gornji Dol, pošta Mislj-nje. (D)

Sprejem dva dijaka

oziroma dijakinji z vso oskrbo. Cena zmerna, po-izve se pri Gradšek Mal-čič, Ljubljana-Moste, Na Klančku št. 4. (D)

Stanovanje in hrano

iščem za tretješolca realne gimnazije, po možnosti v bližini III. realne gimn. v Ljubljani. — Ponudbe podr. »Slovenca« v Trbovljah pod št. 1940/41.

Oskrbo pri prof. družini

iščem za 14 letno sred-nješolko (III. gimnaz.) pod strogim nadzorstvom in pomoč pri učenju. — Blizina Uršulinskega samostana zaželjena. Pis-mene ponudbe do 23. t. m. na Hriberšek, Slov. Ja-vornik 83. (D)

Prodajmo

Najugodnejši nakup možkih obisk nudi Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana.

Otroški vozički

novih oblik, vsa otroška oprava in oprema

Igralce

S. REBOLJ na vogalu Miklošičeve in Tavčarjeve

Kislo zelje

ново, prvovrstno v sod-čih, dobavlja po naro-čilu in najnižji ceni G u-stav Erklavec, Ljub-ljana, Kodeljevo, Povše-tova 47. Tel. 25-91. (I)

Koroške brusnice

dnevno sveže, razpošilja od 6 kg naprej Henrik Cehner, Libelče, želez. postaja Dravograd-Meža.

16 šivalnih strojev

popolnoma novih in več rabljenih, prav poceni na prodaj pri Prometu (na-sproti križanske cerkve).

Dobro vpeljeno mesnico

hitro prodam zaradi od-hoda v inozemstvo — za majhen denar v središču Zagreba. Vprašati: Viktor Nemec, Zagreb, Domjani-čeva ulica 15-I. (I)

»Anker« šivalni stroji

za gospodinje, šivilje, kro-jalce, tudi za entanje, z dvema iglama. Malo rab-ljene krojaške, čevljarke in z dolгим čolničkom od 300 din naprej. »Triglav«, Resljeva 16. (I)

VINA

Vam nudi Centralna vinarna v Ljubljani v svoji posodi najugodnejše TELEFON ŠTEV. 25-73

Dražba

Jamskega lesa

Začasna državna upra-va razlaščenih gozdov v Ljubljani, Cesta 29. okt. št. 24, I. nadstropje — prodaja na javni pismeni dražbi, ki bo 20. avgusta 1940 v Kočevju.

511 plm

izdelanega jamskega lesa v gozdu šumske uprave Kočevje.

Pojasnila, pogoji in ti-skovine so na razpolago pri gornji upravi in pri šumski upravi razlašče-nih gozdov v Kočevju.

Moderen pisalni stroj za vsako hišo!

Mercedes Superba, za službeno in privatno rabo vsake vrste. Izbor materijal, točna izdelava in vo-stranska zaščita proti prašini jam-čijo za dolgotrajnost tega stroja. Posebno lahko udarjanje s tipkami in pridušen zvok napravljajo delo »Superbo zelo prijetno.

Prosimo pošljite nam dolnji odrezek.

MERCEDES
Pisarniški stroji

J. Glad-Mercedes

Zagreb, Nikoličeva 14 / Pošt. predal 49

Želim spoznati brez stroškov in ne da bi bil primoran za nakup, Mercedes mali stroj — Mercedes pisarniški stroj. — Pošljite mi ponudbo — Predvedite mi enkrat stroj — Pošljite mi prospekt.

Pohištvo

Največja izbira spalnic, kuhinjske opreme, žične vložke in modrace po nizkih cenah
Se priporoča
MIZARSTVO »SAVA«
Predjamska 32 - Miklošičeva cesta

Železarna v Srbiji išče izkušenega uradnika

za tovarniško knjigovodstvo v tovarni.
V poštev pridejo samo prvovrstne moči, jugoslovanski državljani. Lastnoročno napisane ponudbe z življenjepisom in sliko je poslati »Sedmi sili«, Beograd, poštini predal šte. 728 pod »Železara«.

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zad. z neom. jam. Ljubljana, Miklošičeva cesta 6 v lastni palači
obrestuje hranilne vloge najugodnejše.

Nove in stare vloge ki so

v celoti vsak čas izplačljive
obrestuje po 4%, proti odpovedi pa po 5%.

Zahtevajte povsod naš list!

Kupujemo po najvišjih dnevnih cenah!

Staro železo, litino, baker, medenino, svinec, cink, cunje, krojaške odpadke itd. **ZAHTEVAJTE CENE!**

Prodajamo vsakovrstno rabljeno železo

za kovače, ključavničarje, dalje cunje in volno za čiščenje strojev, suknene brusilne kolobarje itd.

Veletrgovina s surovinami, prevoz tovora

SLUGA IVAN, Maribor, Tržaška c. 22. Telefon 22-72

ZAHTEVAJTE ŽIMO/SAMO Z ZAŠČITNO PLOMBO

STERILIZIRANO
ZADRUŽNA TOVARNA ŽIME D.D.

NAŠA ŽIMA JE HIGIJENSKO OČIŠČENA IN STERILIZIRANA NA PARI 115°C, NE DIŠI, JE BREZ MAŠČOBE IN FERMENTOV, PO CENI.

M.A.N.
MASCHINENFABRIK AUGSBURG-MÜNCHEN-GERMANY

DIESEL MOTORJI

stabilni in lažjski

PLINSKI MOTORJI (SAUGGAS) na sesalni plin

Zahtevajte ponudbe od zastopnika

M.A.G.

ZAGREB Varsavska ul. 11

Večja žakardna tkalnica 1836

mojstra

marljivega in dobrega strokovnjaka. Detaljne ponudbe na upravo »Slovenca« pod značko »Dobra plača« št. 11.601.

Razpis.

Občina Kostanjevica na Krki, okraj krški razpisuje pogodbeno mesto voj. referenta odnosno občinskega tajnika. Šolska izobrazba: matura, srednje ali strokovne šole, odnosno 4 razrede srednje ali njej enake strokovne šole z večletno občinsko prakso. Mesečna plača po dogovoru.

Svojerodno pisane in pravilno kolkovane prošnje opremljene z listinami po čl. 7 in 8 uredbe o občinskih uslužbenecih, je vložiti v roku 30 dni po objavi tega razpisa pri podpisani občini.

Uprava občine Kostanjevica na Krki, dne 9. avgusta 1940.

Hišna goba - jetika zidu,

je treba odpraviti. — Učinkovito izolacijo izvrši

H. Schell - Ljubljana VII
Maurerjeva ulica 29 Telefon 21-91

Prostov. javna dražba

v zapuščini Antonije Jagodič spadajočih nepremičnin, hiše, vinograde, sadonosnika in gozda, dovoljena s sklepom okrajnega sodišča v Šmarju pri Jelšah 3. avgusta 1940 IR 165-405, se bo vršila v pisarni podpisane notarja kot sodnega poverjenika v Šmarju pri Jelšah dne

20. avgusta 1940 ob 9 dopoldno

po posameznih skupinah in v celoti glede vl. št. 7 k.o. Bobovo, 266 in 307 k.o. Pijovice. Skupna sklicna cena znaša 80.000 din, varščina 10%. Najboljši ponudek je plačati v osmih dneh po dražbi v roke sodnega poverjenika. Nepremičnine se izročijo bremen proste. Prodajalec si je pridržal pravico sprejeti ali odkloniti najboljši ponudek tekom osmih dni po dovolitvi nameravanega prenosa lastnine na najboljšega ponudnika s strani zemljiškoprometne komisije pri okrajnem sodišču v Šmarju pri Jelšah. Pojasnila zaradi dražbenih pogojev in oglada pri podpisnem sodnem poverjeniku ali pri Karlu Jagodič, javnem notarju v Velikih Laščah, kot priloženemu dediču.

Šmarje pri Jelšah, dne 3. avgusta 1940.

Makso Menhart,

javni notar kot sodni poverjenik.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast CLAVEN. Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča **M. Hrnjak**, lekarnar, Sisak

Varujte se potvorbi

Podaljšaj si življenje!

življenje moremo podaljšati, bolečine preprečiti, boleznim ozdraviti, slabotne ojačiti, nestalne moremo uvrstiti in nesrečne napraviti srečne!

Kaj je vzrok vsake bolezni?

Oslabljenost živcev, potrtost, izguba dobrih prijateljev ali svojih bližnjih, razočaranje, strah pred boleznijo, slab način življenja in mnogo drugih razlogov.

Zadovoljstvo

je najboljši zdravnik! So pota, ki Te morejo dovesti do dobrega razpoloženja, oslavi Tvoj značaj, napolni Te s novim upanjem; ta pot je pa opisana v raspravi, ki jo še more vsakdo, ki zahteva, dobiti takoj in **povsem brezplačno!**

V tej mali priročni knjižici je razstolmačeno, kako morete v kratkem času in brez ovir med delom ojačiti živce in mišice, trudnost, odpraviti slabo razpoloženje, raztresenost, oslabiljenje spomina, nerazpoloženje za delo in nebroj drugih bolezenskih pojavov. Zahtevajte to raspravo, ki vam bo nudila mnogo prijetnih ur.

Poštno zbirališče:

PANNONIA apoteka, Budapest 72,
Postfach 83. Abt. 123.

»KUBO« brzoparilniki s bakrenim ali jeklenim v ognju pocinkanim kotlom. Kotli za šganjke vseh sistemov in velikosti. Pralni kotli. Asbest filtri za vino. Tovarniške naprave. Kotli za sirarne in mlekarne. Vsa popravila izvršujemo hitro in najceneje. Priporoča se

»KOTLARKA« **BOŽIČ IVAN, kotlarstvo in kleparstvo KUK IVAN, ključavničarstvo**

LJUBLJANA, Tyrševa 35 (Dunajska c. bivše Strojne tovarne)
Telefon šte. 87-92

„ALPEKO“-PLOŠČE

„TERRAZZO“

„MOZAIK“

„KERAMIT“

„MAJOLIKA“

izdelane pod visokim pritiskom v raznih barvah, skrajno higienske, moderne kombinacije, primerne za tlakovanja ter notranje in zunanjo oblogo cerkev, bolnic, mlekar, mesnic, stopnišč, vež, kuhinj itd. kot nadomestilo za keramične in klinker plošče ter vse druge proizvode iz umetnega kamna in marmorja izdeluje

»ALPEKO« tovarna umetnega kamna **Ljubljana, Tyrševa c. 48**

PAZITE NA NAŠO TVORNIŠKO ZNAMKO; A. P.

Zahvala

Vsem, ki ste nam lajšali bol in žalost ob izgubi naše nenadomestljive soproge in mame, gospe

Antonije Anžič

in vsem, ki ste nam pomagali ob bridki uri, in vsem onim, ki ste jo obsuli s cvetjem ter jo spremili v obilnem številu na zadnji poti — naša iskrena zahvala.

Dobrunje, 11. avgusta 1940

Rodbina Anžičeva in ostalo sorodstvo.

Alphonse Daudet:

Jakec

Prevedel Fišer Frane

Ob motni svetlobi, ki je padala od šip, obloženih s snegom, je ogledoval železne po stelje, postavljene drugo za drugo po vsej dolžini sobe; po večini so bile nezasedene, popolnoma gole, njihove odeje so bile zvite ob robu. Samo sedem ali osem je bilo zasedenih; zazibale so se, če se je kdo v spanju premaknil, poživilo jih je dihanje, hrčanje in votel, pritažen kašelj pod odejo.

Novinec je imel najboljši prostor. Bil je v zavetju za vrati, odkoder je vlekle, in od ropota konjušnice. Seveda zato ni bilo prav nič topleje. Prvikrat v življenju je zdaj občutil, kaj je mrz in zato ni mogel zatisniti očesa. Utrujen od dolgega bdenja je nalahno zadremal in v popolnoma jasnih potankostih so mu stopila pred oči doživljaja tega dne; saj v snu je vedno tako, da se posamezne predstave, ki so se kot bleščeče niti najbolj vtisnile v spomin in med katerimi so bile velike vrzeli, med seboj dopolnjujejo in nanašajo druga na druga.

Tako se je otroku globoko vtisnila v spomin Moronvalova bela kravata in njegovi tesno k telesu pritisnjeni komolci, ki so na hrbtu štrleli proč kot dve šapi, da je bil videti kot ogromna koblica, gromozansko izbočena očala doktorja Hirscha in njegov z madeži posejani suknjič, najbolj pa, da, najbolj tisti oholi, ledeni, posmehljivi in sinji pogled »suvražnika«.

Ta zadnja predstava je bila tako strašna, da je nehote nemudoma pomislil na svojo mamo kot na svojega zaščitnika... Kaj počne v te trenutke? Po vseh bližnjih zvonicah je ura odbila enajst. Nedvomno je na plesu ali v gle-

12

dališču. Kmalu se bo vrnila zavita v kožuvinu in čipkasto kapuco. Kadar koli je prišla, pa naj je bilo še tako pozno, je odprla vrata in stopila k Jakčevi postelji: »Jakce, ali spiš?«

Celo v spanju jo je začutil poleg sebe, se nasmehnil, pobožal njeno čelo in z dremavimi očmi občudoval sijaj njene pojave. Vtisnila se mu je v spomin njena žareča vonjava prikazen, kot bi vila stopila k njemu iz mavričnega oblaka.

In zdaj... Kljub temu, da je bil ves dan žalosten, so nekatere stvari razveselile njegovo samodopadnost: to so bili našavi in vojaška čepica in srečen je bil, da je končno skril svoje dolge noge pod modro, z rdečim obšito uniformo. Bila je malo predolga in jo je bilo treba skrajšati. Gospa Moronval mu je z zaponkami celo gube napravila. Nato se je igral in se seznanil s tovaršiški, ki so bili čudni, toda kljub divjemu obnašanju dobri dečki. Na svežem in mrzlem zraku na vrtu so se obmetavali s sneženimi kepami. Ta zabava je bila za dečka, ki je bil vzgojen v topli sobi lepe ženske, nekaj novega, očarljivega.

Samo nekaj je vznemirjalo Jakca. Rad bi videl Njegovo kraljevsko Visočanstvo. Kje je mali dahomejski kralj, o katerem je Moronval tako ponosno govoril? Na počitnicah? V bolnišnici sobi? Oh, ko bi ga mogel spoznati, pogovarjati se z njim, postati njegov prijatelj?

Povprašal je za imena osmih »divjačkov«. Nobenega prince ni bilo med njimi. Končno se je odločil in vprašal velikega Saída: »Ali Njegovo kraljevsko Visočanstvo ni v penzionatu?«

Na te besede ga je mladi mož s prekratko kožo pogledal tako začudeno, tako na široko je odprl oči, da mu je lahko ostalo še nekaj kože, da je zaprl usta. Pri tem je tudi ostalo in Jakčevo vprašanje ni dobilo odgovora.

Otrok je še vedno mislil na to, ko se je premetaval po postelji in poslušal glasbo; po hiši so namreč bučali glasovi orgelj, pomešani z rjovenjem tistega, ki se imenuje Labassindire. Vse to se je prijetno ujemalo z škripanjem delujočih sesalke, ko pa je to prenehalo, so pričeli tolči sosedovi konji, da se je tresla stena.

Končno je nastal mir. V spalnici in v konjušnici je vse počivalo. Moronvalovi gostje so zaprli za seboj železna dvoriščna vrata in se oddaljili v odmevajočem uličnem hrupu in ropotu. Tedaj so se tiho odprla s snegom podstata vrata spalnice.

Vstopil je mali črni sluga s svetilko v roki. V beli prevleki, v kateri se je njegova črna barva še bolj odražala, je bil videti kaj smešen. Živahno se je otreseel in upognjenega hrbta, glavo med rameni, tresoč se in šklepetajoč stopil med postelje.

Jakec je opazoval to smešno postavico, katere podaljšana senca se je ogromno in pretirano odražala na zidu, prikazujoč vso zmaličenost te semitske glave: naprej štrleča usta, ogromna, vstran štrleča ušesa, bunkasto, kodrasto in špičasto glavo.

Zamorček je obesil svetilko v ozadje spalnice, ki je bila zdaj osvetljena kot kakšen lažjski medkrov. Nato je tam obstal. Svoj obraz in debele, od ozeblin otečene roke je stegoval proti toploti, proti luči in izrazil je imel tako dober, otroški in zaupljiv, da ga je Jakec takoj vzljubil. Ko se je tako grel, je od časa do časa pogledal na šipe:

»Kakšna sneh! Kakšna sneh!« je govoril in se tresel.

Način, kako je to izgovarjal, barva njegovega ljubkega glasu, ki ni obvladal zanj tujega jezika, vse to je Jakca ganilo. Opazoval ga je radovedno, živo sočustvujoč. Črnc je to opazil in pritajeno dejal: »Glej no! Tisti novi... Kospod, zakaj pa ne spiš?«

»Ne morem,« je odgovoril Jakec in vzdihnil.

»Kadar človek žalosten, najbolje jokati,« je dejal zamorček.

Nato je važno dodal:

»Loda uboga človek nič smeti jokati, jok zadušiti.«

Medtem je razgrinjal odejo na sosedni postelji.

»Ali vi tukaj spíte?« je vprašal Jakec, ki se mu je čudno zdelo, kako more sluga spati med gojenci. »Rjuh nimate nič?«

»Rjuhe niso zame... imam prečrno kožo.« Ko je črnc to odgovoril, se je zraven ljubko smehljaj. Da bi ga manj zeblo, je že hotel kar napol oblečen zlesti v posteljo, pa je nadomada obstal, vzela je roke majhno škatico iz izrezljane slonovine in jo pobožno in spoštljivo stisnil k prsim.

»Oh! Kakšen čuden škapulir!« je menil Jakec.

»Ni škapulir,« je odgovoril črnc. »To je moj gri-gri.«

A Jakec ni vedel, kaj je to »gri-gri,« zato mu je oni razložil, da je to spominček, amulet, stvar, ki prinaša srečo. Njegova teta Kerika mu ga je podarila, preden je odšel zdoma, njegova teta, ki ga je vzgojila in katero misli, da bo v kratkem spet videl.

»Kot mene moja mama,« je dejal mali Barancy.

Nastal je trenutek molka, oba otroka sta mislila na svoje Kerike. Čez nekaj časa je Jakec povzel:

»Ali je lepa vaša domovina? Ali je daleč? Kako jo imenujete?«

»Dahomey,« je odgovoril črnc.

Jakec se je v postelji dvignil:

»Ahal Vendar... torej ga poznate!... Sta skupaj prišla v Francijo?«

»S kom?«

»Z Njegovim kraljevskim Visočanstvom... saj veste... z malim kraljem iz Dahomeja.«

»To sem jaz,« je preprosto dejal črnc.